Martin Suter

Small World

Traducere din germana şi note de
HERTA SPUHN



Colecția Raftul Denisei
Coperta ANGELA ROTARU

Editura HUMANITAS, 2012

Această carte a apărut cu sprijinul oferit de TRADUKI, o rețea pentru promovarea literaturii din care fac parte: Ministerul Federal al Afacerilor Europene şi Internaționale din Republica Austria, Ministerul Afacerilor Externe din Republica Federală Germania, fundația culturală Pro Helvetia din Elveția, Kulturkontakt Austria, Institutul Goethe, Agenția Slovenă de Carte JAK, Ministerul Culturii din Republica Croația şi Fundația S. Fischer.

Titlul original:

MARTIN SUTER
SMALL WORLD

Versiune electronică:
[V1.0]

Corectură [V1.0]: __ 2017



Romancierul şi scenaristul elveţian Martin Suter (n. 1948 la Zűrich). Autor de mare succes tradus în numeroase limbi, a debutat târziu în literatură – la patruzeci şi nouă de ani după ce a lucrat ca jurnalist şi, o vreme, în domeniul publicitar. Şi-a întrerupt de câteva ori activitatea desfăşurată în oraşul natal, pentru a întreprinde lungi călătorii, în cursul cărora a scris o serie de reportaje pentru revista *CEO.* S-a făcut mai întâi remarcat atât prin scenarii de film şi televiziune, cât şi prin texte satirice şi povestiri publicate în reviste. A devenit cunoscut prin rubrica sa săptămânală „Business Class”, ținută între 1992 şi 2004 în *Weltwoche*, apoi în ziarul *Tages-Anzeiger,* unde o continuă şi în prezent. A publicat romanele: *Small World* (1997), *Die dunkle Seite des Mondes* (2000), *Ein perfekter Freund* (2002; ecranizat în 2006), *Lila, Lila* (2004; ecranizat în 2009), *Diavolul din Milano (Der Teufel von Mailand,* 2006; Humanitas Fiction, 2008), *Der letzte Weynfeldt* (2008), *Der Koch* (2010), *Allmen und die Libellen*

(2010), *Allmen und der rosa Diamant*

(2011). Printre premiile şi distincţiile obţinute de autor se numără: Premiul cantonului Zürich, 1997, pentru *Small World*; Prix du premier roman etranger, 1998, pentru traducerea romanului *Small World* în Franța; Premiul german de literatură polițistă, 2003, pentru *Ein perfekter Freund*; „Bufnița de Aur”, acordată de Editura Diogenes pentru un milion de cărți vândute, 2004; Premiul Friedrich Glauser, 2007, pentru *Diavolul din Milano.*

Romanele lui Martin Suter sunt traduse în peste douăzeci de limbi. Pentru *Small World,* scriitorul a primit în 1997 Premiul cantonului Zürich, iar în 1998 Prix du premier roman etranger (Franța). *Small World* a fost ecranizat de Bruno Chiche în 2011 (cu titlul *Je n 'ai rien oublie),* cu Gerard Depardieu şi actrița de origine română Alexandra Maria Lara în rolurile principale.

Small World este deopotrivă o cronică de familie, povestea unui caz de Alzheimer documentat minuțios şi un thriller psihologic având ca erou un bărbat a cărui salvare depinde de propriile amintiri.

„Chiar de la prima propoziție, autorul se dovedeşte un maestru al exprimării concise. Şi simți încă de la început fiorul comic şi pe cel tragic care alcătuiesc filigranul lui *Small World* – al «micuțci lumi»

a lui Martin Suter.”*,*

Die weltwoche

„Captivant. Una dintre calitățile majore ale romanului constă în precizia descrierii maladiei Alzheimer şi a mediului ambiant, precum şi în detaşarea calmă prin care autorul face să avanseze narațiunea pas

CUpaS’ *Le Monde*

„Cu acest prim roman strălucit Martin Suter se dovedeşte a fi un scriitor de primă mână.”,

L txpress Livres

Tatălui meu

1

Când reveni, Konrad Lang găsi totul în flăcări; totul – în afara lemnelor din cămin.

Locuia în aşa-numita Vilă Koch, în oraşul Corfu, la vreo patruzeci de kilometri nord de Kerkyra. Vila era de fapt un complex întortocheat, compus din camere, grădini, terase şi piscine care coborau în cascade spre un golf nisipos. Mica lui plajă nu era accesibilă decât dinspre mare sau cu ajutorul unui soi de funicular, traversând toate nivelurile aşezării.

De fapt, Konrad Lang nu locuia în vilă, ci în căsuţa portarului, o clădire-anexă cu ziduri umede şi reci, aflată în umbra păduricii de pini care străjuia aleea de la intrare. Konrad Lang nu era un oaspete al vilei, ci ceva în genul unui administrator al ei. Beneficiind de masă, casă şi de o anumită sumă fixă, avea datoria ca vila să fie oricând pregătită pentru membrii familiei şi pentru musafiri. Mai avea obligaţia să plătească salariile angajaţilor şi retribuţiile meseriaşilor ocupaţi permanent cu lucrările de întreţinere. Atmosfera sărată şi umedă nu-i pria clădirii.

De cultivarea pomilor fructiferi – câţiva măslini, migdali, smochini şi portocali – precum şi de o mică turmă de oi se îngrijea arendaşul.

În timpul lunilor de iarnă, furtunoase, ploioase şi destul de friguroase, Konrad nu avea practic nimic de făcut decât să meargă o dată pe zi la Kassiopi, pentru a se întâlni cu nişte tovarăşi de suferinţă, care-şi petreceau şi ei iarna pe insulă: un bătrân anticar englez, o nemţoaică, proprietara unui butic cu lucruri demodate,

7

un pictor vârstnic din Austria şi un cuplu din vestul Elveţiei, care avea la rândul său grijă de o vilă. Stăteau la palavre într-unul dintre puţinele localuri deschise şi în afara sezonului şi beau câte ceva, de obicei prea mult.

În restul timpului, nu făcea decât să se apere de frigul umed care-l pătrundea până la oase. Vila Koch, asemenea multor case de vacanţă din Corfu, nu fusese concepută pentru iarnă. Căsuţa portarului nu dispunea nici măcar de un cămin, ci doar de două calorifere electrice, pe care însă nu-i era permis să le pună în priză concomitent. Altfel, se ardea siguranţa.

În consecinţă, se adăpostea în zilele şi uneori şi în nopţile din cale-afară de friguroase în livingul de la parterul destinat musafirilor. Era în largul său acolo, fiindcă în spatele şirului amplu de ferestre se simţea precum căpitanul unui vapor de lux: privirea îi cobora spre o piscină de un albastru-turcoaz, iar în dreptul ochilor se întindea nepăsătoare marea. În plus, avea parte de confortul unui cămin care funcţiona cum trebuie şi de avantajul unui telefon. Căsuţa portarului fusese iniţial destinată personalului de serviciu al aripii menite musafirilor, astfel încât apelurile

telefonice puteau fi transferate aici: Konrad îşi putea imagina că se află în spaţiul care i se cuvenea de drept. De fapt, conform indicaţiilor Elvirei Senn, accesul în încăperile vilei îi era interzis.

Se întâmplase în februarie. Un vânt aprig de la răsărit scărmănase toată după-amiaza palmierii şi acoperise soarele cu petice de nori cenuşii. Konrad hotărî să se refugieze în livingul de jos şi să asculte câteva discuri cu concerte pentru pian. Aşeză nişte lemne şi o canistră de benzină în funicular şi coborî.

De benzină avea nevoie pentru a aprinde focul. Comandase cu două săptămâni în urmă o încărcătură de lemn de migdal, care dădea multă căldură şi ardea timp îndelungat atunci când era uscat. Dar lemnul ce i se livrase era umed. Nu exista altă metodă de a face focul: nu era prea elegant, dar era foarte eficient. Konrad mai procedase în felul acesta de zeci de ori.

Stivui în cămin câţiva butuci, turnă benzină deasupra lor şi aprinse un chibrit. Apoi urcă iar cu funicularul, ca să-şi aducă

din bucătărioara lui două sticle de vin, una de uzo umplută pe jumătate, măsline, pâine şi brânză.

La întoarcere îi ieşi în cale arendaşul, care voia să-i semnaleze o porţiune în zid unde salpetrul atacase tencuiala.

Când coborî din nou cu funicularul, simţi miros de fum. Îşi spuse că de vină era vântul care sufla dintr-un unghi neobişnuit dinspre mare în cămin, şi nu-şi făcu griji.

Dar când cabina se opri la parterul vilei, flăcările deja cuprinseseră totul, în afara lemnelor din cămin. Era un ghinion, sau mai degrabă un nenoroc, cum ţi se întâmplă când eşti cu gândul în altă parte: stivuise butucii în cămin, însă apoi dăduse foc grămezii de lângă el. În absenţa lui, vâlvătaia se abătuse asupra grupului indonezian de statuete din lemn de *rattanx* şi de acolo trecuse asupra *ikat*[2]-urilor de pe pereţi.

Poate că incendiul s-ar mai fi putut domoli dacă, exact în clipa când Konrad Lang se pregătea să iasă din cabină, n-ar fi explodat canistra de benzină lăsată deschisă. Konrad Făcu unicul gest rezonabil: apăsă pe butonul cel mai de sus.

În timp ce cabina urca încet, se umplea rapid de un fum înecăcios. Între nivelul al doilea şi cel superior, cabina se smuci, se zgudui de câteva ori şi apoi se opri.

Konrad îşi acoperi gura cu puloverul său şi văzu cum fumul se făcea iute tot mai negru şi de nepătruns. Cuprins de panică, umblă stângaci la uşa cabinei, izbuti cumva s-o deschidă, îşi ţinu respiraţia şi se caţără anevoie pe treptele paralele cu traseul funicularului. După numai câţiva metri atinse nivelul superior şi se salvă; tuşind şi gâfâind, ajunse la aer curat.

Vila Koch din Corfu fusese reamenajată şi remobilată integral, cu scurt timp înainte de incendiu, de o arhitectă de interior olandeză. Aşa că era ticsită de antichităţi din Indonezia şi Maroc, de textile de aceeaşi origine şi de alte kitsch-uri etnografice. Toată îngrămădeala aia ardea ca iasca.

1 *Rattan* – soi de palmier.

2 *Ikat* – cuvântul indonezian, cu sensul inițial de „a țese”, denumeşte aici un tip de stofă țesută manual, cu un complicat model decorativ.

9

Vântul împinse flăcările prin cabina funicularului în camerele de zi ale tuturor etajelor şi de acolo în dormitoare şi dependințe.

Când sosi maşina pompierilor, focul abandonase de-acum vila şi vijelia îl gonea peste palmieri şi ramurile de bougainvillea înspre pădurea de pini. Pompierii se mărginiră să împiedice extinderea flăcărilor asupra pinilor şi a măslinilor din preajmă. Plouase prea puțin pentru acest anotimp.

Konrad se piti cu o sticlă de uzo în căsuța portarului. Abia când pinul regal din fața ferestrei sale explodă, încercuit de un mănunchi de văpăi, ieşi clătinându-se şi privi de la distanță cum focul nimicea căsuța cea albă cu tot avutul său.

După două zile îşi făcu apariția Scholler. Se lăsă condus de Apostolos Ioannis, directorul filialei greceşti a concernului Koch, pe la locul incendiului şi scormoni ici şi colo cu vârful pantofului prin molozul carbonizat. Renunță curând la carnetul de notițe. Vila fusese distrusă în întregime.

Scholler era asistentul personal al Elvirei Senn. Un bărbat subțiratic, meticulos, de vreo cincizeci şi cinci de ani. Nu ocupa nicio funcție oficială în întreprindere, zadarnic i-ai fi căutat numele în registrul comercial, dar întruchipa brațul prelungit al Elvirei, şi ca atare era temut până şi de cei de la vârful concernului.

Konrad Lang se obişnuise să-şi disimuleze frica de Scholler, tratându-l cu condescendența celui de origine mai nobilă. Deşi Scholler era cel care-i transmitea indicațiile, Konrad reuşea să mimeze că are cunoştință de ele ca şi cum ar fi rezultatul unor precedente consultații confidențiale cu Elvira. Chiar dacă Scholler ştia cu certitudine că toate contactele dintre doamna Senn şi Konrad Lang se stabileau strict prin intermediul lui, îi lua în nume de rău arogantului bătrân faptul că *la grande dame* a finanțelor elvețiene nu contenea să tragă sforile în favoarea lui, că-l plasase mereu, de-a lungul întregii sale vieți, undeva în bogat ramificatul ei imperiu şi-l recomandase cercului ei internațional de cunoştințe ca însoțitor, administrator ori servitor bun la toate. Numai pentru că acesta îşi petrecuse câțiva ani din

10

tinerețe în compania fiului ei vitreg, Thomas Koch, Elvira se simțea obligată să-i garanteze, într-un fel sau altul, o anumită siguranță a existenței, dar să-l țină, ce-i drept, la distanță.

Lang constituia una dintre îndatoririle cele mai incomode din caietul său de sarcini. Scholler nutrea speranța că incendiul îi va oferi un motiv suficient pentru a rupe, o dată pentru totdeauna, această relație împovărătoare.

Ore în şir, Konrad Lang încremenise în bătaia luminii flăcărilor şi în mijlocul agitației echipelor de pompieri. Se mişca un pic numai când simțea nevoia unei înghițituri din sticlă, ori când îşi băga capul între umeri, pentru că avionul pompierilor, vâjâind la mică înălțime deasupra pinilor, descărca un nou şuvoi de apă. La un moment dat sosi arendaşul, însoțit de doi bărbați care doreau să-l chestioneze în privința incidentului. Când îşi dădură seama că Lang nu era în stare să răspundă la întrebări, îl duseră la Kassiopi, unde-şi petrecu noaptea într-o celulă a poliției.

La interogatoriul din dimineața următoare, afirmă că nu-şi poate explica din ce pricină izbucnise focul. Nici măcar nu mințea.

Amintirile despre ceea ce provocase incendiul nu-i reveniră decât în cursul zilei – şi doar treptat, pe bucăți. Dar deja refuzase cu indignare să-şi asume orice vină şi menținu această depoziție cu disperare. Poate că l-ar fi crezut în cele din urmă, dacă arendaşul nu ar fi declarat că-l întâlnise pe Lang în după-masa precedentă, în drum spre parterul destinat musafirilor, cu o canistră de benzină în mână.

În consecință, Lang fu transportat, până la elucidarea suspiciunii de incendiere premeditată, la sediul principal al poliției din Kerkyra. Încă se mai afla acolo în timp ce Scholler, în camera sa de la Corfu Hilton Internațional, făcea un duş pentru a se curăța de funingine, apoi se schimba de haine şi-şi lua o băutură tonică din minibar.

O oră mai târziu, Konrad Lang era scos din celulă şi condus în biroul neprietenos unde-l aştepta asistentul Elvirei în

11

compania unui funcționar; petrccuse peste cincizeci de ore în arestul poliției şi-şi pierduse cu desăvârşire aroganța. Ținând în orice situație să fie corect îmbrăcat şi bărbierit cu grijă, apărea acum într-o pereche de pantaloni de catifea reiată, pătată de funingine, în pantofi plini de noroi, într-o cămaşă murdară cu o cravată boțită şi în puloverul de caşmir cândva galben, folosit ca să nu-l sufoce fumul. Mustața lui, tunsă scurt, abia se mai deosebea de tuleiele de barbă, părul cărunt îi cădea în şuvițe dezordonate pe frunte, iar pungile de sub ochi arătau mai întunecate şi mai mari ca altădată. Era confuz şi mâinile-i tremurau, ceea ce nu se datora numai stării de şoc, ci şi bruştei privări de alcool. Lang nu trecuse cu mult de şaizeci şi trei de ani, dar în după-masa aceea arăta de şaptezeci şi cinci. Scholler ignoră mâna pe care i-o întinse.

Konrad se aşeză şi aşteptă ca Scholler să spună ceva. Dar Scholler nu spunea nimic. Îşi clătina doar capul, a mustrare. Iar când Lang ridică din umeri, cu un aer neajutorat, continuă să şi-l clatine.

— Şi-acum ce-o să fie? întrebă Konrad, în cele din urmă.

Scholler tot îşi mai mişca mustrător capul, tăcând.

— Lemnul de migdal. Nu arde când e umed. A fost un accident, murmură Lang.

Scholler îşi încrucişă brațele într-o atitudine expectativă.

— Nu aveți idee cât de frig poate să se facă aici iarna, zise Konrad.

Scholler se uita pe fereastră. Se vedea amurgul unei zile superbe.

— Nu e o zi normală pentru anotimpul ăsta, zise Konrad.

Scholler dădu din cap.

Lang se adresă funcționarului, care ştia un pic de engleză.

— Spuneți-i şi dumneavoastră că o zi ca asta e cu totul neobişnuită în acest anotimp.

Funcționarul dădu din umeri. Scholler se uită la ceas.

— Spuneți-le ăstora că nu sunt un incendiator. Altfel o să mă tină aici.

12

Scholler se ridică.

— Spuneți-le că sune un vechi prieten de-al casei.

Scholler privi de sus în jos la Konrad Lang şi îşi clătină încă o dată capul.

— I-ați explicat Elvirei că a fost un accident?

— O voi informa mâine pe doamna Senn.

Scholler se îndreptă spre uşă.

— Ce o să-i spuneți?

— O să-i recomand să facă un denunț.

— …un accident, bâigui Konrad Lang din nou, pe când Scholler părăsea încăperea.

A doua zi, Scholler luă singurul avion care decola în afara sezonului de pe aeroportul Ioannis Kapodistrias spre Atena. Găsi o legătură acceptabilă şi ajunse după-amiaza târziu în biroul Elvirei Senn din Casa Stockli. Aşa numeau cei din familia Koch bungalow-ul din sticlă, fier şi beton – construcția pe care Elvira o comandase unui eminent arhitect spaniol ca să aibă unde să se retragă la bătrânețe – situat în parcul Vilei Rododendron. Parcul cuprindea vreo nouăsprezece mii de metri pătrați de teren coborând în pantă lină: cărările întortocheate şerpuiau pe lângă nenumărate specii de rododendron şi azalee şi pe lângă mulțimea de copaci bătrâni. Biroul era, asemenea tuturor încăperilor casei, orientat spre sud-est şi oferea o vedere superbă asupra lacului şi a şirului de dealuri de pe malul opus, privirile ajungând în zilele senine chiar până la crestele Alpilor.

Elvira Senn fusese angajată la nouăsprezece ani ca bonă de Wilhelm Koch, fondatorul întreprinderii care-i purta numele. Era văduv; soția îi murise la scurtă vreme după naşterea unicului lor copil. Elvira se măritase curând cu Koch şi se recăsătorise, la doi ani după moartea lui timpurie – de astă dată cu directorul executiv al firmei Koch, Edgar Senn. Acesta fusese un om capabil: în vremea războiului făcuse întreprinderea – o fabrică de maşini nu tocmai inovatoare, dar solidă – să înflorească. Producea piese de schimb (altfel nelivrabile) pentru automobile, motoare şi maşini germane, engleze, franceze şi americane.

13

După război se folosise de experiența acumulată, fabricând multe din aceste produse în regim de licență. Câştigurile din perioada „miracolului economic” le investise în stil mare în imobile; reuşind să le vândă la timp, îşi procurase mijloacele materiale pentru finanțarea unor ample diversificări. Aşa depăşise concernul Koch recesiunea. Nu cu totul fără daune, dar în esență cu bine.

Se zvonise dintotdeauna că mâna lui iscusită era ghidată de aceea şi mai pricepută a soției sale. Când Edgar Senn muri în 1965, la şaizeci de ani, în urma unui infarct, iar întreprinderea continuă să prospere, multă lume îşi găsi confirmată presupunerea. Azi, întreprinderile Koch reprezentau un concern bine echilibrat – producând în parte maşini, în parte textile, ceva electronică, câteva produse chimice, puțină energie. Până şi ceva tehnică ecologică.

În urmă cu un deceniu, când Elvira afirmase că a venit momentul să cedeze locul celor mai tineri, se mutase în Casa Stockli. Dar frâiele conducerii, pe care – cum declarase presei – le încredințase fiului ei vitreg, Thomas, ajuns între timp la cincizeci şi trei de ani, le mai stăpânea de fapt şi acum cu mână fermă. Nu mai era membra consiliului administrativ, dar deciziile şedințelor care aveau loc cu regularitate la ea, în Casa Stockli, erau mai cuprinzătoare şi mai angajante decât tot ce se dezbătea în acel consiliu. Dorea să mențină lucrurile în acest stadiu, până când fiul lui Thomas, Urs, avea să fie pregătit să-i preia rolul. Avea de gând să treacă, discret, peste Thomas, din motive ce țineau de caracterul acestuia.

}

Primi vestea despre dezastrul din Corfu cu o detaşare previzibilă. Fusese acolo o singură dată în viața ei – în urmă cu peste douăzeci de ani.

— Cum aş fi privită dacă l-aş băga în puşcărie?

— Nu l-ați băga dumneavoastră în puşcărie. Fapta lui este de competența justiției. În Grecia incendierea este un delict penal recunoscut, replică Scholler.

— Konrad Lang nu este un incendiator. Doar a îmbătrânit un pic.

14

— Dacă doriți ca evenimentul să fie clasificat ca incendiere din neglijență, trebuie să depunem mărturie în favoarea lui.

— Şi ce se întâmplă cu el atunci?

— Este condamnat să plătească o despăgubire. Dacă ar putea s-o plătească, n-ar mai merge la închisoare.

— Nu e cazul să vă întreb cum ați proceda în locul meu.

— Nu.

Elvira stătu pe gânduri. Îi surâdea ideea să-l ştie pe Konrad Lang aflat sub o pază sigură, la o depărtare de o mie cinci sute de kilometri mai spre sud.

— Cum sunt închisorile greceşti?

— Cu câteva drahme te poți descurca acolo relativ suportabil, după cum mi-a spus Ioannis.

Elvira Senn surâse. Era o femeie bătrână, dar nu-şi arăta vârsta. De-a lungul întregii ei vieți investise mult timp, energie şi bani cu scopul de-a nu îmbătrâni. Începuse cu mici corecturi estetice, în special ale feței, întreprinse la intervale regulate de când abia trecuse de patruzeci de ani. Ce-i drept, dobândise inițial un aer de conservare pretimpurie, dar acum împlinise şaptezeci şi opt de ani şi nu-i dădeai în zilele ei bune nici şaizeci. Nu-şi datora înfățişarea numai banilor şi chirurgiei; şi Mama Natură îi fusese de ajutor. Avea un obraz rotund ca de păpuşă şi nu fusese nevoită, asemenea altor femei, să aleagă la un moment dat între față şi siluetă. Îşi putea permite să rămână zveltă. Era sănătoasă, în afara unui diabet (un „diabet de bătrânețe", cum îl numise fără galanterie medicul ei), din pricina căruia era obligată de câțiva ani să-şi injecteze, de două ori pe zi, dintr-un fel de stilou, insulină retard. Îşi respecta cu strictețe dieta prescrisă, înota zilnic, făcea masaj şi drenaje limfatice, petrecea de două ori pe an câte trei săptămâni într-o clinică din Ischia şi încerca să nu se enerveze, ceea ce nu-i venea întotdeauna uşor.

Scholler nu se lăsa abătut de la subiect.

— Efectiv nimeni nu v-ar putea face niciun reproş, ştiind câte ați făcut pentru el. După această întâmplare nu veți mai

15

putea să-l plasați nicăieri. Sau v-ați asuma şi acum răspunderea pentru persoana lui?

— Se va spune că eu am pus să fie închis.

— Dimpotrivă. Veți fi deosebit de apreciată că nu-i intentați un proces pentru recuperarea daunelor. Nimeni nu se va aştepta să scutiți de închisoare un ins care v-a incendiat o vilă valorând cinci milioane.

— Cinci milioane?

— Valoarea asigurării este de aproximativ patru.

— Cât ne-a costat pe noi?

— Cam două milioane. Plus aproximativ încă un milion şi jumătate, investit anul trecut de domnul Koch.

— Investit în arhitecta de interior olandeză?

Scholler aprobă din cap.

— Aşa de convenabil nu mai scăpăm niciodată de Lang.

— Ce ar urma să fac?

— Asta-i partea cea mai frumoasă: nimic.

— Atunci aşa am să fac.

Elvira îşi luă ochelarii de citit şi se îndreptă spre o hârtie aşezată în fața ei pe un pupitru. Scholler se ridică.

— Iar lui Thomas, spuse ea fără să-şi ridice ochii de pe hârtie, lui Thomas nu-i nevoie să i se atragă atenția asupra acestui aspect al poveştii.

— Domnul Koch nu va afla nimic de la mine.

Până ca Scholler să apuce să iasă din cameră, cineva bătu la uşă şi numaidecât îşi făcu apariția chiar Thomas Koch.

— Koni a incendiat vila din Corfu. A distrus-o.

Thomas nu observă schimbul de priviri dintre Elvira şi

Scholler.

— Trix van Dijk tocmai a sunat. Vila arată ca şi cum ar fi fost victima unui bombardament.

Rânji.

— A fost acolo cu o echipă de la revista *The World ofinteriors.* Au vrut să scrie un reportaj care să apară pe prima pagină, să-i facă multă publicitate. Dar la Corfu nu mai există niciun fel

16

de *interiors.* Trix spunea că-l omoară pe Koni. După intonație, o cred în stare.

L'homas Koch avea țeasta pleşuvă, în afara unei cununi de păr negru, care, când o rază de soare răzbătu pentru o clipă în încăpere printr-o spărtură în nori, fu luminată puțin cam nefiresc. Fața lui părea prea mică pentru capul lui masiv, chiar când rânjea atât de tare ca în clipa asta.

— Eu cred, Scholler, că trebuie să faceți ordine la Corfu. Rezolvați formalitățile şi scăpați-mă, pentru Dumnezeu, de cucoana van Dijk.

Koch se îndreptă spre uşă.

— Şi scoateți-l pe Koni din închisoare. Explicați-le ălora că nu e un incendiator, ci numai un bețiv.

Când Thomas Koch închise uşa după sine, îl mai auziră chicotind: *„The World ofinteriors!”*

Trei săptămâni mai târziu, Konrad Lang şi Scholler avură o nouă întâlnire. Apostolos Ioannis plătise o cauțiune în numele sediului principal al concernului – cel din Elveția – şi îi dădu lui Lang acte provizorii, strictul necesar de îmbrăcăminte, o modestă sumă de bani de buzunar, precum şi bilete de vapor şi de tren la clasa a doua.

Pe o mare agitată, Konrad călătorise opt ore cu bacul până la Brindisi şi se învârtise prin gara de-acolo alte trei ore. Când ajunsese în ziua următoare – punctual, la cinci şi un sfert – la locul de întâlnire indicat de Ioannis, se lăsa deja întunericul.

La Tannenstrafie 134 – strada Brazilor – se afla un bloc de locuințe pe o arteră foarte circulată, fără niciun brad. Era situată într-un cartier muncitoresc al oraşului. Konrad Lang se opri pentru câteva clipe, indecis, în fața intrării. Pe biletul cu adresa

nu era menționat niciun etaj. Studie tăblițele cu numele locatarilor. Erau toate negre şi prinse ordonat într-un raster de aluminiu. Lângă o sonerie pentru etajul al treilea era gravat numele Konrad Lang. Apăsă pe buton. La scurt timp uşa se deschise zuruind. Mai sus cu trei caturi îl aştepta Scholler.

— Bun venit acasă! rânji.

17

Călătoria lui Lang durase în total treizeci şi trei de ore. Arăta aproape la fel de ponosit ca la întâlnirea lor precedentă din sediul central al poliției din Kerkyra.

Scholler îl conduse prin cele două camere ale micii locuințe. Era dotată cu mobilă simplă, dar adecvată, în dulapurile şi în sertarele din bucătărie se găseau vase şi tacâmuri de primă necesitate. Existau câteva tigăi şi câteva alimente de bază. În dulapul din dormitor fuseseră aşezate aşternuturi şi prosoape, în camera de zi se afla un televizor. Totul era nou, duşumelele erau acoperite cu mochete, şi camerele – proaspăt zugrăvite. „Seamănă cu o locuință de vacanță care nu a fost niciodată folosită", gândi Lang. „Dacă n-ar fi huruitul tramvaielor şi claxoanele automobilelor." Se aşeză pe fotoliul extensibil din fața televizorului.

— Iată care este înțelegerea, zise Scholler, luând loc pe micul divan de lângă televizor şi punând o hârtie pe măsuța de cafea. Doamna Senn plăteşte locuința. Dacă doriți să completați mobilierul, puteți să alcătuiți o listă cu ce aveți nevoie. Sunt împuternicit să vă sprijin în limita unui buget rezonabil. Au fost preluate asigurările medicale – pentru o policlinică şi un dentist. De asemenea veți dispune de îmbrăcăminte. O colaboratoare de-a mea o să vină mâine să vă ia şi o să vă ajute să vă refaceți garderoba. Sfaturile ei vor fi în primul rând de natură financiară. Suma de care dispune este mică.

Scholler întoarse hârtia cu notițe pe partea cealaltă.

— Peste drum se află aşa-numita cafenea Delfinul, de fapt o ceainărie foarte simpatică, unde veți putea lua micul dejun. Pentru restul meselor veți merge la localul Crucea albastră, un restaurant respectabil, unde nu se servesc băuturi alcoolice, situat la patru stații de tramvai de aici. Îl cunoaşteți?

Konrad dădu din cap că nu.

— În ambele localuri aveți un cont deschis, de care răspunde doamna Senn. Pentru cheltuieli în afara acestui aranjament vă stă la dispoziție o alocație săptămânală de trei sute de franci – bani de buzunar – pe care o puteți ridica în fiecare zi de luni de la şeful filialei Rosenplatz a Băncii de credit. I s-a indicat

18

să nu vă dea avansuri. Doamna Senn m-a rugat să vă comunic că nu aşteaptă şi nu doreşte de la dumneavoastră, pentru toate acestea, nicio recompensă în chip de

mulțumire. Exceptând – îmi permit să adaug asta din partea mea – să fiți precaut când veți mai umbla cu focul.

Scholler îi împinse hârtia peste masă şi scoase un stilou din buzunarul de la piept.

— Citiți textul cu atenție şi semnați pe ambele exemplare.

Lang îi luă stiloul din mână şi semnă. Era prea obosit pentru a parcurge textul. Scholler îşi luă copia, se ridică şi ieşi. Dar se întoarse din uşă. Nu se îndura să tacă.

— Dacă era după mine, ați fi rămas la Corfu. Doamna Senn este mult prea generoasă.

Nu primi niciun răspuns. Konrad Lang ațipise în scaunul din fața televizorului.

2

„Sper că Urs nu-i acasă”, îşi spuse Konrad Lang şi apăsă pe butonul soneriei. Mai demult ar fi auzit-o răsunând până departe în vilă, iar şi mai demult, atunci când mai funcționa mânerul de fier forjat al clopotului, urechea i-ar fi perceput şi zornăitul de sub copertină. Dar acum avea aproape şaizeci şi cinci de ani şi auzul nu-i mai era atât de fin ca altădată.

Astfel că nu auzi nici paşii cuplului care coborâse dintr-o maşină de teren şi se îndrepta acum spre el. Amândoi purtau costume de călărie şi aveau cizmele murdare de noroi. Bărbatul se apropia de treizeci de ani; era înalt şi arătos, exceptând poate bărbia, oarecum lipsită de fermitate.

Femeia era mai tânără: nu trecuse cu mult de douăzeci; brunetă, era mai degrabă drăgălaşă decât frumoasă. Îşi privi întrebătoare însoțitorul. Acesta îşi duse arătătorul la buze.

Se apropiau încet de domnul în vârstă care stătea lângă poarta grădinii, aşteptând. Era îmbrăcat într-un impermeabil şi avea o pălărie de fetru verde; privit de la oarecare distanță, avea aerul unui moşier înstărit.

„Unul dintre numeroşii prieteni de-ai casei”, presupuse tânăra şi intră în joc. Înaintau tiptil, în vârful picioarelor.

Konrad Lang îşi lipi urechea de poartă şi ascultă concentrat. Se auzeau oare paşi?

Cei doi ajunseseră lângă el şi bărbatul bătu puternic în poarta de fier cu palma.

— Hei, Koni, ai nevoie de bani? răcni.

20

Konrad Lang avu senzația că-i explodează capul. Îşi acoperi urechile cu mâinile. Obrazul îi era crispat, ca şi cum s-ar aştepta la o altă lovitură în poartă. Apoi îl recunoscu pe autorul zgomotului.

— Urs, rosti el încet, m-ai speriat.

O remarcă pe tânăra care stătea consternată lângă Urs, îşi scoase pălăria şi-şi

netezi părul cărunt, pieptănat aşa încât să-i lase liberă fruntea înaltă. Chiar dacă într-un fel puțin cam ponosit, făcea o impresie distinsă.

— Konrad Lang.

Îi întinse mâna.

Ea i-o strânse cu simpatie:

— Simone Hauser.

— Urs şi cu mine suntem prieteni vechi. Nu trebuie să i-o luăm în nume de rău.

Urs descuiase între timp poarta. Se auzi un pârâit în interfon.

— Da? zise o voce de femeie, vorbind cu o umbră de accent. Cine-i acolo?

— Nimeni, Candelaria, răspunse Urs Koch. Ținu poarta deschisă pentru Simone şi se scotoci în buzunarul pantalonilor de călărie. Când Simone îşi întoarse privirea, mai apucă să vadă că Urs îi întindea domnului o bancnotă boțită, înainte de a-i trânti poarta în nas.

Întâlnirea cu Urs avea şi partea ei bună: îi picaseră de aici o sută de franci. Fie că Urs îşi regretase ieşirea grosolană, fie, poate, că dorea s-o impresioneze pe noua sa prietenă, ori pur şi simplu pentru că în grabă nu găsise nicio altă bancnotă. Oricum, o sută de franci era o pradă pe cinste. În mod normal de la Urs nu s-ar fi ales cu nimic.

Probabil că nici de la Tomi. Doar dacă l-ar fi prins într-una dintre dispozițiile sale sentimentale. Dar acelea se răriseră în ultimul timp. Sau Konrad nu mai ştia să-şi aleagă momentul potrivit. De cele mai multe ori, pe Tomi îl irita apariția lui Konrad. Se dădea absent sau îi zicea să se ducă dracului. Prin interfon sau, ceea ce era mai rău, deplasându-se personal la poartă.

21

De regulă, îi deschidea unul dintre angajați. Dacă avea noroc, îl întâmpina Candelaria, care-i împrumuta când şi când douăzeci sau cincizeci de franci. Datoriile sale la ea se ridicau la câteva sute, din care îi restituia uneori, la sfârşit de săptămână, câte o sumă măruntă din banii lui de buzunar. Ca gest de bunăvoință sau din motive tactice, în vederea împrumutului viitor.

Cu o sută de franci nu ajungeai să faci mare lucru în barul din Grand Hotel des Alpes, dar măcar erai tratat omeneşte, iar de asta avea nevoie Konrad Lang acum. Barmanița din tura de după-masă se numea Charlotte, iar ea îi spunea Koni, de parcă erau prieteni vechi. Ar fi avut şi vârsta care să-i îngăduie să-l ştie din vremurile când se instala, câteodată, în apartamentul din turn. Adică Tomi şi cu el. Mai precis, Tomi în apartamentul din turn, iar el în camera de dedesubt. Dar pe-atunci, îi povestise ea, încă nu era nevoită să muncească. Pe-atunci era asemenea lui: nu bogată, dar independentă.

— Norocel, Koni, îi spuse, aducându-i obişnuitul pahar de Negroni.

„Un Negroni, îi plăcea lui să afirme, este băutura ideală de după-amiază: arată ca un aperitiv, dar are efectul unui cocktail.”

Cel pe care Charlotte i-l aducea acum era de-abia al doilea. Banii îi ajungeau pentru trei, dacă punea la socoteală şi paharele înalte de şampanie pe care Charlotte şi le umplea de fiecare dată la îndemnul lui şi le aşeza în spatele barului, lângă scrumiera unde lăsa să i se stingă treptat ţigara Stella Filtru.

— *Yamas,* zise Konrad şi-şi duse paharul la buze. În urechea dreaptă îi răsuna încă ecoul loviturii lui Urs în poarta de fier, iar mâna îi tremura mai tare decât de obicei la această oră a zilei.

Barul era aproape gol, cum era mereu în ceasurile mai târzii ale după-amiezii. Charlotte aşeza pe măsuţe mici boluri argintate cu alune sărate. O lumină mohorâtă pătrundea prin perdele. În spatele barului, lângă casă, era aprinsă de-acum o lampă în al cărei con de lumină se zărea fumul albăstrui al ţigării de care Charlotte uitase. Roger Whittaker cânta *Smile, thoughyour*

22

heart is aching, iar de la măsuţa de lângă pian se făcea auzit din timp în timp clinchetul linguriţelor de ceai ale celor două surori Hurni, care aşteptau acolo în tăcere, ca-ntotdeauna la ora asta, sosirea pianistului.

Surorile Hurni depăşiseră demult vârsta octogenară şi se instalaseră de câţiva ani în Grand Hotel des Alpes. Aşa cum alte persoane, care nu aveau şansa să fi moştenit douăsprezece procente dintr-o fabrică de bere, se mută la azilul de bătrâni. Amândouă erau uscăţive şi fragile, în afara picioarelor diforme, în ciorapi medicinali de culoarea pielii, ivindu-li-se asemenea unor cârnaţi de sub fustele rochiilor cu flori mari. De câte ori intrau cu un aer solemn în bar, Konrad Lang avea senzaţia că-şi aminteşte de ceva foarte îndepărtat. Ceva ce nu-i evoca nicio imagine, ci-i trezea doar un sentiment familiar, lungă vreme uitat, pe care n-ar fi ştiut să-l descrie; dar îi aducea întotdeauna pe chip un zâmbet prietenos, ignorat cu indignare de ambele surori.

Konrad luă o înghiţitură mică şi-şi puse paharul la loc pe măsuţă. Băutura trebuia să-i ajungă până la sosirea pianistului. Atunci avea să-şi mai comande una. Şi un pahar de şampanie pentru Charlotte, „plus o bere pentru tipul de la pian". Apoi avea să se decidă dacă să investească francii rămaşi, douăzeci la număr, într-un taxi sau să ia tramvaiul şi să cheltuie acest rest pe câteva rachiuri ieftine la Barbara, în localul Rosenhof.

Nu se prea întâmpla ca vreuna dintre prietenele lui Urs Koch să-i fie prezentată Elvirei Senn. Erau toate de acelaşi tip şi le schimba atât de des, încât Elvira nu reuşea să le deosebească. Dar în ultimul timp se interesase de câteva ori de „această Simone". Un semn al convingerii că i-ar sluji planurilor sale dacă Urs s-ar implica într-o relaţie mai stabilă.

Drept cadru al prezentării, Elvira optase pentru ceaiul de după-amiază în salonul cel mic al vilei. Era suficient de intim pentru o primă impresie, dar nu atât de familiar ca un prânz, şi nu atât de angajant ca un dineu.

23

Urs şi Simone, schimbându-se între timp de costumeli; ilc călărie, şedeau ţinându-se de mână pe o canapea de piele lircuer1. Thomas Koch turnă şampanie în patru pahare.

— Dacă spunem „la ceai”, ne referim la cadru, şi mi la băutură, explică el râzând. Puse sticla la loc în frapieră, oferi fiecăruia câte un pahar plin, îşi luă şi el unul şi-l ridică. Pentru ce toastăm?

— Pentru sănătatea noastră, zise Elvira, grăbită să preîntâmpine vreo urare a lui Thomas, o dată în plus pornit să rostească cine ştie ce vorbă nechibzuită. Evident nu se afla la primul pahar de alcool pe ziua aceea, iar sentimentele lui faţă de ipotetica noră erau euforice. Cum erau faţă de orice femeie tânără şi drăguţă.

Nedorind ca tăcerea de după toast să devină stingheritoare, Urs zise:

— Când ne-am întors de la călărit, l-am găsit pe Koni în faţa porţii.

— Şi ce voia? întrebă taică-său.

— Habar n-am. Probabil aripa de vest a vilei, un automobil Bentley cu şofer şi o finanţare mai generoasă. Eu unul i-am dat o sută de franci.

— Poate nici nu voia bani. Poate dorea doar să vină în vizită.

— În orice caz, nu s-a plâns.

Ambii izbucniră în râs.

Elvira clătină din cap şi oftă:

— N-ar trebui să-i daţi bani. Ştiţi de ce.

— Dacă nu i-aş fi dat, Simone m-ar fi socotit un monstru, zâmbi Urs cu un aer poznaş.

Simone se simţi îndemnată să răspundă:

— E drept că poate să-ţi pară un pic rău de el.

1 Marcel Breuer (1902–1981), designer şi arhitect germano-american. După o ucenicie în cadrul influentei mişcări artistice Bauhaus, fondată în 1919 la Weimar de arhitectul Walter Gropius, emigrează în 1937 în SUA, unde – împreună cu Gropius – înfiinţează Facultatea de Arhitectură în cadrul prestigioasei Universităţi Harvard.

24

— Koni este un caz tragic, afirmăthomas Koch şi mai turnă şampanie în pahare.

— Dar Urs v-a lămurit în privinţa domnului Lang? dori să ştie Elvira.

— Nu mă înţelegeţi greşit, zise Simone. Găsesc absolut admirabil ce aţi făcut pentru omul acesta. Şi ce continuaţi să faceţi, după tot ce s-a întâmplat.

— Este mica mascotă a bunicii, zise Urs.

Thomas Koch fu cât pe ce să se înece:

— Credeam că mascotele sunt aducătoare de noroc.

— Iar ea întreţine un aducător de ghinion. A fost dintotdeauna puţin cam

excentrică.

Felul cum îl privi Elvira îl determină pe Urs să se ridice în picioare şi s-o sărute împăciuitor pe frunte.

Thomas Koch se aplecă spre Simone.

— Totul ar fi în regulă cu Koni, numai că bea prea mult.

— Pur şi simplu nu-i intră în cap că nu face parte din familie. Asta e problema lui, adăugă Urs. Nu-şi cunoaşte limitele. Este genul de om căruia n-ai voie să-i întinzi nici măcar degetul mic. E mai bine să-l tii la distantă.

— Ceea ce nu e întotdeauna atât de simplu, cum vă veți fi dat seama azi, Simone.

Thomas Koch întinse mâna după un clopoțel de argint şi sună.

— O să acceptați, sper, şi nişte ceai?

— Nu ştiu, răspunse ea şi-l privi, cam nesigură, pe Urs. Când acesta dădu afirmativ din cap, făcu şi ea la fel.

Când Thomas Koch deschidea a doua sticlă de şampanie, Simone zise:

— E trist ca cineva să-şi piardă şi ultimul strop de mândrie.

Thomas simulă c-o înțelege greşit.

— Nu-ți face griji, după trei pahare de şampanie nu-mi pierd încă mândria.

Tatăl şi fiul râseră. Simone roşi.

„O parteneră cum nu se poate mai potrivită pentru un egocentric ca Urs”, gândi Elvira Senn. „Poate puțin prea fardată la ora asta a după-amiezii, dar agreabilă, necapricioasă şi concesivă.”

25

Barul din Grand Hotel des Alpes se populase treptat. Lămpile de deasupra măsuțelor erau aprinse, Charlotte prelua comenzi, iar pianistul îşi cânta repertoriul de cafe-concert. Surorile Hurni erau cu mintea foarte departe, într-un alt timp, dar cu aceleaşi melodii. Konrad Lang îşi imagina că el e cel care cântă.

În vara lui 1946 îşi propusese să devină un pianist celebru. În primăvara aceea, Elvira îşi retrăsese fiul vitreg de la gimnaziul particular, după ce conducerea şcolii o lămurise cu delicatețe că elevului i-ar fi mai bine într-o şcoală mai puțin academică, îl duse într-un internat scump pe malul lacului Geneva, iar Thomas insistase să fie însoțit de Konrad. Konrad, căruia i se părea foarte uşor la gimnaziu, îl urmă fără tragere de inimă.

La Saint Pierre se adunaseră pe-atunci o buna parte dintre progeniturile acelei pături pe care războiul o îmbogățise sau n-o sărăcise. Cei avuți – noi sau vechi – care trăiau în ceea ce rămăsese din Europa îşi trimiteau fiii în castelul din secolul al XVII-lea, unde urmau să fie pregătiți pentru îndatoririle lor de viitoare elită. Konrad locuia acolo alături de adolescenți de ale căror nume nu auzise decât legat de motoare, bănci, concerne, cuburi de supă sau dinastii.

Câte patru băieți împărțeau o cameră la Saint Pierre. Colegii de cameră ai lui Thomas şi Konrad erau Jean Luc de Riviere, descendent al unei vechi dinastii de bancheri, şi Peter Court, un englez. Tatăl acestuia obținuse în anii '30 brevetul măştii de gaze Court, care fusese preluată practic de toți Aliații, prin licență.

— De la întreprinderile Koch? îl întrebase Jean Luc pe Thomas, când, înconjurați de valize în încăpere îşi dădură mâna.

Thomas confirmă din cap şi întrebă la rândul lui:

— De la bancă?

Jean Luc dădu din cap. Apoi îi întinse mâna lui Konrad şi-l privi întrebător întâi pe el, iar când îl văzu şovăind, pe Thomas.

Thomas se purta ca un prieten loial câtă vreme era singur cu Konrad. Dar imediat ce apărea cineva pe care dorea să-l impresioneze, trecea cu arme şi bagaje de partea celuilalt.

26

— Este fiul unei foste angajate din casa noastră, explică el. Maică-mea ține să-l ajute.

Implicit lămuriseră cui avea să-i revină patul de lângă uşă.

De atunci, Konrad a fost tratat de toți ceilalți elevi cu o politețe tolerantă. Niciodată – în tot timpul petrecut la Saint Pierre – nu a fost implicat în niciuna dintre numeroasele lor intrigi, şi nicicând nu a fost victima vreuneia dintre festele lor pline de cruzime. Nu ar fi avut cum să-i dea mai clar de înțeles că nu-l socoteau de acelaşi rang cu ei.

Konrad încercă de toate. Îi întrecea pe cei mai blazați în blazare, pe cei mai „*cool*" în „*coolness*" pe cei mai insolenți în insolență. Se purta caraghios doar ca să-i facă să râdă, făcea să fie pedepsit, numai ca să-i impresioneze. Se cățăra pe zidul împrejmuitor şi se ducea să le cumpere vin din sat. Le făcea rost de țigări şi de reviste porno. Stătea de pază la întâlnirile colegilor cu Geneviève, fiica grădinarului-şef.

Dar rămase mereu, în această şcoală unde învățai cum urma să trăieşti pe picior mare, acel care nu dispunea de premisa cea mai importantă: de avere.

La petrecerea de bun-rămas dinaintea vacanței de vara din 1946 – Saint Pierre, fiind un institut internațional, îşi începea anul şcolar toamna – Konrad Lang luă hotărârea să devină pianist.

Era o zi sufocantă de iunie. Porțile de la Saint Pierre – domeniu împrejmuit de un zid – erau larg deschise, iar în spațioasa piață cu pietriş din fața clădirii principale limuzinele se înghesuiau, una lângă alta. Pe peluza dinspre lac se ridicase o mică scenă cu un pian şi un scaun pentru solist, iar alături, sub un baldachin, fusese instalat un bufet rece. Părinți, frați, absolvenți din anii precedenți, profesori şi elevi stăteau împărțiți în grupuri mărunte, cu pahare şi farfurii în mână, şuetau şi se uitau întruna, cu îngrijorare, la cerul unde se adunau nori grei.

Konrad se postase lângă Thomas Koch şi Elvira Senn, care stătea de vorbă, în franceză, cu mama lui Jean Luc de Riviere. Ca şi ceilalți elevi, purta blazerul şcolar cu emblema brodată,

27

aurie, compusă din cruce, ancoră şi cârjă episcopală, precum şi cravata şcolară, în dungi verzi-albastre-aurii. Mamele îşi strânseseră părul în coc şi aveau rochii de vară înflorate de mătase, iar puținii tați care-şi făcuseră timp să-şi ia acasă odraslele erau îmbrăcați în costume închise la culoare, din stofe moi, uşoare şi-n cămăşi albe cu cravată – uneori în culorile şcolii.

În mijlocul acestei societăți elegante, sigură de sine, neluat în seamă de grupuşoarele surâzătoare, care se dizolvau şi se realcătuiau în mod spontan, stătea un omuleț adus de spate, mic de stat, palid, într-un costum Stresemann care-i venea prost, şi ducea la buze paharul aproape gol. Când Konrad se uită la el cercetător, privirile li se întâlniră şi bărbatul îi zâmbi.

Konrad era cât pe ce să-i răspundă la zâmbet, dar îşi dădu seama cât de consecvent îl ignoraseră toți ceilalți şi, ca să nu comită cumva o greşeală, îşi lăsă ochii să-şi continue peregrinarea, cu o expresie indiferentă.

Primele tunete răsunară mânioase deasupra lacului şi picături grele de ploaie începură să împestrițeze hainele de vară ale oaspeților. Într-o clipă, peluza se goli, pianul era acoperit şi musafirii adunați, pufnind în râs, în sala de gimnastică, unde conducerea şcolii, prevăzătoare, pregătise un al doilea pian şi tot ce mai era necesar în caz că ar fi avut parte de vreme proastă.

În timpul cuvântării directorului şi a solemnei despărțiri de absolvenți, Konrad cercetă în zadar rândurile publicului în căutarea omulețului neînsemnat, la al cărui zâmbet melancolic nu răspunsese. Abia când directorul anunță începerea programului muzical al festivității – şi anume un recital al pianistului Josef Wojciechowski, îl revăzu. Acesta apăru dintr-odată pe scenă, făcu o plecăciune, se aşeză la pian şi aşteptă, cu un zâmbet, să se calmeze agitația publicului, care de fapt ar fi preferat să treacă din nou la partea mai facil-agreabilă a sărbătoririi.

Când se lăsă tăcerea, ’Wojciechowski îşi coborî mâinile pe clape.

Patru nocturne calme ale lui Chopin răsunară. Nimeni nu tuşea, nimeni nu-şi sufla nasul, doar câteodată se mai auzea bubuitul lenevos al furtunii demult îmblânzite. 1) upă douăzeci

28

tic minute pianistul se ridică, se înclină către public şi era pe cale să iasă din scenă, dacă vuietul aplauzelor nu l-ar fi obligat la două bisuri.

Mai târziu, la cocktailul de adio din marea sală de mese, Konrad îl zări din nou pe omuleț. Înconjurat, asaltat şi celebrat de aceeaşi lume care-l ignorase cu un ceas în

urmă. Un emigrant polonez, se spunea, un fost internat dintr-un lagăr de tranzit din estul Elveției, pe care un profesor de la Saint Pierre îl cunoscuse în timpul războiului, când fusese supraveghetor în acel lagăr. Un nimeni, aşadar.

Konrad Lang se hotărâse să aleagă taxiul. Stătea pe bancheta din spate a maşinii, lăsându-se dus de-a lungul şoselei şerpuitoare în oraşul de jos, care era treptat cuprins de înserare. Dacă lua tramvaiul, ar fi putut trece pe la Barbara şi să-şi cheltuiască ultimii douăzeci de franci în localul Rosenhof. Dar se simțea prea deprimat. Un pian, ascultat într-o stare de spirit nepotrivită, îl deprima tot atât de tare pe cât îl făcea fericit, dacă-l găsea într-o dispoziție receptivă. Astăzi, pianul îl mâhnise, fiindcă-l ascultase după ce înghițise o umilință – care-i stârnise amintirea altor umilințe, mai rele, demult refulate. Umilințe de care era încredințat că n-ar fi avut parte, dacă ar fi avut şansa să cânte la pian.

În timpul vacanței din vara lui 1946, petrecută la vila Koch din Saint-Tropez, reuşise să-l convingă pe Thomas de avantajele stăpânirii pianului. Fetele, care la vremea aceea începuseră să-i preocupe pe amândoi, se dădeau în vânt după pianişti, susținuse Konrad. Aşa încât Thomas îi comunicase mamei lui vitrege – surprinsă de solicitare – că doreşte să ia lecții de pian în anul şcolar următor. Ceea ce, în mod automat, era valabil şi pentru Konrad.

Spre deosebire de Thomas, Konrad se dovedi un elev zelos. Profesorul lor, Jacques Latour, era fascinat de atâta entuziasm şi – cum îşi dădu curând seama – de talentul discipolului. Konrad izbutea să cânte după ureche o melodie ascultată doar o singură dată. Jacques Latour îi dădu lecții individuale de

29

descifrare a notelor. Curând, elevul ştia să cânte după partitură. De la început avea o impecabilă poziție a brațelor şi a mâinilor şi, în scurt timp, un tuşeu promițător. Nu trecură nici două luni până ce Konrad ajunse să-l descurajeze pe Thomas, cântându-i fluent câte o fugă.

De câte ori avea timp, Konrad exersa în sala de muzică – la care avea să i se permită peste puțin timp accesul liber – tema şi contramişcarea atât a stângii, cât şi a dreptei, întâi separat, apoi împreună, apoi paralel cu dreapta, apoi paralel cu stânga. Tot mai rar îl corecta domnul Latour, tot mai des se mulțumea să-l asculte, emoționat de certitudinea de a fi întâlnit un mare talent, poate chiar un mic geniu.

Până la *Nunta țânțarilor.*

La *Nunta țânțarilor* mâinile deveneau dintr-odată independente una de cealaltă. Dreapta îşi cânta melodia, stânga o acompania. Dar nu doar ca o umbră. Se oprea un pic, părea să-şi tragă sufletul pe durata câtorva măsuri, ajungea din urmă dreapta, chiar îi prelua melodia, o continua singură, apoi i-o returna dreptei, pe scurt: se comporta ca o ființă de sine stătătoare, cu voință proprie.

Până la *Nunta țânțaribr* Konrad îşi văzuse mâinile de parcă ar fi fost o pereche de

cai de circ, perfect acordați unul cu celălalt: unul mergea în trap când mergea în trap şi celălalt, unul se cabra când se cabra celălalt, unul îşi scutura coama când şi-o scutura şi celălalt. Mâinile lui Konrad primeau de la capul lui comenzi identice şi le executau identic. Uneori în paralel, şi alteori în contramişcare, dar constant în acelaşi ritm.

— Asta se va îndrepta, spunea *monsieur* Latour, toți pățesc la fel la început.

Dar oricât de încrâncenat îşi lucra Konrad exercițiile, mâinile lui rămâneau două marionete, atârnate de fire comune. *Nunta țânțarilor, cântec glumeț din Boemia* a reprezentat sfârşitul carierei sale de pianist.

La o jumătate de an după prima lecție, Latour renunță la elevul său cel mai bun. Un timp încercase să-l convingă să-şi

30

aleagă un alt instrument. Dar instrumentul lui Konrad era pianul – şi numai pianul. Mai exersa de-a lungul câtorva luni pe o claviatură pe care şi-o desenase pe un sul de stofă. În vis putea să cânte cele mai dificile fugi de la cap la coadă şi de la coadă la cap. Dar îndată ce-i comanda uneia din mâini s-o ia razna cu vreo mişcare anapoda, în afara celor prestabilite, cealaltă o urma de parc-ar fi fost un cățel.

Konrad Lang ştia pe de rost partiturile tuturor valsurilor şi nocturnelor compuse de Chopin şi solourile tuturor concertelor importante pentru pian. Recunoştea de la primele măsuri un pianist celebru, după tuşeu. Chiar dacă nu se bucura de o apreciere adevărată în cercurile în care se învârtea, reuşea totuşi să impresioneze iar şi iar lumea acestora cântând cu virtuozitate nişte fugi la o singură mână – ori având partituri distincte pentru fiecare din mâini – la ore târzii din noapte, în vreun bar unde pianistul nu-l cunoştea încă.

Thomas Koch în schimb evoluă cu totul diferit: un ins care cânta la pian fără har, acceptabil şi atât.

Taxiul opri în față la Rosenhof. Konrad decise că nu era dispus să stea singur şi pe uscat, fără pic de alcool, în apartament. Plăti şi-i dădu şoferului ultimul său mărunțiş – un bacşiş de 1,20 de franci, o sumă de care se ruşină oarecum. Ca toți cei dependenți de mărinimia altora, detesta meschinăria.

Urcă cele trei trepte spre intrare. Când desfăcu perdelele groase, cu tivuri de plastic, ale marchizei, fu întâmpinat de amestecul greu de mirosuri – fum, abur de bere şi ulei încins – şi de sunetul scăzut al glasurilor celor ce stăteau de vorbă – bărbați veniți de la lucru, care mai furau o jumătate de ceas fără obligații, înainte de a intra în programul timpului liber propriu-zis. Îşi agăță paltonul în cuierul supraîncărcat, îşi aşeză pălăria pe polița goală şi se îndreptă spre masa lui familiară.

Mesenii se aşezară mai strâns unul lângă altul. Unul dintre ei se ridică şi-i aduse un scaun. Konrad Lang era o persoană respectată la Rosenhof. Singurul care purta totdeauna o cravată, singurul care vorbea cinci limbi (adăugându-se şi cunoştințe

de greacă), singurul care se ridica în picioare când apărea la masă o femeie (ceea ce nu se întâmpla prea des). Koni era elegant, cultivat, avea maniere alese, şi totuşi nu se dădea mare, cum se zicea la Rosenhof. Nu i se ştirbea reputația dacă bea bere cu strungari, cu lucrători de la triaj sau de la vreun depozit, cu măturători de stradă ori şomeri şi dacă mânca, în rând cu ei, plăcinte reci cu carne.

La primele lui apariții în Rosenhof, clienții îl ocoliseră. Dar pe măsură ce aflau mai multe despre povestea vieții lui, începură să-l trateze ca pe unul de-al lor. Numeroşi obişnuiți ai localului lucrau în apropiata hală de montaj 3 a întreprinderii Koch sau îşi pierduseră slujba la închiderea sectorului turbinelor de gaz.

Nu i se putea imputa lui Konrad că s-ar fi plâns. Când era cât de cât lucid, nu lăsa să-i scape nicio vorbă rea la adresa familiei Koch. Iar când era beat, se oprea la mijlocul frazei şi-şi ducea un deget la buze – psst! Dacă o făcea din discreție sau pentru că nu mai era în stare să-şi rostească limpede cuvintele nu se putea şti cu certitudine. Dar între aceste două faze interveneau şi momente când îşi descărca sufletul.

Konrad Lang era fiul nelegitim al unei slujnice din casa Koch. Când se prăpădise Koch bătrânul, ea o luase în grijă pe tânăra sa văduvă, mama vitregă a lui Thomas Koch. Cele două femei se împrieteniseră. Călătoriseră împreună prin lume – la Londra, Cairo, New York, Nisa, Lisabona – până în preajma izbucnirii războiului. Mama vitregă a lui Thomas se întoarse în Elveția, dar mama lui Koni rămase la Londra; se îndrăgostise de un diplomat german, căruia i-a ascuns existența lui Koni.

— Cum adică „i-a ascuns"? întrebase unul dintre cei adunați în jurul mesei, când Koni îşi spuse pentru întâia oară povestea.

— A plecat cu mine în Elveția, m-a lăsat la un țăran din Emmental[1] şi dusă a fost. N-am mai văzut-o niciodată de atunci.

— Ce vârstă aveai?

— Şase ani!

1 Regiune din cantonul elvețian Berna. Într-una dintre localități se produce cunoscuta brânză Emmentaler.

— Mare porcărie.

— Cinci ani am fost obligat să muncesc la țăranul acela. Din greu. Ştiți doar cum sunt ăştia din Emmental.

Câțiva meseni dădură din cap.

— Şi când n-au mai venit bani din Germania, țăranul m-a silit să-i spun numele Elvirei. A făcut cu mine drumul până la ea, ca să-i ceară să plătească. Ea nu ştiuse nimic şi m-a oprit la dânsa.

— S-a purtat cumsecade.

— Din ziua aceea am fost efectiv ca un frate al lui Thomas.
— Dacă-i aşa, de ce stai aici şi faci datorii la Barbara?
— Asta mă întreb şi eu.

Konrad Lang reprezenta pentru obişnuiţii localului Rosenhof unicul acces direct la lumea celor privilegiaţi. Ce avea el de relatat despre aceasta le confirma părerile proprii.

Mai exista un motiv al statutului special al lui Konrad la Rosenhof: relaţia lui cu Barbara, chelneriţa. Era singurul client căruia îi permitea să comande pe datorie. Oficial, era înregistrat la ea cu o sumă care sărea un pic de o mie şase sute de franci. Dacă scădea ceea ce nu bătuse în casa de marcat, tot mai rămâneau aproape şapte sute de franci. Lunea, după ce îşi primea banii de buzunar, îi restituia când şi când cincizeci sau o sută de franci. Dar în vremea din urmă bea mai mult, iar restituirile deveniseră mai rare.

Barbara se mira ea însăşi de generozitatea ei. Nu era darnică din fire. Împlinise de curând patruzeci de ani şi nimeni nu-i dăruise niciodată nimic. Când se vedea în oglindă – cam prea subţire pentru conformaţia ei, cu nişte buze cam prea severe pentru vârsta ei –, nici n-avea de ce să tragă nădejde că lucrurile vor mai lua cândva o altă întorsătură.

Însă Konrad o atingea într-un punct sensibil. Era, în felul lui de a fi, ceva distins – nu găsea alt cuvânt. Cum se îmbrăca şi cum se purta, chiar şi când era beat criţă – dar mai ales cum o trata. Îi venise în minte *Milord,* cântecul lui Edith Piaf (pe care altfel n-o putuse suferi niciodată), când lui Konrad, sosit a treia oară la Rosenhof, i se umeziseră dintr-odată ochii.*, JVlais*
63

vous pleurez, Milord”, gândise – şi după un timp, văzând că el se mai liniştise, se aşeză lângă el.

Barbara devenise o susţinătoare ferventă a cauzei lui. Când cineva dădea glas părerii că existau şi destine mai triste decât cel al lui Konrad, o cuprindea furia.

— S-o faci toată viaţa pe măscăriciul drăguţului de Thomas? Când ăla a zburat din gimnaziu, Koni a trebuit să-l însoţească la internat. Când ăla a zburat şi din internat, a zburat şi Koni. Când nu şi-a luat bacalaureatul, nici Koni n-a avut voie să-l ia. Când Tomi n-a avut chef să mai înveţe să-şi facă o profesie, nici lui Koni nu i s-a permis să-şi facă un rost. Mai mult, când Thomas Koch a împlinit treizeci de ani, s-a însurat şi i s-a creat un loc în firmă. Iar Koni a rămas să se uite în gol, ca prostul.

Când singura ei prietenă, Doris Maag, poliţista, îi răspunse că „Nici la treizeci de ani nu-i prea târziu să înveţi o meserie”, Barbara sări în apărarea lui Koni:

— A încercat. Nu a învăţat, ce-i drept, nimic, dar ştia să se poarte. Şi avea multe relaţii din vremea petrecută alături de Thomas. A lucrat într-o bancă particulară şi într-o agenţie imobiliară. Însă de câte ori lucrurile începeau să meargă bine pentru el,

se ivea Tomi cu pretențiile lui. Criză conjugală, excursie la schi în timpul verii, divorț, pierderea carnetului de şofer, întrecere nautică pe Marea Mediterană.

— Şi din ce a trăit în restul timpului?

— Întâi din împrumuturi de la amicii lui Tomi. Iar când ăştia s-au enervat că nu le înapoia niciodată datoriile, a acceptat să facă tot felul de lucruri pentru ei. Să le păzească iahtul în afara sezonului, să țină companie unei mame senile, să administreze o vilă de vacanță, chestii d-astea.

Până şi la întrebarea de ce a răbdat el mereu astfel de situații, Barbara avea răspunsul pregătit: din recunoştință. Pentru că Thomas Koch a convins-o pe mama lui vitregă să-l primească pe Konrad. Pentru că fără Thomas Koch, Konrad n-ar fi azi nimic.

Iar când Doris Maag riscase o ultimă întrebare: „Şi ce este el azi?”, Barbara chibzuise un moment şi-i răspunse:

— Ar trebui să-l asculți cântând la pian.

34

O găsi pe Barbara în plină agitație; ducea pahare de bere pline la mese şi strângea altele goale, prelua comenzi şi vâra banii încasați în portmoneul ei încăpător de sub şorț. Când îl zări pe Konrad, îi aduse o halbă de bere în care turnase dintr-un flacon câteva picături de lichid transparent.

Înspre ora şapte seara localul se golise, în afara câtorva băutori perseverenți şi a lui Konrad Lang, aflat la cea de-a treia halbă.

Barbara luă din raftul frigorific o sticlă de vin alb, îşi turnă un pahar şi se aşeză lângă Konrad.

— Ai avut succes? îl întrebă.

Konrad negă din cap:

— Am dat de Urs.

— Atunci să-ți trec şi asta în cont?

— S-ar putea?

Barbara ridică din umeri.

În seara de după întâlnirea cu Urs, Barbara îl luă pe Konrad acasă la ea. Nu era pentru prima oară; îl mai luase şi altă dată, fie că îi era prea milă de el, fie că se simțea singură, fie că voia să-l facă gelos pe Kurt, amantul ei sporadic şi însurat.

La prima vizită, pe când ea desfacea patul, Konrad schiță o tentativă de apropiere, mai degrabă dintr-un simț al datoriei decât dintr-o dorință reală – un gentleman se cuvine să aibă din când în când o ispravă despre care să tacă mai târziu. Ea tocmai desfacea aşternutul. Râse şi dădu din cap a refuz – de-ajuns pentru a-l potoli. Se întinseră în pat, ea într-o pijama uzată de prea mult spălat, el în lenjeria de corp, iar Konrad se porni să-i povestească episoade din viața lui. Istorioare şi anecdote din lumea de vază a celor frumoşi şi bogați, cu care îi distrase, îi amuzase şi treptat îi

plictisise tot mai tare pe cei dispuşi să-l asculte.

— Gloria de Thurn şi Taxis i-a comandat soţului ei, prinţul, la a şaizecea sa aniversare un tort cu şaizeci de penisuri din marţipan, povesti el în seara asta, după ce-şi trăsese sufletul. Barbara locuia la etajul patru, într-o casă fără lift.

— Ştiu, zise Barbara şi-l ajută să-şi scoată paltonul.

35

— Prinţul era pederast.

— Ştiu, zise Barbara şi se duse în bucătărie.

— Dar n-o ştiau decât nişte iniţiaţi.

— Ştiu, zise Barbara şi reveni din bucătărie cu un pahar de apă minerală.

— Ţi-am mai povestit asta?

— De multe ori.

Barbara ar fi vrut să-şi tragă singură palme, pentru că ochii lui Konrad se umplură instantaneu de lacrimi. Ştia cât de plângăreţ devenea când se afla în „starea aia". Dar era obosită şi supărată. Pe el, care se lăsa mereu umilit, şi pe ea însăşi, fiindcă-l adusese acasă.

— Iartă-mă, zise Konrad.

Ea nu-şi dădea seama dacă se scuza pentru că repetase aceeaşi poveste sau pentru propriile lacrimi.

— Nu-ţi mai cere iertare întruna. Opune-te, îl repezi ea şi-i întinse paharul.

Konrad îl luă.

— Ce-i asta?

— Bea.

Konrad îşi goli ascultător paharul. Ea îl privi şi-şi scutură capul.

— De ce faci tot ce ţi se ordonă? Spune, de pildă, nu – n-am chef de apă minerală, vreau o bere cu tărie, înghite-ţi singură apa minerală. Opune-te, ce Dumnezeu!

Konrad dădu din umeri şi încercă să zâmbească. Barbara îşi trecu mâna prin părul lui.

— Tu să mă scuzi.

— Dar ai dreptate.

— Nu mai ştiu. Hai în pat.

— Uite că nu vreau în pat, vreau o bere cu tărie, du-te tu în pat, răspunse Konrad.

— Lasă, uită, zise Barbara.

În noaptea aceea Konrad Lang avu un vis. Juca crichet în parcul Vilei Rododendron. Erau de faţă Tomi şi Elvira şi mama

36

lui, Anna Lang, iar ziua era frumoasă, călduţă, de vară. Femeile purtau rochii albe. Torni avea pantaloni scurţi şi era foarte mic. Abia acum Koni băgă de seamă că nici el

nu era mai mare.

Erau neastâmpăraţi şi râdeau mult. Tomi avea mingea cu dungi albastre, el pe cea cu dungi roşii. Veni rândul lui. Nimeri mingea, dar ea se rostogoli şi se duse de-a dura prin poartă până departe, mereu mai departe. Koni alergă după ea, până când, ajunsă la o pantă, dispăru. O urmări prin desiş. Când o găsi, Koni se rătăcise. Cu cât se afunda mai adânc printre tufişuri, cu atât mai de nepătruns i se arăta crângul, într-un târziu găsi o deschizătură şi ieşi din desiş. Vila dispăruse. În lung şi-n lat nici urmă de ceilalţi. Izbucni în hohote de plâns. Cineva îl luă în braţe şi-i spuse: „Trebuie să-ţi schimbi viaţa, altfel nu mai ai scăpare". Era Barbara. Afară se lumina de-acum.

După micul dejun la cafeneaua Delfinul se duse în apartamentul său şi compuse o scrisoare pentru Elvira Senn.

Dragă Elvira,

Ieri-noapte am avut un vis. Tu, Anna, Tomi şi cu mine jucam crichet pe peluza din faţa verandei, unde grădinarul (oare se numea domnul Buchii?) trebuia totdeauna să cosească iarba special pentru acest prilej. Eram atât de fericiţi şi lipsiţi de griji, Tomi cu mingea albastră, cum o avea mereu, iar eu cu cea roşie. Tu purtai rochia albă de pânză, pe care Tomi avea să ţi-o distrugă când aţi cules cireşe, dar în visul meu rochia încă era albă ca neaua. Când m-am trezit, mi-au revenit dintr-odată toate amintirile, de parcă totul s-arfi întâmplat abia ieri. Nu pot să nu mă întreb: „De ce s-au petrecut lucrurile aşa? De ce m-ai izgonit? Doar trăiam cândva ca-ntr-ofamilie. De ce nu am putea s-o facem din nou? De ce, la bătrâneţe, trebuie să fiu singur cu amintirile mele? De ce sunt nevoit să le împărtăşesc unor oameni cu desăvârşire străini, care habar n-au despre ce vorbesc?"

Nu mă înţelege greşit, nu vreau să par nerecunoscător. Ştiu să-ţi preţuiesc generozitatea. Dar nu mai pot îndura viaţa pe

37

care o duc. Te rog, Elvira: repudiază-mă definitiv, sau iartă-mă şi primeşte-mă din nou printre voi.

Al tău deznădăjduit, Koni Lang

Reciti scrisoarea de câteva ori şi nu se putu decide s-o expedieze. O vârî într-un plic cu adresa destinatarei, pe care-l băgă, fără să-l lipească, în buzunarul de la piept. Bându-şi cafeaua, după prânzul de la Crucea albastră, mai citi o dată scrisoarea şi hotărî să n-o pună la poştă. Era mult prea lacrimogenă. O aşeză la loc în buzunar şi uită de ea, până la aperitivul de la Rosenhof. Acolo însă Barbara îl întâmpină cu întrebarea:

— Ei? Ce ai de gând să faci ca să-ţi schimbi viaţa?

— Am compus o scrisoare pentru Elvira Senn.

Scoase plicul din buzunar şi i-l arătă Barbarei.

— Şi de ce n-ai expediat-o?

— N-am avut timbre.
— S-o expediez eu?
Lui Konrad nu-i veni în minte niciun răspuns, aşa că o lăsă să-i ia plicul. Când se potoli aglomerația de după încheierea orelor de lucru, Barbara lipi un timbru pe plic, îşi trase paltonul pe umeri şi parcurse cei câțiva paşi până la cutia poştală de după colț. „Nu lăsa pe mâine ce poți face azi..
Konrad nu-şi dădu seama de nimic. Bău câteva pahare de bere, se gândi la scrisoare şi ajunse la o concluzie: nu era lacrimogenă, ci patetică. Şi nici nu era propriu-zis o scrisoare, ci un apel. Apelurile nu pot fi decât patetice, altfel nu-şi ating scopul.
Poştaşul golise demult cutia când Konrad se hotărî să o lase pe Barbara să trimită scrisoarea. A doua zi dimineața, când şi-ar fi putut schimba hotărârea, uitase de toată problema.
Elvira Senn stătea în camera unde obişnuia să-şi ia micul dejun în Casa Stockli. Fiind devreme, storurile cu lamelele de postav, ce îndulceau lumina tare a dimineții, dându-i o nuanță lăptoasă, încă erau coborâte pe jumătate. Doamna Senn bea suc de portocale proaspăt stors şi încerca să uite scrisoarea care stătea deasupra celorlalte de lângă telefon.
38

Îşi bău paharul până la fund. Nu o preocupa că scrisoarea era insolentă. Nu era cea dintâi insolență pe care şi-o îngăduia Konrad Lang. Ce o nelinişte erau amintirile lui atât de amănunțite: grădinarul se numea într-adevăr Buchii şi – ce era mult mai grav – murise când Koni nu împlinise încă şase ani. După cum era adevărat că Tomi insista mereu să i se dea mingea albastră, iar Koni, a cărui culoare preferată era tot albastru, se mulțumea întotdeauna cu mingea roşie, fără să se plângă. O irita cu precădere menționarea petelor de pe rochia alba de pânză. Atunci când jucase crichet cu Anna, Tomi şi Koni, n-o mai avea. Fusese nevoită să renunțe la ea, fiindcă era într-adevăr plină de pete de cireaşă. Dar nu Tomi o murdărise. Constatarea că memoria bețivului bătrân era capabilă să ajungă atât de departe în trecut o nelinişte a.
Elvira nu avea multe întâmplări pe care să le regrete. Dar până azi nu-şi putea ierta propria nechibzuință din acea zi caldă de duminică a lunii mai 1943, când nu-i plătise unui anume țăran o despăgubire, lăsându-l să se întoarcă împreună cu Konrad în Emmental.
Fusese prima zi când se putea mânca afară. Rododendronii cei mai timpurii înfloriseră. Şedea cu Thomas sub marchiza în dungi a spațioasei terase, accesibilă şi din parc, şi bea cafea – chiar şi pentru Elvira Senn era o raritate, în acei ani de război.
Una dintre servitoare anunță o vizită, un bărbat cu un băiețel – un prieten, afirmase el, o surpriză. Elvira deveni curioasă şi spuse să fie poftiți.
Îi privi pe amândoi în timp ce se apropiau. Un om cu aspect țărănesc, alături de un

băiat care ținea în mână o valijoară. Deodată Thomas se ridică de la masă şi alergă să-i întâmpine pe cei doi. Atunci Elvira ştiu că făcuse o greşeală.

— Koni! Koni! strigă Thomas.

— Salut, Tomi, răspunse băiatul.

Elvira nu ştia că băiatul este în Elveția. Îl văzuse ultima oară în urmă cu cinci ani, la Dover, la scurt timp înainte de izbucnirea războiului, când ea se pregătea să se întoarcă cu Thomas, iar Anna rămase cu Konrad la Londra, din cauza diplomatului

39

ei german. Îşi mai scriseseră când şi când, apoi sosise un anunț de nuntă din Londra şi o vedere din Paris. Nu mai primise nicio altă veste.

Iar acum țăranul acela îi povestea, în dialectul lui pe care-l înțelegea cu greu, că Anna Lang, însoțită de Konrad, venise şi ea în Elveția la scurt timp după întoarcerea în țară a Elvirei, şi-l lăsase pe băiatul care n-avea decât şase ani în grija lui. Lunar i se trimiteau de la o bancă elvețiană o sută cincizeci de franci.

Până acum trei luni. De-atunci nu mai primise nimic. „N'ic."

Nu avea posibilitatea să-l întrețină pe băiat, spuse. El era un Zeliweger, nicidecum un Pestalozzi. Se gândise să apeleze la ea. Doar era un fel de mătuşă a lui Koni. Bani, s-ar zice – adăugă el, privind în jur –, erau pe-aici destui.

Dacă Thomas n-ar fi asaltat-o cu rugăminți – „Te rog, mămico, dă-i voie lui Koni să rămână, te rog, te rooog!" ar fi cerut măcar un timp de gândire. Dar Thomas era atât de fericit şi Konrad atât de supus, iar țăranul atât de neplăcut, încât ea făcu un gest necugetat, ceea ce nu i se întâmpla prea des: dădu din cap că da.

Îi înmână lui Zeliweger patru sute cincizeci de franci pentru cele trei luni neplătite şi încă doisprezece franci bani de drum – „de tren, nu?". Şi iat-o cu băiatul cel atât de stângaci lângă ea, având vaga senzație că n-o să mai scape de el niciodată.

La început nu au fost probleme. Konrad era un copil deloc băgăreț, fără pretenții şi un bun camarad pentru Thomas. Îi trimise pe amândoi la aceleaşi şcoli, se jucau şi-şi făceau lecțiile împreună. Konrad avea o influență benefică asupra lui Thomas, care nu putea să rămână singur, dar avea tendința să-i domine pe cei din jur. Konrad era răbdător şi-l acceptă pe Thomas din start ca fiind primul la toate.

Problemele se iviră abia mai târziu. Thomas deveni un tânăr mofturos, care nu reuşea să stea nicăieri pentru multă vreme. Elvira avea pe-atunci alte interese şi admise din comoditate ca fiul vitreg să ducă existența unui playboy. Nu numai că-i ierta capriciile, dar le şi finanța cu generozitate. Iar unul dintre capriciile lui era Koni, pe care-l repudia şi-l rechema, după cum avea

40

chef. Când Thomas împlini treizeci de ani, Elvira hotărî să pună capăt traiului celui

dulce. Pe plan internațional mai continuau să dăinuie câteva obligații financiare – şi Konrad Lang.

Iar acum, după ce trecuseră alți treizeci şi cinci de ani, Konrad tot nu dispăruse din viața ei. Ba chiar ajunsese să fie insolent.

Când Konrad Lang călcase pentru prima oară în Crucea albastră, se gândi că mirosul localului se datora clientelor în vârstă. Abia când i se aduse farfuria cu mâncare, băgă de seamă că mirosul venea de la meniul zilei. Conopidă, spanac, morcovi, cartofi prăjiți.

— Restaurantul este şi pentru vegetarieni? întrebă.

I se răspunse pe un ton înțepat:

— Ați comandat „Farfuria grădinarului”, nu asta ați dorit?

Între timp se obişnuise cu localul. Avea propria măsuță rezervată şi ospătărițele mai în vârstă îl tratau ca pe un membru al familiei.

— Dom nu Lang, avem un Cordon bleu bun, dar varza de Bruxelles gătită la abur e amară. Vă aduc în locul ei nişte gulii.

Konrad şedea în fața unei ceşti de cafea cu lapte şi citea ziarul care – prins într-o clamă de lemn – i se aducea automat odată cu cafeaua. Era un pic cam neliniştit; în seara precedentă Barbara îl întrebase dacă a primit un răspuns la scrisoare.

— Ce scrisoare? întrebase la rândul lui.

— Scrisoarea către Elvira Senn, pe care am pus-o la poştă pentru tine. Scrisoarea care urma să-ți schimbe viața.

— A, scrisoarea aceea, bâiguise. Nu, n-am primit încă niciun răspuns.

De atunci îşi spărgea capul, întrebându-se ce scrisese. Dar singurul lucru pe care şi-l amintea vag era tonul insistent pe care-l folosise.

— E liber lângă dumneavoastră?

Konrad îşi ridică privirea. În fața lui se afla o femeie de vreo cincizeci de ani, cu un chip interesant, purtând o bluză de caşmir cărămizie, un şirag dublu de perle şi pantaloni de flanel. „Una de-a noastră”, gândi. Se ridică.

41

— E liber lângă dumneavoastră? repetă ea.

— Desigur, răspunse Konrad şi trase cu oarecare mirare al doilea scaun de sub masă. Localul era practic gol.

Îndată ce necunoscuta se aşeză, se deschise uşa. Intră un bărbat mai tânăr, care se uită în jur, o zări şi înaintă spre masa lor. Când ajunse în imediata apropiere, femeia apucă mâna lui Konrad, o trase spre ea şi întrebă:

— M-ai aşteptat mult, scumpule?

Konrad simți că intrusul se proțăpise lângă masa lor. Se uită adânc în ochii femeii, îi acoperi cu mâna sa stângă mâna dreaptă şi zise:

— Aproape o viață întreagă, scumpo.

Bărbatul stătea lângă masă şi aştepta. Dar când nici Konrad, nici străina nu-şi ridicară ochii spre el, le întoarse spatele şi părăsi cu paşi repezi localul.

— Mulțumesc, spuse femeia. Oftă vizibil uşurată. Mi-ați salvat viața.

— Iată o faptă bună, zise Konrad. Îmi permiteți să vă ivit la o ceaşcă de cafea?

Femeia se recomandă Rosemarie Haug, numele ei de domnişoară, pe care şi-l reluase după divorț, cu patru ani în urmă. Acceptă invitația; îi plăcea atitudinea lui Konrad, care nu rosti niciun cuvânt despre incident. „Un cavaler de şcoală veche”, îşi spuse.

Doctorul Peter Stäubli era medic generalist şi renunțase de curând la cabinetul său situat în proximitatea Vilei Rododendron. Acum nu se mai ocupa decât de câțiva dintre pacienții care-l frecventaseră ani de zile. Printre altele era medicul personal al Elvirei Senn. O vizita de două ori pe săptămână după micul dejun, pentru a-i controla glicemia. Ea îşi făcea fără nicio dificultate injecțiile cu insulina, dar nu era în stare să-şi ia nici măcar o picătură de sânge. Elvira nu suporta să vadă sânge.

În dimineața aceasta, în timp ce aşteptau ca picătura de sânge să poată fi întinsă pe folia de test, Elvira Senn îl întrebă:

42

— Ce vârstă aveți, domnule doctor?

— Şaizeci şi şase de ani.

— Şi cât de departe în trecut ajung amintirile dumneavoastră?

Stäubli şterse folia de test şi o vârî în reflectometru.

— Îmi amintesc de pildă cum l-am văzut într-o dimineață pe basetul nostru Fritz zăcând mort pe aleea din grădină. Cred că aveam cam şase ani.

— Este posibil să rememorezi întâmplări şi mai îndepărtate?

— Sistemul nervos central nu este complet dezvoltat în momentul naşterii. Memoria copiilor foarte mici nu poate stoca nimic în primii doi ani de viață. Trebuie să se deprindă treptat să învețe şi să rețină şi să evoce apoi cele învățate.

— Teoretic vorbind, este cu putință să-ți aduci aminte de nişte episoade trăite la trei ani?

— Nepotul meu cel mai mic are acum zece ani. Când avea patru, l-am luat cu mine într-un restaurant care îşi propusese o săptămână rusească. După masă, cine bea o votcă avea voie să arunce paharul într-un perete prevăzut special pentru isprava asta. Am fost obligat să beau vreo cinci votci, pentru ca ăla mic să poată azvârli paharele în perete. I-a lăsat o impresie atât de puternică, încât rememora seara respectivă de câte ori venea la noi în vizită. Aşa şi-a salvat amintirea, odată cu trecerea vremii. Acum are, cum spuneam, zece ani şi amintirea este în continuare intactă. Sunt şanse bune s-o aibă şi la optzeci.

În timp ce vorbea, doctorul Stäubli îşi notase indicii glicemici. Acum îi puse Elvirei

manşeta aparatului de măsurat tensiunea.

— Şi toate amintirile celelalte s-au pierdut?

— Nu s-au pierdut. Dar accesul la ele nu mai există.

Stäubli îşi puse stetoscopul în urechi şi-i luă tensiunea.

— O să împliniți suta de ani, îi spuse şi-şi notă maxima şi minima.

— Şi este cu totul imposibil să regăseşti acel acces?

— Imposibil, nu. Există o formă de hipnoză care reconstituie unele amintiri din prima copilărie. *„Recovered Memoriei'.*

43

În Statele Unite, tați socotiți până atunci respectabili sunt acuzați, prin această metodă, de fiicele lor adulte că au abuzat de ele în copilărie.

Doctorul Stäubli îşi puse instrumentele în trusă.

— Şi se mai întâmplă câteodată ca cei care suferă de demență senilă, pierzându-şi capacitatea să asimileze lucruri noi, să pătrundă adânc în trecut, rememorând episoade din primii ani ai copilăriei, să evoce una sau alta.

Îi întinse mâna pacientei.

— Cu cât înaintăm în vârstă, cu atât mai aproape ne devine trecutul, nu vi se pare, doamnă Senn? Pe vineri, la aceeaşi oră?

Elvira dădu din cap.

Se întâlniră chiar a doua zi la cină. Era ziua în care Konrad Lang intra în posesia banilor de buzunar. Îşi putea permite un restaurant care să nu fie tocmai unul la modă, însă nici atât de discret încât o invitație în acel local să aibă un aer indecent.

Konrad sosi destul de treaz şi se ținu bine de-a lungul întregii seri. Rosemarie vorbi, contrar propriilor obiceiuri, despre viața ei de dinainte de divorț. A doua oară fusese măritată cu un chirurg cu aproape zece ani mai tânăr decât ea. Îi finanțase studiile din averea moştenită de la primul soț, care decedase relativ devreme. Acela îi lăsase jumătate dintr-o întreprindere textilă, pe care o vânduse la timp cumnatului ei, înainte ca uzina, în anii '70, să dea faliment.

— Robi Fries a fost primul dumneavoastră soț? întrebă Konrad surprins. Ştiți că am fost cu el la Saint Pierre?

— Şi dumneavoastră ați fost la Saint Pierre? Robi mi-a povestit multe despre institut.

Toată seara vorbiră despre cunoştințe comune şi locuri unde era probabil să se mai fi întâlnit cândva.

În taxi Rosemarie întrebă:

— Nu ați vrea să ştiți cine era bărbatul de care m-ați scăpat la Crucea albastră?

— Este cineva important pentru dumneavoastră?

Rosemarie dădu din cap.

44

— Atunci haideți să-l uităm.
Rosemarie avea un apartament elegant într-o clădire cu patru etaje, situată chiar lângă lac, într-un mic parc. Konrad lăsă taxiul să aştepte, o conduse până la intrare şi îşi luă rămas-bun. Era pe cale să se întoarcă la maşină, când ea mai deschise o dată uşa şi spuse:
— Aveți timp sâmbătă seara? Aş putea să gătesc ceva.
Restaurantul din Grand Hotel des Alpes se numea Careme, după reputatul bucătar-şef din secolul al XIX-lea. Se mândrea cu aşa-numita *ancienne cuisine.* Elvira Senn agrea localul din alte motive: era aproape de vilă, clienții de vază nu erau expuşi unor priviri agasante, ea avea propria masă într-o parte mai retrasă a restaurantului, iar echipa de la bucătărie ținea cont de regimul pe care-l urma.
În fiecare joi seara mânca la Careme şi de obicei se folosea de cină pentru convorbiri de afaceri neoficiale, dar cu atât mai importante.
În seara aceasta îl rugase pe nepotul ei, Urs Koch, s-o însoțească. În timpul mesei îi revelă că se gândeşte foarte serios să-i încredințeze conducerea întreprinderii Koch-Electronics. La desert (un măr pentru ea, o *creme brulee* pentru el) aduse vorba despre Simone şi, când fu sigură că el înțelesese cum că cele două merg mână-n mână, îl menționă şi pe Konrad Lang.
— Mă îngrijorează, mărturisi.
— Îți faci griji pentru Koni?
— Nu pentru Koni. Din cauza lui Koni. N-aş vrea ca el să ne facă probleme.
— Cum ar putea un ins cum e Koni să ne facă probleme?
— Prin pălăvrăgeală. Poveşti vechi.
— Dar există poveşti vechi?
— Ar putea să le născocească.
Urs dădu din umeri:
— Petrecerea continuă.
Elvira zâmbi:
— Cu Urs în frunte.
45

Îşi ridică paharul cu apă minerală. Urs îşi turnă restul vinului de Burgundia în al său. Ciocniră.
— Oricum, o să se prăpădească în curând la cât bea.
— Nu-i ajung banii de buzunar pentru asta, replică Elvira.
În dimineața următoare, îi dădu ordin lui Scholler să mărească alocația săptămânală a lui Konrad Lang de la trei sute de franci la două mii.
În prima lor seară Konrad şi Rosemarie se prefăcuseră un pic unul față de celălalt, cum face toată lumea la o primă întâlnire. Se prezentaseră în cea mai bună lumină,

vorbiseră despre succesele lor şi lăsaseră deoparte insuccesele.

Acum, în seara a doua, lucrurile se petrecură altfel. Rosemarie îl primi cu totul relaxată, îl însărcină imediat să pună masa şi se miră câtă artă şi obişnuinţă demonstră el cu acest prilej. Turnă un vin de Meursault în două pahare şi ieşiră cu ele pe terasă. Era o seară blândă, cu un aer primăvăratic, luminile localităţii de pe celălalt mal se reflectau jucăuşe în lac, iar de la fereastra de sub ei se auzeau acordurile unui pian.

— Chopin, Nocturna numărul 1 în şi bemol minor, opus 9, spuse Konrad.

Rosemarie îl privi ciudat.

Mâncară orez sălbatic, care ieşise puţin cam moale, şi somon, puţin prea uscat. Konrad îşi uită reţinerile, sub influenţa vinului alb. Îi povesti tot mai sincer despre viaţa lui.

Ea înţelegea cât de cât ce voia el să spună. La rândul ei, fusese tolerată în cercurile primului ei soţ doar ca o anexă.

Cu puţin timp înainte de miezul nopţii Konrad îi dezvălui lui Rosemarie unul dintre secretele sale cel mai bine păzite. Se aşeză la pianul din camera de zi şi cântă partitura mâinii drepte din Nocturna pe care o ascultaseră în urmă cu câteva ore, pe terasă. Apoi cântă partitura mâinii stângi.

— Şi acum cu ambele mâini, surâse Rosemarie.

Atunci Konrad îi mărturisi cum eşuase ca pianist.

La unu noaptea Rosemarie se aşeză lângă el şi-l acompanie cu stânga la sonata *Fur Elise.* Nu cu totul fără greşeală, dar

46

ile-ajuns cât să-l determine pe Konrad să-i mărturisească şi ultimul său secret: adevărul despre situaţia sa. Dependenţa de familia Koch. Toată mizeria asta.

A doua zi dimineaţa Konrad Lang se trezi în patul lui Rosemarie Haug şi nu-şi aducea aminte de nimic.

Konrad ar fi dorit s-o întrebe pe Rosemarie ce se petrecuse în noaptea precedentă, dar nu voia să se poarte ca un licean care întreabă după o primă noapte de dragoste: „Cum am fost?"

Aşa că plecă de la ea puţin îngrijorat. Singurul lucru care-l mai liniştea oarecum era faptul că ea îşi reînnoise invitaţia chiar pentru seara aceasta.

Rămase toată ziua în apartamentul său şi se chinui zadarnic să-şi aducă aminte ceva din noaptea trecută.

Punctual şi ţinând în mână un trandafir cu coadă lungă, se înfiinţă seara la Rosemarie. Ea îl întâmpină cu un sărut, luă floarea şi se duse în bucătărie ca s-o aşeze într-o vază îngustă, în care pusese apă.

— În frigider este vin alb, sau preferi unul roşu? îl întrebă peste umăr.

— Ai şi apă? îi întoarse brusc Konrad întrebarea.

— Tot în frigider.

Rosemarie şterse vaza de urmele de apă şi o aduse în cameră.

— Dacă bei apă, am să fac şi eu la fel, zise, trecând pe lângă el.

Plasă vaza pe masa pregătită. Konrad sosi cu o sticlă de apă minerală şi umplu două pahare.

— Sănătate, zise, şi-i întinse un pahar.

— De aceea bei apă?

Băură amândoi.

— Nu, pentru memorie. Mai degrabă pentru memorie.

Konrad îşi luă inima în dinţi:

— Nu reuşesc să-mi aduc aminte ce s-a întâmplat ieri-noapte.

Rosemarie îl privi în ochi şi surâse:

— Păcat.

47

A doua zi, devreme, Konrad o luă pe jos de-a lungul lacului, înspre oraş. Era o dimineaţă plină de prospeţime. Muguri de un verde-deschis răsăriseră în castani. În jurul trunchiurilor se adunaseră de-acum florile de şofran.

Konrad nu băuse nicio picătură de alcool toată seara, încât capacitatea lui de rememorare a ultimelor ore era – după părerea sa – perfect intactă. Foarte rar se mai simţise atât de nemaipomenit. Poate doar o singură dată, în 1960, la Capri. Dar atunci era tânăr şi îndrăgostit.

Călătoreau la bordul lui *Tesoro*, iahtul cu motor – model vechi – al familiei Piedrini, pe Mediterana. Formau o gaşcă internaţională de tineri bogaţi, care se socoteau „decadenţi" şi probabil chiar erau. În anul acela apăruse filmul lui Fellini *La doke vita* şi le făcuse o impresie durabilă, nu tocmai intimidantă.

Debarcară la Capri, pentru că îşi doreau să dea o petrecere exact în locul unde împăratul Tiberiu obişnuia să arunce adolescenţi în mare, împingându-i de pe stânci, în timpul orgiilor sale. Mai aveau de gând să organizeze un picnic în grădina ameţitoarei Vile Lysys, pe care contele suedez Fersen1 o dedicase iubirilor tinere.

În timpul şederii lor pe uscat, Thomas locuia împreună cu ceilalţi din grup la hotelul Quisisana. Lui Konrad îi sugerase să păzească iahtul. O precauţie absolut inutilă, având în vedere echipajul lui *Tesoro,* numărând doisprezece inşi. Dar Thomas era total absorbit de blazarea celor din clanul Piedrini, iar o dată în plus, Konrad îi stătea în cale.

Konrad nu prea ştia dacă să se simtă jignit sau să se bucure că scăpase pentru o vreme de acea gaşcă gălăgioasă. Mânca pe puntea vasului, atent servit de un steward tăcut, în livrea albă, şi privea înspre port. Lumini multicolore sclipeau în birturile portuare, iar valurile aduceau până la el melancolice melodii napolitane. Dintr-odată îl cuprinse binecunoscuta senzaţie că

1 Contele Hans Axei de Fersen (1755–1810), mareşal, un apropiat al Mariei Antoaneta, a facilitat şi fuga familiei regale la Varennes (1791). Acuzat de moartea unui nobil suedez, a fost lapidat în țara natală.

48

se află, ca de atâtea alte ori, în locul nepotrivit. Acolo, pe mal, dansau perechile, se ciocneau paharele, acolo se derula viața. Iar el era abandonat aici.

Ceru să fie transportat până-n port şi păşi, plin de aşteptări, pe drumul destul de scurt al promenadei. Dar localurile din port erau pline de turişti germani, muzica răsuna din gramofoane, iar multicolorele lumini licărind nu erau decât nişte becuri vopsite fără îndemânare. Trecu mai departe, lăsând în urmă birturile, până la capătul cheiului. Acolo şedea o femeie tânără, cu brațele încrucişate pe genunchi, şi privea marea. Când îl auzi apropiindu-se, îşi ridică ochii.

— *Mi scusi,* zise el.

— *Niente italiano,* răspunse ea. *Tedesco.*

— Mă scuzați, n-am vrut să vă deranjez.

— A, sunteți elvețian?

— Şi dumneavoastră?

— De la Viena.

Konrad se aşeză lângă ea. Un timp contemplară amândoi marea, în tăcere.

— Vedeți iahtul din larg?

Konrad dădu din cap.

— Atâtea lumini.

— Da.

— Câteodată vântul aduce zvon de râsete până la noi.

— Aşa e.

— Iar noi stăm aici.

— Iar noi stăm aici, repetă Konrad.

Ca şi cum s-ar fi decis în aceeaşi secundă, fiecare pentru sine, să nu mai lase viața să se desfăşoare fără ei, se sărutară.

Fata se numea Elisabeth.

Petrecură trei zile la pensiunea ei. El nu-i mărturisi că este legat cumva de cei de pe iaht, de frică să nu strice vraja.

În cea de-a patra zi îl căută pe Thomas la Quisisana şi-l informă că va continua călătoria pe cont propriu.

— Din cauza blondei? întrebă Thomas.

— Care blondă?

49

— V-am văzut în fața la Grotto. N-aveai ochi decât pentru ea. E de-nțeles, de altfel.

Thomas îi ură toate cele bune şi îşi luară la revedere.

A doua zi, Elisabeth sosi foarte entuziasmată în camera lor.

— Ții minte iahtul? La care ne-am uitat în prima noastră seară?

Konrad dădu din cap.

— N-o să-ți vină să crezi, dar suntem invitați acolo.

Elisabeth deveni prima soție a lui Thomas. Îi dărui un fiu, pe Urs. Curând după aceea îşi urmă chemarea inimii ei nestatornice şi plecă la Roma. O mică alinare pentru Konrad şi o lovitură grea pentru Thomas, care nu fusese niciodată fidel, dar totdeauna vanitos, aşa că-şi aminti de vechiul său prieten, mereu disponibil ca să-l consoleze şi să-i țină de urât.

De atunci, din vremea acelor trei zile la Capri, Konrad nu se mai simțise vreodată cum se simțea azi. Poate că era din nou îndrăgostit. Bătrân şi îndrăgostit.

Hotărî să se lase de băut. Măcar pentru un timp.

Acasă Konrad găsi un mesaj de la bancă înştiințându-l că alocația lui săptămânală se mărise la două mii de franci, pe care îi poate ridica – o inovație – în oricare zi lucrătoare, începând chiar de azi.

Îi adresă o euforică scrisoare de mulțumire Elvirei Senn şi-şi rezervă o masă la Chez Stavros. Se duse la bancă şi scoase o mie două sute de franci. Apoi cumpără nişte somon roşu, o ceapă, pâine prăjită, o lămâie, capere şi patru sticle de San Pellegrino; luă loc la fereastra deschisă a camerei sale de zi şi îşi oferi o mică gustare selectă, bând multă apă minerală cu gheață şi lămâie.

După masă spălă vasele şi, pentru a marca importanța acelei zile, se aşeză la orga sa electronică.

Cu vreo doi ani în urmă, într-un local din Corfu, descoperise – privind peste umărul pianistului – că acesta avea pe pianul său o mică orgă electronică; înțelesese că instrumentul putea cânta de unul singur partitura mâinii stângi. Sunetul, e

50

drept, era puțin artificial, dar indiscutabil era mai bine aşa decât Iară contribuția stângii.

Chiar a doua zi achiziționă o astfel de orgă electronică iefi ină, care – cum se întâmplase cu tot avutul său – căzuse pradă flăcărilor. Drept compensație, indusese un model ceva mai scump, mai sofisticat, pe lista cu achiziții pentru noua locuință, lucru îngăduit de familia Koch. De atunci cânta din când în când pentru sine şi uneori pentru rarii săi musafiri, de cele mai multe ori pentru Barbara.

Dar când se postă acum în fața orgii electronice, nu-i găsi butonul de pornire. „Ce caraghios, gândi, doar am pornit şi am oprit de nenumărate ori chestia asta.” Dar trebui să cerceteze sistematic instrumentul, până când – abia după două-trei minute – găsi butonul.

„Deci e-adevărat că dragostea te face orb”, murmură.

Doris Maag, polițista, arăta obosită când sosi, imediat după ce-şi încheiase tura şi încă în uniformă, la Rosenhof, şi se aşeză la măsuța Barbarei de lângă bar.

— Ei, de ce atâta agitație?

— A dispărut Koni.

— Cum adică a dispărut?

— N-a mai dat pe-aici de câteva zile. Ieri am sunat la el şi n-a răspuns nimeni. Azi din nou: nimeni.

— Poate şi-a schimbat localul, sugeră Doris.

— Nu cred, lefter cum e.

— Poate c-a găsit o altă proastă care-l serveşte pe datorie.

Barbara se ridică:

— Vin alb?

— Campari.

Barbara se duse la bar şi sosi cu un pahar de Campari cu gheață şi lămâie, alături de o sticlă de apă minerală.

— Spuneți-mi când să mă opresc.

— Umple-l.

Barbara îi umplu paharul.

51

— Norocel, spuse, din obişnuință.

Doris luă o înghițitură.

— Portocală, nu lămâie, zise. La Campari trebuie pusă o feliuță de portocală, nu de lămâie. Toți fac aceeaşi greşeală.

— Dacă o fac toți, nu mai e o greşeală.

Barbara se aşeză la loc.

— Nici în timpul zilei n-a trecut pe aici. N-a fost nici la Crucea albastră.

Doris Maag adoptă un ton profesional:

— Cei mai mulți dispăruți reapar. Aproape întotdeauna există o explicație absolut banală pentru dispariția lor.

— Nu-i stă în fire să facă aşa ceva.

— Toți reclamanții spun la fel.

— Şi-mi datorează 1 645 de franci.

— În anumite cercuri e un motiv destul de bun ca să dispari.

— Nu şi în cercurile lui.

Barbara se ridică iar şi se duse la un client, ale cărui semne repetate nu le luase în seamă şi care acum bătea insistent în masă cu o monedă. Când reveni, zise:

— În ultimul timp era deseori deprimat. Îi dădeau lacrimile din te miri ce.

— Lacrimi de bețiv.

— Şi astea sunt tot lacrimi. Cei mai mulţi sinucigaşi sunt beţi.

— Asta nu s-ar sinucide.

— Câteodată mai auzi de unii care au zăcut vreme de săptămâni morţi în casele lor şi nici dracu nu şi-a dat seama.

— De curând unul a avut un atac cerebral uşor în cada de baie şi n-a mai fost în stare să iasă şi nici să se ducă la telefon – şi nu l-a auzit nimeni. Nu putea decât să aştepte, să lase să mai curgă apă fierbinte din când în când şi să tragă nădejde că o să-i observe cineva lipsa. Apoi i-a venit ideea să astupe scurgerea cu buretele şi să lase apa să se reverse până când locatarii de sub el aveau să-l anunţe pe administrator. Asta a funcţionat. Dar cei de la asigurări refuză acum să plătească pentru daunele inundaţiei, odată ce a fost provocată deliberat.

52

— Locuinţa lui Koni n-are decar duş.

— Păi vezi.

Tannenstrafie 134 se afla la numai cinci minute de mers pe jos de la Rosenhof. Barbara insistă ca Doris s-o însoţească. Dacă vor trebui să apeleze la portar să le descuie uşa, solicitarea avea un aer mai oficial venind din partea cuiva în uniformă.

— Eu lucrez la Circulaţie, nu la Criminalistică, protestase Doris, dar se lăsase totuşi convinsă.

Când mai telefonaseră o dată, cu cinci minute în urmă, din local, nu răspunsese nimeni. În apartamentul lui Konrad, la etajul trei, era întuneric. Numai la o mică fereastră cu geamul mat se vedea lumină.

— Baia!

Barbara apăsă pe soneria cu tăbliţa „O. Bruhin, portar”.

Abia după ce sună de trei ori se aprinse lumina în casa scării.

— Vorbeşte tu, îi şopti Barbara lui Doris, când un bărbat morocănos şi nepieptănat, cu faţa buhăită, apăru în pragul uşii de la intrare.

— Noi ăştia tre’ să ne sculăm la cinci jumate, mârâi el.

Când observă uniforma lui Doris, deveni ceva mai sociabil.

Le ascultă păsul şi consimţi să vadă despre ce era vorba. Le conduse la etajul al treilea, le puse să aştepte, reveni după un timp cu un şperaclu şi îl băgă în broască.

— Nu merge, cheia e pusă pe dinăuntru.

— Atunci trebuie să spargem uşa, ceru Barbara.

— Pentru asta e nevoie să-mi arătaţi legitimaţia, i se adresă portarul poliţistei.

Pe când Doris îşi căuta legitimaţia, cheia se învârti în broască. Uşa se crăpă un pic şi în deschizătură apăru chipul uluit al lui Konrad Lang.

— Koni, e totul în regulă? întrebă Barbara.

— Şi încă cum, răspunse el.

Konrad Lang tocmai încheiase prima săptămână fără alcool. Mâncărimile şi

furnicăturile se potoleau treptat. Nopțile treceau
53

fără ca somnul să-i fie întrerupt de accese de transpirație. Se trezea odihnit şi plin de energie, iar clipele când se gândea la băutură, „jinduiala”, cum o numea, deveneau mai rare.

Avea multă experiență în a se lăsa de băut. Cunoştea toate stadiile, până la luna a doua. Îşi amintea de euforia care-l cuprindea de fiecare dată în ziua a treia. Dar indescriptibila încântare pe care-o trăia acum n-o mai simțise niciodată. Nu putea să i se tragă numai de la cele câteva pahare lipsă. Şi nici de la neaşteptata îmbunătățire a situației sale financiare. Exista şi un alt motiv: Rosemarie Haug.

Petrecuseră împreună, după „noaptea uitării”, cum îi spuneau acum, zi după zi şi noapte după noapte.

Călătoriseră cu singura navă de linie care circula în acest anotimp, ca unici pasageri, până la capătul Iacului încețoşat şi înapoi.

Vizitaseră grădina zoologică şi priviseră maimuțele, în compania unei vârstnice doamne, care-i spunea pe nume unui cimpanzeu şi era recunoscută de el.

Se plimbaseră pe cărarea flancată de vechi felinare cu gaz şi urcaseră până la Foişor; mâncaseră plăcintă cu mere şi băuseră cafea în localul de modă veche destinat excursioniştilor, acum plin de pensionari.

— Ca nişte bătrâni, spusese Rosemarie.

— Păi chiar sunt bătrân.

— Nu mi se pare, zâmbise ea.

Nici lui Konrad nu i se părea.

În seara precedentă fuseseră la un concert. O seară Schumann. Odată, când Rosemarie se uitase pe furiş la Konrad, îi văzu ochii umezi. Îi luă mâna şi i-o strânse tare.

Uitându-se în oglindă în ziua aceea, Konrad constatase deja o schimbare. Simțea că vasele de sânge i se îngustaseră cât de cât, datorită renunțării la alcool; i se părea că obrajii îi erau mai puțin înroşiți, vinişoarele plesnite mai puțin vizibile şi pungile de sub ochi mai puțin umflate. Toată fața lui arăta mai fermă, întreaga lui persoană avea un aer mai îndrăzneț. Şi mai tânăr, gândi.
54

„Poate, îşi spuse Konrad Lang, a început în sfârşit zodia mea norocoasă.”

În această stare de spirit se afla când Barbara, polițista şi portarul erau pe cale să-i spargă uşa. Nu mai fusese acasă de două zile şi venise să-şi ia lenjerie de schimb, nişte haine şi alte câteva lucruri de-ale lui, când auzi vocile din fața apartamentului.

Portarul şi polițista îşi luară numaidecât la revedere. Barbara mai rămase. Socotea că el îi datorează o explicație.

Konrad i-o dădu cu plăcere. Plin de entuziasm îi povesti Barbarei, care devenea tot mai tăcută, despre marea cotitură fericită a existenței lui. Când încheie, o întrebă, parcă în treacăt:

— Cât îți datorez?

— O mie şase sute patruzeci şi cinci, răspunse ea.

Konrad Lang îşi scoase portmoneul şi îi puse o mie opt sute de franci pe masă.

— Nu iau dobândă, zise ea şi îi restitui diferența din portmoneul ei voluminos de chelneriță.

— Nu te bucuri pentru mine? întrebă Konrad.

— Ba da, spuse Barbara.

Şi era aproape adevărat. Nu era geloasă. Dar nu-i părea bine să-l piardă pe unicul om căruia-i îngăduia, fără reticențe, s-o exploateze.

Konrad comandă un taxi, îşi luă valijoara şi o lăsă pe Barbara în fața locuinței ei.

La intrare o sărută părinteşte.

— Noroc! Şi mulțumesc pentru toate.

— Noroc şi ție, răspunse Barbara.

3

Pe ambele laturi ale străzii ce ducea la Vila Rododendron erau parcate automobile proaspăt spălate, niciunul mai ieftin de o sută de mii de franci. Membri ai poliției direcționau oaspeții, pe măsură ce soseau, şi supravegheau circulația de-a lungul spațiului îngust dintre şirurile de maşini parcate. „Ca şi cum n-am avea nicio treabă mai de soi decât s-o facem pe paznicii pe la parcările multimilionarilor”, mârâise ofițerul de serviciu când primise însărcinarea de la superiorul său. Acela schiță un gest de neputință şi semnală, arătând cu mâna în sus, de unde venea ordinul.

În fața porții de fier, doi agenți în uniformă, aparținând unui serviciu de pază particular, examinau invitațiile, consultând în paralel lista oficială a oaspeților; totodată, nu-i scăpau din ochi pe fotografii care pândeau un prilej ca să se furişeze înăuntru.

— Când oameni ca ăştia fac o nuntă, până şi vremea ține cu ei, observă reporterul unei gazete bulevardiere, adresându-se reporterului de la ziarul local. La noi a plouat cu găleata.

Era într-adevăr o zi de vară sfidător de frumoasă. Câțiva norişori delicați pluteau pe cerul senin, de un albastru pur, o briză uşoară nu îngăduia soarelui de iunie să ardă prea tare şi în aer se simțea de pe-acum parfumul florilor de tei şi mirosul trandafirilor sălbatici aninați pe zidurile împrejmuitoare ale domeniului.

Parcul vilei amintea de cartierul general al unei tabere militare din timpul războaielor napoleoniene. Peste tot erau corturi pe care fluturau fanioane şi stegulețe

ale unor națiuni existente doar în imaginația designerului care se ocupase de eveniment.

56

O parte din oaspeți şedeau în fotolii, la mese aşternute cu lețe albe, presărate cu o mulțime de flori, în corturile deschise în toate cele patru părți. Alții – sub copacii bătrâni, pe bănci lungi, la mese de lemn împodobite de sărbătoare. Iar alții, alcătuind mici grupuri pitoreşti, se întinseseră pe pături, la un picnic ce avea loc pe gazonul îngrijit.

În diverse puncte ale parcului alternau cvartete de corzi, formații de muzică country, orchestre interpretând muzică de dans şi capele cântând *landleri* – dansuri populare austriece.

O nuntă demnă de moştenitorul întreprinderilor Koch.

Urs Koch făcea onorurile, salutându-i pe rând pe oaspeți. Pretutindeni unde apărea alături de încântătoarea sa mireasă, cei doi erau întâmpinați cu aplauze, îmbrățişați şi sărutați, apoi felicitați pentru alegerea făcută, pentru recepția reuşită şi pentru vremea superbă.

Sprijinită de balustrada verandei, Elli, cea de-a treia soție a lui Thomas Koch, contempla detaşată forfota.

Când o întâlnise Thomas, la începutul anilor '70, Karl Lagerfeld tocmai preluase conducerea firmei Chanel. Elli Friedrichsen fusese unul dintre manechinele sale preferate. După un an, se măritase cu Thomas. Zece ani mai târziu, îşi trăia viața proprie, cât mai departe cu putință de Thomas.

Lângă ea stătea Inga Bauer, o suedeză cu mult mai tânără decât Elli, care se căsătorise, la douăzeci şi cinci de ani, cu un industriaş din cercul cunoscuților lui Thomas Koch.

Cele două femei se împrieteniseră repede. Elli devenise pentru Inga singurul sprijin în acest amestec bizar de corectitudine şi decadență, ce domina lumea înaltelor finanțe elvețiene. Elli aprecia la Inga faptul că nu se lăsase deziluzionată în cei zece ani petrecuți în clanul Bauer. Îşi păstrase, pe cât posibil, idealurile şi avea un mod reconfortant de a-şi exprima părerea despre ce socotea greşit sau corect.

— Dacă ştiam că nu e invitat Koni, nu veneam.

— Un sacrificiu prea mare pentru un bătrân plicticos.

Inga arătă spre oaspeții prezenți:

— Ăştia ți se par mai amuzanți?

57

Elli oferi unui cuplu care trecea – braț la braț, în pas de plimbare – pe lângă terasă, zâmbetul ei tip Chanel.

— Nu, nu sunt mai amuzanți. Doar mai importanți. Eşti nevoită să rabzi destui

plicticoşi care contează. De ce să-ți mai bați capul şi cu cei lipsiți de importanță?

— Aşa gândeşti tu?

— Aşa gândeşte Thomas.

— Şi tu?

Elli luă o înghițitură din paharul de şampanie.

— Eu? Eu o să divorțez.

Replica era surprinzătoare. Inga nu văzuse în căsnicia lui Elli o situație care să merite osteneala unui divorț.

— Dar neoficial ai divortat demult.

— Pe viitor vreau s-o fac şi oficial.

— De ce, mă rog?

Elli surâse:

— Există cineva care-şi doreşte asta.

Inga o privi cu încântare:

— Deci nu există limită de vârstă?

— Trebuie s-o întrebi pe Elvira. Eu n-am decât patruzeci şi şase de ani.

Capela de *landleri* de lângă grupul de molizi intonă „Mulți ani trăiască” şi oaspeții din apropiere li se alăturară. Se ridicară şi-şi înălțară paharele în cinstea lui Urs şi a miresei sale.

— Biata fată.

— Dacă asta e femeia pe care a căutat-o atâta vreme, se miră Inga, ar fi putut să se însoare şi cu toate cele de dinaintea ei.

Elli îi aruncă o privire ironică:

— Simone a fost pur şi simplu prezentă exact atunci când Elvira a decis că i-a venit vremea lui Urs. Întocmai cum a fost prezentă mama lui Urs când Elvira a hotărât că i-a venit vremea lui Thomas.

— Ce spui tu sună ca-n secolul trecut, râse Inga.

— Uită-te în jur, răspunse Elli. Chiar *este* secolul trecut.

58

Elvira Senn primea omagiile oaspeților în cortul mirilor şi nu dădea impresia că ar exista o vârstă limită pentru iubire. Strălucea de mulțumire şi sclipea de giuvaeruri, era spirituală şi plină de farmec şi păstra constant un loc cât un lat de palmă între speteaza scaunului tapițat şi spatele ei impecabil de drept.

Thomas şedea vizavi de ea şi era mai puțin relaxat. Atitudinea lui Elli îl irita. De regulă în societate, jucau rolul perechii fericite, a cărei rețetă de succes se rezuma la fiecare cu libertatea sa de mişcare. Dar azi ea-l ținea la distanță. Refuzase să facă alături de el – în calitate formală de mamă vitregă a mirelui – turul printre invitați; iar cu părinții miresei (un cuplu, într-adevăr, cam prea gătit, care nu reuşea să-şi

ascundă entuziasmul că fiica lor se mărita cu mult peste rangul ei social) abia dacă schimbase două vorbe. Şi – fără nicio disimulare – îl ocolea.

Nici cu rolul său de personaj secund nu se împăca Thomas. Până acum fusese mereu, în astfel de ocazii, în centrul atenției. Iar dacă vreodată soția lui sau Urs preluaseră acest rol, era pentru că el voise asta. De astă dată lucrurile stăteau altfel. Urs era sărbătorit ca fiind omul viitorului. Thomas nu era pregătit pentru aşa ceva.

Însă ceea ce îl deconcerta cel mai tare era Koni Lang. Altădată ar fi apărut, cu sau fără invitație. Ar fi fost oprit, ce-i drept, la controlul de la poartă, dar în asemenea situații ştia să-şi păstreze o ținută care măcar ar fi convins pe cineva de la serviciul de pază să vină după Thomas;, Afară e un domn care spune că e cel mai vechi prieten al dumneavoastră şi şi-a uitat invitația acasă”.

Însă acum nu avea să apară. Era în Italia. Le trimisese lui Urs şi Simonei o foarte formală ilustrată cu urări de noroc, însoțită de un frumos buchet de la Blossoms, cea mai reputată florărie din oraş. Lui Thomas îi adresase o scrisoare personală.

Dragă Tomi,

Peste câteva zile începe pentru tine o nouă etapă a vieții: fiul tău îşi va întemeia o familie, ceea ce echivalează cu un prim pas spre predarea ştafetei. Curând te vei retrage din primele

59

rânduri, cu sentimentul liniştitor că tot ce ați construit voi – Elvira ți cu tine – rămâne pe mâini bune.

Şi viața mea a luat o cotitură hotărâtoare. Închipuie-ți, la bătrânețe am întâlnit femeia vieții mele. Sunt îndrăgostit ca un licean, m-am lăsat de băut, iar soarta, care în ultima vreme mi-a jucat destule feste (implicându-vă şi pe voi) pare dintr-odată să-mi vrea binele.

Nu este oare ciudat că noi doi am ajuns iar, ca de atâtea ori – în acelaşi timp, dar în locuri absolut diferite – la un punct crucial al existenței noastre? Nu simți şi tu câteodată că destinele noastre – vrem, nu vrem – sunt foarte strâns legate?

Ne aflăm într-o scurtă călătorie sentimentală prin Italia. Când am luat prânzul sub arcadele din Piața San Marco, ne-am revăzut deodată – doi băiețaşi – în aceeaşi piață, Elvira şianna fotografiindu-ne. Îți aduci aminte? Ai vrut să prinzi un porumbel, dar ai căzut şi ți-ai julit un genunchi, de ți-a dat sângele. Anna ți l-a spălat în restaurantul unde am mâncat noi azi şi ți l-a bandajat cu un şervet de damasc. Elvirei i s-a făcut râu din cauza sângelui.

Cât a trecut de-atunci? Şaizeci de ani sau şase zile?

Peste o săptămână ne întoarcem în Elveția. O să fii surprins când o s-o cunoşti pe Rosemarie.

Îți doresc din inimă toate cele bune.

Vechiul tău prieten, Koni

Thomas Koch nu reuşea să-şi aducă aminte să fi fost în copilărie la Veneția cu Koni.

— Facem câțiva paşi? întrebă Elvira.

Domnii de la masă se ridicară în picioare. Thomas îi oferi brațul. Hoinăriră prin parcul împodobit de sărbătoare.

— Ce te apasă?

— Nimic, de ce?

— Eşti îngândurat.

— Odată ce se căsătoreşte unicul fiu…

Elvira zâmbi.

60

— Doare doar prima dată.

Acum zâmbi şi Thomas. Se aşezară pe o bancă, departe de agitația petrecerii.

— Am fost noi la Veneția, când eram copii, Koni, cu mine, cu tine şi cu Anna?

Elvira deveni atentă.

— De ce întrebi?

— Koni mi-a scris din Veneția. Îşi aminteşte că am alergat după un porumbel, în Piața San Marco, şi mi-am julit genunchiul. Anna mi-a pansat rana cu un şervet, iar ție ți s-a făcut rău, fiindcă sângeram.

— Prostii, răspunse Elvira.

Petrecerea de nuntă dură până noaptea târziu. Când se lăsă întunericul, se aprinseră în parc lampioane şi torțe. Orchestra Pasadena Roof cânta valsuri englezeşti şi foxtroturi; perechile dansau pe spațioasa terasă. Din micul pavilion împrejmuit de rododendroni se auzeau cântece cu acompaniament de chitară; sunau a Donovan şi chiar Donovan era interpretul. În cortul cel mare şedea la pian George Băile şi cânta melodii din *The American Songbook.*

La unsprezece noaptea se lansă un somptuos foc de artificii, aplaudat de cei care se aflau la terase în oraşul de jos. Din acel moment începură să plece primii oaspeți.

Urs continua să-şi facă rondurile, până ce trecuse de miezul nopții şi era vizibil tot mai beat. Simone încerca să-şi ascundă dezamăgirea; Elvira trebui să intervină discret, dar energic, pentru ca mirii să se urce în sfârşit în limuzina care-i aştepta: *Just married!”*

Cu puțin înainte de două noaptea, Thomas Koch se aşeză lângă George Băile şi abordă, cu tuşeu greoi, *Oh when the Saints go Marching în*, secondat cu un dram de bunăvoință de pianist (al cărui onorariu de optsprezece mii de franci justifica, la limita toleranței, asemenea escapade ale clienților săi); îl răsplăti însă cu aplauze generoase grupul unor invitați de soi.

61

La trei plecară ultimii invitați. Personalul extenuat stinse lampioanele şi torțele care încă mai pâlpâiau.

Fhomas Koch îşi luă o bere în cameră. Când se aşeză cu ea pe marginea patului, ochii îi căzură pe un bilet cu scrisul soției sale.

„Pot sta de vorbă cu tine mâine? Propun să ne vedem după prânz în bibliotecă. Elli."

În după-amiaza următoare, Elvira Senn nu mai răbdă să nu-şi arunce ochii pe scrisoarea lui Konrad Lang. Urcă în pas lent de la Casa Stockli la vila cea mare. Corturile fuseseră strânse, urmele festivității dispăruseră.

Thomas ocupa o aripă a vilei, Elli o alta, Urs locuia în turn. Largile spații de primire erau folosite, după nevoie, de oricare dintre ei.

Când Elvira păşi în hol, Elli tocmai ieşea din bibliotecă, îi făcu un semn de salut cu mâna, apoi o luă, pe larga scară exterioară, spre primul etaj.

Thomas se ivi în uşa bibliotecii.

— Elli!

Atunci o zări pe mama sa vitregă.

— Vrea să divorțeze. Poți să pricepi cum vine asta?

Elvira ridică din umeri. Din principiu, nu înțelegea necesitatea unui divorț, dar nu se simțea surprinsă. Ştia că era greu de trăit cu Thomas şi că o femeie, odată decisă să divorțeze, ar avea în orice caz câştig de cauză la tribunal. După care nu mai rămânea decât chestiunea limitării daunelor. Elvira dispunea de avocații potriviți pentru asemenea probleme. Ştia că Elli era o persoană rezonabilă şi realistă, cu care te puteai înțelege. Divorțul în sine se putea rezolva fără dificultăți. Dificil era doar Thomas, cu orgoliul său rănit.

Se duse cu el în aşa-zisul său birou, îi ascultă văicăreala, arătând că-i împărtăşeşte indignarea şi-i susține părerea despre Elli, în măsura în care răbdarea ei scurtă i-o permitea. Apoi aduse vorba despre scrisoarea lui Konrad. Thomas nu putea să-şi aducă aminte ce făcuse cu ea, ştia doar că o avusese înainte de prânz.

62

I Iviră fu cea care o găsi în cele din urmă, mototolită, în buzunarul halatului său.

O netezi şi o citi cu grijă. Apoi o mototoli din nou.

— Aiureli.

— Dar scrie că s-a lăsat de băut.

— Şi îl crezi?

— În privința cotiturii de viață are dreptate, din păcate.

Elvira puse scrisoarea mototolită în scrumiera de cristal de pe măsuța de lângă scaunul ei.

— De ce nu pleci undeva cu el? Ți-ar lua gândurile de la asta.

— Dar nu pot să-l despart acum de iubita lui.

— Vor suporta să stea despărțiți timp de câteva săptămâni.
— Nu ştiu. Pare să-i meargă atât de bine.
— Iar ție nu-ți merge bine. Eu zic că este dator să te însoțească.
— Chiar crezi asta?
— Măcar pentru Corfu.
Elvira luă bricheta de pe masă şi dădu foc scrisorii lui Koni.
Apariția lui Thomas Koch în Tannenstraee produse oarecare senzație. Şoferul sui Mercedesul 600 SEL de un albastru-închis cu două roți pe trotuar şi-l ajută pe Thomas să coboare de pe bancheta din spate a maşinii. Gestul nu se datora numai unui ritual, ci faptului că şeful lui nu se ținea tocmai bine pe picioare, deşi era încă după-masa devreme.
Câțiva copii turci cu ghiozdane colorate se opriră, uitântlu-se pe-ndelete la automobil. Tramvaiul îşi încetini un pic mersul şi fețele lipite de geam îşi întoarseră ochii spre limuzina atât de ieşită din comun în acest cartier.
— Pesemne e unul dintre rechinii imobiliari care-şi închiriază dărăpănăturile târfelor, la prețuri de speculă, îi explică un tânăr prietenei sale.
La o fereastră de la etajul întâi stătea o bătrână. Pusese o pernă pe pervaz, rezemându-şi pe ea coatele greoaie.
63

— La cine mergeți? îi strigă lui Thomas Koch când îl văzu sunând pentru a doua oară.
— Lang.
— Ăsta abia dacă mai dă pe-aici. Vine doar din când în când ea să-şi ia corespondența.
— Ştiți cumva unde-l pot găsi?
— Poate ştie portarul.
Thomas Koch apăsă soneria şi aşteptă.
— Trebuie să sunați lung. E în schimbul de noapte.
După un timp se mişcă o perdea la etajul doi. Curând se deschise cu un zuruit uşa de jos. Thomas Koch intră.
Othmar Bruhin, care lucra ca stivuitor într-o hală de montaj a întreprinderilor Koch şi era totodată portar în imobilul care aparținea Oficiului de Pensii al Uzinelor Koch, avea să povestească iar şi iar acea istorioară: cum, scos din pat, nebărbierit şi în trening, a deschis uşa şi-n fața ei stătea „să mor, nu alta, Koch în persoană” şi-i cere adresa unui chiriaş. „Şi dacă vreți să ştiți, duhnea a băutură.”
Când Thomas Koch se sui din nou în maşină, ajutat de şofer, Bruhin îi dădu adresa lui Rosemarie Haug.
Când se auzi soneria, Konrad stătea cu Rosemarie pe terasă şi jucau table. O inițiase în regulile jocului în timpul călătoriei lor în Italia, şi de atunci îl practicau cu

pasiune, atât datorită ambiției lui Rosemarie, pentru că încă nu reuşise să-l bată, cât şi din sentimentalism, pentru că le ținea trează amintirea primei lor călătorii împreună.

Rosemarie se ridică şi se duse la interfon. Când reveni, avea un aer mirat.

— Thomas Koch. Întreba dacă eşti aici.

— Şi ce i-ai spus?

— I-am spus că eşti. Vine sus.

Aproape dintotdeauna, Konrad îl socotise pe Thomas cea mai importantă persoană din viața lui, dar în vremea din urmă trecuse tot mai mult în plan secund. La Veneția îşi amintise, ce-i drept, de el. Relatările despre nunta lui Urs le urmărise însă

64

c u surprinzător de puțin interes. Iată că acum, când Thomas avea să intre din clipă în clipă pe uşă, devenea agitat. De câte ori era Thomas prin preajmă se simțea ca un recrut înaintea inspecției comandantului.

Lui Rosemarie nu-i scăpă schimbarea.

— Ar fi trebuit să-i spun că nu eşti aici? se interesă, doar pe jumătate amuzată.

— Nu, sigur că nu.

Se îndreptară spre uşa de la intrare. În hol se auzea liftul. Apoi paşi pe coridor.

— Ce-o fi vrând? murmură Konrad mai mult pentru sine decât pentru Rosemarie.

Când sună, Konrad tresări. Rosemarie deschise.

Nasul lui Thomas Koch era subțire şi avea o formă delicată, părând oarecum nelalocul său pe fața lui cărnoasă. Purta un blazer şi un pulover cu guler rulat de caşmir vişiniu, care făcea ca gâtul lui scurt să arate şi mai gros. Ochii lui prea apropiați luceau şi mirosea a alcool. Lui Rosemarie nu-i adresă decât un salut foarte vag din cap, apoi se întoarse direct spre Konrad.

— Pot vorbi cu tine?

— Fireşte. Intră.

— Între patru ochi.

Konrad se uită la Rosemarie.

— Puteti să vă duceți în camera de zi.

— Aş prefera să ieşim undeva.

Tonul lui Thomas exprima mai mult decât o simplă dorință.

Konrad îi aruncă lui Rosemarie o privire care părea să-i ceară ajutorul. Ea se încruntă, iritată. Thomas aştepta.

— Să-mi iau repede o jachetă.

Konrad dispăru în dormitor. Rosemarie îi întinse mâna lui Thomas.

— Mă numesc Rosemarie Haug.

— Thomas Koch, îmi pare bine.

Apoi aşteptară în tăcere să revină Konrad din dormitor. Acesta îşi pusese o cravată

şi o jachetă de pânză asortată cu pantalonii.

65

— Să mergem, spuse, şi-l urmă pe Thomas spre lift.

— Ciao, strigă Rosemarie în urma lui, poate un pic cam înțepată.

— Ah da, ciao!

Konrad se opri, părând c-ar vrea să se întoarcă pentru a-şi lua rămas-bun cum se cuvine, dar văzu că Thomas ajunsese la lift şi se duse după el.

Rosemarie observă cum îi deschide lui Thomas uşa liftului, cum îl lasă să intre primul şi apoi apasă supus pe buton. Uşa liftului se închise, Konrad nemaiapucând să-i arunce nicio privire.

Thomas îşi înălță amuzat sprâncenele când Konrad comandă un Perrier cu gheață şi lămâie. El însuşi ceru un Tullamore Dew dublu, fără gheață ori apă minerală, whisky-ul lui la depresie.

Charlotte îl întâmpinase pe Konrad cu un „Uite că mai apari şi pe-aici", sunând vag a reproş, dar se lămuri imediat când el ceru o băutură fără alcool. Îi văzuse pe mulți încercând să se lase de băut. Nu-i ținea prea mult.

Barul de la Grand Hotel des Alpes (ales de dragul vremurilor apuse şi pentru că era – pentru Thomas cel puțin – în drum) era pustiu, în afara surorilor Hurni. Roger Whittaker cânta *Dorit cry, young lovers, whatever you de.* La o măsuță dintr-o nişă Tomi îşi debita monologul; Koni îl asculta.

— Ştii doar: când îşi găsesc pe altul, arată mult mai bine.

Koni dădu din cap.

— N-am absolut nimic împotrivă dacă se mai încurcă din când în când cu vreun tip, doar ştii că nici eu nu-s tocmai…

Koni dădu din cap.

— Mă tratează ca pe ultimul tâmpit. Mă cheamă în bibliotecă. Îmi spune că vrea să divorțeze.

Koni dădu din cap.

— Ba nu, nu îmi spune. Mă înştiințează.

Koni dădu din cap.

— Ba nu, vrea să divorțeze. Divorțează. Punct.

Thomas Koch îşi goli paharul şi-l ridică.

66

— Cum o cheamă? întrebă.

— Charlotte, şopti Koni.

— Charlotte! strigă Tomi.

— Ca să n-o aflu de la avocat, zice ea. Charlotte!

Chelnerița sosi cu un nou pahar. Fără să-şi ridice ochii, Tomi i-l întinse pe cel gol.

— Ai accepta aşa ceva?
Koni negă din cap.
— Ai habar cât cheltuie ea pe lună pe haine? Numai pe haine?
Koni negă din cap.
Tomi luă o înghițitură.
— Nici eu nu ştiu exact, dar îți spun: al dracului de mult. E destul să te uiți la ea.
Koni dădu din cap.
— Mai ales acum. Când îşi găsesc pe altul, arată totdeauna mai bine. Intenționat. Ca să te termine.
Koni dădu din cap.
— O s-o termin şi eu. O să se mire ea cât costă traiul pe picior mare.
Konrad Lang, singurul dintre cei doi care ştia cât costă traiul, dădu din cap şi el.
— O s-o termin.
Tomi făcu un semn cu paharul gol în direcția barului.
După ce Charlotte îi aduse whisky-ul, întrebă:
— Mai schiezi?
— Nu, după Aspen n-am mai schiat.
În 1971, în timpul crizei provocate de al doilea divorț, Thomas îl scosese pe Konrad din fondul său de rezervă, zburase cu el la Aspen şi acolo îi achiziționase haine noi şi-l echipase adecvat. Cei doi luaseră câteva lecții de la acelaşi profesor de schi, iar Konrad devenise, în timpul numeroaselor sezoane de iarnă la Sankt Moritz, un schior acceptabil (dar un temător practicant al bobului). Totuşi, făcuse – după câteva zile la Aspen – o figură destul de bună. Dar trecuse de atunci un sfert de secol.
67

— Nu uiți niciodată cum se schiază, e ca mersul pe bicicletă. Iar echipamentele au evoluat atât de mult, că ai schia mai bine decât pe vremuri.
Tomi îşi dădu pe gât whisky-ul.
— Mergem la Bariloche, hotărî el. O să ne schimbe dispoziția.
Koni nu dădu din cap.
— O să cumpărăm acolo lucrurile de care ai nevoie. Verifică-ți paşaportul, ca nu cumva să fi expirat. Zburăm duminică.
Koni nu dădu din cap.
Tomi îşi ridică paharul gol. Când sosi Charlotte, îi spuse:
— Adu-i şi lui unul.
— Mai bine nu, zise Koni, însă nu destul de tare pentru Charlotte, care deja se îndrepta spre bar.
— Aia mi se pare cumva cunoscută.
— Charlotte?
— Nu, aia la care locuieşti. Am de unde s-o cunosc?

— Este văduva lui Robi Fries.
— Aşa, văduva lui Robi Fries? Păi are cu siguranță cincizeci de ani. Pe puțin.
— N-am întrebat-o.
— Dar e destul de nostimă încă.
Koni dădu din cap.
— De-asta nu bei nimic?
— Şi de-asta.
Charlotte aduse cele două whisky-uri. Tomi îşi ridică paharul.
— Pentru Bariloche! Pentru Argentina!
Koni dădu din cap.
Aproape de miezul nopții, când Konrad Lang nu se întorsese încă, Rosemarie Haug renunță la mândrie şi sună la el acasă. Ocupat.
Curând după miezul nopții mai încercă o dată. Tot ocupat.
Constatând că la unu noaptea e încă ocupat, sună la Deranjamente şi află că abonatul pusese greşit receptorul în furcă.
68

„Dacă n-ar fi vrut să-i telefonez, ar fi scos aparatul din privi”, îşi spuse Rosemarie şi chemă un taxi.
Pentru a treia oară, Othmar Bruhin se pomeni trezit brusc din somn din pricina lui Konrad Lang. De data asta lucra în schimbul de dimineață, iar deşteptătorul urma să sune abia peste o oră şi jumătate. Când se uită la ceas, îşi dădu seama că era prea devreme ca să se scoale şi prea târziu ca să adoarmă la loc.
Manifestă o dispoziție corespunzătoare când deschise uşa.
Femeia care stătea în fața lui era ceea ce taică-său obişnuia să numească „o doamnă”, fapt evident şi în lumina slabă a casei scărilor. Era uşor stingherită, dar nu pe măsura situației. Pe un ton destul de ferm ceru să fie condusă la apartamentul lui Lang. Sunase de câteva ori, dar nu răspunse nimeni.
— Poate că nu-i acasă, mormăi Bruhin.
— Dar e aprinsă lumina.
— Poate că a lăsat-o aprinsă. Poate că doarme.
— Receptorul e pus greşit în furcă.
— Poate că nu vrea să fie deranjat, sugeră Bruhin. Ceva din atitudinea femeii îl irita.
— Ascultați, îmi fac griji că a pățit ceva. Dacă nu-mi dați drumul şi i s-a întâmplat ceva, o să vă trag la răspundere.
Bruhin se hotărî să o lase să intre şi o conduse la etajul trei.
Sunară şi bătură în uşă, loviră şi strigară, până se strânseră jumătate din locatari. Konrad Lang nu răspundea. Bruhin i-ar fi trimis pe toți înapoi în paturile lor, dacă nu s-ar fi auzit acordurile unui pian. Muzica îl determină în cele din urmă să accepte să

aducă un şperaclu.

Cheia nu era pusă în broască pe dinăuntru. Bruhin şi femeia intrară şi traseră o sperietură: Konrad Lang zăcea, pe jumătate dezbrăcat, pe podeaua camerei de zi, cu un picior pe un fotoliu; gura îi era întredeschisă, la fel şi ochii. Pe masă se afla o sticlă de whisky, pe jumătate goală, lângă o orgă electronică, din care răsunau mereu aceleaşi cadenţe de vals: mtete, mtete, mtete, mtete… Puţea a alcool şi a vomă.

Rosemarie se aşeză în genunchi lângă el.

69

— Koni, şopti, Koni, şi îi luă pulsul.

Konrad Lang scoase un geamăt. Apoi îşi duse arătătorul la buze. „Ssst."

— Dacă mă întrebaţi pe mine, vă spun că e beat, constată Bruhin şi plecă.

Pe locatarii care aşteptau nerăbdători la uşa apartamentului îi linişti:

— Totul e în regulă. E beat.

Când se trezi, Konrad Lang se afla în propriul său pat. Ştia asta şi fără să deschidă ochii. Recunoscu zgomotele circulaţiei: maşinile care opreau la stop, aşteptau, porneau din nou; tramvaiele care sunau din clopoţel în staţii.

Capul îl durea, pleoapele îi erau grele, gura îi era uscată, iar braţul şi-l simţea ca şi cum ar fi stat culcat pe el, într-o poziţie anapoda. Avea un sentiment neplăcut, de parcă ar fi trebuit să aibă remuşcări pentru ceva de care nu-şi aducea aminte.

Deschise încetişor ochii. Fereastra era deschisă, dar perdeaua era trasă. Afară era deja lumină. Era mahmur. Şi mai ce?

„Dar eu nu mai beau", îşi spuse deodată. Închise ochii din nou. Şi mai ce?

Tomi! Şi mai ce?

Din bucătărie se auzea o mişcare. Apoi auzi paşi. Apoi o voce.

— Te ajută prafurile de Alka Seltzer?

Rosemarie!

Deschise ochii. Rosemarie stătea lângă patul lui, ţinând în mână un pahar cu un lichid efervescent.

Konrad îşi drese glasul:

— Trei. Trei m-ar ajuta un pic.

— Aici sunt trei.

Rosemarie îi înunse paharul. Se sprijini în cot şi-l bău dintr-o suflare.

Bariloche!

— Mă duc acasă acum. Dacă vrei, poţi să vii şi tu, când o să-ţi fie mai bine.

70

În uşă se opri:

— Nu. Te rog să vii, când o să-ţi fie mai bine.

Când Konrad ieşea din apartament, la amiază, Bruhin tocmai se întorcea de la

schimbul de dimineață.

— Ce-or fi găsind femeile la dumneata, zise, în casa scărilor.

— Ce vreți să spuneți?

— Așa de beat și plin de vomă, și tot se mai țin după dumneata.

— Plin de vomă?

Konrad nu găsise nici urmă de așa ceva.

— De sus până jos. Nu era o priveliște plăcută.

Konrad lăsă taxiul să-l aștepte în fața unei florării și cumpără un buchet voluminos de trandafiri de grădină, multicolori, al căror parfum era parcă un pic prea tare pentru stomacul lui încă sensibil.

Rosemarie surâse când apăru cu trandafirii la ușa ei.

— Noi doi nu renunțăm la niciun clișeu.

Apoi îi prepară un bulion cu ou, se așeză cu el la masă și îl privi cum duce lingura la gură, cu precauție și cu mâna tremurândă. Când termină, duse cana afară și se întoarse cu o sticlă de vin de Bordeaux și cu două pahare.

— Sau preferi o bere?

Konrad clătină din cap. Rosemarie umplu paharele și ciocniră.

— Ce porcărie! zise el.

— O mare porcărie, răspunse ea și luară câte o înghițitură fiecare.

Apoi Konrad îi povesti chestia cu Bariloche.

Erau la al treilea pahar.

— Numai pentru zece zile, zise el.

— Și dacă apoi o să vrea să meargă la Acapulco, îl refuzi?

— Sigur.

— Ba nu, n-ai face-o. Te-am văzut când a venit aici. Ăstuia nu știi să-i spui nu. Niciodată. Nicicând.

Konrad nu spuse nimic.

— Tu știi mai bine, continuă Rosemarie.

71

Konrad rotea piciorul paharului.

— E viața ta.

Acum își ridică el privirea.

— Un timp am crezut că e viața noastră.

Rosemarie bătu în masă cu palma și țipă la el:

— Chiar crezi că eu n-am crezut așa?

Lui Konrad îi dădură repede lacrimile. Rosemarie îl îmbrățișă, iar el își puse capul pe umărul ei și plânse fără oprire.

— Scuză-mă, hohotea el întruna, sunt om bătrân și bocesc ca un puști.

Când se liniști, ea îi spuse:

— Refuză-l.
— Trăiesc de pe urma lui.
Rosemarie îi mai turnă de băut:
— Poți trăi de pe urma mea.
Konrad nu răspunse.
— Bani sunt destui.
El luă o înghițitură.
— Nu trebuie să ți se pară penibil.
— Nu mi s-a părut penibil niciodată. Din păcate.
— Atunci e totul în regulă.
— Da. Dar lui ce-i spun?
— Îi spui să te pupe undeva.
Thomas Koch şedea în dormitorul lui între valize şi genți pe jumătate umplute şi dădea pe gât o bere rece. Pe măsuța de telefon stăteau alte două sticle de bere pline. Turba de furie. Koni sunase un pic mai devreme şi-i spusese că nu vine cu el în Argentina.
— Cum adică nu vii cu mine? întrebase el amuzat. Konrad Lang nu răspunse imediat. Thomas îl auzi inspirând adânc.
— Nu am chef să te însoțesc. Nu te baza pe mine.
— Eşti invitat.
O nouă pauză.
— Ştiu. Refuz invitația. Cu mulțumiri cordiale.
72

Thomas devenea din ce în ce mai enervat.
— Ia spune, aiurezi?
— Sunt un om liber. Am dreptul să refuz o invitație, răspunse Koni. Dar nu mai părea la fel de convins.
Tomi râse.
— A fost o glumă bună. Mâine la nouă. Îți trimit şoferul. Plecăm împreună de aici la aeroport.
O clipă de tăcere. Apoi Koni zise:
— Pupă-mă undeva! şi închise telefonul.
Thomas sună înapoi imediat. Răspunse văduva lui Robi Fries.
— Dați-mi-l pe Koni, ordonă el.
— Lang, se prezentă Koni.
— Mie nu mi se trânteşte telefonul în nas, urlă Thomas.
— Pupă-mă undeva, răspunse Koni şi puse telefonul în furcă. Thomas Koch îşi turnă încă o bere şi o dădu pe gât. Apoi formă numărul de interior al Elvirei.
— M-a refuzat.

Elvira înțelese imediat despre cine era vorba.
— Nu-şi poate permite aşa ceva.
— El nu, dar văduva lui Robi Fries poate. Ea îl întreține acum.
— Ştii asta cu certitudine?
— Am fost în apartamentul ei. Locuieşte la ea.
— Şi e adevărat că nu mai bea?
— Înainte de a veni eu, da. Thomas râse. Dar când ne-am despărțit, era la fel de beat ca de obicei.
— Şi totuşi te-a refuzat.
— Cucoana e în spatele chestiei ăsteia.
— Şi ce ai de gând?
— Zbor singur.
— Deci te lasă baltă acum, după tot ce am făcut pentru el. Şi mai facem încă.
— Cât ne costă?
— Scholler are cifrele, vrei să ți le dea?
— Mai bine nu. M-aş enerva doar.
Peste zece minute telefonă Scholler.
— Doriți sumele detaliate sau globale?
73

— Globale.
— Aproximativ 150 600 de franci pe an.
— Cum, vă rog?
— Doriți totuşi departajarea sumelor pe o lună?
— Î n cazul ăsta, da.
— Mesele: 1 500; chiria locuinței: 1 150; asigurarea socială şi cea medicală: 600; îmbrăcămintea: 500; diverse: 500; bani de buzunar: 8 000. Sumele sunt rotunjite şi citate în medie.
— Opt mii bani de buzunar? exclamă Thomas.
— Suma a fost mărită în martie de doamna Senn. Până atunci erau doar o mie două sute.
— A menționat de ce?
— Nu, n-a mentionat nimic.
Thomas închise telefonul şi îşi mai turnă o bere. Cineva bătu la uşă.
— Da, strigă el iritat.
Intră Urs.
— Aud că pleci în călătorie.
— Ştii cumva de ce i-a mărit Elvira lui Koni, în martie, alocația de la trei sute la două mii pe săptămână?
— A făcut ea asta?

— Tocmai m-a informat Scholler.
— Două mii! Asta echivalează cu foarte mult rachiu.
— Cu banii ăştia te poţi îmbăta până crăpi.
Lui Urs îi veni o idee. Zâmbi la acest gând.
— De ce te hlizeşti?
— Poate că tocmai de aceea i-a mărit alocaţia.
Thomas ezită o clipă.
— Vrei să zici că pentru asta… nu! Crezi că-i în stare de aşa ceva?
— Tu nu?
Thomas se gândi o clipă. Apoi surâse.
— Ba da.
Clătinându-şi capetele, tatăl şi fiul şedeau printre haine şi bagaje şi râdeau.
74

Două ore mai târziu, Thomas Koch stătea la uşa apartamentului de lux al lui Rosemarie Haug.
— Pot să discut cu tine între patru ochi? îl întrebă pe Konrad, fără să-i arunce măcar o privire lui Rosemarie.
— Nu am secrete faţă de doamna Haug.
— Eşti sigur de asta?
— Absolut.
— Pot să intru?
Konrad se uită la Rosemarie.
— Poate să intre?
— Poate. Dacă se poartă cum se cuvine.
Konrad îl conduse pe Thomas Koch în camera de zi.
— Pot să vă ofer ceva, domnule Koch? întrebă Rosemarie.
— O bere.
Ea aduse o bere pentru Koch şi apă minerală pentru ei doi. Apoi se aşeză lângă Konrad pe divan.
Thomas o privi cu iritare. Apoi se hotărî s-o ignore.
— Cred că eşti dator să mă însoţeşti.
— De ce?
— De pildă, pentru Corfu.
— Regret povestea de la Corfu. Dar nu-ţi sunt dator cu nimic.
— O sută cincizeci de mii pe an? O sută cincizeci de mii consideri că-i nimic?
— Pentru voi e nimic. Iar pentru mine nu reprezintă destul ca să las baltă totul, de câte ori mă fluieri.
— O să vezi tu ce înseamnă nimic.
— Nu te pot împiedica să-mi arăţi.

— Iar apoi o să trăieşti de pe urma ei? Crezi că o s-o amuze să întretină un bătrân bețiv?

Konrad Lang se uită la Rosemarie. Ea îi luă mâna.

— Konrad şi cu mine ne vom căsători.

Pentru câteva clipe, Thomas Koch rămase fără grai.

— Robi Fries o să se întoarcă în mormânt, zise în cele din urmă.

Rosemarie se ridică în picioare.

75

— Cred că e mai bine să plecați acum.

Thomas o privi, necrezându-şi urechilor.

— Mă dați afară?

— Vă rog să plecați.

— Şi dacă nu plec?

— Chem poliția.

Thomas Koch întinse mâna după berea lui.

— Cheamă poliția, râse el. Ai auzit, Koni? Viitoarea ta soție vrea să-l dea pe uşă afară pe cel mai vechi prieten al tău, cu ajutorul poliției. Ai auzit?

Konrad se ridică şi el, fără un cuvânt, şi se duse lângă Rosemarie, care aştepta lângă uşa deschisă a locuinței.

Tomi îşi trânti paharul pe măsuța elegantă, sări în picioare, alergă până la uşă şi se proțăpi în fața lui Konrad. Țipă la el:

— Deci nu vii cu mine, ăsta e ultimul tău cuvânt?

— Da.

— Din cauza ăsteia?

— Da.

— Fără mine ai fi slugă la un țăran, ai uitat?

Dintr-odată Konrad se simți cuprins de o mare linişte. II

privi pe Thomas în ochi.

— Pupă-mă undeva.

Thomas Koch îi trase o palmă răsunătoare.

Konrad Lang îi întoarse palma.

Apoi se duse pe terasă şi aşteptă. Îl văzu pe Thomas ieşind din scară. Avea o batistă în mână şi-şi sufla nasul.

— Tomi! strigă Konrad.

Thomas rămase locului şi se uită în sus. Konrad dădu din umeri, cu un aer neajutorat. Thomas aşteptă. Konrad îşi clătină capul: nu. Thomas se întoarse şi plecă.

Konrad simți mâna lui Rosemarie pe umăr. Îi zâmbi şi-şi puse brațul în jurul umerilor ei.

— Ce trist rămas-bun.

— Nu este şi o eliberare?
El rămase pe gânduri.
76

— Când condamnatul pe viață părăseşte închisoarea, tot no rămas-bun e.
Toată ziua Konrad Lang fusese mai tăcut ca de obicei. Seara mancă fără poftă din platoul rece, pregătit de Rosemarie. Apoi îşi puse un disc cu Chopin şi încercă să citească. Dar nu reuşea să se concentreze. Gândurile i se întorceau mereu la Thomas Koch şi la urâta scenă care pusese capăt prieteniei lor schimbătoare, unilaterale. Pe la zece, Rosemarie îl sărută pe frunte şi-l lăsă singur cu frământările lui.
— Vin şi eu imediat, zise el.
Dar se plimbă agitat prin locuință, ieşi pe terasă, privi în jos spre lacul calm şi în sus spre semiluna de deasupra oraşului cufundat în linişte. De câteva ori se luptă cu ispita de a-şi turna un pahar de tărie din minibarul lui Rosemarie.
Era aproape ora două noaptea când se băgă în pat. Rosemarie se prefăcu că doarme.
Când Konrad Lang deschise ochii a doua zi dimineața, Rosemarie se sculase deja. Trase perdelele din fața ferestrelor. Soarele se înălțase demult pe cerul de un albastru intens. Era aproape ora unu. Avea inima uşoară şi nu ştia de ce.
Sub duş îi veni iar în minte scena cu Thomas. Dar durerea pe care o simțise ieri dispăruse. Nu mai simțea nimic decât o uşurare de nedescris.
Se îmbrăcă cu deosebită grijă, desprinse un trandafir din buchetul aflat pe masa de machiaj a lui Rosemarie şi şi-l puse la butoniera vestonului de vară.
Rosemarie şedea pe terasă şi citea ziarul. Lumina roz a marchizei îi avantaja tenul. Îşi îndreptă îngrijorată privirea spre Konrad, pe care-l auzise venind. Dar când văzu cât de fericit şi plin de energie era, îi zâmbi.
— Ai dormit ca un prunc.
— Aşa mă şi simt.
Mâncară un mic dejun uşor; nu aduseră deloc vorba de Thomas.
77

— Azi o să prepar pentru noi legendarul meu Boeuf Stroganoff, zise Konrad. Ca să sărbătorim, adăugă.
Konrad se duse la magazinul alimentar aflat la zece minute de mers pe jos, în centrul suburbiei. Cumpără prea multe, ca de obicei.
Pe drumul de întoarcere se rătăci. Când să întrebe un trecător pe unde s-o ia, constată că uitase adresa lui Rosemarie.
Cu sacoşele grele în mână stătea dezorientat pe trotuarul unei zone care i se părea cu totul necunoscută. Atunci cineva îi luă cele două sacoşe. Un bărbat i se adresă:
— Doamne, ce încărcat sunteți, domnule Lang. Stați să vi le duc până acasă.

Omul era Sven Koller, avocatul care locuia în apartamentul de sub locuința lui Rosemarie Haug.

Nicio sută de metri nu-i despărțeau de casă.

4

Konrad Lang se lăsă iarăşi de băut.

Pentru un alcoolic este o preocupare care-i umple toată ziua. Printre altele, începu din nou să joace tenis. Tenisul făcuse parte din educația lui Tomi, aşa că-l învățase şi Konrad.

Rosemarie era membra unui club unde-l ducea şi pe el, o dată la două zile, ca oaspete.

— Tenisul este un sport pentru întreaga viață, un *life-time sport,* spunea antrenorul clubului; când înaintezi în vârstă, şi a număra este un bun antrenament pentru memorie.

O spusese în chip de glumă. Nu ştia câtă nevoie avea memoria lui Konrad de asemenea exerciții.

După acel incident, când nu mai reuşise să găsească blocul lui Rosemarie, deşi se afla la doi paşi de el, trecuse şi prin alte pățanii asemănătoare. Cea mai caraghioasă întâmplare: în lift apăsase pe butonul pentru subsol, coborâse şi nu mai regăsise drumul spre lift decât din întâmplare.

Cea mai periculoasă: pusese apă pentru ceai (în căutarea neîntreruptă pentru băuturi înlocuitoare, găsise o mulțime de sortimente de ceai) şi dăduse drumul la ochiul greşit al aragazului, cel pe care era aşezat un bol de lemn pentru salată. Când se dusese peste o jumătate de oră în bucătărie (ca să pună apă pentru ceai), castronul şi rola de prosoape de hârtie de lângă aragaz luaseră foc.

Stinsese flăcările şi aruncase lucrurile incriminatoare. Lui Rosemarie nu-i spusese încă nimic despre aceste momente de absență. Nu voia s-o neliniştească inutil, deoarece nu credea

79

că era vorba de ceva serios. Criza de amnezie de la Corfu o punea pe seama consumului de alcool. Memoria proastă şi micile năzbâtii din ultimele săptămâni erau pesemne manifestări datorate abstinenței. Oricum, abstracție făcând de aceste episoade, îi mergea admirabil.

Rosemarie era tot ce i se întâmplase mai bun în cei şaizeci şi cinci de ani ai lui. Îl susținea în cura lui de abstinență autoimpusă, fără s-o facă pe infirmiera. Era o ascultătoare atentă şi o povestitoare amuzantă. Putea fi tandră, iar când se crea atmosfera necesară, foarte incitantă.

Konrad Lang şi Rosemarie Haug erau o pereche atractivă – un domn distins, de oarecare vârstă, cu partenera sa, îngrijită şi elegantă. Se duceau la clubul de tenis, din când în când la concerte şi ocazional la restaurantul lor preferat. Altfel duceau o viață destul de retrasă. Konrad, care se dovedise curând bucătarul mai priceput dintre ei doi, pregătea adesea cine somptuoase, pentru care se îmbrăcau uneori, din pură exuberanță, în ținută de seară. Câteodată cântau la patru mâini la pian şi aproape în fiecare seară jucau câteva partide de table.

Konrad petrecu probabil cea mai fericită vară a sa de până atunci. Când veni toamna, nu se simțea nici însingurat, nici trist, poate pentru prima oară în viață.

Elvira Senn privea lucrurile cu suspiciune. Când Thomas se întorsese de la Konrad fără a fi reuşit să-l convingă, nu spusese decât: „De azi – nicio lețcaie". Mai mult nu scosese de la el; după aceea luase avionul spre Argentina.

Voise să-i dea imediat instrucțiunile necesare lui Scholler, dar apoi ezitase. Câtă vreme nu ştia ce se petrecuse între cei doi, nu dorea să-şi asume niciun risc; nu-şi propunea să-l încolțească fără rost pe Konrad. Cine ştie cum era în stare să reacționeze.

În schimb, îl însărcină pe Scholler să afle mai multe despre situația actuală a lui Lang. Scholler angajă o firmă, cu care colabora uneori în asemenea situații.

80

Încă înainte ca Scholler să fi reuşit să-i transmită Elvirci Senn raportul său, ea primi o scrisoare de la Konrad, în care-i mul- (umea pentru subvenția acordată şi o ruga să o sisteze de acum înainte. „Viața mea a luat o întorsătură decisivă", scria el. „Nu mai sunt dependent de sprijinul tău material şi sper ca acest (apt să aducă relația noastră şi vechea noastră prietenie la un alt nivel, mai puțin împovărat."

Cum află după scurt timp de la Scholler, treaba cu întorsătura decisivă era adevărată. Konrad ducea o existență burgheză, retrasă alături de Rosemarie Haug. Părea să fi renunțat la băutură. În fotografiile din timpul investigației, arăta mai bine ca niciodată.

Îi indică lui Scholler să sisteze subvenția, dar să nu-l piardă din ochi pe Koni. Apoi, dintr-un cont de care nu ştia nici măcar Scholler, făcu o donație unei organizații de ajutorare a copiilor defavorizați. Îl trecu pe Konrad Lang în calitate de donator, îi trimise acestuia o scrisoare caldă, urându-i numai bine în noua etapă a vieții şi anexă actul de donație.

Konrad îi răspunse printr-o scrisoare emoționată, în care o asigura că nu va uita niciodată gestul ei nobil.

Exact asta şi fusese intenția ei.

Dar treaba cu neuitarea avea o hibă la Konrad.

Într-o mohorâtă zi de noiembrie se gândi s-o surprindă pe Rosemarie cu un fondue. Se duse cu taxiul în oraş, intră în unicul magazin unde se găsea, după părerea lui, un

amestec ca lumea pentru fondue, cumpără cât pentru trei persoane (detesta să fie prea puțină mâncare pe masă), luă din brutăria apropiată pâine semialbă, potrivită cu meniul plănuit, şi mai achiziționă usturoi, maizenă, un rachiu de cireşe şi un vin alb.

Acasă constată că Rosemarie avusese aceeaşi idee. În frigider se afla o pungă cu amestec pentru fondue de la acelaşi magazin, alături de o sticlă de vin alb de acelaşi soi. Pe bufetul din bucătărie era o pâine semialbă de la aceeaşi brutărie, lângă o cutie de maizenă şi o sticlă cu rachiu de cireşe de aceeaşi marcă.

81

— Telepatie, râse, mergând în living unde se afla Rosemarie.

— Poftim?

— Şi mie mi s-a părut că vremea de afară e tocmai bună pentru un fondue.

— De ce „şi mie”?

Memoria lui Lang poate că nu mai era la înălțime, dar reflexele lui – reflexele unui bărbat care toată viața fusese nevoit să se adapteze – încă mai funcționau fără cusur.

— Nu-mi spune că nu ți-e poftă de fondue, când eu am cumpărat cât pentru trei.

— Fireşte că mi-e poftă de fondue, zâmbi Rosemarie.

— Ei vezi, ce altceva să fie dacă nu telepatie?

Se întoarse în bucătărie şi aruncă la gunoi una din pungile cu amestec pentru fondue, o sticlă de rachiu de cireşe, o pâine semialbă şi o cutie de maizenă.

Deşi nu mai întâlnise niciodată o persoană în care să aibă aşa de multă încredere cum avea în Rosemarie Haug, nu se îndură să i se confeseze. În primul rând, nu voia să o neliniştească în privința acestui „ceva”, care spera că o să-i treacă. Iar în al doilea rând, simptomele semănau cu primele semne ale senilității. Unui bărbat de şaizeci şi cinci nu-i cade bine să-i mărturisească partenerei mai tinere cu treisprezece ani, cu care vrea să se însoare, că suferă de senilitate precoce.

Konrad elaboră diferite tehnici pentru a-şi ascunde problema. Îşi schiță un plan al casei unde locuia şi al magazinelor unde obişnuia să facă cumpărături. Alcătui o listă cu numele de care avea nevoie în mod curent şi care, de fapt, ar fi trebuit să-i fie familiare. Puse bine în portofelul, în portvizitul şi în tocul său de ochelari adresa la care locuia. Iar în cazul în care s-ar fi rătăcit într-o zonă mai îndepărtată, avea la el o hartă a oraşului, cu ajutorul căreia se putea da drept un turist care se pierduse.

Dar la sfârşitul lui noiembrie se întâmplă ceva ce Konrad nu prevăzuse: nu mai ştia cum să iasă dintr-un supermarket. Umbla printre rafturi ca printr-un labirint şi nu reuşea să găsească ieşirea. Nu vedea nimic care să-l ajute să se orienteze,

82

nu ajungea în niciun loc care să i se pară cunoscut. Şi era un supermarket destul de mic.

În cele din urmă se luă după o tânără cu căruciorul plin de cumpărături şi un copil

plângăreț. Tânăra îşi dădu seama curând că domnul în vârstă se ține după ea – înainta când înainta şi ea, se oprea când se oprea şi ea. De câte ori îi arunca o privire suspicioasă peste umăr, Lang lua la întâmplare vreun articol de pe raft şi-l punea în căruciorul lui. Când se trezi, în sfârşit, cu mare uşurare, la casă, înşiră pe banda rulantă a unei casiere imperturbabile, pe lângă zarzavaturi şi mezeluri banale, o serie de produse ciudate. Cel mai compromițător: prezervative cu aromă de zmeură.

Câteodată Konrad suferea de pe urma amneziilor sale, mai ales pentru că se simțea atât de neajutorat în fața lor. Atunci îi venea să-şi ia în mâini creierul şi să-i vină în ajutor, cum încerca să-şi ajute genunchiul când nu era sigur pe el sau cum îşi alina durerile de şale care-l cuprindeau uneori. Dar o viață cum avusese el nu putea fi îndurată decât învățându-te de mic să-ți înfrânezi pornirile.

De aceea nu luă nici acum măsuri mai serioase, mulțumindu-se cu achiziționarea unui preparat cu ginkgo biloba, despre care auzise că ar stimula memoria. „Bun pentru domni mai vârstnici cu partenere mai tinere”, glumi el cu Rosemarie, când ea-l întrebă ce-i cu flaconul pe care-l găsise printre partiturile lui de pian, unde Konrad îl pitise şi-l uitase.

Rosemarie zâmbi puțin cam îngândurată.

Din prima ei căsnicie cu Robert Fries, Rosemarie avea o veche şi frumoasă casă în stil țărănesc la Pontresina, în Valea Engadin. Nu o mai vizitase de când descoperise că al doilea ei soț o folosea drept cuib pentru amorurile lui extraconjugale, iar după divorțul ei, în urmă cu şase ani, se gândise de mai multe ori s-o vândă. Dar acum, alături de Konrad Lang, simțise dintr-odată dorința să-şi petreacă acolo sărbătorile de iarnă.

83

I se părea că venise timpul şi că bărbatul era potrivit pentru această revenire.

Au mers cu trenul, deoarece Konrad susținuse că astfel vacanța începea chiar în timpul voiajului. Rosemarie, care ar fi preferat să meargă cu maşina ei Audi Quattro, care stătea în garaj mai mult degeaba, regretă curând că se lăsase convinsă. Konrad manifestă de-a lungul călătoriei o purtare cum n-o mai observase niciodată la el. Fusese atât de agitat în pragul plecării, încât ajunseră cu aproape trei sferturi de oră mai repede în gară. Căuta întruna biletele, număra neîncetat bagajele şi fusese apoi, în comodul compartiment de clasa întâi şi în nostalgicul vagon-restaurant, atât de tensionat şi cu gândurile aiurea, încât la sosire ea se simțea total epuizată.

Doamna Candrian, femeia care avea grijă de casă, îşi dăduse toată osteneala. Odăile erau aerisite şi curate, paturile aşternute, frigiderul plin. Pe bufetul din antreu era aşezată o coroană de brad marcând adventul, iar pe soba caldă de teracotă din camera primitoare, lambrisată cu lemn de pin, se uscau, împrăştiindu-şi mireasma, coji de măr.

Rosemarie abia aşteptase să-i arate lui Konrad locul care odinioară însemnase atât

de mult pentru ea şi care avea să-şi redobândească semnificația, în compania lui. Dar când îl conduse prin bătrâna casă, îl văzu distrat şi neatent, aproape nepoliticos.

Se culcară devreme. Pentru prima oară de când se cunoşteau existau lucruri nespuse între ei.

În ziua următoare, Rosemarie descoperi notițele mnemotehnice ale lui Konrad.

Cum i se întâmpla frecvent în ultima vreme, Konrad dormea până târziu. Rosemarie pregătea micul dejun. În frigider dădu peste portvizitul lui Konrad.

Când o puse pe masa din bucătărie, căzu din ea o foaie de hârtie plină cu însemnări pe ambele pagini. Pe prima – o schiță cu magazinul măcelarului, cu brutăria, cu centrul comercial şi cu locuința lor, lângă aceasta din urmă stând scris „noi". Pe verso erau înşirate nume ale unor cunoscuți, ale unor vecini,

al menajerei. Jos, subliniată cu linii groase, mențiunea: „Ea: Rosemarie!"

Rosemarie băgă foaia la loc în portvizit. Când Konrad se trezi, îi propuse să facă o plimbare până spre Stazersee, un lac din apropiere.

Agitația de Crăciun încă nu începuse. Pe drumurile proaspăt curățate prin pădurea înzăpezită nu întâlniră decât puțini alți plimbăreți. Cu precădere, oameni de tipul lor: cupluri cu o anumită situație financiară, care nu mai trebuiau să tină seama de începutul vacanței şcolare ori de data sărbătorilor oficiale. Când ajungeau aproape de ei, perechile îşi întrerupeau dialogul, iar când drumurile li se încrucişau, le dădeau bineţe – *Griiezi* sau *GriiJ? Gotf,* apoi nu se mai auzea, în liniştea înconjurătoare, decât scârțâitul unor cizme scumpe în zăpada bătătorită, iar puțin mai târziu sunetul îndepărtat al vocilor care-şi reluau conversațiile, care fuseseră pentru scurt timp întrerupte.

— Ți se va fi întâmplat şi ție: te duci la bucătărie pentru că ai uitat polonicul, iar apoi nu mai ştii ce cauți acolo.

Rosemarie îl luase pe Konrad de braț. Dădu din cap, confirmând.

— Aşa se petrec şi cu mine lucrurile, continuă Konrad, doar că un pic mai extrem. Te trezeşti în dormitor cu acel polonic în mână şi habar n-ai ce-i cu tine acolo. Treci cu el în camera de zi, în baie, din nou în bucătărie, în sufragerie, şi nu-ți aduci aminte ce aveai de gând să faci cu polonicul.

— Iar în cele din urmă îl ascunzi în dulapul de haine, completă Rosemarie.

— Ai pățit-o şi tu?

— Acolo am găsit polonicul.

Îşi continuară drumul în tăcere. Rosemarie abordase tema în urmă cu o jumătate de oră, nu fără o lungă ezitare; inițial îşi formulase în gând o introducere blândă, care i se păruse apoi tot mai idioată. Aşa că se hotărî să intre direct în subiect:

— Mi-au căzut în mână notițele cu ajutorul cărora găseşti locuința noastră şi îți aminteşti cum mă cheamă.

85

— Unde ai dat de ele?
— În frigider.
El izbucni în râs. Asta părea să fi spart gheața. Îi povesti totul. Tot ce-şi amintea.
Un cuplu le ieşi în cale, tăcu instantaneu, salută şi ieşi din raza lor vizuală. După o vreme Rosemarie spuse pe un ton domol:
— N-a fost prima oară când am găsit nişte lucruri în locuri neobişnuite.
— De pildă?
— Ciorapi în cuptor.
— În cuptor? De ce n-ai spus nimic?
— Nu mi se părea important. O măruntă neatenție.
— Şi altceva?
— Ah, nimic.
— Ai zis: „nişte lucruri”.
Rosemarie îi strânse brațul:
— Prezervative în congelator.
— Prezervative? Konrad râse jenat.
— Cu aromă de zmeură.
El se opri:
— Eşti sigură?
— Scria pe ele.
— Mă refeream la congelator. Dacă eşti sigură că erau acolo. Glasul lui Konrad suna acum vag iritat. Rosemarie dădu din cap.
— Şi de ce n-ai spus nimic?
— N-aş fi vrut... uf, nu ştiu.
Îşi continuară drumul cu paşi înceți. Konrad se relaxă. Apoi izbucni dintr-odată în râs.
— Cu aromă de zmeură?
Rosemarie râse şi ea.
— Poate ar trebui să vezi un medic.
— Crezi că e atât de grav?
— Doar ca măsură de siguranță.
În spatele lor se auzea zăngănind o sanie trasă de cai. Păşiră pe marginea drumului şi o lăsară să treacă. Două chipuri micuțe,
86

bătrâne, încotoşmănate în uriaşe căciuli îmblănite se zăreau de sub păturile din blană de oaie.
Merseră mai departe, însoțiți de aburul cald al cailor. Când sunetul zurgălăilor se pierdu, Konrad zise:

— Ce bine că am putut vorbi atât de deschis cu cineva. Cu Rosemarie nu reuşesc niciodată.

Rosemarie se opri.

— Dar eu sunt Rosemarie!

Pentru o fracţiune de secundă crezu că el o să-şi piardă cumpătul. Însă Konrad rânji:

— Te-am păcălit!

Decizia de a consulta un medic îl stimulă pe Konrad. Ca şi cum proiectul de a-şi cerceta temeinic problemele implica şi soluţionarea lor. Memoria nu-i mai jucă feste. Rosemarie nu mai avu senzaţia că o confundă.

Petrecură o seară de Crăciun armonioasă şi romantică, cu un brad împodobit şi artificii şi participară la slujba de la miezul nopţii. Urmă un revelion intim şi distins, cu mult caviar, dar fără şampanie, şi cu o jumătate de oră petrecută în faţa ferestrei deschise, ascultând sunetul îndepărtat al clopotelor.

Începură noul an plini de speranţă.

În noaptea de dinainte de Bobotează, Konrad Lang se trezi fără să facă zgomot, la ora patru dimineaţa, şi părăsi tiptil dormitorul; îşi trase peste fiecare picior câte doi ciorapi şi peste pijama o haină de ploaie. Îşi puse pe cap căciula de blană a lui Rosemarie, deschise uşa masivă a casei, păşi în noaptea înstelată de iarnă şi înaintă repede pe strada principală în direcţia ieşirii din localitate. Acolo trecu de o răscruce, traversă cu precauţie linia ferată şi o luă cu pas sprinten înspre pădurea numită Stazerwald.

Noaptea era rece – şi Konrad se bucură să găsească în buzunarul mantalei o pereche de mănuşi din piele de porc. Şi le puse fără să încetinească. Dacă o ţinea tot aşa, avea să ajungă

87

peste o oră, adică suficient de devreme. Putea chiar să rişte să fie oprit o vreme din drum. De aceea se şi trezise atât de timpuriu.

Pădurea era acoperită de zăpadă, pereţi înalţi de omăt mărgineau drumul şi estompau orice zgomot, nici n-ar fi trebuit să-şi pună încălţările acelea moi.

Când şi când trecea pe lângă nişte bănci curăţate de zăpadă. Lângă fiecare bancă se afla un coş pentru hârtii, pe care se zărea un omuleţ conturat din linii negre pe fond galben, aruncând ceva într-un coş tot din linii. Dar Konrad nu se lăsă păcălit: nu aruncă nimic în coş.

Totul se desfăşură după plan, până când ajunse într-un loc unde drumul se bifurca. Acolo se afla un panou indicator cu două table galbene de marcaj. Pe una scria: „Pontresina *V2* oră”, pe cealaltă „St. Moritz 1 *lA* ore”. Nu se aşteptase la asta.

Se opri locului şi încercă să-şi dea seama care era trucul. Avu nevoie de ceva timp

până se lămuri: voiau să-l atragă pe o pistă greşită. Îi veni să râdă. Dădea din cap şi izbucni în râs. Tocmai *pe el* să-l atragă pe o pistă greşită!

Când Rosemarie se trezi, încă era întuneric beznă, dar simți că ceva nu e în regulă. Locul lui Konrad era gol.

— Konrad?

Se ridică, aprinse lumina, îşi puse halatul şi ieşi din dormitor.

— Konrad?

În vestibul lumina era aprinsă. Paltonul din păr de cămilă al lui Konrad atârna în cuier, cizmele lui bune pentru zăpadă stăteau pe tava de tablă alăturată. Trebuia deci să fie în casă.

Geamlâcul era închis, dar când trecu pe lângă el simți un curent rece. Îl întredeschise. Aerul înghețat al nopții năvăli spre ea. Uşa casei se căsca larg deschisă.

Făcu cale întoarsă, îşi trase în picioare cizmele din blană de oaie şi-şi luă pe ea lodenul căptuşit. Locul unde îşi ținea de obicei căciula de blană era gol.

Ieşi în fața porții.

— Konrad?

88

Apoi ceva mai tare:

— Konrad!

Linişte. Trecu prin fața casei până la poarta de la grădină. Era deschisă şi ea. Strada se întindea în fața ei, tăcută. Casele erau scufundate în întuneric.

Ceasul bisericii bătu de cinci.

Rosemarie reveni în casă, deschise uşa fiecărei camere şi îl strigă pe Konrad.

Apoi se duse la telefon şi formă numărul de urgență al poliției.

Hercli Caprez era de multă vreme polițist în Engadinul Superior. Era obişnuit cu dispariția nocturnă a unor domni bine situați, aflați în puterea vârstei. Dar ştia totodată, fireşte, că trebuie să ia foarte în serios astfel de cazuri; în plin sezon se aflau aici numai oameni destul de influenți ca să-i poată face viața amară. Colegul lui mai tânăr încă nu poseda judecata lui cumpănită, dar era destul de respectuos ca să nu deschidă gura până când nu era întrebat.

În fața lui Rosemarie, Caprez transmise îndată în zonă, prin telefon, descrierea lui Konrad Lang; vorbea pe un ton sobru, la obiect.

— După câte ştim la ora actuală, cel căutat poartă o haină de ploaie peste pijama; nu are pantofi în picioare, însă poartă o căciulă de damă din blană de nutrie.

Polițistul de la celălalt capăt al firului râse.

— N-ar trebui să fie prea greu de găsit.

Caprez răspunse doar cu un discret „mulțumesc”.

Puse receptorul în furcă, o privi pe Rosemarie în ochi şi declară:

— Căutarea a început, doamnă Haug.

În zori, Fausto Bertini ducea sania cu numărul unu, trasă de cai, la atelierul întreprinderii de transport pentru care lucra în timpul iernii. Armătura de fier a uneia din tălpile săniei fusese ruptă şi trebuia reparată, înainte de a porni în curse. Era în plin sezon şi aveau nevoie de toate săniile.

89

O dată la câțiva metri vehiculul defect se hățâna şi se balansa, scoțând iapa din ritm şi făcându-l pe Bertini să înjure.

La răscrucea spre Pontresina animalul se opri de tot.

— Ho, strigă Bertini, ho! Iar când îndemnul rămase fără efect: *Porca miseria! Vaffanculo!*

Iapa nu se mişcă. Tocmai când voia să-şi ia biciul din suportul unde-l lăsa de obicei – în ciuda gurii lui mari, era un vizitiu blând – zări o bucată de blană care se mişca în zăpadă, lângă panoul indicator. Iapa se sperie.

— Ho, ho, făcu Bertini. Când animalul se mai linişti, coborî încetişor de pe capră şi se apropie tiptil de vietatea cu blană.

Dar nu era o vietate, ci o căciulă care se afla pe capul unui domn în vârstă care ieşea dintr-o adâncitură săpată în stratul gros de zăpadă.

— Cred că mi-au degerat picioarele, zise omul.

Picioarele lui Konrad nu degeraseră complet. Dar două degete de la piciorul stâng şi un deget de la cel drept trebuiră amputate. În rest, era cât se poate de sănătos. Faptul că-şi săpase un adăpost în zăpadă îi salvase viața, afirmau medicii.

Nu-şi amintea de nimic până la momentul când auzise clinchetul săniei. Când Bertini îl urcase în sanie, aiura. În spitalul din Samedan, la scurt timp după internare, îşi pierdu de două ori cunoştința. Dar apoi incidentul părea să-l afecteze mai puțin decât pe Rosemarie. Problema lui principală era să iasă din spital.

Rosemarie nefiindu-i nici rudă, nici soție, nu avea drepturi în privința lui Konrad, dar avea relații bune cu conducerea spitalului şi-l rugă pe medicul-şef să nu-l externeze pe Konrad decât după ce avea să-l examineze un neurolog.

După două zile doctorul Felix Wirth ateriză la Samedan.

Era unul dintre puținii oameni din cercul de prieteni cultivat în perioada celui de-al doilea mariaj cu care Rosemarie mai avea contact. Fusese coleg de studii al bărbatului ei şi păstraseră legătura, deşi se specializaseră în domenii foarte diferite – soțul ei în chirurgie, iar Felix Wirth în neurologie.

90

În vremea urâtului divorț, Felix îi ținu, în chip surprinzător, partea lui Rosemarie, ba chiar depusese mărturie la tribunal împotriva soțului ei.

Felix Wirth era mereu prezent când Rosemarie avea nevoie de ajutorul lui. Nu ştia de ce nu-i ceruse mai din timp sfatul; singura explicație era că ignorase voit realitatea,

cum făcuse şi Konrad. Felix fusese imediat de acord să-l examineze pe Konrad Lang, fără să-i spună că fusese ideea lui Rosemarie.

Ea îl luă de la aeroport. Pe drumul cu taxiul până la spital, doctorul Wirth o copleşi pe Rosemarie cu întrebări. Se poate bărbieri singur? Participă la ceea ce se întâmplă în jurul lui? E capabil să facă singur mici târguieli? Poate să continue o conversație dacă e întrerupt?

— Nu e senil. Are doar aceste absențe, despre care ți-am povestit la telefon.

— Scuze, trebuia să-ți pun aceste întrebări.

Făcură restul drumului în tăcere. Când taxiul opri în fața spitalului, Rosemarie spuse:

— Mă tem că are Alzheimer.

Doctorul Wirth o strânse în brațe.

— Sunteți specialist în studiul creierului? întrebă Konrad Lang după ce doctorul Wirth îşi încheie chestionarea în vederea anamnezei.

— Ar fi o definiție posibilă.

— Şi sunteți obligat să respectați confidențialitatea pacienților?

— Evident.

— Ceea ce vă spun acum se raportează tocmai la această discreție obligatorie. N-aş vrea să neliniştesc pe nimeni, dar mă tem că am Alzheimer.

— Felul cum îmi vorbiți acum, domnule Lang, contrazice oarecum acest diagnostic. Astfel de absențe pot avea diverse explicații.

— Aş dori totuşi să mă examinați în vederea unui eventual Alzheimer. Doamna Haug şi cu mine avem de gând să ne căsătorim.

91

Informația era neaşteptată pentru doctorul Wirth. Avu nevoie de un minut de răgaz până-şi redobândi sobrietatea.

— Din păcate, nu există o diagnosticare fermă a demenței de tip Alzheimer. Singura metodă pe care o putem experimenta este de a exclude celelalte ipoteze. Însă chiar dacă le-am exclude pe toate, încă nu am şti dacă suferiți de Alzheimer. Nu cu toată certitudinea.

— Dar cu o mare probabilitate?

— Asta da.

— Atunci să începem cu excluderea altor variante. Doctorul Wirth se aşeză lângă pat, îşi deschise servieta şi scoase din ea câteva hârtii.

— Vă voi cere să răspundeți la treizeci de întrebări şi vă voi da câteva exerciții de rezolvat.

— Un test?

— Un fel de a constata o stare de fapt.

— Dați-i drumul.

^
— În ce zi a săptămânii suntem azi?
— Habar n-am. Marți?
— Joi. Dr. Wirth făcu o cruce în chestionarul său. O mie nouă sute cât?
— ...şaptezeci şi trei?
Dr. Wirth făcu o nouă cruce:
— În ce anotimp?
— ...nouăzeci şi trei. Asta am vrut să spun.
— Vorbim despre anotimp.
— ...nouăzeci şi şase? Doar ştiu în ce an suntem.
— Este primăvară, vară, toamnă sau iarnă?
— Uitați-vă pe fereastră! Iarnă.
— Ce lună?
— Decembrie. Nu, ianuarie. Rămân la ianuarie.
— În cât ianuarie?
— Treceți la întrebarea următoare.
— Unde suntem aici?
— La spital.
— La ce etaj?
92

— Îmi pierdusem cunoştința când m-au adus.
— În ce localitate?
— Dac-aş şti asta, aş şti şi etajul.
— Ce canton?
— Graubiinden.
— Ce țară?
— Grecia.
— Vă rog repetați după mine: lămâie.
— Lămâie.
— Cheie.
— Cheie.
— Minge.
— Minge.
— Iar acum scădeți şapte din o sută.
Konrad repetă:
— Iar acum scădeți şapte din o sută.
— Nu, ăsta-i un exercițiu de aritmetică. Vă rog să-l faceți. Konrad Lang calcula. Dr. Wirth aştepta răbdător.
— Schimbarea e atât de abruptă.

— Tocmai asta se urmăreşte.
Konrad calculă.
— Nouăzeci şi trei.
— Şi de aici mai scădeți o dată şapte.
De patru ori Konrad Lang trebui să scadă şapte din rezultatul succesiv. Nu-i venea uşor, dar reuşi.
— Foarte bine, zise dr. Wirth. Şi care erau cele trei cuvinte pe care le-ați repetat adineaori după mine?
— Trei cuvinte?
— V-am rugat să repetați după mine trei cuvinte. Vi le amintiti?
— Dacă aş fi ştiut că trebuie să le memorez, mi le-aş aminti acum.
Dr. Wirth marcă trei cruci în chestionar şi-şi ținu apoi în sus creionul.
— Ce-i asta?
93

— Testul nu este corect. Dacă nu cunoşti dinainte regulile jocului, nu ai şanse.
Dr. Wirth continua să țină creionul în aer.
— Vă rog, domnule Lang. Ce-i asta?
— Ceva de scris.
Dr. Wirth făcu o nouă cruce. Apoi arătă spre ceasul său de la mână.
— Dar asta?
— Lămâie. Unul dintre cuvinte era lămâie.
— Din cele trei cuvinte?
— Unul era lămâie. Sau minge.
— Minge sau lămâie?
— Nu țin minte.
Dr. Wirth arătă iar spre ceasul său.
— Unsprezece? ghici Konrad Lang.
Medicul puse iar o cruce.
— Acum spuneți după mine următoarea propoziție: „Vă rog nu atâta *dacă* şi *ori.*
— Se zice *„Nu atâtea* dacă şi ori”. *Atâtea,* nu *atâta.*
Dr. Wirth îi dădu o foaie de hârtie.
— Luați foaia asta în mâna dreaptă.
Konrad Lang o luă.
— Îndoiți-o la mijloc.
Lang o îndoi.
— Lăsați-o să cadă pe podea.
Konrad se uită mirat la doctorul Wirth, ridică din umeri şi zvârli foaia peste marginea patului. Foaia pluti prin aer vreo doi metri, apoi ateriză pe linoleumul ceruit.
Doctorul îi dădu altă foaie. Pe ea scria: „Citiți: închideți amândoi ochii! Faceți ce vi

se cere”.

Lang dădu iarăşi din umeri şi se uită la doctorul Wirth fără să înţeleagă ce trebuie să facă.
— Vi se cere să închideţi amândoi ochii. Citiţi şi faceţi ce vi se spune!
Lang tot nu înţelegea:
— Întrebarea următoare, zise.
94

Dr. Wirth îi mai dădu o foaie.
— Scrieţi pe ea o propoziţie oarecare.
Konrad Lang scrise:
„Care din noi vorbeşte aiurea?” şi-i înapoie doctorului foaia.
Dr. Wirth citi, zâmbi cu acreală şi-i dădu iarăşi o foaie. Pe ca erau desenate două pentagoane. Unul era înfipt într-o latură a celuilalt.
— Desenaţi după model figurile acestea, vă rog.
Konrad nu reuşi decât după ceva timp. Dar la urmă găsi că nu era deloc rău ce-i ieşise.
Dr. Wirth în schimb îi dădu pentru ultimul exerciţiu nota zero.
Konrad Lang atinsese optsprezece din cele treizeci de puncte prevăzute de test. Era un rezultat catastrofal. Chiar dacă doctorul Wirth admitea că – în circumstanţele date – pacientului îi putea fi mai greu să răspundă la întrebările privind locul şi timpul, chiar dacă-şi mărturisea lui însuşi că, din motive personale, nu condusese chestionarea cu absolută corectitudine, pacientul tot nu se dovedea apt să întrunească cele douăzeci şi şase de puncte pe care un ins sănătos trebuia să le totalizeze în cazul cel mai rău.
Medicul o sfătui insistent pe Rosemarie Haug să-l interneze cât de curând pe Konrad Lang, pentru alte investigaţii, în clinica universitară.
— Dacă asta te linişteşte… zise Konrad când Rosemarie îi făcuse propunerea.
Peste trei zile era internat într-o rezervă a clinicii universitare. Nu ştia că se află în secţia de Geriatrie.
În urma analizelor de laborator ale sângelui şi ale lichidului cefalorahidian, putea fi exclusă o boală infecţioasă a creierului.
Encefalograma nu indica nici ea alte cauze ale unei demenţe.
Măsurători ale irigaţiei sangvine a creierului excludeau deficienţe ale irigaţiei de tip arteriosclerotic.
95

Investigarea oxigenării şi a valorii glucozei în metabolismul creierului semnala însă diminuarea activităţilor metabolice în anumite zone cerebrale.

Două săptămâni după ce un vizitiu din Veltlin îl descoperise în Stazerwald, cu degerături la picioare, îngropat în zăpadă, Konrad Lang stătea întins, într-o cămaşă de spital, pe o targă îmbrăcată în material plastic, şi simțea că-l pătrunde frigul.

O asistentă îl acoperi cu o pătură şi împinse targa pe rotile în deschizătura circulară a tomografului computerizat. Cilindrul începu să se rotească. Încet, mai repede, tot mai repede.

Konrad Lang zăcea din nou într-o peşteră albastră. Tot din jurul lui se scufunda.

La mare depărtare o voce întrebă:

— Domnule Lang?

Şi încă o dată:

— Domnule Lang?

Îl căutau pe un anume domn Lang.

Cineva îi puse grijuliu o mână pe frunte. El o zvârli în lături şi se ridică în capul oaselor. Când încercă să se dea jos de pe targă, băgă de seamă că labele picioarelor îi erau bandajate.

— Vreau să scap de aici, îi spuse lui Rosemarie când aceasta intră în rezerva lui. Aici ți se taie degetele de la picioare.

Ea crezu că vrea să facă o glumă şi zâmbi. Dar el ridică plapuma. Îşi scosese bandajele şi-i arătă triumfător cicatricile abia închise de la labele picioarelor.

— Ieri erau două, zise, azi sunt trei.

În aceeaşi zi Konrad Lang era externat din clinica universitară. Investigațiile medicale excluseseră o serie de cauze ale stării lui.

La insistențele lui Rosemarie, doctorul Wirth consimțise să-şi continue testele psihologice ambulatoriu.

Ceea ce îi relata Scholler o surprinse pe Elvira Senn.

— La Geriatrie? mai întrebă ea o dată.

96

— Îi este investigat creierul. Suferă de tulburări ale memoriei. Demenfă.

— Demenfă? La câți ani? Şaizeci şi cinci abia împliniți?

— A mai contribuit şi el un pic, zise Scholler şi duse la gură un pahar imaginar.

— Nu pot să fac nimic care să-l ajute?

— Dacă se dovedeşte, de pildă, că e vorba de un Alzheimer, nu.

— Asta ar fi ipoteza?

— Pesemne că nu prea există alta. Peste jumătate dintre cei consultați acolo au Alzheimer.

Elvira Senn îşi clătină capul, îngândurată.

— Ține-mă la curent, zise, iar apoi trecu la alte probleme.

Când Scholler părăsise biroul, se ridică de pe scaun şi se duse la bibliotecă, unde erau aşezate câteva fotografii. Una o arăta ca fată tânără alături de Wilhelm Koch,

întemeietorul firmei, un domn vârstnic, cam țeapăn. În alta apărea la brațul lui Edgar Senn, al doilea ei soț. Între ei stătea Thomas Koch, pe când avea vreo zece ani.

Elvira scoase un album dintr-un raft al bibliotecii şi îl răsfoi. Zăbovi o vreme asupra unei fotografii care o înfățișă în Piața San Marco, cu Thomas şi Konrad, preşcolari. Doar cu puțin timp în urmă Konrad o speriase, amintindu-şi brusc, şi uimitor de exact, de acea vilegiatură venețiană. Era cu putință, oare, ca o soartă binevoitoare să fi pornit acum să şteargă acele amintiri, o dată pentru totdeauna?

Puse albumul la loc în raft. Se lăsase întunericul. Aprinse lumina şi se duse la fereastră. Când trăgea perdelele, îşi văzu pentru o clipă chipul oglindit în geam. Zâmbea.

— Leul e mâncat de un tigru. Care animal e mort? îl întrebă doctorul Wirth.

Acum Konrad Lang ştia că e luat peste picior.

— Tigrul, răspunse.

Doctorul Wirth îşi făcu o notiță.

97

— V-am păcălit, râse Konrad.

— Nu este un joc, domnule Lang, îl mustră doctorul cu un aer grav.

— Ce altceva să fie? E chiar un joc deosebit de idiot. Ce au în comun o banană şi o… chestie, ştiți dumneavoastră care, ce lucruri stau înşirate sub şervetul ăsta, desenați-mi un ceas. Doar nu-s copil. Ştiam să citesc ora când nici părinții dumneavoastră nu veniseră încă pe lume.

— E important să facem acest test, ne ajută la stabilirea diagnosticului.

Doctorul Wirth ridică un mic ciocan de cauciuc:

— Cum se numeşte acest ciocan?

— Nu schimbați subiectul.

— Nu ştiți?

— De unde aş putea să ştiu?

— Fiindcă v-am spus eu în urmă cu câteva minute.

— Habar n-am.

— Ciocan de reflexe, spuse doctorul Wirth şi-şi făcu o notiță. Cu extremă plăcere, i se păru lui Konrad.

— Chiar credeți că nu-mi dau seama ce se petrece aici? Vreți să apar în fața ei ca un bătrân ramolit, pentru că dumneavoastră ați pus ochii pe ea.

— Pe cine?

— Pe Elisabeth, fireşte.

Doctorul Wirth îşi făcu o altă notiță.

— Vreți să spuneți Rosemarie.

— Aşa am şi spus.

— Ba nu, ați spus Elisabeth.

Konrad nu răspunse. Respiră adânc şi încercă să se calmeze. Iar şi iar îşi propunea să nu-şi iasă din fire din pricina doctorului Wirth. Şi totuşi, doctorul reuşea mereu să obțină acest efect. Ştia cum să-i provoace o stare de nesiguranță. „Desenați ce vă arăt aici, în ce dată suntem azi, ce-i asta şi la ce foloseşte, recunoaşteți persoana din fotografie?" Psiholog, Wirth era şcolit în a deruta interlocutorii de felul lui Konrad. Iar odată derutat, îi

98

putea întinde o capcană cu cele mai uşoare întrebări. Întrebări – îşi spunea Konrad – la care în împrejurări normale ar fi ştiut să răspundă corect, fără să stea pe gânduri.

Numai pentru că-i promisese lui Rosemarie că va suporta testele până la capăt, Konrad spuse în cele din urmă:

— Să continuăm.

— Aproape c-am terminat, zise doctorul Wirth. Vă rog acum să-mi explicați un proverb: „Cine sapă groapa altuia cade singur în ea".

Konrad cumpăni o clipă. Apoi se ridică.

— Doar n-am cinci ani, spuse, ieşi din cabinet, trecu prin anticameră şi ajunse pe coridor.

Doctorul Wirth îl urmă.

— Dați-mi voie măcar să vă comand un taxi, strigă după el.

Dar Konrad era de-acum în lift, apăsând pe unul dintre butoane. Uşa automată se închise şi liftul urcă.

La ultimul etaj Konrad Lang părăsi liftul, dar nu găsi nicio ieşire.

După un timp apăru doctorul Wirth, îl duse înapoi în lift şi coborî cu el până la ieşire.

În fața clădirii aştepta un taxi. Doctorul Wirth îi indică şoferului o adresă.

Când taxiul ajunse la destinație, Rosemarie îl întâmpină la poarta grădinii.

În primăvara următoare, Rosemarie plecă cu Konrad la Capri. Ştia cât de obositoare va fi călătoria, Konrad devenind tot mai dificil. Dar în ultima vreme el aducea mereu vorba despre Capri, ca şi cum ei doi ar fi fost cândva acolo, împreună. Aşa îi veni ideea să construiască amintiri comune despre Capri.

Închine un Mercedes spațios cu şofer. Se simțea, ce-i drept, un pic cam snoabă, dar odată ce o simplă călătorie cu tramvaiul alături de Konrad devenise exasperantă, dorea să-l scutească pe el, dar să se cruțe şi pe sine, de experiența unui voiaj cu trenul ori cu avionul.

99

Konrad gustă drumul cu limuzina, de parcă ar fi circulat mereu doar cu şofer. Abia când se urcară la Napoli în bacul de traversare rapidă şi nu mai zări valizele, avu un

scurt atac de panică.

Când bacul îşi încetini viteza înainte de intrarea în port şi aripile portante se scufundară din nou în apă, Konrad îşi puse braţul în jurul umerilor lui Rosemarie şi o strânse tot mai tare lângă el, vrând parcă să-i spună: „Îţi mai aduci aminte?”

Konrad cunoştea toate cărările şi toate golfurile din Capri. O duse pe Rosemarie la ruinele vilei lui Tiberius, mâncă împreună cu ea bobi tineri, cruzi în grădina unei *trattoria,* la umbra unor lămâi şi străbătu cu ea încăperile Vilei Fersen, deconcertat de neaşteptata ei stare de paragină.

„Mai ştii locul?”, „Mai ţii minte?” o întreba necontenit. Când ea îi replica: „Nu am mai fost niciodată aici împreună”, o privea contrariat şi mormăia: „Desigur, scuză-mă”. Dar după o scurtă vreme o întreba din nou: „Mai ştii locul?”, „Mai ţii minte?”

În cele din urmă Rosemarie renunţă să-l mai corecteze, învăţă să se bucure de evocarea unor amintiri care nu erau ale ei. Cei doi petrecură din nou nişte zile fericite pe insula primei lui mari iubiri.

5

Rosemarie şedea în camera de zi şi citea în ziar că Urs Koch, 32 de ani, intrase în consiliul de administraţie al întreprinderilor Koch şi preluase conducerea sectorului electronic. Thomas Koch, 66 de ani, se retrăsese din sfera operativă.

Comentatorul ştirii considera evenimentul drept un prim pas spre schimbarea puterii în companie. Şi anume nu o succesiune de la tată la fiu, cum se dorea să li se prezinte situaţia unor neiniţiaţi, ci de la bunica vitregă la nepot. Elvira Senn condusese – întâi ca preşedinte al consiliului de administraţie, iar mai târziu ca eminenţă cenuşie – întreprinderile Koch cu o mână fermă. Influenţa lui Thomas Koch – mereu plin de poftă de viaţă – asupra conducerii operative se menţinuse, de-a lungul acestei întregi perioade, în limitele stricte impuse de Elvira Senn. Învestirea talentatului şi ambiţiosului Urs în sectorul electronic, nu cel mai mare, dar cel mai prestigios, ar fi socotită de cunoscători – se afirma – drept un semnal: reglementarea succesiunii intrase într-o etapă decisivă.

Rosemarie puse ziarul deoparte. Nu ştia dacă informaţiile privind familia Koch făceau parte, pe moment, dintre faptele care ar putea să capteze interesul lui Konrad. După ce reveniseră din Capri, frecventa cu regularitate, uneori cu el, alteori singură, un centru de consiliere pentru pacienţi cu Alzheimer şi apropiaţii lor. Se simţea cam nelalocul ei printre toate cuplurile în vârstă. O stingherea că era singura de acolo mereu confundată de partener, deşi alte simptome erau cu mult mai avansate la

majoritatea celorlalţi pacienţi. Dar persevera, pentru că trebuia neapărat să ia nişte

măsuri.

Konrad făcea la centru exerciţii pentru antrenarea memoriei, pe care ea le continua cu el acasă. Rosemarie se ţinea cuminte şi de celelalte recomandări: îi spunea constant data şi ziua săptămânii, conversa cu el despre întâmplările zilei precedente, îl îndemna să-şi facă ordine în cameră, asculta muzică împreună cu el, îi citea din ziar şi încerca să descopere ce anume îi mai putea stârni interesul şi să-i ţină trează relaţia cu realitatea.

Îi venea însă tot mai greu să-l judece corect. Uneori el se interesa de lucruri pentru care nu manifestase nici cel mai mic interes în cursul acelui an şi jumătate de când îl cunoştea: rezultate din fotbal, politică locală, expoziţii canine. Alteori şedea ore în şir privind în gol şi dând absent din cap când ea aborda temele lui favorite; Chopin, Capri, familia Koch. Câteodată se trezea spunând pe neaşteptate: „Gloria de Thurn şi Taxis i-a comandat prinţului, la a şaizecea aniversare, un tort cu şaizeci de penisuri din marţipan. Pentru că era homosexual. Dar n-o ştiau decât apropiaţii”.

Curând după revenirea din Capri, Konrad pierduse pentru prima oară la table în faţa lui Rosemarie. Nu mai trecu mult până când îi veni greu să înţeleagă jocul. Iar acum nu-l mai jucau demult.

Şi de gătit se lăsase. Tot mai des stătea în bucătărie, încurcat, neştiind de ce să se apuce şi cum să continue. Tot mai frecvent Rosemarie trebuia să intervină şi să improvizeze ceva din haosul ingredientelor pe jumătate pregătite.

Într-o vreme se mai duceau când şi când la restaurant. Dar Konrad avea dificultăţi tot mai mari în alegerea unui fel de mâncare din meniu. Încetineala cu care mânca scotea în aşa măsură bucătăria şi serviciul din ritmul lor firesc, încât renunţaseră şi la frecventarea restaurantelor.

Nici de pian nu se mai atingeau. „Nu-mi mai spune nimic”, declara Konrad, când ea îi propunea să cânte împreună una dintre bucăţile lor la două mâini, din perioada începutului relaţiei lor.

102

Într-o zi, întorcându-se de la cumpărături, Rosemarie îl urmărise pe ascuns cum se străduia disperat să cânte una dintre fugile lui de virtuozitate pentru o singură mână. Suna ca şi cum un copil ar zdrăngăni pe clape. De atunci nu-i mai pomenea de pian.

Între timp vara se apropia de sfârşit, iar Konrad devenea tot mai puţin apt să se îngrijească singur. El, care părea totdeauna elegant atunci când se cunoscuseră, iar după ce se lăsase de băut făcea şi o impresie foarte îngrijită, începea să se neglijeze. Nu-şi mai schimba hainele, până când Rosemarie nu le ducea la spălat sau la curăţătorie. Se bărbierea cu stângăcie şi tot mai rar. Unghiile îi erau prea lungi, iar când ea îi atrase atenţia, ba nu, când îl rugă să şi le taie, cuprinsă de o criză de nervi (cum i se întâmpla tot mai des), se dovedi că nu era în stare s-o facă. Ţinea forfecuţa

în mână şi n-avea habar cum s-o folosească.

De câteva zile Rosemarie dădea în cele mai neaşteptate unghere ale locuinței peste chiloți de-ai lui. Uneori erau umezi. Un amănunt pentru care Felix Wirth o pregătise cu câtva timp în urmă. „Când o să înceapă să-şi ude chiloții, vei avea nevoie de o infirmieră permanentă la domiciliu”, îi spusese.

La început refuzase categoric propunerea. Ideea de a avea o persoană străină în casă îi repugna. Ştia totodată ce greu îi era lui Konrad să se obişnuiască cu prezența cuiva nou. În ultima vreme avea tot mai des impresia că el nu mai ştia nici cine era ea. Nu numai că-i confunda numele (îi spunea Elisabeth ori Elvira), dar se şi întâmpla să se holbeze la ea ca la un om cu desăvârşire necunoscut.

Peste asemenea situații el se deprinsese să treacă apelând la una dintre formulele pe care le avea mereu pregătite: „Săru mâna, stimată doamnă” sau „Nu ne-am cunoscut oare la Biarritz?” sau *„Srrtall world!* — Ce mică-i lumea!”, în speranța că ea-i va sări în ajutor. În majoritatea cazurilor, asta şi făcea. Doar câteodată, când nu avea chef, îl lăsa în încurcătură.

În ultima vreme îi trecea când şi când prin cap: „Dacă, oricum, se uită la mine ca la o străină, de ce n-ar putea o persoană efectiv străină să curețe după el?”

103

Rosemarie îşi abandonă scaunul şi se duse să vadă pe unde umbla Konrad. Plecase de ceva timp din cameră. Se întâmpla din ce în ce mai frecvent, în săptămânile din urmă, să nu se mai orienteze prin apartament.

Când intră în dormitorul ei (de curând, aveau dormitoare separate, o măsură pe care Konrad n-o înțelesese decât cu greu), îl auzi cum zgâlțâie uşa de la baie. Baia era accesibilă de aici, ca şi de pe culoar. Începuse să încuie uşa dormitorului fiindcă noaptea Konrad rătăcea adesea prin locuință şi de câteva ori apăruse brusc lângă patul ei.

— E încuiat acolo, Konrad, strigă, foloseşte uşa cealaltă!

În loc să răspundă, Konrad bătea cu sălbăticie în uşă. Rosemarie răsuci cheia în broască şi deschise. Konrad stătea în baie, stacojiu la față şi cu pumnii ridicați. Când o văzu, se năpusti asupra ei şi o aruncă pe pat.

— Vrăjitoare blestemată, bâigui el. Ştiu exact cine eşti.

Apoi, o lovi peste față.

— Nici dacă ți-ar fi soț n-ar trebui să înduri aşa ceva, spuse Felix Wirth.

Îi telefonase imediat după incident, iar el sosise numaidecât, îi făcuse lui Konrad, încă foarte tulburat, o injecție calmantă şi o ajutase să-l ducă în pat. Acum stăteau în camera de zi.

— Era cât pe ce să-mi devină soț. La vară plănuiam să ne căsătorim. Dar a uitat şi asta.

— Fii bucuroasă.

— Şi totuşi, într-un fel sunt soția lui. Am senzația că ne cunoaştem de-o veşnicie.

— Te-a lovit, Rosemarie. Şi o s-o facă din nou.

— M-a confundat cu cineva. Este bărbatul cel mai blând pe care l-am întâlnit vreodată.

— O să te confunde iar. Eşti prea nouă în viața lui. Amintirile despre tine sunt stocate în acea zonă a creierului care se deteriorează prima. N-o să mai aibă habar dacă e vară sau iarnă, zi sau noapte, n-o să mai fie capabil să se îmbrace, nici să se spele singur. O să poarte scutece şi va trebui hrănit, n-o să mai

104

recunoască pe nimeni, n-o să mai ştie unde se află şi în cele din urmă nici cine este. Permite-mi să-i caut un loc într-un cămin, unde să fie îngrijit. Fă-i un bine lui, şi fă-ți şi ție un bine.

— Cu ce drept? Nu-i sunt nici rudă, nici nevastă. N-am cum să bag pur şi simplu un bărbat adult, deocamdată nedovedit iresponsabil, într-un azil.

— Îi scriu un atestat pe baza căruia va fi pus în cei mai scurt timp sub curatelă.

O vreme priviră în tăcere terasa luminată. Se iscase un vânt care agita vița-de-vie ce ornamenta balustrada.

— Am cunoscut femei, femei măritate, care au trăit treizeci ori patruzeci de ani alături de bărbații lor şi nu puteau concepe viața fără ei – şi mi-a fost dat să le aud spunându-mi: „Dacă nu-l scot curând din casă, o să ajung să-l urăsc”.

Rosemarie nu răspunse nimic.

— Îl iubeşti?

Rosemarie stătu în cumpănă.

— Vreme de un an am fost foarte îndrăgostită de el.

— Nu ajunge pentru cinci ani de şters la fund.

Împinse de vânt, picături grele de ploaie băteau acum în ferestrele terasei.

— Arăți rău.

}

— Mulțumesc.

— Ți-o zic pentru că nu mi-e indiferent cum arăți.

Rosemarie îşi ridică ochii şi zâmbi:

— Poate angajez o infirmieră. Măcar pe timp de noapte.

Konrad Lang se trezi în întuneric, întins într-un pat necunoscut. Un pat îngust şi înalt, iar Elisabeth nu se afla lângă el. Ar fi vrut să se scoale, dar nu reuşi. De ambele laturi ale patului se aflau grilaje.

— Hei! strigă. Apoi mai tare: Hei-hei-hei!

Nu veni nimeni. Totul rămase în întuneric.

Scutură cu putere grilajul. Făcu mult zgomot.

— Hei-hei-hei! continuă să strige, în ritmul zăngănitului. Şi în cele din urmă: Ajutor!
105

— Ajutor! Hei-hei-hei! Ajutor!
Uşa se deschise, şi în pătratul luminos se ivi o siluetă masivă. Se aprinse lumina şi în cameră.
— Ce s-a întâmplat, domnule Lang?
Konrad stătea în genunchi în pat, cu mâinile agățate strâns de barele grilajului.
— Sunt închis aici, gâfâi.
Infirmiera se apropie. Purta un şorț alb, şi pe bustul ei enorm se balansau, atârnați de un şnur, nişte ochelari de citit. Coborî unul din grilaje.
— Nu sunteți nicidecum închis. E doar o precauție, ca să nu cădeți iar din pat.
Îi arătă un buton, fixat pe un mâner deasupra patului de spital.
— Trebuie doar să sunați aici. Ca să n-o treziți pe doamna Haug.
Konrad nu cunoştea nicio doamnă Haug. Porni să se cațăre afară din pat.
— Aveți nevoie să mergeți la toaletă?
Konrad nu răspunse. Se va duce s-o caute pe Elisabeth. Dar asta n-o privea pe femeia din fața lui.
Stătea în preajma patului şi-şi rotea ochii prin camera străină, îi luaseră şi hainele. Dar asta nu avea să-l împiedice.
Când se îndreptă spre uşă, femeia îl prinse de braț, oprindu-l. Încercă să scape, dar ea îl ținea strâns.
— Dă-mi drumul, zise el, foarte calm.
— Unde vreți să vă duceți, domnule Lang? E două noaptea.
— Dă-mi drumul.
— Fiți drăguț, domnule Lang. Mai dormiți un pic, vreo două ore, şi apoi se luminează şi puteți pleca să vă plimbați.
Konrad se smulse din strânsoare şi alergă spre uşă. Infirmiera se luă după el şi-l apucă de mâneca pijamalei, care se rupse cu zgomot. Konrad lovea cu brațele aerul din jurul lui şi nimeri până la urmă obrazul femeii. Ea îi întoarse lovitura, de două ori.
106

În acea clipă uşa se deschise şi Rosemarie apăru în fața celor doi.
— Elisabeth, spuse Konrad şi izbucni în plâns.
Era a doua infirmieră pe care Rosemarie o concedia. Pe prima n-o prinsese, ce-i drept, lovindu-l pe Konrad. Dar într-o dimineață el avea vânătăi pe antebraț şi un ochi umflat. Femeia pretinsese că a alunecat în cada de baie. Konrad nu-şi amintea nimic.
Administratoarea serviciului de asistență refuzase să-i trimită lui Rosemarie o înlocuitoare.

— Domnul Lang este un pacient agresiv, în cazul lui chiar se poate întâmpla ca să i se întoarcă o lovitură, îşi exprimă ea punctul de vedere.

Din nou îi veni în ajutor Felix Wirth. Cunoştea o fostă infirmieră, care-şi crescuse cei doi copii şi era dispusă acum să-şi reia meseria. O slujbă foarte bine plătită, de infirmieră de noapte, i se părea foarte convenabil.

Se numea Sophie Berger şi era gata să sosească, în aceeaşi seară chiar, pentru probă.

Era o femeie zveltă, înaltă, cu părul roşcat, de vreo patruzeci şi cinci de ani. Când se prezentă ca să-şi înceapă serviciul, Konrad se comportă admirabil.

— *Small world!* exclamă. Conversă animat cu ea şi poză în amfitrionul priceput care fusese cândva.

Când se pregătea să se ducă la culcare şi Sophie Berger îl lămuri că va rămâne peste noapte în apartament, aşadar el n-avea decât să o sune nestingherit, în caz de nevoie, Konrad îi făcu cu ochiul şi spuse:

— Poți fi sigură că am s-o fac.

— Aluziile echivoce şi familiarismele nu-i stau deloc în fire, se scuză Rosemarie după ce Konrad părăsise camera.

— E un început pentru toate, râse Sophie Berger.

Dar pe cât de armonios decursese seara, noaptea deveni un coşmar. Rosemarie auzi încontinuu uşi trântindu-se, grilajul patului metalic zăngănind şi pe Konrad vociferând.

107

În cele din urmă nu mai suportă, se sculă şi se duse în camera lui. Konrad se ghemuise într-un coif al patului şi-şi ținea ambele mâini deasupra capului, ca pentru a se apăra. Infirmiera stătea la picioarele patului şi avea lacrimi în ochi.

— Nu l-am atins, zise când intră Rosemarie în dormitor; nu i-am clintit niciun fir de păr.

Konrad repeta întruna:

— Mama Anna să plece. Mama Anna să plece.

În ziua următoare Konrad Lang dispăru iar. La micul dejun dădu dovadă de un apetit neobişnuit. Nu pomeni un cuvânt despre infirmiera de noapte. Rosemarie îl ajută să se îmbrace şi procedă cum fusese învățată, ca să-i stabilească legătura cu realitatea.

— O zi de toamnă cu adevărat frumoasă, atât de caldă pentru luna octombrie, spuse ea, şi apoi: Ce zi e azi, marți sau miercuri?

El răspunse, ca-ntotdeauna în ultima vreme:

— Orice zi cu tine este o duminică.

Ea-i citi din ziar şi, cum obişnuia în încheiere, pentru a-i testa atenția, trecu la pagina cu ştirile de la bursă:

— Întreprinderile Koch, plus 4.

În dimineața asta, în loc s-o privească cu aerul acela că înțelege, îşi luă expresia de milionar şi ordonă:

— Să cumpărăm!

Râseră amândoi, iar Rosemarie, care nu prea dormise în noaptea trecută, se simți mai în largul ei.

Tot din cauza nopții parțial nedormite ațipi în fotoliu, după prânz. Când se trezi, se făcuse ora trei după-masă, iar Konrad nu era nicăieri.

Paltonul lui lipsea, papucii de casă şi-i lăsase în hol, iar după ce sună la poliție, Rosemarie băgă de seamă că lipsea şi perna pe care dormea.

Felix Wirth sosi îndată ce putu să scape de la clinică şi rămase cu ea, fără un cuvânt de reproş.

108

Veni seara, şi tot nicio urmă de Konrad. Înainte de ştiri, (cleviziunea transmise un anunț cu dispariția. Când Rosemarie văzu pe micul ecran chipul zâmbitor al lui Konrad (ca însăşi îi făcuse poza la Capri) şi auzi vocea care spunea că bărbatul căutat este confuz şi că trebuie să fie abordat cu grijă, îi dădură lacrimile.

— Un lucru îți promit, spuse, dacă n-a pățit nimic, sunt ele acord cu internarea într-un cămin unde să fie îngrijit.

Konikoni se adăpostise în şopronul grădinarului şi tăcea chitic. Era întuneric, dar nu era frig. Îşi făcuse un culcuş în turbă. Ca să-i țină de cald, se acoperise cu saci de iută. Sacii fuseseră umpluți cu bulbi de lalea. Îi golise într-o ladă. Şi avea perna cu el.

Aici n-avea să-l descopere nimeni. Aici putea rămâne până la iarnă. În fața şopronului se găseau pruni şi nuci. Iar lângă uşă un robinet care picura din când în când în stropitoarea de tinichea. Pic.

Mirosea plăcut a turbă, bulbi de lalea şi îngrăşământ. Uneori se auzea lătrând, dar la mare depărtare, un câine. Alteori foşnea ceva în frunzişul din fața uşii. Un şoarece, poate, ori un arici. Altfel, liniştea era deplină.

Konikoni închise ochii. Pic-pic.

Aici ea n-avea cum să-l găsească.

Toată noaptea Rosemarie Haug aşteptă în zadar o veste.

— Nu ne mai sunați, vă rugăm, i se adresă un polițist iritat pe la două noaptea, vă anunțăm imediat ce aflăm ceva.

În jurul orei trei Felix Wirth reuşi s-o convingă să ia un somnifer uşor. Când adormi, el se întinse pe divan şi fixă deşteptătorul ceasului său la şase dimineața.

La şapte îi duse lui Rosemarie un suc de portocale şi o cafea la pat. Şi o informă că nu aflase nimic nou. Apoi plecă la clinică.

Cu puțin înainte de opt sunară doi polițişti la uşa apartamentului. Rosemarie le deschise şi se sperie de aerul lor grav.

— S-a întâmplat ceva?
109

— Voiam doar să ne interesăm dacă ştiţi ceva nou.
— Dacă *eu* ştiu ceva nou?
— Uneori cei căutaţi reapar, iar apropiaţii lor sunt atât de uşuraţi, încât uită să ne comunice şi nouă.
— Dacă reapare, am să vă dau de veste imediat.
— Fără supărare. Trecem prin tot soiul de situaţii.
— Precis a păţit ceva.
— De regulă sunt găsiţi. Chiar şi cei confuzi, o linişti poliţistul mai vârstnic.
— Dacă n-ar fx păţit nimic, ar fi fost cu siguranţă găsit între timp.
— Uneori se duc în case străine. Până-i descoperă cineva acolo şi ne telefonează – poate să dureze o veşnicie.
Agentul mai tânăr întrebă:
— Pivniţa, garajul, spaţiile de apărare antiaeriană: aţi verificat peste tot?
Rosemarie aprobă din cap.
— Vecini?
Rosemarie confirmă iar.
Cei doi poliţişti îşi luară rămas-bun.
— Îndată ce auziţi ceva, formaţi 117, spuse cel mai tânăr, lângă lift.
— Puteţi fi siguri că am să vă sun, răspunse Rosemarie.
— Nu vă faceţi griji, omul o să apară, îi strigă cel mai vârstnic, până să se închidă uşa liftului.
— Fie şi pescuit din lac, se hlizi apoi, când liftul pornise.
Era întuneric sub rododendroni. Prin acoperişul des de frunze, Konikoni zărea frânturi din cerul înnorat de octombrie. Stratul de mâl era jilav şi răcoros şi mirosea a toamnă şi putregai. Pe sub pietrele care mărgineau cărarea pavată cu lespezi de granit vieţuiau cârcăiaci cenuşii. Când îi atingea cu degetul, îşi rulau carapacele ca pe nişte bile, cu care se putea juca.
În urmă cu o oră grădinarul greblase frunze şi iarbă la niciun metru de el. Konikoni stătuse nemişcat, iar grădinarul se îndepărtase fără grabă.
110

Mai târziu trecură nişte picioare de femeie bătrână. După scurt timp, urmară altele tinere. Iar acum era din nou linişte.
O mierlă sări cu paşi mărunţi pe cărare. Scormoni scurt la marginea stratului în mâl şi capătul unei râme ieşi la iveală. Trase de ea şi se opri dintr-odată. Ochiul ei lipsit de expresie îl descoperise. El îşi ţinu răsuflarea.
Mierla smulse pe de-a-ntregul râma din pământ şi o luă din loc.

Vântul aduse miros de frunze arse.

„Dacă mă strigă, nu răspund”, îşi zise Konikoni.

Când Rosemarie ieşi la prânz pe terasă, văzu o barcă a poliției plutind încet de-a lungul malului. Pe marginea lacului zări polițişti în pelerine albastre. Formau acum două grupuri, cercetând malul în direcții opuse.

La scurt timp după, făcu un lucru pe care nu se aştepta să-l facă vreodată: îi telefonă lui Thomas Koch.

Thomas Koch nu era uşor de contactat. „E o problemă personală” nu ajungea pentru a obține legătura. Nici „este vorba de o urgență”. Abia când spuse „un accident în familie” îl avu peste puțină vreme la telefon.

— Konrad Lang nu face parte din familie, o repezi el, după ce ea-i explicase despre ce era vorba.

— N-am mai ştiut la cine să apelez.

— Şi ce aşteptați de la mine? Să pornesc să-l caut?

— Am sperat să faceți uz de influența dumneavoastră. Am impresia că poliția nu ia treaba în serios.

— Cine spune că aş avea vreo influență asupra poliției?

— Konrad spunea.

— Se vede că era cam zăpăcit.

Rosemarie puse receptorul în furcă.

Altfel îşi imaginase Simone Koch căsnicia. Era măritată de un an şi patru luni cu Urs Koch şi trecea acum prin a şasea criză a mariajului ei. Nu-şi făcuse aşteptări prea mari. Ştia că Urs avea o personalitate extrem de dominatoare şi presupusese

111

că totul se va face după voia lui. Prevăzuse de asemenea că el va avea numeroase obligații de afaceri, dar şi câteva de societate, la care ea nu va fi mereu invitată să asiste. Simone nu avea multe interese strict ale ei, aşa că nu-i venea greu să adopte preocupările altcuiva. Porni să se intereseze aşadar de instalații electronice pentru supravegherea temperaturilor înalte, de raliuri, de bursa din Tokyo, de vânătoarea de fazani din Austria de sud, de hipismul militar, de golf şi chiar de lucrările unei specialiste în design textil, până când o surprinsese ținându-se de mână cu Urs într-un restaurant. Simone îşi dăduse întâlnire acolo cu o prietenă. Urs pretextase că trebuie să ajungă la un dineu de afaceri.

Fusese atât de uluită, încât izbucnise în râs. Apoi ieşise în goană din local, tocmai când prietena ei îşi achita taxiul.

— Hai să mergem în altă parte, aici e plin ochi.

S-au dus în alt local, iar Simone nu i-a mărturisit lui Judith ce văzuse, deşi era prietena ei cea mai bună. I-ar fi fost ruşine să recunoască faptul că bărbatul ei o înşela după numai şase săptămâni de când erau căsătoriți.

Abia acasă plânse. Urs lipsi toată noaptea. Dacă ea n-ar fi râs, îi zisese el mai târziu, s-ar fi întors acasă.

Aceasta fu prima ei criză maritală.

Uneori îşi spunea că ar fi trebuit să-i facă atunci o scenă în toată regula. Poate că n-ar fi urmat atâtea alte crize.

Urs nu lăsa loc nici unei îndoieli că însurătoarea nu însemna pentru el pierderea libertății personale, cum îşi numea dreptul la micile sale aventuri, fără nicio consecință – pretindea – pentru relația lor.

Simone fusese educată de mama ei, în multe privințe, să gândească pragmatic. Experiența trăită cu Urs era însă nouă pentru ea. Fusese întotdeauna înțelegătoare, până acum, cu bărbații care nu luau fidelitatea prea în serios. Ce-i drept, altădată ea fusese cea care era mereu ținută de mână, într-un local discret.

Că un bărbat putea să-şi piardă atât de repede interesul pentru ea nu o rănea doar, ci o şi speria. Mama ei îi repetase constant:

112

„Eşti ca mine: drăguță, dar nu frumoasă. Cele ca noi trebuie să se mărite până în douăzeci şi cinci de ani".

Avea acum douăzeci şi trei şi învățase să nu ia de bună tot ce afirma mama ei. Dar când se uita în oglindă şi-şi imagina obrazul ei de copil plin de riduri, se întreba dacă o să-i mai ajungă timpul pentru un alt început.

Se opunea doar slab situației, îşi număra crizele maritale şi devenea tot mai depresivă. Un factor care dăuna efectiv fizicului ei.

O circumstanță care înrăutățea situația era faptul că locuiau în Vila Rododendron. Urs construia în apropiere o aşa-numită „casă inteligentă", care, între altele, îşi orienta ferestrele după mersul soarelui, îşi determina singură sursele energetice după starea vremii şi consum, îşi identifica automat locatarii, lăsându-i să intre. Până la finisarea acestei combinații între o vilă de vis şi un exponat promoțional pentru Koch-Electronics, Urs acceptase, fără s-o consulte pe Simone, oferta Elvirei de a se instala în aripa casei rămasă goală după plecarea celei de-a treia soții a lui Thomas.

)

Simone se simțea şi mai izolată în această clădire veche, masivă, cu multele ei amintiri pe care nu le împărtăşea şi cu multele ei ritualuri pe care nu le cunoştea. Avea sentimentul că toți îi urmăresc reacția cvasipasivă la escapadele lui Urs, care nu le rămâneau ascunse nici membrilor familiei şi nici personalului, şi că pierde puținul respect pe care i-l acordaseră la început.

Elvira, Thomas şi Urs erau cu toții – fiecare în felul său – atât de preocupați de ei înşişi, încât nu observau prezența Simonei decât atunci când ocaziile mondene o impuneau.

În rest, o lăsau să-şi trăiască melancolia, care acum, când toamna-i amintea cât de

iute se scurgea timpul şi cât de repede pot să apară ridurile, nu era deloc uşor de îndurat.

Ca toţi depresivii mereu în căutarea de culise pentru tristeţea ei, Simone se plimba prin zona mai retrasă a parcului, când auzi un picurat domol. Dintre tufişurile dese de rododendroni

113

care mărgineau cărarea pavată cu lespezi răsărea un domn mai vârstnic, care urina.

Când o zări, se încheie jenat la pantaloni. Simone se întoarse discret cu spatele. Dar când se roti la loc, omul dispăruse.

— Alo! strigă ea.

Niciun răspuns, numai un slab tremur al frunzelor, acolo unde stătuse bărbatul.

— Ieşiţi, vă rog, din ascunziş, spuse Simone cu un glas nesigur.

Nicio mişcare.

— E ceva în neregulă, doamnă Koch? întrebă o voce în spatele ei.

Era grădinarul, domnul Hugli, care urca pe cărare.

— E cineva acolo, răspunse ea. Acolo, printre rododendroni... un domn mai în vârstă.

— Sunteţi sigură?

— L-am văzut. Acum s-a pitit. Era cam pe-acolo.

— Hei, ieşiţi de-acolo, haide! strigă domnul Hugli.

Nu se auzi niciun zgomot. Grădinarul îi aruncă Simonei o privire sceptică.

— L-am văzut. Tocmai urina, apoi a dispărut. Trebuie să fie pe undeva, acolo jos.

Domnul Hugli păşi cu precauţie pe stratul nămolos şi-şi croi drum printre rododendronii care-i ajungeau până aproape de umeri. Simone îl dirija.

— Puţin mai la dreapta, aşa, acum aproape c-aţi ajuns. Atenţie!

Domnul Hugli se opri, se afundă printre tufişuri şi reapăru în scurt timp cu domnul cel vârstnic.

— Domnul Lang! exclamă el surprins.

Acum îl recunoscu şi Simone. Bărbatul era Konrad Lang, incendiatorul din Corfu.

Cu puţin înainte de amiază se prezentase la poliţie un taximetrist. Fusese chemat cu o zi înainte la adresa lui Rosemarie Haug, relată el, de către un domn mai vârstnic cu o pernă sub

114

braţ. Îi ceruse să-l ducă pe Fichtenstrafie 12. Nu menţiona că-i plătise pentru cursă o sută de franci în loc de treizeci şi doi.

În Fichtenstrafse 12 se afla o vilă din a doua jumătate a secolului al XIX-lea,

transformată în prezent într-o clădire de birouri. Nimeni de-acolo nu-l cunoştea pe Konrad Lang, nici nu observase un domn vârstnic cu o pernă sub braţ. Dar pentru că taximetristul continua să afirme că-l dusese la acea adresă şi-l văzuse păşind pe terenul din jurul clădirii, sergentul-major Staub ceru permisiunea să cerceteze grădina şi solicită un câine ca să-l ajute.

Grădina din spatele vilei era întunecoasă şi părăginită. Se întindea pe o pantă împărţită în două terase. Pe cea de sus se afla un spaţiu de spălat rufe nemaifolosit şi acoperit de muşchi, demult împrejmuit de brazi înalţi, umbroşi; se păstraseră aici nişte suporturi ruginite pentru bătut covoare. După spaţiul dezafectat urma numaidecât un gard viu de tuia, delimitând teritoriul de terenul învecinat.

Spre acel gard viu îl duse Senta, căţeaua ciobănească, pe stăpânul ei. Când o eliberă din lesă, dispăru printre tufişuri. După un timp, poliţiştii o auziră înaintând şi adulmecând pe terenul vecin.

Stăpânul Sentei trecu cu greu prin mărăcini şi dădu de un gard de fier, pe lângă care o luă în direcţia în care dispăruse căţeaua. După doar câţiva metri descoperi o poartă îngustă, pe jumătate deschisă. De aici câteva trepte năpădite de iarbă urcau spre crângul domeniului alăturat.

Domeniul Vilei Rododendron.

Când poliţiştii sunară la poarta de fier a Vilei Rododendron, le deschise domnul Hugli, cu un aer surprins.

— Aţi şi ajuns? zise.

Trecuse cel mult un minut de când, la ordinul lui Thomas Koch, anunţase poliţia.

Sergentul-major Staub îşi drese glasul.

— Căutăm o persoană dispărută şi avem motive să credem că se află aici, pe domeniul acesta, explică el.

115

— Chiar aşa e, replică domnul Hugli şi-i conduse în casă.

Elvira şi Thomas stăteau în hol în faţa unui scaun sculptat, cu aspect medieval şi de dimensiunea unui tron, care era ocupat de Konrad Lang, cu părul în dezordine, neras şi apatic, într-un costum boţit, de care se lipiseră cruste de pământ. Lângă el stătea Simone Koch, încercând să-l facă să bea nişte ceai fierbinte.

Când intrară poliţiştii, Thomas Koch le ieşi în întâmpinare.

— Domnii mei, aţi venit foarte repede. Vă rog, ocupaţi-vă de omul acesta. A fost găsit aici, pe domeniul nostru. Este vorba despre Konrad Lang. Se află într-o stare de confuzie mintală.

Sergentul-major Staub se apropie de scaunul lui Konrad.

— Domnul Lang? întrebă el, mai tare decât era nevoie. Vă simţiţi bine?

Konrad dădu din cap.

Ceva mai încet, Staub le zise Elvirei şi lui Thomas:

— E dat dispărut de ieri.

Şi din nou mai tare către Konrad:

— Ce chestii faceți şi dumneavoastră!

— Habar n-am cum a intrat ăsta aici, îi spuse Thomas Koch sergentului-major Staub.

— Noi da: printr-o portiță aflată chiar în preajma domeniului vecin, cel situat ceva mai jos.

— O portiță?

— Acolo jos există o poartă cu grilaj ruginit, greu accesibilă şi probabil nemaifolosită de o veşnicie. Nu ştiați de ea?

Elvira răspunse în locul lui:

— Am şi uitat de ea. În vila de jos locuia un prieten de-al primului meu soț. Dar s-a mutat când Wilhelm mai trăia încă. De atunci poarta n-a mai fost folosită.

— Cât a trecut de atunci?

— Şaizeci de ani, zise Elvira, mai mult pentru sine.

Thomas clătină din cap.

— Chiar nu ştiam de treaba asta.

— Aş face ceva cu poarta aia, pe-acolo se poate strecura oricine, îl sfătui Staub. Apoi i se adresă din nou, cu voce mai tare, lui Konrad: Veniți, vă ducem acasă acum.

116

Konrad se uită la polițist fără să-l înțeleagă.

— Dar sunt acasă.

Cei doi Koch şi polițiştii schimbară un zâmbet între ei.

— Ei da. Vă ducem acum la cealaltă casă.

Konrad chibzui o clipă.

— Aşa deci, mormăi apoi şi se ridică în picioare. Se uită la Thomas: Nu-ți aminteşti de portița aceea?

Thomas clătină din cap.

Konrad îşi acoperi pe jumătate gura cu mâna şi-i şopti:

— Poarta piraților.

Apoi luă mâna Simonei:

— Mulțumesc.

— N-aveți pentru ce, zise Simone.

O privi un moment cu atenție:

— Nu ne cunoaştem din Biarritz?

— Se prea poate, răspunse Simone.

Polițiştii îl duseră afară pe Konrad. Simone îi însoți. Thomas îşi clătină capul.

— Poarta piraților. Poarta piraților. Cumva îmi sună cunoscut. N-a spus nu ştiu cine că nu-şi mai aminteşte nimic?

Elvira nu răspunse.
Thomas aruncă o privire în urma poliţiştilor, a lui Konrad şi a Simonei.
— Biarritz! Doar nu se cunosc ăştia din Biarritz?
Zece zile mai târziu, Scholler îşi informă şefa despre internarea lui Konrad Lang într-un cămin de bătrâni cu nevoi speciale, numit Sonnengarten – Grădina Soarelui.
— Presupun că am scăpat o dată pentru totdeauna de Konrad Lang, adăugă el cu un zâmbet.
Elvira Senn era cât pe ce să răspundă: „Să sperăm”, în seara aceea Scholler plecă la o oră foarte înaintată.

6

Căminul pentru bătrâni cu nevoi speciale Grădina Soarelui era o clădire de şase etaje, situată la marginea unei păduri, în apropiere de Vila Rododendron şi de Grand Hotel des Alpes, în barul căruia Konrad Lang îşi comandase de atâtea ori un Negroni, băutura ideală de după-masă.
Acum şedea în salonul comun de la ultimul etaj şi nu pricepea ce caută acolo.
Ultimul etaj adăpostea aşa-zisa „secţie închisă” a căminului, unde se aflau pacienţii în stadii foarte avansate ale maladiei, sau cei care aveau tendinta să evadeze.
Konrad nu era un caz într-un stadiu foarte avansat, iar medicii ar fi preferat să-l interneze într-o altă secţie, unde avea şanse mai mari de a găsi parteneri de conversaţie. Dar, în primul rând, se eliberase o rezervă în secţia închisă; în al doilea rând, se dovedise că la el riscul evadării era mare; iar în al treilea rând, având în vedere evoluţia rapidă a bolii sale, nu aveau să treacă mai mult de câteva luni până când ar fi devenit oricum necesar să fie mutat acolo. Deocamdată însă, Konrad avea în noul său anturaj mai degrabă aerul unui vizitator decât al unui pacient.
Când Rosemarie îl adusese pe Konrad la cămin şi-l ajutase să-şi instaleze lucrurile în rezerva cu pat de spital, nu izbutise să-şi reţină lacrimile.
El fusese cel care o consolase, luând-o în braţe:
— Nu fi tristă. Doar n-o să rămân aici o veşnicie.
Rosemarie îşi simţea conştiinţa împovărată. Când sosea dimineaţa – după câte o noapte nedormită, în cursul căreia îşi
118

propusese mereu să-l scoată din cămin – la etajul al şaselea, Konrad se purta ca un prieten bun, pe care îl lua de la hotel. I: ăceau împreună lungi plimbări în pădurile tomnatice din împrejurimi şi câteodată se opreau să bea ceva în barul de la Grand Hotel des Alpes; uneori, Konrad îi spunea pe nume Charlottei, barmaniţa de după-amiază, în timp ce altădată o ignora complet.

Iar când se întorceau la Grădina Soarelui, unde era nevoită să-l abandoneze printre bătrânele şi bătrânii neputincioşi, dezorientaţi şi dependenţi de infirmieri, tot el o încuraja:

— E momentul să pleci, altfel o să ajungi acasă prea târziu.

O conducea la liftul care nu putea fi chemat şi deschis decât cu cheia asistentei medicale a secţiei şi-şi lua rămas-bun asemenea cuiva pe care numai nişte obligaţii plictisitoare îl împiedicau s-o însoţească.

La început Rosemarie încercase să-i facă situaţia mai suportabilă, luându-l acasă la ea, ca să-şi petreacă ziua împreună. Dar curând ieşi la iveală că locuinţa îi devenise străină. Îl cuprindea o mare nelinişte de fiecare dată când ajungeau acolo. Se scula iar şi iar din fotoliul unde-l lăsase ca să pregătească prânzul. Îl surprindea, în palton şi cu pălăria pe cap, în hol, zgâlţâind uşa încuiată a apartamentului.

Astfel de zile erau greu de îndurat pentru Rosemarie. Uneori îl auzea vorbind de unul singur în camera alăturată, iar când se ducea acolo, îşi dădea seama că i se adresa chiar ei. Dar când se aşeza lângă el, ca să continue conversaţia, gândurile lui o luau razna şi o expresie absentă i se aşternea pe faţă. Apoi se întâmpla să se ridice dintr-odată şi să spună: „Haide, timpul ne presează”.

Clipă de clipă părea dornic să plece, dar când venea efectiv ora plecării, o privea consternat, zicând: „N-aş mai vrea să ies”.

La capătul unei asemenea zile, după ce-l convinsese în sfârşit să părăsească apartamentul, se aflau în liftul care se deschise la etajul al şaselea al Grădinii Soarelui; erau în faţa salonului comun şi privirile tuturor se opriseră asupra lor, într-un soi de expectativă; dar el refuză să iasă din lift. Trebui să ducă o

119

adevărată muncă de convingere cu el şi să apeleze la ajutorul unui infirmier vânjos pentru a-l duce în camera lui.

Când Rosemarie îl lăsă, în cele din urmă, singur, văzu că el avea ochii în lacrimi.

Doctoriţa secţiei îi explică a doua zi că ar fi mai bine să nu-l mai ia acasă. Nu făcea decât să-l tulbure. Îi venea greu, de fiecare dată, să se readapteze la ambianţa căminului. Trebuia să-şi dea seama, treptat, că aici era de-acum casa lui.

Astfel, secţia închisă a căminului Grădina Soarelui deveni noua casă a lui Konrad Lang.

Doamna Sporri, o femeie micuţă, îngrijită, cu părul vopsit albastru, pe vremuri directoare de producţie într-o fabrică de confecţii, purta întotdeauna un deux-pieces, o pălărioară şi mănuşi albe. Avea mereu poşeta cu ea, iar câteodată – nu se ştia din ce considerente – şi o umbrelă. Şedea dreaptă pe un divan sau pe un scaun, cu poşeta pe genunchi, şi aştepta cu un zâmbet visător şi plin de răbdare să vină cineva s-o ia.

Domnul Stohler, un bărbat înalt, adus de spate, îmbrăcat cu o largă jachetă de casă, cândva corespondent extern al unui ziar important, obişnuia să stea nemişcat la

masă, până să se ridice pe neaşteptate, să se îndrepte spre un alt locatar şi să-l supună unei vorbării precipitate şi de neînțeles, într-un amestec de engleză, italiană, spaniolă şi swahili.

Doamna Ketterer, o femeie greoaie, cu aspect grosolan, fostă profesoară la o şcoală de menaj, şedea crăcănată pe locul ei şi pândea un prilej să-i strige doamnei Sporri:, Ați văzut cum se holba iarăşi aia ca o idioată? „Sau:, Ați văzut-o? în cămaşă de noapte la restaurant!”

Doamna Schwab, casnică, mamă, bunică şi străbunică, cu părul rar şi bărbia ascuțită, renunțase demult la proteza ei dentară; purta întotdeauna un capot tighelit, fie albastru-deschis, fie roz spre roşu, fie galben sau vernil: oricare nu era la spălat. Sporovăia fără oprire, cu glas pițigăiat de copil, adresându-se ca unui sugar unei păpuşi dezbrăcate.

120

Domnul Kern, altădată mecanic de locomotivă, despre care nu-ți dădeai seama de ce fusese adus tocmai în această secție, avea grijă de liniştea şi ordinea din salonul comun. „Mai tacă-ți fleanca aia tâmpită”, se răstea la intervale regulate la doamna Schwab, care vorbea cu păpuşa ei. „Mai zi-i şi pe nemțeşte”, îi ordona domnului Stohler, când se năpustea încă o dată cu un şuvoi de vorbe asupra vreunui alt pacient.

Domnul Aeppli, fost arhivar la administrația oraşului, mereu într-o costumație pestriță alcătuită din veşmintele altor locatari, trecea din cameră în cameră, făcând inventarul şi controlând dulapurile.

Domnul Huber, pe vremuri profesor de greacă şi latină la gimnaziul din oraş, zăcea cu gura deschisă în scaunul său cu rotile, cu ochii ațintiți în tavan.

Pe domnul Klein, fost colecționar de artă şi arhitect a multe şiruri de case dezolante din suburbii, îl chinuia, pe lângă demența sa, şi sindromul Parkinson, din cauza căruia tremura violent, făcând u-l total dependent de asistență.

În total, un număr de treizeci şi patru de femei şi bărbați, în diferite stadii avansate ale demenței senile, erau internați la etajul al şaselea al Grădinii Soarelui. Şedeau singuri ori în compania unor rude care nu ştiau cum să se poarte cu ei, ori străbăteau agitați culoarele în sus şi în jos, salutându-se întotdeauna aidoma unor străini, când se întâlneau unii cu alții.

Medicii şi terapeuții erau specialişti din Elveția. De îngrijirea lor fizică se ocupau surori medicale şi infirmieri din Europa de Est, din Balcani şi din Asia, care-i spălau, hrăneau şi îmbrăcau.

Konrad Lang nu părea conştient că se află într-un azil. Păstra o distanță politicoasă față de colocatari şi de personalul medical şi-şi lua mesele la o măsuță separată, răsfoind câte o revistă veche, dintre cele lăsate de vizitatori binevoitori în salonul

comun. Se purta ca un domn mai distins într-o pensiune scăpătată. Rosemarie spera că aşa se şi simțea cu adevărat.

Singura critică pe care-i era dat s-o audă din când în când din partea lui era:, Aici pute”.

Şi nu se înşela deloc.

121

Vechiul gard de fier dinspre domeniul învecinat fusese înlocuit cu unul securizat, adaptat standardelor contemporane. Un prilej ca Urs Koch să modernizeze întregul ansamblu ce-i îngrădea proprietatea. Puse să fie instalate camere de luat vederi de înaltă tehnologie; de asemenea, să fie adăugate câteva servicii suplimentare la contractul cu firma de pază.

Măsuri suficiente – alături de faptul că Lang se afla internat într-un azil, în secția închisă de la ultimul etaj, de unde în mod normal niciun pacient nu mai ieşea viu – pentru ca Elvira Senn să nu se mai teamă de vreo altă intruziune în trecutul ei îndepărtat. Şi totuşi, se surprindea mereu gândindu-se la Konrad. Nu izbutea să uite spusele doctorului Stäubli, cum că unii oameni loviți de demență senilă pot să se întoarcă în trecut şi să-şi aducă aminte de multe întâmplări care au avut loc în primii ani ai vieții lor.

)

Îşi zicea, fireşte, că nimeni n-ar da atenție pălăvrăgelii unui om senil, dar asta nu o liniştea cu adevărat. Era nervoasă pentru că tocmai acum, când Konrad părea să nu se mai controleze, scăpase de sub influența ei. Obişnuia să nu lase nimic la voia întâmplării.

Aşa că o invită pe Simone – care suferea în tăcere de pe urma căsniciei cu Urs – la ceai în Casa Stockli şi aduse vorba despre bătrân, fără să întâmpine vreo dificultate.

— Cum o fi ducând-o Koni? spuse Elvira, aparent pierdută pe gânduri.

— Konrad Lang? întrebă Simone, evident surprinsă.

— Da. Cum şedea ghemuit ca un gnom. Putea să-ți fie de-a dreptul milă de el.

— Mie mi-a fost foarte milă.

— O boală cumplită.

Simone tăcea.

— Tocmai când totul părea să meargă de minune pentru el: o parteneră cu bani şi perspectiva de a face mereu ce-i plăcea lui mai mult: adică nimic. Şi acum e internat în azil.

— E la azil?

— Până şi iubirea are limitele ei. Femeia e încă tânără.

122

— Mi se pare un comportament foarte egoist.

— Nu e treaba oricui să îngrijească un bărbat suferind de demență.

— Dar să-l bagi la azil mi se pare urât.

— Poate că-i e bine acolo. Printre alții asemenea lui.

— Nu-mi vine să cred aşa ceva.

— De fapt nici mie, oftă Elvira şi îi mai turnă o ceaşcă de ceai. Ai putea să-l vizitezi într-o zi.

— Eu?

— Ca să vezi cum îi merge. Dacă are tot ce-i trebuie. Dacă am putea să-l ajutăm într-un fel. M-aş simți mai liniştită.

— Nu-mi plac spitalele, zise Simone cu reticență.

— Nu e un spital. E un cămin de bătrâni. Nu-i la fel de rău.

— De ce nu vă duceți dumneavoastră?

— Imposibil.

— De ce n-am merge măcar împreună?

— Poate că ai dreptate. Hai să abandonăm subiectul. Să-l uităm pe Konrad.

Prima impresie care o copleşi pe Simone era mirosul pătrunzător din lift, care se accentuă când uşa se deschise la etajul şase.

Când ieşi din lift, se făcu linişte în salonul comun. Orice mişcare se opri, în afară de tremuratul domnului Klein.

Se uită în jur şi-l zări pe Konrad la o măsuță lângă fereastră, cu o privire pierdută. Se duse la masa lui.

— Bună ziua, domnule Lang.

Konrad Lang îşi ridică ochii mirat. Apoi se sculă, îi întinse mâna Simonei şi spuse:

— Nu ne cunoaştem de la Biarritz?

Simone râse.

— Fireşte, Biarritz.

Când se aşeză lângă el, salonul reveni la vorbăria, bâiguielile, chicotelile şi clefăielile lui.

Ceea ce-i relată Simone despre Konrad Lang nu o linişti pe Elvira.

123

— Trebuie să-l scoatem de acolo, şi repede, zise Simone, când se întoarse tulburată după vizita ei la Grădina Soarelui. Altfel o să se îmbolnăvească de-a binelea.

Ei nu-i dăduse niciodată impresia că ar fi bolnav de Alzheimer. O recunoscuse imediat, deşi nu se văzuseră decât de două ori, îşi reluase imediat gluma cu Biarritz şi-i povestise apoi pe larg despre Biarritz-ul postbelic, de parcă ar fi trecut pe-acolo de curând.

La azil era înconjurat de bătrâni cu totul senili, cu care nu putea schimba nici măcar o vorbă. Şi ce socotea ea ca un factor pozitiv: nu-şi aducea aminte de nici o singură vizită a acelei Rosemarie Haug.

— Poate că omul e câteodată cam zăpăcit, dar cine nu e? Dacă el merită să fie internat acolo, ştiu câteva zeci de persoane, numai din cercul meu de cunoscuţi, care s-ar potrivi în locul acela la fel de bine. Trebuie să scape de acolo, altfel se prăpădeşte.

Elvira n-o mai văzuse aşa de entuziasmată de la nunta ei. Simone era decisă cu încrâncenare să-l scoată pe Konrad de la azil.

— Sărmanul, comentă Elvira. Ai reuşit să vorbeşti cu un medic?

— Am încercat. Dar mie nu mi se dă nicio informaţie, fiindcă nu-i sunt rudă.

— Poate ar fi cazul s-o contactezi pe acea doamnă Haug.

— Asta am de gând, dar nu ştiu dacă o să mă pot stăpâni.

— Poţi să te bazezi pe sprijinul meu, promise Elvira.

Când plecă de la Stockli, Simone îşi spuse că poate Elvira nu era totuşi o femeie atât de rece.

Astfel începu o scurtă bătălie pentru eliberarea lui Konrad din căminul pentru bătrâni cu nevoi speciale Grădina Soarelui.

Simone încercă în zadar s-o contacteze pe Rosemarie Haug. În cele din urmă portarul imobilului unde locuia îi spuse că este plecată pentru un timp din oraş.

„Tipic”, gândi Simone.

124

Prin administraţia azilului găsi numele doctorului care-l internase pe Konrad; când îl lămuri că ar vrea să discute despre Konrad Lang, obţinu fără dificultate o întâlnire cu acesta.

Doctorul Wirth nu era deloc antipatic. O primi în biroul său de la clinică şi o ascultă cu răbdare. Simone îi explică cum că, după părerea ei, Konrad Lang n-avea ce căuta în căminul acela şi că ea una are sentimentul că, dacă nu este încă bolnav, în mediul acela se va îmbolnăvi cu siguranţă.

Îl cunoaşteţi bine pe Konrad Lang? fusese prima întrebare a medicului când ea-şi încheie pledoaria.

— Nu, dar familia soţului meu îl cunoaşte foarte bine. Practic, a crescut împreună cu socrul meu.

— Socrul dumneavoastră vă împărtăşeşte opinia?

Simone se simţi vag stingherită.

— Nu a fost să-l viziteze. Este foarte ocupat.

Doctorul Wirth dădu înţelegător din cap.

— Relaţia celor doi nu este tocmai bună. Nişte întâmplări din trecut.

— Incendiul de pe insula Corfu.

— Da, printre altele. Motivele exacte nu le ştiu. Sunt nou venită în familie.

— Vedeţi, doamnă Koch, pricep foarte bine ce simţiţi, dar vă pot asigura că impresia dumneavoastră este greşită. Dacă domnul Lang vi s-a părut lucid, motivul este că el reuşeşte, recurgând la clişee verbale, la formule-tip dobândite prin educaţie,

să disimuleze multe; poate că l-ați prins într-un moment bun. Suişurile şi coborâşurile sunt tipice pentru boala lui. Dar noi suntem nevoiți să fim atenți la momentele proaste.

— Eu văd lucrurile altfel. Ar trebui să i se organizeze viața ținând seama de momentele bune, cum le numiți.

— Şi ce propuneți?

— Să-l scoateti de acolo.

— Dar atunci, cine l-ar îngriji?

— Pe doamna Haug probabil că nu se mai poate conta? întrebă Simone, pe un ton puțin cam agresiv.

125

Domnul Wirth reacționa cu iritare.

— Doamna Haug a făcut pentru Konrad Lang mai mult decât i se poate cere unei femei după o relație atât de scurtă. Eu am fost cel care am convins-o să facă acest pas, al internării.

— Sper că ea îşi gustă libertatea recâştigată.

— Doamna Haug se află într-o clinică pe malul lacului Konstanz, suferind de oboseală cronică. Sper că-şi va reveni curând. Dacă cineva şi-a neglijat îndatoririle față de domnul Lang, aceea este familia Koch, doamnă Koch.

Simone tăcu ruşinată. Apoi replică, mai puțin sigură de sine:

— Poate că nu este prea târziu pentru a îndrepta câte ceva.

— Cum vă imaginați asta?

— Printr-o îngrijire privată. Mă gândesc că s-ar putea amenaja corespunzător un apartament şi s-ar putea angaja un personal specializat.

— Douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru, doamnă Koch, asta înseamnă trei sau patru infirmieri specializați pentru acest tip de îngrijire, plus personal pentru terapie, mâncare, igienă, tratament medical. O adevărată mini-clinică pentru un singur pacient.

— Mă bazez pe sprijinul doamnei Senn.

Înainte ca Simone să părăsească clinica, primise promisiunea doctorului Wirth că va lua în considerație problema şi că va discuta cu colegii şi cu forurile competente. Nu se îndoia că autoritățile şi administrația azilului vor primi oferta cu cea mai mare recunoştință. Însă nu ştia cum avea să reacționeze Rosemarie în această chestiune. Oricum, avea să facă tot ce-i stătea în puteri ca s-o convingă.

Planul Simonei de a transforma casa de oaspeți într-un minicămin i se păru Elvirei cam prea mult. Dorea ce-i drept să-l aibă pe Konrad sub control, dar nu în imediata ei apropiere.

— Nu crezi că o clinică privată ar fi o soluție mai rezonabilă?

— Nu are nevoie de o clinică, insistă Simone, ci doar de o anume îngrijire, când are una dintre zilele sale proaste.

— L-am văzut când era total confuz.

126

— Avea o zi proastă.

— Dacă-l aduci aici pe Koni, soțul tău o să facă o criză. Ca să nu mai vorbesc de Thomas. Trebuie să existe o soluție mai puțin împovărătoare pentru noi toți.

— Sunt momente când nu poți fugi de răspundere.

— Nu suntem răspunzători pentru Konrad Lang.

— Cumva face parte din familie.

Elvira o întrebă cu un calm degajat:

— Ce ştii tu cu adevărat despre familia asta?

— Nu intră în discuție, răspunse Rosemarie Haug când Felix Wirth îi povesti în weekend despre vizita Simonei Koch. Stăteau pe veranda clinicii de recuperare de lângă lacul Konstanz, beau cafea şi priveau ceața ce învăluia malul lacului.

— Au conştiința încărcată. Acum îşi închipuie că pot îndrepta tot ce i-au făcut vreme de şaizeci de ani cheltuind nişte bani. Vor să-l exploateze o ultimă oară. De astă dată pentru a-şi linişti conştiința care-i macină.

— Pe de altă parte ar fi pentru Konrad un prilej de a-şi petrece măcar ultima parte a vieții în stilul în care a fost educat, zise Felix Wirth încercând să o convingă.

— Când am propus să fie îngrijit acasă, m-ai convins să renunț la idee.

— Era vorba despre patru sau cinci sute de mii de franci pe an. Pentru un bărbat pe care de-abia îl cunoşti şi care nu-şi aminteşte de tine…

— Ştii care au fost ultimele lui cuvinte adresate lui Thomas Koch? „Pupă-mă undeva!” Cred că ar trebui să ținem seama de ele.

Ceața se agăță de crengile golaşe ale pomilor fructiferi de pe mal.

— Trebuie să plec de aici, Felix.

Konrad Lang se afla într-un loc unde era multă lume, când se întâmplă ceva interesant: Gene Kelly ieşi dansând din

127

televizor, întâi dansă pe un ziar, rupându-l în două, apoi dansă pe una din jumătăți, rupând-o şi pe ea în două, după care dansă pe cealaltă jumătate, rupând-o tot în două. Dintr-odată Kelly apăru în încăpere, continuând să danseze.

Konrad se adresă unei bătrâne care şedea lângă el şi-i vorbea unui sugar:

— Ați văzut? Acum e aici, înăuntru.

Însă bătrâna nu se opri din sporovăială. Şi se petrecu iarăşi ceva interesant: deodată ea era în televizor şi acum se vedea limpede că sugarul era o păpuşă şi bătrâna o vrăjitoare cu bărbie ascuțită şi cu un nas la fel de ascuțit.

I se făcu frică şi strigă:
— Atenție, atenție, vrăjitoare, vrăjitoare!
Un bărbat înalt se îndreptă spre el şi-l repezi:
— Tacă-ți fleanca, altfel ți-o iei!
În clipa aceea îşi dădu seama că trebuie să scape numaidecât de acolo.
Se ridică şi merse spre lift, dar liftul nu avea buton. Străbătu culoarul până la o uşă ce ducea spre o scară de incendiu.
Uşa era încuiată. Dar cheia era atârnată lângă uşă, într-o cutie de sticlă, şi aceea încuiată. Însă alături era un ciocan, tot într-o cutie de sticlă. Dădu cu cotul în geamul cutiei ca să poată scoate ciocanul. Sparse cu ciocanul geamul cutiei cu cheia, luă cheia şi deschise uşa. În spatele lui auzea bodogăneala vrăjitoarei, îşi puse piciorul pe platforma cea mai de sus a scării de incendiu, care avea şase niveluri. Începu să coboare încet.
Când ajunse pe platforma celui de-al cincilea etaj, Gene Kelly îl strigă de sus:
— Domnule Lang!
Era un truc de-al vrăjitoarei. Îşi continuă drumul fără să-i arunce o privire.
Pe platforma etajului trei îi văzu venind: vânători de munte în uniforme de iarnă. Urcau încet treptele şi credeau că nu i-a observat. Şi deasupra lui auzea paşi pe treptele metalice. Când se uită în sus, văzu nişte pantaloni albi: evident, mai mulți vânători de munte.
128

Se aşeză pe balustradă şi aşteptă. Ăştia n-aveau să-l prindă viu.
De departe Rosemarie observă că în Grădina Soarelui ceva nu era în regulă. Pe toate platformele scării de incendiu, care cobora de-a lungul fațadei vestice până la parterul clădirii de şase etaje, stăteau infirmieri şi asistente, pompieri şi polițişti. Excepție făcea platforma celui de-al treilea nivel. Acolo era un bărbat cocoțat pe balustradă.
În fața clădirii stăteau maşini de poliție, ambulanțe şi maşini de pompieri. Când se apropie, Rosemarie văzu la picioarele scării de incendiu o saltea pneumatică înaltă de trei metri. Îndată ce-şi parcă maşina, ghici fără dubiu cine era bărbatul de la etajul trei. O luă la goană.
La barieră o opri un polițist.
— Trebuie să trec, gâfâi ea.
— Sunteți o rudă?
— Nu. Da. Sunt prietena lui. Lăsați-mă să urc la el. O să vorbesc eu cu el.
După zece minute, când medicul de serviciu îi confirmase polițistului că doamna Haug era singura cunoştință a pacientului, Rosemarie urca pe scara de incendiu, cu toată precauția.
— Acum chiar că m-ai speriat, Konrad, spuse ea pe un ton cât mai vioi cu putință.

Dacă ai şti cum arată totul privit de jos: e foarte periculos, lumea e tare agitată, oamenii ăştia nu-ți cunosc umorul.

Ajunse la platforma a doua şi se apropia de a treia, trecând de cel din urmă avanpost al salvatorilor.

— Vin sus la tine, Konrad, şi apoi mergem la bar, la cel de la Grand Hotel des Alpes. Am şi eu nevoie de un pahar după aventura asta, tu nu?

Konrad nu răspunse. Rosemarie ajunse la spațiul de repaus dinaintea platformei a treia şi înaintă încetişor.

— Nu vrei să-mi ieşi în întâmpinare, Konrad? Parcă nu mai reuşesc să urc, şi dacă te gândeşti că înăuntru au un lift şi e şi răcoare... Sosesc acum, Konrad. O.K.?

129

Îl putea vedea acum. Stătea pe balustradă, cu spatele spre exterior, şi avea un aer absent.

Rosemarie urcă ultimele două trepte şi se află pe platformă, la nici trei metri distanță de Konrad.

— Of, am ajuns! Nu vrei să mă saluți? Nu îți stă în fire să stai aşa.

Fără niciun semn că ar fi recunoscut-o, Konrad se lăsă să cadă pe spate.

Era singurul care nu scoase niciun strigăt.

Căzu pe salteaua moale şi se răni uşor când se încăieră cu pompierii care voiau să-l ridice de acolo.

Patru inşi au trebuit să-l țină ca medicul să-i poată injecta un calmant şi infirmierii să izbutească să-l ducă în camera lui.

De un calmant avea nevoie şi Rosemarie.

Şi administratorul Grădinii Soarelui de asemenea.

— Trebuia să se întâmple odată şi odată, îi spuse el comandantului echipei de salvare. Ce regulă tâmpită: o cheie de rezervă pentru ieşirea de incendiu într-o secție închisă! De ce nu s-au montat şi trambuline?

Rosemarie se opri un timp lângă patul lui Konrad. Înainte de a adormi, el îi zise:

— Noapte bună, soră.

Când, în aceeaşi seară, îi relată la telefon lui Felix Wirth incidentul, el o întrebă dacă tot se mai împotriveşte ideii ca familia Koch să se îngrijească de-acum înainte de destinul lui Konrad.

— Să mă mai cramponez de un bărbat care, pus să aleagă între mine şi o săritură de la etajul trei, optează pentru saltul în gol?

După prima ei vizită, Simone venise să-l vadă pe Konrad Lang aproape în fiecare zi. Se simțea într-un anume fel legată de soarta lui. Familia Koch îi hotărâse viața, deşi nu-l socotise niciodată unul de-al lor. Îl exploatase pentru scopurile ei, iar

130

când nu mai avusese nevoie de el, îl repudiase. Ea însăşi trecuse ilc prima etapă, iar acum se pregătea treptat pentru cea de-a doua.

În ziua de după saltul în gol îl găsi voios şi binedispus cum nu mai fusese demult. Nicio amintire despre ziua precedentă nu-i tulbura buna dispoziție.

— Săru' mâna, stimată doamnă, îi zise drăgălaşei necunoscute care venise să-l viziteze chiar pe el. Când se aplecă peste mâna ei, Simone îi văzu vânătăile de pe ceafa şi observă o mică tăietură la urechea stângă.

O interogă pe asistenta-şefa a secției şi află ce se întâmplase. Simonei i se păru limpede că fusese o tentativă de sinucidere.

Îl invită la o lungă plimbare, sperând că îi va povesti mai multe despre pățania lui.

Dar Konrad nu făcu decât să se bucure ca un copil de plimbare. Îşi afundă picioarele în frunzişul des, se aşeză pe fiecare bancă de pe marginea drumului şi privi fascinat la un grup de lucrători forestieri care despicau cu o drujbă voluminoasă un fag tăiat.

Ocoli întrebările despre saltul lui în gol de pe platforma celui de-al treilea nivel cu un zâmbet lipsit de orice înțelegere.

Se lăsa seara când trecură prin fața lui Grand Hotel des Alpes. Konrad se duse drept la intrare, îi salută pe uşieri ca pe nişte vechi cunoştințe şi o conduse fără ezitare pe uluita Simone la bar.

— *Small world,* i se adresă barmaniței care le luă paltoanele. Ea îi zicea Koni şi îi aduse „un Negroni ca-ntotdeauna".

Simone îşi comandă un pahar de şampanie şi ajunse la concluzia definitivă că bărbatul ăsta nu-şi avea locul într-un azil.

— Gloria de Thurn şi Taxis a comandat pentru a şaizecea aniversare a prințului un tort cu şaizeci de penisuri din marțipan. Căci el era pederast. Dar asta n-o ştiau decât câțiva intimi. Tu ştiai?

— Nu, nu ştiam, chicoti Simone, bucuroasă că el o tutuise.

Când pianistul îşi începu programul, ea mai ceru un rând de băuturi. Konrad se ridică brusc de pe scaunul său şi se duse

131

la două doamne foarte vârstnice, purtând taioare croite dintr-un material cu flori mari şi care stăteau la o măsuță apropiată de pian. Konrad schimbă câteva vorbe cu ele, iar când reveni, avea ochii umezi.

— Sunteți trist, domnule Lang? întrebă Simone.

— Ba sunt fericit, răspunse el, fericit că tanti Sophie şi tanti Klara mai trăiesc.

— Iar eu credeam că nu mai aveți rude.

— Dar cum de v-a venit ideea asta? replică el.

Când Simone îi povesti Elvirei despre tentativa de sinucidere a lui Konrad, aceasta nu se arătă foarte interesată.

Dar când Simone o întrebă cine erau tanti Sophie şi tanti Klara, deveni atentă.

— Ți-a povestit despre tanti Sophie şi tanti Klara?

— Cum adică să-mi povestească – doar le-a întâlnit.

— Amândouă au murit acum şaizeci de ani, mârâi Elvira.

Când Simone plecă după un sfert de oră, Elvira îi promisese că se va mai gândi la amenajarea casei de oaspeți pentru Konrad.

Administrația azilului se dovedi uşor de convins. Plecarea lui Konrad echivala cu eliberarea unui loc, în plus scăpa de un pacient care, în ultima vreme, produsese multă agitație. În ziua de după saltul lui în gol de pe scara de incendiu, noua lui vizitatoare îl adusese înapoi beat, iar din cauza asta o insultase pe micuța doamnă Sporri.

Autoritățile orăşeneşti salutară la rândul lor inițiativa familiei Koch, având în vedere situația precară ce domnea în actualul sistem de îngrijiri speciale şi fondurile puține de care dispuneau. Konrad Lang era lipsit de mijloace, n-avea rude şi deci se afla în grija oraşului.

Thomas Koch se arătă surprins în primul rând de schimbarea de atitudine a Elvirei.

— Nu te înțeleg, zise. Acum, când ai fi putut scăpa în sfârşit de el, vrei să-l aduci aici.

132

— Mi-e milă de el.

Poți să demonstrezi asta şi în alt mod.

— Împlinesc curând optzeci de ani. Nu mai trebuie să demonstrez nimic.

I, ui Thomas Koch îi displăcea ideea că decrepitudinea fostului său camarad de joacă, de o vârstă cu el, avea să-i amintească necontenit de vremelnicia vieții.

)

N-ai decât să-l internezi într-o clinică privată, dar nu-l. Iduce aici.

— Ştii, nu am să uit niciodată cum m-ai implorat atunci – „le rog, mămico, te rog, lasă-l să rămână".

— Eram un copil.

— Ca şi el.

Thomas Koch îşi clătină capul cărnos.

— Nu te-am mai auzit vorbind aşa.

— Poate că aşa se închide cercul.

Elvira se ridică de pe scaun, semn că socotea discuția închisă.

— Dar n-o să am grijă de el, mai zise Thomas.

Cu Urs fusese mai dificil.

— Nu vorbeşti serios, râse el.

— Presupun că aranjamentul ți se pare cam excentric.

— Excentric e bine zis. De ce vrei să faci asta?
— Poate în memoria mamei lui, Anna Lang. Pe vremuri, când o duceam greu, s-a dovedit o bună prietenă.
— Până când a şters-o cu un nazist şi şi-a părăsit copilul.
Elvira ridică din umeri.
— Să-l părăsesc acum?
— Koni nu-i un copil. Este un bătrân agasant, care ne-a stat mereu pe cap şi a ajuns azi atât de ramolit, încât a trebuit internat. Încât a fost necesar să fie internat.
— Nu a fost mereu un bătrân agasant. A fost şi un drag camarad de joacă şi un prieten devotat al tatălui tău.
— Cred că şi-a luat pe deplin răsplata. Toată viața lui n-a mişcat niciun deget.
Elvira tăcu. Urs insistă:
133

— Te rog, nu face prostia asta. Statul este răspunzător de o asemenea problemă. Din câte impozite plătim numai noi s-ai putea îngriji de zeci de Koni. Căminele astea de bătrâni suni bune.
— Atât de bune, încât pacienții secției închise pot sări în gol de pe scara de incendiu.
— Tot ce le reproşez ălora este că i-au pus o saltea pneumatică sub scară.
— Mai am un motiv pentru care vreau să-l aduc aici. Simone are nevoie de o misiune.
— Nu zău?
— E de-ajuns să te uiți la ea. Dar probabil că tocmai asta nu faci.
— Simone şi-a închipuit altfel căsnicia. Dar din cauza asta nu trebuie s-o facă numaidecât pe Maica Tereza.
— De când are grijă de Koni, îi merge mai bine. Pe un ton uşor insinuant Elvira adăugă: Poate îi trezeşte sentimentele materne.
Urs era gata să protesteze, dar se răzgândi şi se ridică brusc.
— Nu am cu să te fac să renunți la planul tău.
— Nu cred.

7

Casa de oaspeți a Vilei Rododendron fusese inițial o spălătorie, cu odăi pentru servitori la etajul superior. Era, ca şi vila, o clădire din cărămidă roşie, înzestrată în plus cu un porumbar imitând forma turnului vilei; situată în partea din spate a acesteia, avea vedere spre bucătăria şi clădirile anexe din partea umbroasă a parcului.
În anii ’50, spălătoria fusese reamenajată pentru a deveni o casă de oaspeți: avea

un living cu berjere şi măsuțe pentru fumători, cu rafturi din lemn de nuc, un bar în perete şi un pian mic; uşile masive erau din lemn de nuc şi clanțele din alamă, iar ferestrele aveau geamuri duble împodobite cu blazoane. Lângă living se aflau un dormitor, o baie şi o toaletă de serviciu. La etajul superior se găseau alte patru dormitoare şi încă o baie. Nu exista nicio bucătărie.

Noua construcție nu se dovedise a fi un succes real. În chip de casă de oaspeți era oarecum defavorizată ca poziție, în comparație cu spațioasele, aerisitele camere de oaspeți cu vedere spre lac din interiorul vilei, iar locuințe pentru personal existau destule, de când renovaseră mansarda în anii ’60.

În consecință, casa de oaspeți rămăsese mai mereu neocupată, cu scurte interludii în timpul crizelor casnice, când era folosită fie de Thomas Koch, fie de una dintre nevestele sale drept loc de refugiu.

Simone îşi puse în valoare talentul organizatoric, cu care îi uimise pe şefii ei, în cursul scurtei sale activități profesionale ca secretară de platou a unei case de producție. O angajaseră

135

fără mari aşteptări, de dragul tatălui ei, care deținea o poziție importantă într-una dintre cele mai de seamă agenții de publicitate din țară.

În numai două săptămâni adaptase casa de oaspeți la nevoile lui Konrad Lang şi ale îngrijitorilor lui. Baia fusese micşorată, dar corespundea acum standardelor spitaliceşti, iar în spațiul câştigat instalase o bucătărie modernă, compactă. Toaleta era utilată cu mânere de sprijin, în dormitor se adusese un pat de spital multifuncțional – cel mai nou tip oferit pe piață. Livingul fusese renovat cu chibzuință: mobilele vechi reîmprospătate, mocheta scoasă, parchetul acoperit cu un strat de lac, tapetul vopsit în alb, perdelele grele, cu miros stătut, înlocuite cu altele noi, aerisite, în culori deschise, iar barul golit, conform sfatului neurologului.

La etajul întâi apăruseră două dormitoare prietenoase pentru personal, o baie şi o sală de fizioterapie, precum şi un spațiu pentru asistenți, cu o nişă pentru gătit, televizor şi două monitoare prin care toate încăperile de la parter puteau fi supravegheate cu discreție.

Toate ferestrele, ca şi uşa casei, nu puteau fi deschise decât folosind un cod de siguranță.

Pe tot parcursul amenajării Simone o avusese drept consilieră pe directoarea unui serviciu privat de asistență la domiciliu, care-i pusese la dispoziție şi echipa de îngrijitori.

Pentru asistența de zi: doamna Irma Catiric, 46 de ani, originară din Iugoslavia, infirmieră cu diplomă şi calificare în îngrijirea bătrânilor, care locuia de douăzeci şi doi de ani în Elveția.

Pentru asistența de noapte: doamna Ranjah Baranaike, 38 de ani, tamilă din Sri

Lanka, de nouă ani în Elveția, dintre care cinci petrecuți ca asistentă auxiliară într-un azil pentru bătrâni, posesoarea unor diplome de asistentă medicală pentru adulți şi infirmieră pentru sugari, nerecunoscute însă în Elveția, deoarece fuseseră dobândite la Colombo.

Înlocuitor alternativ pentru asistența diurnă şi nocturnă: Jacques Schneider, 33 de ani, elvețian, asistent medical cu

136

diplomă, care studia medicina drept o a doua specializarc şi-şi finanța studiile lucrând în ture de noapte.

Au luat în considerare şi existența unei persoane de rezervă, dacă cineva din echipa de îngrijire permanentă era nevoit să lipsească ocazional: Sophie Berger, 44 de ani, elvețiancă, asistentă medicală şi îngrijitoare de bătrâni cu diplomă, mamă a doi copii, care-şi reluase activitatea profesională de un an.

Pentru mâncarea dietetică: Luciana Dotti, 53 de ani, italiancă de origine, care trăia de treizeci şi trei de ani în Elveția.

Pentru fizioterapie: Peter Schaller, 32 de ani, elvețian, fizioterapeut cu licență, specializat în geriatrie şi neurologie.

Pentru terapia ocupațională: Joseline Jobert, 28 de ani, elvețiancă, studii de psihologie întrerupte, lucrând cu multe aziluri de bătrâni.

Pentru îngrijirea neurologică se oferise doctorul Felix Wirth, 47 de ani. Problemele care țineau de medicina generală se aflau în grija doctorul Peter Stäubli, 66 de ani, care nu se mai ocupa decât de o mână de pacienți vechi. Printre care şi doamna Elvira Senn.

Echipa care se ocupa de curățenie era formată din două tinere din România şi Albania, care nu vorbeau prea bine germana, dar care mai lucraseră în spital.

Într-o friguroasă zi de la sfârşitul lui noiembrie, Konrad Lang se instală în casa de oaspeți a Vilei Rododendron.

— *Small world!* au fost primele lui cuvinte când a intrat în living.

Dacă Simone ar mai fi avut nevoie de o dovadă în plus că locul lui Konrad Lang nu era la etajul şase al Grădinii Soarelui, schimbarea lui din chiar prima zi a mutării i-ar fi oferit-o din plin. Acesta înflori. Avea poftă de mâncare, îi făcea complimente bucătăresei în limba italiană, dormea fără somnifere, se bărbierea singur şi se îmbrăca fără ajutor, ce-i drept cam extravagant.

Luă în stăpânire casa, ca şi cum ar fi locuit dintotdeauna acolo şi făcu, chiar începând din a doua zi, propuneri de

137

îmbunătățire: ar prefera muzică în loc de „asta”. Prin „asta” se referea la televizorul instalat în peretele-bibliotecă.

— Ce muzică? întrebă Simone.
O privi mirat:
— De pian, fireşte.
Simone cumpără chiar în aceeaşi zi un CD-player şi tot ce găsi în materie de muzică de pian. Când puse, seara, primul CD, el zise:
— N-o ai cu Horowitz?
— Ce? întrebă Simone.
— Nocturna numărul 2 în fa diez major, opus 15, răspunse el pe un ton îngăduitor. Aici cântă Schmalfuss.
Şi doctorul Wirth îi confirmă Simonei Koch, după prima sa vizită, că lui Konrad îi merge mai bine. Era atent pentru mai mult timp, i se îmbunătăţise capacitatea de concentrare şi, implicit, capacitatea de comunicare, astfel că era apt să ia în piept acţiuni mai complexe, cum erau trezitul, bărbieritul, îmbrăcatul.
— Dar nu vă faceţi prea mari speranţe, ţinu el să adauge, astfel de oscilări, cu o spontană ameliorare temporară, fac parte din evoluţia bolii.
Trecu sub tăcere faptul că deseori o asemenea ameliorare era urmată de o bruscă înrăutătire.
Dar Simone îşi făcea speranţe, fie şi numai pentru că nimeni nu putea demonstra cu certitudine că Lang suferea de Alzheimer. Ceea ce trebuia să admită chiar şi doctorul Wirth.
Lui Konrad cel mai mult îi plăcea să se plimbe prin parc. Un aspect nu lipsit de oarecare complicaţii pentru Simone, deoarece convenţia stabilită îi impunea să-l ţină pe protejatul ei departe de familie. Thomas şi Urs trebuiau aşadar să lipsească de acasă, iar dacă nu se întâmpla asta, era datoare să-i explice lui Konrad, care o aştepta gata îmbrăcat, de ce nu puteau să se plimbe.
Cu Elvira problema era mai simplă, dat fiind că ea-şi petrecea majoritatea timpului în Casa Stockli, care nu-l interesa deloc
138

pe Konrad. O privea ca pe un corp străin, care nu făcea parte din parc, şi o ocolea.
Nu aşa se comporta faţă de vilă. De fiecare dată părea s-o considere, la puţin timp după ce porneau, ţinta iniţială şi finală a plimbărilor.
— Se face răcoare, hai să intrăm, zicea îndată ce ajungeau în apropiere. Sau: Ar trebui să ne întoarcem, Tomi ne aşteaptă.
De regulă Simone reuşea să-i distragă atenţia ducându-l spre şopronul grădinarului. Era locul lui preferat. Ştia întotdeauna locul exact deasupra tocului uşii unde-şi pitea grădinarul cheia. Odată uşa deschisă, obişnuia să-i spună, cu un aer misterios:
— Acum trebuie să simţi mirosul.
)

Inspirau amândoi mireasma ciudată de turbă, îngrăşământ şi bulbi de floare care umplea şopronul. Apoi o îndemna pe Simone să se aşeze lângă el pe o ladă. După doar câteva secunde se cufunda într-un alt timp – judecând după expresia feței lui unul mai fericit.

Când Simone reuşea să-l aducă în prezent, accepta cu obidă să fie condus înapoi în casa de oaspeți. Dar îndată ce intra în

I iving, părea să se simtă iar întru totul acasă. Se aşeza într-un fotoliu şi aştepta să i se pună muzică. Apoi stătea să asculte, cu ochii închişi.

După o vreme, Simone părăsea tiptil încăperea. Ar fi vrut să ştie dacă el, când avea să-şi deschidă ochii, îşi va da seama că ea plecase.

Când muzica înceta şi Konrad îşi deschidea ochii, lângă el se afla de obicei sora Ranjah.

La azil masa de seară făcea parte din sarcinile infirmierelor de zi. Deja la cinci şi jumătate, de parcă ar fi fost copii mici, pacienții erau obligați să mănânce sau să se lase hrăniți. Aici însă, în casa de oaspeți, şi orele acestei mese erau pe potriva unui om sănătos. Abia între ora şapte şi şapte jumătate Luciana Dotti aducea cina, şi sora de noapte era aceea care-i ținea companie sau, după cum se simțea el, îl asista.

139

Sora Ranjah îl saluta totdeauna pe Konrad, după obiceiul hindus, cu o mică plecăciune şi cu mâinile împreunate sub bărbie. Întotdeauna Konrad îi răspundea la fel la salut. Vorbeau englezeşte unul cui celălalt, iar accentul ei îi evoca insula Sri Lanka, din vremea în care se mai numea Ceylon, iar terenul pe care se afla Galle Face Flotei era unul de golf.

Călătorise acolo prin anii ’50, împreună cu Thomas, când îi invitase guvernatorul britanic, al cărui fiu le fusese coleg la Saint Pierre.

Ranjah era cu totul diferită de sora Irma Catiric, gălăgioasă, fermă, inimoasă, care-l intimida câteodată cu aerul ei matern. Ranjah era blândă şi reținută şi avea acea tandrețe spontană, cu care oamenii din Sri Lanka îşi tratau bătrânii şi bolnavii.

Konrad Lang o respecta pe sora Irma. Dar pe sora Ranjah o iubea. Când avea noaptea ei liberă şi o înlocuia Jacques Schneider, întârziatul student la medicină, îi lipsea ceva. Deşi nu ştia să spună ce anume.

Mutarea lui Konrad Lang în casa de oaspeți a Vilei Rododendron părea să fi fost o opțiune fericită şi pentru Rosemarie Haug.

În cele două săptămâni cât duraseră pregătirile din casa de oaspeți îl mai vizitase pe Konrad de câteva ori la Grădina Soarelui. Niciodată nu dăduse nici cel mai mic semn că ar recunoaşte-o.

Când coborî cu liftul, după ultima ei vizită, o copleşi dintr-odată imensa uşurare că nu va mai trebui să inhaleze niciodată mirosul acela pătrunzător.

Se simți uşurată când Felix Wirth îi povesti cât bine îi făcuse lui Konrad

schimbarea, cât de mulțumit părea şi ce condiții bune avea acolo.

La sfârşitul primei săptămâni de după mutare, îi făcu – având acordul Simonei şi fiind însoțită de Felix Wirth – o vizită lui Konrad. Îi plăcură atmosfera de eficiență şi ambianța primitoare din casa de oaspeți.

În pragul livingului îl auzi pe Konrad râzând (de când nu-l mai auzise râzând?); intră, însoțită de infirmieră, şi îl văzu: aşezat

140

lângă fereastră, în compania unei tinere femei, picta. Încetă să râdă, o privi iritat şi întrebă:

— Da, vă rog?

— Eu sunt, Rosemarie, zise ea, am vrut doar să văd cum îți merge.

Konrad se uită la tânăra femeie, ridică din umeri şi continuă să picteze. După ce ieşise din încăpere, Rosemarie îi auzi din nou râsul lipsit de griji.

Se simți eliberată de o povară despre care habar nu avusese cât de tare o apăsa.

Chiar în aceeaşi seară făcu pentru prima oară dragoste cu Felix Wirth. Iar Konrad nici nu băgă de seamă că Rosemarie dispăruse din viața lui.

Şi Simone se învioră. Nu – cum credea Elvira – pentru că avea acum o misiune, ci datorită faptului că, pentru prima oară de când intrase în familia Koch, se impusese. Şi nu într-o treabă măruntă, bunăoară alegerea culorii perdelelor din bibliotecă sau a meniului pentru masa de Bobotează. Îşi impusese punctul de vedere propriu, total diferit de consensul familial, într-o delicată problemă principială.

Obținuse cu atitudinea asta mai mult decât ar fi îndrăznit)

să viseze. Rebeliunea celei ironizate şi repudiate de familie nu-i fusese de ajutor numai lui Konrad, ci se dovedise utilă şi prestigiului ei în familie şi în fața personalului. Toți, chiar şi Urs, o tratau cu mai mult respect.

Konrad Lang deveni pacientul cu Alzheimer care beneficia de cea mai atentă îngrijire posibilă. Deşi permanent înconjurat de un personal profesionist, totul era făcut în aşa fel încât ambianța să nu-şi piardă caracterul privat, făcându-l să se simtă ocrotit şi acasă.

În fiecare dimineață venea fizioterapeutul şi lucra cu el la coordonarea mişcărilor, la întreținerea mobilității şi a unui bun nivel al metabolismului.

141

În fiecare după-masă sosea terapeuta ocupațională, care rezolva cu el exerciții uşoare de gândire şi memorare. Ascultător, picta pentru ea acuarele şi accepta tolerant să cânte cu ea câte-o melodie, lăsând-o să-l acompanieze cu stângăcie la pian. Când şi când îi făcea chiar hatârul să atingă el însuşi clapele pentru o mică improvizație.

Alimentația lui era echilibrată şi bogată în vitaminele A, C şi E, pentru a atenua

acțiunea atomilor care atacau celulele. Circulația cerebrală îi era stimulată cu extracte de ginkgo. I se supraveghea asimilarea vitaminelor B4 şi B]2, compensând-o la nevoie.

Zilele lui erau pline şi ordonat reglementate; nimeni nu-şi permitea să nu-l asculte când repeta aceeaşi poveste pentru a mia oară. I se crea senzația că toți cei din jur țin la el. Şi nici nu le venea greu celor din casa de oaspeți să-i ofere afecțiune. Konrad Lang era un om care merita să fie îndrăgit.

În penultima duminică de dinainte de Crăciun, Konrad stătea gata îmbrăcat, în palton şi cu căciula de blană pe cap, chiar în pragul antreului, când sosi Simone.

— De o oră domnul Lang vrea să iasă. Spune că altfel o să piardă începutul ninsorii, explică sora Irma.

Îndată ce părăsiră casa, Konrad – care de obicei pornea într-un ritm domol – zise „Hai!” şi o luă grăbit înainte. Simone trebui să facă eforturi ca să se țină după el. Când ajunseseră la țintă – şopronul grădinarului – amândurora li se cam tăiase răsuflarea.

El se rezemă de peretele de lemn al şopronului şi aşteptă.

— Ce aşteptăm, Konrad? întrebă Simone.

O privi ca şi cum abia atunci i-ar fi observat prezența.

— Nu simți nimic în aer? şi se uită la cerul înnorat, care se pierdea undeva departe, ca şi dealurile, dincolo de lac.

Dintr-odată plutiră spre ei fulgi de zăpadă mari şi groşi: cădeau pe marginea butoiului cu apă de ploaie, pe capacul vasului cu compost, pe potecuța acoperită cu lespezi, pe crengile de brad, pe rondurile cu trandafiri şi pe ramurile negre ale prunilor.

142

— Ninge cu *fazonetli,* spuse Konrad.

— *Fazonetli?* întrebă Simone.

— Batistuțe. De la *fazzoletti.*

Primele batistuțe cădeau din cerul plumburiu răcind iarba şi crengile şi lespezile de piatră, până când cele ce veneau în urma lor nu se mai topiră. Curând totul era acoperit de un văl cenuşiu-deschis, care se colora repede în alb şi câştiga în grosime.

— Ninge cu *fazonetlil* exclamă Konrad şi începu să danseze cu brațele întinse sub ninsoare; îşi ținea fața întoarsă spre cer, iar ochii şi gura şi le deschidea larg, cât de larg putea.

— Ninge cu *fazonetli,* cânta el şi-şi aruncă în aer căciula de blană.

— Ninge cu *fazonetli,* cânta Simone.

Amândoi dansau sub ninsoarea scânteietoare, până se opriră, epuizați de atâta râs şi plâns şi de atâta fericire.

Konrad şi Simone se întoarseră în casa de oaspeți cu părul ud şi cu paltoanele ninse. Sora Irma dispăru cu Konrad. Simone se duse în living, aprinse cele două lumânări din cununa de advent, puse concertul pentru pian de Schumann, se aşeză

pe divan şi aşteptă.

Sora reveni cu Konrad. Avea hainele schimbate, părul uscat, iar obrajii îi ardeau ca ai unui copil fericit. Se cuibări în scaunul lui, gustă din prăjiturelele de Crăciun de pe măsuța de fumat, închise ochii şi ascultă muzica.

Curând ațipi.

Simone suflă în lumânări şi ieşi încet din cameră.

Afară se întâlni cu o femeie zveltă, înaltă, roşcată, de vreo patruzeci şi cinci de ani, purtând şorțul alb al infirmierelor.

— Mă numesc Sophie Berger; sunt sora de rezervă. Sora Ranjah e liberă, iar domnul Schneider a avut un accident de maşină din cauza ninsorii.

— E rănit? întrebă Simone.

— Nu. Dar s-a ciocnit cu un tramvai. Îl aşteaptă o lungă bătălie cu o grămadă de hârțoage.

143

— N-o să aveți prea multă treabă. Cred că domnul Lang o să doarmă buştean.

Simone formă codul pentru deschiderea uşii de la intrare.

Îl cunoaşteți pe domnul Lang?

— Da, am mai avut plăcerea.

Simone îşi luă paltonul ud pe umeri şi porni mulțumită spre vilă. Pe potecă, lespezile negre de granit erau din nou vizibile.

Konikoni deschise ochii şi îi închise numaidecât.

După un timp îi deschise din nou, dar încet de tot, ca să nu se vadă din afară. Întâi intră un pic de lumină printre gene, apoi desluşi conturul mobilei, apoi o văzu pe mama Anna.

Purta un şorț alb ca al infirmierelor şi tocmai punea masa.

Aşteptă până ieşi din cameră şi o auzi vorbind cu cineva în bucătărie. Se ridică iute din scaun şi se piti în spatele divanului de lângă perete.

O auzi pe mama Anna intrând, apoi îi văzu pantofii şi picioarele.

— Domnule Lang? îl strigă ea. Apoi ieşi iar.

O auzi deschizând uşa spre dormitor:

— Domnule Lang?

Apoi uşa spre baie:

— Domnule Lang?

Îi auzi vocea în bucătărie, apoi paşi pe scări.

După un timp ea se afla din nou la parter, deschise uşa antreului şi cea de la intrare. Câteva minute de linişte. După care o auzi pe mama Anna strigându-l cu voce scăzută în fața ferestrei:

— Domnule Lang?

Konikoni ieşi din ascunziş şi se duse tiptil în coridor. Din bucătărie se auzeau

zgomote. Uşa antreului era deschisă. O luă spre uşa de la intrare. Era întredeschisă şi ea. Cu un surâs, o zbughi în noapte. Cerul era limpede acum. O jumătate de lună stătea suspendată deasupra palidului lanț de dealuri.

Familia Koch avea oaspeți, ca-ntotdeauna în duminicile de advent. Era o tradiție inaugurată de Edgar Senn. Începuse prin

144

a invita la cină în prima zi ele advent, în semn de prețuire, pe Linii colaboratori din conducerea întreprinderilor Koch. Odată cu mărirea concernului crescuse şi numărul colaboratorilor din conducere, astfel încât, trecând anii, toate duminicile de advent devenită prilejul unor mese cu managerii.

În seara aceasta se adunaseră reprezentanți ai conducerii atât din domeniul textilelor, cât şi din cel energetic, un amestec puțin cam riscant format din manageri mai tineri, în pas cu moda (la textile), şi directori mai vârstnici, conservatori (la energie), toți cu nevestele lor. Douăzeci şi opt de persoane şedeau în jurul mesei celei mari din sufragerie, incluzându-le şi pe gazde – Elvira, Simone, Thomas şi Urs.

Tocmai se aducea primul fel, când Simone fu chemată „într-o chestiune urgentă". Urs se ridică scurt de pe scaun când ea se scuză. Toți ceilalți domni îl imitară.

Afară în hol stătea sora de rezervă – cum se prezentase.

— Domnul Lang a dispărut.

— A dispărut? Cum s-a putut întâmpla una ca asta? întrebă Simone, luându-şi un palton şi grăbindu-se spre uşă.

Sophie Berger alergă după ea.

— Nu e în casă, strigă, văzând-o îndreptându-se spre casa de oaspeți. L-am căutat peste tot.

Simone îşi schimbă direcția. Cele două femei mergeau în tăcere prin parc; de pe copaci cădea zăpada udă.

În câteva locuri din preajma şopronului mai era zăpadă; în lumina lunii se vedeau urme de picioare, ducând înspre şopron. Uşa nu era încuiată. Simone o deschise:

— Konrad?

Niciun răspuns. O fâşie de lumină ieşea de sub uşă. Lăzile pe care se aşezau mereu erau la locul lor, ca şi turba, bulbii de floare, sacii de îngrăşământ. Însă Konrad nu era nicăieri. Când să plece, Simone văzu un obiect pe podea. Se aplecă să-l ridice. Era papucul de casă al lui Konrad. La o privire mai atentă, găsi şi celălalt papuc. Şi lângă el ciorapii lui.

— Doamnă Koch, îi strigă Sophie Berger, uitați-vă!

145

Simone ieşi. Infirmiera îi arătă urma a două picioare goale în zăpada care se topea.

De la dreptul lipsea un deget, de la stângul lipseau două.

— Cred că n-o mai aşteptăm pe soţia mea, îi spuse Urs cu iritare abia disimulată luitrentini, responsabil cu servirea mesei atunci când aveau mai mulţi musafiri.

— Sper că nu e nimic grav, spuse doamna Gubler, nevasta cu aer matern a delegatului resortului de turbine.

— O casă atât de mare seamănă cu un transatlantic, mereu e nevoie undeva de ofiţerul de serviciu, adăugă bărbatul ei.

— Frumoasă imagine, dădu din cap Thomas Koch.

Elvira îşi puse în gând să discute cu Simone despre câteva reguli de bază pe care trebuie să le respecte în calitate de gazdă.

Personalul trecuse la servirea celui de-al doilea fel de mâncare, când se auzi o bătaie în geamul uşii de la verandă.

Thomas îi aruncă o scurtă privire lui Trentini. Acesta se duse la uşă, ridică un pic perdeaua şi se uită afară. Apoi se duse la Thomas şi îi şopti ceva.

În timp ce ei încă se sfatuiau, întrebându-se ce ar trebui să facă, prin perdea prinse să se contureze o uşă care se deschidea spre interior. Ceva se mişcă în spatele perdelei. Apoi ea fu dată la o parte.

În scenă intră Konrad Lang. Ud până la piele şi murdar, cu pantalonii răsfrânţi deasupra picioarelor goale. Se uită în jur la adunarea rămasă fără grai şi se îndreptă spre Elvira Senn.

Se opri lângă scaunul ei şi îi spuse în şoaptă:

— Mama Vira, mama Anna să plece. Te rog!

Pe Thomas Koch îl şocă mai ales felul cum reacţionase Elvira. Şedea la stânga ei şi era – cu excepţia ei – singurul care înţelesese ce îi spusese Konrad. Ea se făcuse albă ca varul şi trebui s-o însoţească la Casa Stockli, unde se întinsese imediat pe divan, închizând ochii. O acoperi cu o pătură.

— Să-l sun pe doctorul Stäubli?

146

Ea nu răspunse.

— Unde-i numărul lui?

— În camera de lucru, pe birou.

Când reveni, Thomas era oarecum iritat.

— Nevastă-sa spunea că a fost chemat deja la Koni. L-am găsit în camera de oaspeţi şi l-am lămurit asupra priorităţilor reale.

În timp ce îl aşteptau pe medic, Thomas întrebă:

— Ce te-a speriat atât de tare?

Elvira tăcea.

— „Mama Vira, mama Anna să plece”?

Ea dădu din cap.

— Asta a spus, nu?
— N-am auzit.
Se auzi soneria. Thomas se ridică şi îi deschise uşa doctorului Stäubli.
Accesele de slăbiciune la diabetici semnalează adesea că li s-a schimbat metabolismul. După ce doctorul îi luase Elvirei tensiunea şi pulsul, îi controlă glicemia şi o găsi uşor scăzută, o complicație datorată, de regulă, unei abateri de la dietă sau a unei greşeli în dozarea insulinei. Dar ştiind că Elvira era o pacientă deosebit de disciplinată şi riguroasă şi fiind informat, în cursul vizitei sale la Konrad, despre apariția lui la vilă, intui că alta era cauza.
— V-a tulburat atât de tare apariția pacientului nostru?
— Ați putea spune şi asta.
— Dacă m-ați fi consultat în chestiunea Konrad Lang, v-aş fi sfătuit cu fermitate să nu-l aduceți aici.
— Cum să prevăd că ăştia îl lasă să umble nesupravegheat pe timp de noapte?
— Nu e vorba numai de incidentul de astă-seară. Este o apăsare constantă. Ca medic sunt dator să vă interzic astfel de agitații.
— Să-l dau afară? Cum ar fi privit aşa ceva?
— Încercați măcar să-l uitați. Să ne prefacem că nu există.
Elvira zâmbi.
147

— Cum îi merge?
Doctorul Stäubli dădu din cap.
— Părea răscolit şi temperatura corpului îi scăzuse mult sub cea normală. I-am dat un calmant. Sper că doarme acum şi, dacă avem noroc, scapă fără o pneumonie.
Îi întinse o bomboană cu dextroză.
— Luați-o pe asta şi încă una peste o oră. Mâine revin şi o să vedem dacă e nevoie să schimbăm ceva în administrarea insulinei.
Elvira scoase bomboana din învelişul de celofan.
— Cât durează până când mori de Alzheimer?
— Între unul şi şase ani, depinde şi de îngrijire. Konrad ar putea să ajungă chiar şi septuagenar, dar s-ar putea întâmpla şi să nu apuce Crăciunul viitor. Sau să fi atins până atunci stadiul final al bolii.
Doctorul Stäubli se ridică să plece.
— Asta dacă reuşeşte să supraviețuiască acum. Mă mai duc o dată la el. După care mă puteți contacta toată noaptea la mine acasă.
Elvira se ridică în capul oaselor pe divan.
— Rămâneți culcată. Ştiu drumul.
Doctorul Stäubli îi întinse mâna.
— Pe mâine, în jur de nouă.

Elvira se ridică totuşi şi îl conduse la uşă. Apoi se duse la telefon şi formă numărul lui Scholler.

Dacă Scholler ar fi fost pus să-şi descrie sentimentele pentru Elvira Senn, cuvântul iubire nu şi-ar fi găsit locul printre ele. Dar cu preţuire, afecţiune şi supunere aveau o certă legătură. Şi – nu avea de ce să şi-o ascundă – cu un anume erotism. Era un bărbat singur, care se apropia de şaizeci de ani şi care se simţise întotdeauna atras de femei mai în vârstă şi dominatoare. Senzualitatea era încă o caracteristică a relaţiei lor, dar nu cea mai importantă. Elvira avea, ce-i drept, optzeci de ani, dar era o femeie atractivă şi tulburător de puternică.

148

Scholler era amantul rar, însă – după informaţiile lui sigure – unic al F.lvirei, ceea ce îl făcea – până la un anume punct – să fie şi omul ei de încredere. În măsura în care o femeie atât de independentă şi atât de calculată era capabilă să aibă cât de cât încredere în cineva. Era conştient că ea nu-i comunică decât ceea ce i se părea necesar şi că se folosea de el. Cât priveşte cel din urmă aspect, Scholler se deosebea de majoritatea celor din jurul Elvirei: asta i se păru incitant.

Chiar dacă nu era, în această relaţie bizară, partenerul dominator, Elvira se putea baza pe instinctul protector. Ceea ce îi povesti ea cu lux de amănunte, palidă şi cu voce slăbită, în acea seară, îl făcu să-l deteste pe Konrad Lang şi pe toţi cei care o socoteau datoare să-l suporte.

Trecuse cu mult de miezul nopţii, iar termometrul scăzuse considerabil sub zero, când Scholler părăsi Casa Stockli plin de ură: Elvira se pricepuse să-l instige.

Beciurile caselor mari seamănă cu oricare alte beciuri: miros a detergent, mucegai şi păcură şi aici sunt depozitate puzderie de lucruri de care nimeni nu va mai avea vreodată nevoie. Comutatoarele electrice strălucesc în întuneric, şi, odată activate, se sting automat după câteva minute.

Instalaţiile de încălzire ale Vilei Rododendron nu erau greu de găsit. Se aflau în imediata vecinătate a scării beciului şi prin uşa ducând spre ele se auzea o vibraţie uniformă, discretă. Uşa nu era încuiată. De-a lungul celor douăzeci de ani de când fusese montat, ansamblul instalaţiilor de încălzire fusese constant modernizat şi modificat. Era compus dintr-un cazan larg, un radiator, un alt radiator de rezervă, o pompă de reciclare, la rândul ei coexistând cu o pompă de rezervă; un hăţiş de conducte izolate asigurau încălzirea centrală a tuturor clădirilor domeniului. În spaţiul unde conductele părăseau încăperea cazanelor, ele se înşirau ordonat, prevăzute cu ventile şi marcate cu indicatoare din plastic. Pe un fond albastru se putea citi: „garaj” sau „turn”, „Stockli”, „şopron”, „aripa vestică” sau „mansardă”. Vila Rododendron era împărţită, după planul sistemului

149

de încălzire, în module care – după necesitate – puteau fi pornite sau închise.

Lumina din încăperea sistemului de încălzire se stinse. Scholler înaintă pe pipăite spre comutatorul care licărea gălbui. Se făcu din nou lumină. Întorcându-se la ventile, Scholler închise unul. Pe indicator scria „casa de oaspeți”.

Sophie Berger nu-şi făcea iluzii: planurile ei de reluare a activității profesionale suferiseră, datorită incidentului cu fuga lui Konrad, o lovitură puternică. Chiar dacă tentativa de evadare fusese pusă la cale de pacient cu multă viclenie, ceea ce constituia o circumstanță atenuantă pentru ea, pe viitor firma de îngrijire privată avea să renunțe, probabil, la serviciile ei. Doctorul Wirth – pe care-l aduseseră dintr-un restaurant unde, în prag de sărbători, trebuia să-ți rezervi masa cu patru săptămâni în avans – nu-i dăduse impresia că i-ar mai acorda o şansă, cum făcuse după primul incident cu Konrad.

I se adresase cu destulă asprime: să-l supravegheze pe pacient prin monitor şi să-l anunțe pe el ori pe doctorul Stäubli dacă avea să se trezească. În niciun caz să nu mai calce în camera lui.

Sophie Berger respecta cu plăcere acest ordin. Nu dorea deloc să-l mai întâlnească pe bătrân. Îi lua în nume de rău că-i provocase asemenea dificultăți. Înainte avusese totdeauna o bună intuiție în relația cu pacienții senili, mai cu seamă cu cei de sex masculin. Doar nu era ea de vină dacă-i amintea lui Konrad de cine ştie cine.

Iat-o aşadar în camera infirmierilor, cu ochii fixați asupra monitorului: Konrad Lang zăcea pe spate şi dormea cu gura larg deschisă. Poate ar putea să se recalifice, devenind asistentă la un stomatolog? Sau, eventual, să abandoneze cu totul domeniul medical? Bunăoară să lucreze într-un bar, unde clienții bătrâni şi ramoliți nu ar lua-o la fugă văzând-o.

Şi unde căldura nu ar funcționa atât de prost ca la oamenii ăştia bogați. Se ridică, îşi luă o pătură, se cuibări în singurul scaun confortabil, se acoperi şi încercă să nu piardă monitorul din ochi.

150

Se trezi pentru că se simțea înfrigurată. Era aproape ora şase dimineața. Monitorul îl arăta pe Konrad continuând să doarmă, cu gura tot larg deschisă. Numai că-şi aruncase pe jos plapuma şi cămaşa de noapte i se răsucise peste pulpe.

Sophie se ridică şi coborî cât mai fără zgomot în dormitorul pacientului. Luă plapuma de pe podea şi-l înveli pe Konrad. Era scăldat în sudoare, deşi termometrul din cameră nu indica decât douăsprezece grade.

Se întoarse în camera infirmierilor şi-l sună pe domnul Hugli, grădinarul. Îi răspunse abia după mult timp.

— Sunt Berger, sora de noapte din casa de oaspeți. Ce se întâmplă cu încălzirea?

Încălzirea nu era, desigur, treaba domnului Hugli. Dar la şase dimineața se simțea răspunzător şi pentru ea. Se duse în camera centralelor şi descoperi, după ceva timp,

că ventilul țevii destinate casei de oaspeți era închis. Îl deschise şi îi telefonă surorii de noapte.

— E totul în regulă, afirmă.

Nu dorea să pricinuiască necazuri nimănui.

Când intră în tură infirmiera de zi, Irma Catiric, se mai încălzise în casa de oaspeți. Totuşi, Irma întrebă imediat:

— Ce se întâmplă cu încălzirea? Aici e rece ca într-o cameră frigorifică.

— M-am interesat şi mi s-a spus că totul e în regulă.

Sora Irma trecu în dormitorul de la parter, ieşi curând, se duse la telefon şi formă numărul doctorului Stäubli.

— Pneumonie, spuse şi apoi închise.

În trecere, se răsti la Sophie Berger:

— Sunteți cumva oarbă?

„Mi s-a interzis să mai intru în camera pacientului”, ar fi vrut Sophie să-i răspundă. Dar nu apucă; sora Irma dispăru iar în dormitorul lui Konrad.

Deşi Konrad Lang nu se afla, din punct de vedere fizic, într-o stare proastă, pneumonia îi pricinui un grav regres general.

151

Confuzia îi spori, din cauza deficitului de oxigen, antibio ticele îl slăbeau, nu mânca şi zăcea atârnat ziua întreagă de perfuzii. Putea fi ridicat din pat doar cu sprijinul unor forțe reunite, rămânea pasiv la fizioterapie şi nu se mai arăta receptiv la niciun dialog. Doar când sosea sora Ranjah îşi împreuiu mâinile sub bărbie şi surâdea.

Doctorul Stäubli venea zilnic, îl examina şi încerca să-l încurajeze.

— Trebuie să mâncați, domnule Lang. Şi sculați-vă din pat, aveți nevoie de mişcare. Câtă vreme nu vă străduiți singur să vă faceți sănătos, nici eu nu pot să vă ajut.

Îi explică Elvirei, pe care era dator s-o informeze după fiecare vizită la Konrad:

— Dacă va supraviețui, prețul va fi mare. Fenomen tipic la Alzheimer – boala asta evoluează în trepte. Uneori în multe trepte mici. Sau, ca în cazul lui, în câteva mari.

— Spune ceva? dorea ea să ştie de fiecare dată.

Când doctorul îi dădea un răspuns negativ, părea uşurată.

O întreba şi pe Simone:

— Spune ceva? Mai stați de vorbă?

Simone nega din cap:

— Poate că ar trebui să-l vizitezi o dată. Ai putea încerca să stai de vorbă cu el despre trecut. Eu nu ştiu nimic în privința asta.

— Trecutul e trecut, răspunse Elvira.

— Nu la boala asta, replică Simone.

Poate Konrad ar fi murit dacă n-ar fi fost sora Ranjah. Atunci când bucătăreasa – descurajată după o nouă încercare zadarnică de a-l tenta cu unul dintre felurile lui

preferate – a capitulat, Ranjah începu să-l hrănească în secret cu mici delicatese, pe care le aducea de acasă: migdale în miere, biluțe de orez picante cu coriandru, bucățele de carne de vită prăjite, reci, drese cu lămâie şi ceapă; pe toate i le băga de-a dreptul în gură, cu degetele ei lungi şi subțiri. Sporovăia cu el în timpul

152

meselor improvizate într-un amestec fantezist ele tamilă, singaloză şi engleză şi-l dezmierda şi-l săruta ca pe un bebeluş.

Ranjah nu povesti nimănui despre succesele ei terapeutice. Avusese nu o dată parte, în nişte cazuri mai vechi, de experiențe proaste, metodele ei contravenind aproape întotdeauna legilor spitaliceşti din țara ei de adopție.

Nici Simone nu află despre aceste metode decât din pură întâmplare. Avusese o zi plină de obligații şi, contrar obiceiului, nu reuşi să-l viziteze pe Konrad decât după lăsarea întunericului. Când intră în casa de oaspeți, auzi pălăvrăgeala din dormitorul lui Konrad. Deschise uşa fără zgomot şi văzu cum sora Ranjah îl hrănea pe Konrad, care părea fericit.

Când Konrad o zări şi se sperie, Ranjah îl mângâie pe păr şi-i spuse:

— *Dorit worry, Mama Anna is not here.*1

Abia atunci o văzu pe Simone stând în uşă.

— Cine-i mama Anna? îl întrebă Simone pe Urs chiar în aceeaşi seară. E cineva de care-i e teamă lui Konrad.

Urs n-avea habar.

Socrul ei îi veni în ajutor.

— Mama lui se numea Anna. Dar de ce s-ar teme de ea?

— Nu l-a expediat, când era copil, la un țăran?

— Dintr-un asemenea motiv poți să urăşti o persoană. Dar să te temi de ea?

— Poate că nu ştim toată povestea.

Thomas Koch dădu din umeri, se ridică şi părăsi încăperea Un playboy care îmbătrânea, între un mariaj şi următorul.

Mai târziu, Simone nu reuşi să adoarmă. În plină noapte îi veni o idee. Se ridică din pat, coborî în hol şi aşteptă ca socrul ei să se întoarcă acasă. Când el sosi în sfârşit, tropăind, cu ochii sticloşi, ea ațipise în scaun. Se trezi brusc şi-l întrebă:

— Avea părul roşu?

1 Nu te îngrijora, mama Anna nu-i aici (engl.).

153

— Blondele, brunetele, iubesc toate fetele! fredona el.

— Mama lui Konrad, vreau să zic.

Thomas avu nevoie de ceva timp până să se dumirească. Apoi râse:

— Roşu ca focul.

— Fotografii de altădată? Nu țin fotografii vechi. Vezi în ele doar cât de tare ai îmbătrânit.

Elvira îşi lua micul dejun şi-i dădea de înțeles Simonei că o deranjează.

— La ce-ți trebuie?

— Aş vrea să i le arăt lui Konrad. Câteodată, folosindu-te de poze, poți să scoți un pacient cu Alzheimer din apatia lui.

— Nu am, ți-am spus.

— Oricine are nişte poze din trecut.

— Eu nu.

Simone renunță.

— Ştii cumva de ce îi e frică de mama lui?

— Poate pentru că n-a reuşit nicicând să ajungă un om de ispravă, zâmbi Elvira.

— Ce fel de femeie era?

— Genul de femeie care-şi ascunde copilul de un diplomat nazist, ca să-l facă să se însoare cu ea.

— Dar a fost cândva cea mai bună prietenă a ta.

— Anna e moartă demult, nu vreau să vorbesc despre ea.

— Cum a murit?

— În timpul unui atac aerian asupra unui tren, după câte ştiu.

— Și avea părul roşu.

— Ce contează cum avea părul?

— Lui Konrad i s-a făcut frică de o infirmieră auxiliară. Care avea părul roşu.

— Anna era blondă.

— Thomas mi-a spus că avea părul roşu ca focul.

— Thomas a devenit şi el un pic cam uituc.

154

Montserrat lucra doar de patru săptămâni în vilă. Era o nepoată de-a Candelariei, care se pricepea să plaseze mereu membri ai familiei ei numeroase în serviciile clanului Koch. Montserrat fusese angajată pe post de cameristă.

— Astăzi *señora* a fost în biroul lui *don,* îi povesti Candelariei în timpul prânzului. Căuta ceva în masa lui de lucru.

— Ai bătut la uşă?

— Credeam că nu e nimeni în cameră, fiindcă l-am văzut plecând.

— Trebuie să bați totdeauna la uşă.

— Chiar dacă eşti sigură că e goală camera?

— Chiar dacă din toată casa n-a mai rămas nimic în picioare decât uşa.

Montserrat avea nouăsprezece ani şi încă multe de învățat.

Nici Urs nu se dovedi de prea mare ajutor. Simone abordă tema la masa de prânz,

pe care Urs o lua – cum nu obişnuia decât rar – la vilă.

— De ce ai nevoie de fotografii vechi? o întrebă iritat. Bănuia că avea iarăşi legătură cu hobby-ul ei numit Konrad Lang.

— Specialiştii ne recomandă să ne uităm cu Konrad la fotografii din trecutul lui, ca punct de contact cu prezentul. Dar în familia voastră par să nu existe poze vechi.

— Elvira are rafturi întregi pline de albume cu poze.

— Nu-mi dă nici măcar una. Spune că nu mai ştie unde sunt.

El râse oarecum neîncrezător.

— În camera ei de lucru, în bibliotecă. Sunt acolo cu duiumul.

Simone aşteptă până la ora trei, când Elvira se ocupa de obicei de corespondență. Se duse la Casa Stockli şi bătu în uşa camerei de lucru.

— Da, răspunse Elvira neprietenoasă. Simone încălcase unul dintre tabuurile casei. Când se afla în camera ei de lucru, nu era disponibilă pentru nimeni.

Simone intră.

— Urs spune că păstrezi fotografiile aici. Poate mi-ai putea împrumuta câteva.

155

Elvira îşi scoase ochelarii.

— Se vede că Urs n-a mai fost pe-aici demult. Vezi undeva vreo fotografie? arătă spre etajera de lângă ea.

Se aflau acolo câteva clasoare cuprinzând un şir de bilanțuri ale concernului Koch, aşezate pe ani, raportate la diversificarea lui şi la relațiile cu alte întreprinderi, o enciclopedie în optspre zece volume şi două fotografii înrămate cu Elvira, una cu primul ei soț şi cealaltă cu cel de-al doilea.

Nicio altă fotografie în plus, nici un singur album cu poze.

— Poate că nimeni nu trebuie să vadă cum întinereşte ea mereu, râse Thomas Koch când Simone îi povesti despre absența fotografiilor.

Îl găsise într-o dispoziție excelentă. Tocmai se hotărâse să-şi petreacă sărbătorile pe *Why not?,* iahtul clanului Barenboim, care naviga cu un grup amuzant prin Caraibe. Conform unei legi nescrise, avea să stea de ajunul Crăciunului cu familia, să ia în ziua următoare avionul spre Curațao şi să se îmbarce acolo. Va fi însoțit de Salome Winter, de douăzeci şi trei de ani.

În consecință era cât se poate de săritor şi se arătă imediat de acord să-i procure Simonei poze vechi, „cutii întregi”, dacă voia.

Dar când deschise, sigur de sine, sertarul cu fotografii, acesta era gol. Deşi ar fi putut să jure că acolo fuseseră mereu.

Investi chiar oarecare timp în a le căuta în alte locuri posibile. Fotografiile rămaseră de negăsit.

Ajunul Crăciunului se serba în Vila Rododendron în cercul restrâns al familiei. În bibliotecă era aşezat bradul, cu podoabe care datau încă din vremea primei căsnicii a

lui Wilhelm Koch: globuri de sticlă transparente, licărind ca nişte baloane de săpun, țurțuri de gheață, de sdelă şi ei, şi îngeraşi cu chipuri ca de păpuşi mondene de la finele secolului trecut. Crengile, împovărate cu mere roşii atârnate de panglici de mătase, erau acoperite cu beteală argintie. Toate lumânările erau roşii. În vârful bradului era înfipt un înger auriu, care binecuvânta, cu brațele întinse, toți oamenii de bunăvoință.

156

Făcea parte din tradiție ca bărbatul cel mai vârstnic al reuniunii să citească un pasaj din Biblie despre istoria Crăciunului. De mulți ani acest rol îi revenea lui Thomas Koch.

„Şi iată îngerul Domnului a stătut lângă ei şi slava Domnului a strălucit lângă ei, citi el solemn, şi ei s-au înfricoşat cu frică mare.

Dar îngerul le-a zis: Nu vă temeți. Căci iată, vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul.

Că vi s-a născut azi Mântuitor, Care este Hristos Domnul, în cetatea lui David.”

În continuare, Thomas se aşeză la pian şi cântă potpuriul său de Crăciun, cam învechit.

Elvira ascultă înduioşată, Urs se gândea la scadenta mărire de capital din sectorul electronic, Thomas – la Salome Winter, de douăzeci şi trei de ani, iar Simone – la Konrad Lang.

Konrad şedea cu sora Ranjah în livingul casei de oaspeți. Nimeni nu putea şti la ce se gândea el.

În dimineața primei zile de Crăciun, Simone bătu la uşa socrului ei, ferm decisă să obțină, de sărbătoare, un miracol.

Thomas se suci şi se răsuci, găsi o mie de pretexte, protestă şi imploră. Dar Simone nu cedă.

Poate că se datora bucuriei de dinaintea voiajului în Caraibe, poate Armagnacului din 1875, din care sorbise în onoarea anului de naştere a tatălui său, poate slăbiciunii sale pentru femei tinere şi drăguțe, pe care nu era capabil să le refuze, poate doar înduioşării față de sine însuşi, de a fi în stare de un gest atât de generos: oricum, înainte de a pleca în călătorie, merse să-l vadă pe Konrad Lang, în casa de oaspeți.

Când intră în cameră şi-l zări pe Konrad stând nemişcat la fereastră, cu o privire pierdută, îşi regretă imediat hotărârea. Totuşi, se duse lângă el. Simone îi lăsă singuri.

— Urs e norocos să aibă o aşa soție, zise Thomas.

Konrad nu înțelese.

1 Evanghelia după Luca 2, 9–11.

157

— Simone, cea care tocmai a ieşit.

Konrad nu-şi amintea.

— Mă îmbarc mâine pe *Why not?*.

Konrad nu reacționa.

— Iahtul familiei Barenboim, îl lămuri Thomas.

— Aşa, zise Konrad.

— Al nevoie de ceva? Să-ți aduc ceva?

— Ce?

— Ceva, orice-ți doreşti.

Konrad chibzui. Încercă să-şi pună în ordine gândurile, măcar într-atât încât să găsească un răspuns. Când avu senzația că poate va izbuti, nu mai ştia la ce trebuia să răspundă.

— Aşa deci, zise în cele din urmă.

Thomas nu era un om răbdător.

— *Enfin bref*[1]: dacă-ți vine ceva în minte, înştiințează-mă.

— *D’accord*[2], zise Konrad.

Thomas se aşeză din nou.

— *Tu preferes parler français?*[3]

— S*i c’est plus facile pour toi.*[4]

Conversară în franceză despre Paris. Koni îl lămuri pe Thomas unde se pot mânca, de curând, cele mai bune stridii din zona Les Halles şi dori să afle dacă-l va lăsa pe Eclair să alerge în concursul din acest sezon de la Longehamps.

Les Halles fuseseră demolate în 1971, iar Thomas nu mai avea cai de curse din 1961.

Trucul cu franceza nu funcționa cu Simone. Era ca şi cum Konrad nu făcea legătura dintre această limbă, care-i înlesnea accesul la un segment al amintirilor sale, decât exclusiv cu Thomas Koch.

1 Pe scurt (fr.).

2 De acord (fr.).

3 Preferi să vorbim franțuzeşte? (fr.)

4 Dacă ție-ți vine mai uşor (fr.).

158

Dar în aceeaşi seară ea avu parte de un al doilea miracol de Crăciun.

Simone îşi amenajase în vilă o cameră pe gustul ei. Multe flori, pe tapițeriile de pe scaune şi divan, pe perdele, ca şi pe husele pernelor decorative; multă dantelă, numeroase aranjamente florale uscate şi o mireasmă tinzând să reconstituie artificial atmosfera unor după-amiezi de vară, cu ajutorul câtorva boluri cu petale, uscate şi ele. „Camera Laura Ashley”' îi zicea în zeflemea Urs şi nu ascundea că o găseşte execrabilă. Dar pentru Simone constituia singurul refugiu în casa apăsător de mare,

cu un amalgam de stiluri, de la cel întunecos din ultimele decenii ale secolului al XIX-lea la cel riguros numit Bauhaus.

Când intră în odaia ei „Laura Ashley”, pe micul ei birou se afla un plic galben.

„Tot am mai găsit câteva poze. Doamne, cât am îmbătrânit cu toții! Succes şi noroc. Thomas” era scris în grabă pe o foaie de hârtie.

Pozele aveau multe în comun: tineri lipsiți de griji în costumele de schi ale anilor ’50 în jurul unei mese lungi dintr-o cabană. Tineri fără griji în costumele de baie ale anilor ’50 pe puntea unui iaht. Tineri fără griji în îmbrăcămintea de seară a anilor ’50, cu pălărioare țuguiate de revelion şi coliere de hârtie în jurul gâtului, la o masă întinsă. Tineri fără griji în hainele de vacanță ale anilor ’50 într-o maşină decapotabilă. În toate fotografiile îl puteai recunoaşte pe Thomas Koch şi în cele mai multe şi pe Konrad.

Konrad reacționă la fotografii aşa cum sperase Simone.

— Âsta era un revelion, spuse, când ea-i arătă imaginea veselei reuniuni festive. La Hotel Palace.

— În ce an?

1 Laura Ashley (1925–1985), originală creatoare de modă din Anglia, faimoasă în anii ’50-’80 ai secolului trecut datorită unei firme de imprimeuri, ulterior şi de parfumuri.

159

— Anul trecut.

La fotografia cu maşina decapotabilă arătă spre şofer:

— Aici e Peter Court. În 1955 s-a ciocnit frontal, imediat după ce ieşise din Dover, cu un vehicul care transporta vite. Se întorcea în Anglia, după trei luni petrecute în Europa, şi nu se mai descurca bine să circule pe stânga. Avea doar douăzeci şi şase de ani.

Uitându-se la fotografia din cabană, dădu mirat din cap:

— Serge Payot! Mai e în viață şi ăsta!

Apoi întinse mâna după poza de grup de pe iaht şi zâmbi.

— Iahtul *Tesoro.* Claudio Piedrini şi fratele lui, Nunzio. Şi…

Rupse fotografia în bucăți mărunte şi mormăi:

— Nemernicul. Nemernicul. Nemernicul ăsta blestemat!

După care tăcu şi nu mai zise absolut nimic pe durata întregii vizite.

Când Simone reconstitui mai târziu fotografia, lipind laolaltă bucățile, nu observă nimic deosebit. Thomas ținea de umeri o fată, ca şi-n alte poze. Konrad lipsea din cadru.

Konrad se trezi în plină noapte şi ştia că-l urăşte pe Tomi. N-ar fi ştiut să spună de ce, dar sentimentul de ură îl copleşea, îi era clar că nutrea acest sentiment împotriva lui Tomi, pentru că se putea gândi la toți oamenii din viața lui – la Elvira, la soțul ei

Edgar Senn, la Joseph Zeliweger de la fermă şi la nevasta lui slăbănoagă, la profesorul de pian Jacques Latour – fără să simtă mai mult decât oarecare aversiune sau oarecare teamă. La frații Piedrini era ceva în plus față de simpla aversiune, mai degrabă o senzație semănând cu repulsia, nimic însă comparabil cu ce simțea fată de Tomi.

Când se gândea la Tomi, inima înceta să-i bată pentru o clipă şi sângele îi năvălea în obraji; singura lui dorință era să-l nimicească pe nemernic.

Se ridică şi ieşi din pat. Imediat se întredeschise uşa şi din crăpătura luminată se auzi vocea cântată a sorei Ranjah:

— *Mama Anna isn't here.*

160

Sora Ranjah aprinse lumina şi se sperie văzându-i expresia feței. Se duse la el şi-l luă de umeri.

— *I'll kill thepig!* 1 izbucni Konrad.

— *Which pig? 2*

Konrad chibzui. *Which pig?* Nu mai ştia.

A doua zi Simone reveni cu fotografiile.

— Ăsta a fost revelionul de la Hotel Palace. În 1959, spuse el. Şi: Peter Court! Parcă ştiam c-a avut un accident mortal. Şi: Ah, uite-l pe Serge Payot. Şi pe Tomi, nemernicul ăsta!

— De ce este Tomi un nemernic? întrebă Simone.

— Toată lumea ştie de ce, răspunse Konrad.

În ziua următoare Simone plecă, din cauza mustrărilor de conştiință, la Bad Ziirs, pentru a schia cu Urs şi a petrece cu el revelionul. („Mă mai cunoşti? Sunt Urs, soțul tău!" o întâmpinase el cu puțin timp în urmă, când se întorcea de la casa de oaspeți.) Îi lăsă fotografiile surorii Ranjah, ca să se uite la ele cu Konrad.

Când reveni din scurta vacanță, letargia lui se preschimbase în altceva.

I se părea că e vorba de furie.

Sora Ranjah îi confirmă impresia. Povesti că pacientul e mai agitat în timpul nopții, că are coşmaruri, că se trezeşte uneori plin de ură.

— Atunci n-o să-i mai arătăm pozele, zise Simone.

Sora Ranjah o privi surprinsă:

— Dar atunci i-ați răpi un sentiment.

Aşa că Simone continuă să-i arate fotografiile.

— Ce fotografii? se interesă Elvira.

Doctorul Stäubli îi spusese, în timpul relatării curente despre starea lui Konrad, oarecum în treacăt:

1 O să-l omor pe nemernic! (engl.)

2 Care nemernic? (engl.)

— S-ar părea că regresează în continuare. Aproape că nu mai reacționează la poze.

Şi îi descrise Elvirei aceste poze la care Simone se uitase iarăşi şi iarăşi, alături de Konrad. Întâi cu oarecare succes, dar în ultima vreme era tot mai limpede că ele nu-i mai stimulează memoria.

— Cum s-a manifestat succesul ăsta?

— L-au interesat. Se antrena în câte o şuetă pe marginea lor. Ce-i drept, încurca anii, dar asta face parte din specificul bolii.

— Ce povestea?

— Despre personajele din fotografii, despre locurile unde au fost făcute. Uneori era destul de uimitor. Pozele sunt totuşi vechi, au vreo patruzeci de ani.

— Şi acum nu mai reacționează la ele?

— Aproape deloc. Acea parte a creierului unde a stocat amintirile respective pare de-acum afectată şi ea.

Doctorului Stäubli i-ar fi plăcut să afle de ce vorbele lui păreau s-o liniştească pe Elvira.

8

La mai bine de un an de când Fausto Bertini, vizitiul săniei, dăduse peste Konrad Lang într-o adâncitură în zăpadă, în Stazerwald, acesta părea că tinde să se retragă pe de-a-ntregul în sine însuşi. Singurele persoane care mai aveau acces la măcar o parte a ființei lui erau sora Ranjah – pe care o privea radios de cum intra în cameră, conversând cu ea consecvent şi destul de corect în engleză – şi Joseline Jobert, terapeuta ocupațională, pentru care picta, cu trăsături de penel clare şi economicoase, acuarelele sale.

Era un ianuarie dezolant: aproape nicio zi care să îngăduie să vezi până spre lac, aproape niciuna fără ploaia monotonă şi înghețată.

Simone îşi trăia a şaptea criză matrimonială. Urs o cunoscuse în timpul partidelor de schi pe Theresia Palmers, o fluşturatică din Viena, pe care Erwin Gubler – unul dintre cei mai de seamă agenți imobiliari elvețieni – o adusese acolo pe timpul sărbătorilor. Acum o preluase Urs, instalând-o în apartamentul din turn al Grand Hotel des Alpes, conform unei tradiții de familie. Simone descoperise toată treaba dând printre mesajele telefonice peste unul care suna astfel: „Doamna Theresia Palmers îl roagă pe domnul U. Koch s-o recheme. Grand Hotel des Alpes, apartamentul din turn".

Nu atât aventura soțului ei o contraria pe Simone, cât momentul nepotrivit. Era însărcinată. Urs nu ştia încă. În ziua când plănuise să-l surprindă cu vestea, găsise

mesajul telefonic.
163

Dar se îndoia că la aflarea noutăţii el şi-ar fi schimbat comportamentul.
Melancolicul ianuarie şi lipsa de speranţă care punea treptat stăpânire pe casa de oaspeţi se adăugară stării ei. Pentru prima oară de când îl luase sub protecţia ei pe Konrad, o năpădi din nou apăsarea de plumb a depresiilor.
Se forţă, ce-i drept, să-şi continue vizitele la Konrad la orele obişnuite, dar nu mai erau decât clipe împovărătoare, pe care le petreceau stând tăcuţi unul lângă celălalt.
Tot mai des se întâmpla ca Simone să plece acasă mai devreme decât altădată – şi tot mai frecvent se izola după o astfel de întrevedere în camera ei „Laura Ashley” şi se scufunda în lacrimi. Pe zi ce trecea plângea un pic mai mult pentru ea – şi un pic mai puţin pentru Konrad.
S-ar fi zis că Simone era a doua femeie care dispărea din viaţa lui Konrad fără ca el să bage de seamă.
Elvira mai aşteptă câteva zile. Când veştile din casa de oaspeţi nu prevedeau nicio ameliorare în starea lui Konrad, cedă insistenţelor doctorului Stäubli şi plecă la Gstaad, pentru a-şi petrece tradiţionala vacanţă de iarnă în chaletul Koch.
— Distanţarea o să vă facă bine, zicea doctorul, promiţându-i că va ţine lucrurile sub observaţie. Dacă se întâmplă ceva, vă sun.
— Chiar şi la miezul nopţii.
— Chiar şi la miezul nopţii, minţi el.
Elvira la Gstaad, Thomas în Caraibe, Urs prins în aventura lui: viaţa mondenă în Vila Rododendron stagnase cu totul. Iar Simone, în starea ei, nu avea de gând să facă ceva în privinţa asta. Bucuroasă să n-aibă nicio obligaţie, rămânea în camera ei sau chiar în pat până la orele târzii ale amiezii şi nu se mai îmbrăca decât pentru vizitele la Konrad, pe care le făcea strict din datorie.
Dar veni o sâmbătă ceţoasă – o ploaie neîntreruptă bătea în geamuri, grupul de fagi de lângă pavilion abia se mai întrezărea,
164

Urs plecase peste weekend la Paris, cu pretinse afaceri, iar Simone îşi simţea braţele şi picioarele mai grele decât crengile ude ale bătrânului brad de lângă fereastra ei – când nu se mai duse la Konrad.
Nici în ziua următoare nu-şi părăsi camera. Iar după încă o zi reuşise, până la orele înaintate ale după-amiezii, să nu se mai gândească la Konrad, când cineva bătu la uşă.
Era sora Ranjah; auzise că nu se simţea prea bine şi se gândise s-o întrebe dacă ar putea să-i fie de folos. Adusese cu ea o acuarelă de-a lui Konrad.
Arăta ca o grădină multicoloră, la marginea căreia stătea un trunchi de copac foarte

scurt. Lângă el Konrad scrisese cuvântul „copac”.

Nu atât imaginea o tulbură pe Simone, cât ceea ce era scris cu litere stângace în josul micului tablou: „Konrad Lang. De fapt, aş fi vrut să mai scriu despre asta”.

Ce anume ar fi vrut să scrie? Despre ce? Despre strania grădină închipuită din linii şerpuite, din cercuri, buline şi panglici colorate în roşu, verde, galben şi albastru, care poate doreau să fie cărări, mărăciniş, iazuri, tufişuri, flori şi răzoare? Sau despre cuvântul în majuscule, „copac”, lângă măruntul, jalnicul trunchi?

Voise cumva să scrie că şi un trunchi încă este un copac?

„De fapt, aş fi vrut să mai scriu despre asta.” Ce-l oprise? Uitase ce ar fi vrut să spună? Sau credea că nu are în preajmă pe nimeni capabil să înțeleagă la ce se gândea?

Acuarela îi demonstra câte se mai petreceau în acest creier, despre care medicii afirmau că în curând nu va mai fi în stare să controleze cele mai simple funcții ale corpului.

Simone nu dispăru din viața lui Konrad. Dimpotrivă, hotărî să facă tot ce-i stătea în puteri pentru a nu-i îngădui lui să dispară din viața ei.

Doctorul Wirth fusese oarecum surprins când i se comunică, în timp ce-l vizita pe Konrad, că este rugat să treacă şi pe la Simone Koch, pentru o scurtă convorbire.

165

Iată-l în ciudata cameră destinată parcă unei fetițe – o cameră atât de puțin potrivită cu ansamblul casei – încercând să-i explice gazdei sale că nu exista, până acum, niciun remediu pentru Alzheimer.

— Nu se cunoaşte un alt tratament în afară de tot ce facem deja: preparate de ginkgo, vitamine, fizioterapie, terapie ocupațională, exerciții pentru memorie. De altfel obținusem rezultate destul de bune. Ce constatăm acum este un stadiu nou. De neoprit, doamnă Koch. Deocamdată.

— Deocamdată? Se conturează oare nişte perspective ca boala să poată fi oprită?

— După unii, chiar într-un timp nu prea îndepărtat.

— Cine sunt acei „unii”?

— Alzheimerul reprezintă o problemă covârşitoare, aşa că soluționarea ei ar aduce uriaşe beneficii materiale. Aproape că nu-mi pot imagina o întreprindere farmaceutică unde să nu se facă studii în acest sens.

— Şi spuneți că apar rezultate concrete?

— În fiecare lună altele noi, câteodată foarte promițătoare.

— De ce nu încercați atunci ceva? Ce ar avea de pierdut domnul Lang?

— El nu mare lucru, eu însă da. Substanțele respective nu sunt încă admise oficial.

— Dar nu se fac uneori teste cu voluntari?

— În acest stadiu al bolii nu mai ai voință proprie.

— Atunci nu se pot face nicicând teste cu pacienți bolnavi de Alzheimer?

— Ba da. Dacă pacientul îşi dă consimțământul într-un stadiu timpuriu al bolii. Dinainte, cu alte cuvinte.
— Cui îi dă consimțământul?

— În mod normal, medicului care îl tratează.
— V-a dat dumneavoastră consimțământul?
— Nu.
— De ce?
— Aşa ceva n-a intrat în discuție.
— Adică nu i-ați propus nimic de genul acesta?
166

— Nu se obişnuieşte. Doctorul Wirth începea sa se simtă puțin cam stingherit. Mai pot să fac ceva pentru dumneavoastră? Sunt aşteptat la clinică.
— Se pot face asemenea teste şi fără consimțământul pacientului?
Doctorul Wirth se ridică.
— Ar fi foarte dificil.
— Dar nu imposibil?
— S-ar putea să existe anumite posibilități.
— Atunci v-aş ruga să le examinați.
— Mă voi strădui, promise doctorul Wirth. Mai încercați să-i arătați poze din alte perioade. Uneori se pot obține anumite rezultate.
Vreme de o săptămână Simone nu mai auzi nimic despre doctorul Wirth, apoi îl văzu într-un restaurant de trei stele. Urs o dusese acolo, pentru a-i risipi bănuielile pe care i se părea că le nutreşte.
Doctorul Wirth stătea la câteva mese distanță în compania unei doamne atrăgătoare de cincizeci şi ceva de ani. Comandaseră un *menu surprise.* Era evident că nu se întâlniseră în interes de afaceri.
Femeia i se părea cunoscută. Dar abia când cei doi părăseau localul, braț la braț, Simone o recunoscu: Rosemarie Haug, prietena lui Konrad, care de la un timp se făcuse nevăzută.
Poate că îl judeca nedrept pe doctorul Wirth, dar Simone decise în chiar acel moment să găsească un alt neurolog pentru Konrad.
Această hotărâre şi excelentul vin de Bordeaux îi creaseră un asemenea elan, încât comise cruzimea să-i mărturisească lui Urs că este însărcinată.
Mărturisirea puse brusc capăt aventurii cu Theresia Palmers, temporar instalată în apartamentul din turn, la Grand Hotel des Alpes.
167

— Cunoaşteți un neurolog bun? îl întrebă Simone pe ginecologul ei, dr. Spoiri,

chiar în timpul consultației.

— N-aveți nevoie de un neurolog, e normal să fiți puțin deprimată în primele luni ale sarcinii.

— Am grijă uneori de un pacient cu Alzheimer, îl lămuri ea.

În chip de pregătire pentru îngrijirea unui sugar? întrebă cam lipsit de tact ginecologul Simonei.

După consultație îi notă adresa unui neurolog şi stabili pentru ea data unei întâlniri.

— Nu trebuie să vă ocupați prea mult de pacientul cu Alzheimer. Asta influențează psihicul.

Neurologul se numea Beat Steiner. O ascultă pe Simone cu atenție. Apoi spuse:

— Există semne promițătoare pentru descoperirea unui leac – afirmația este corectă. Unele substanțe sunt pe cale să fie admise oficial. Doctorul Wirth face parte din grupul restrâns de medici care testează clinic unul dintre aceste preparate. Dacă nu îl foloseşte în cazul acestui pacient, va fi având motivele sale.

Simone nu o pomeni pe Rosemarie Haug.

— Nu i-a cerut consimțământul la timpul potrivit. Iar în stadiul actual al bolii ar fi foarte dificil să obțină o aprobare – aşa mi-a spus.

Ceva din reacția doctorului Steiner o făcu să-l întrebe:

— Sunteți de altă părere?

— Vedeți, doamnă Koch, e un lucru delicat să contrazici un coleg. Mai cu seamă când ai aşa puține informații cum am eu, în cazul de față. Chibzui o clipă. Dar vă voi da un răspuns teoretic: există posibilitatea de a încerca unele substanțe test care s-au dovedit eficiente în testele preclinice şi n-au avut efecte secundare nici în testele clinice realizate cu voluntari sănătoşi. Este necesar consimțământul pacientului sau, dacă asta nu mai e posibil, cel al unor rude. Şi aprobarea unui comitet de etică.

— Dar dacă nu există rude?

— Atunci răspunde tutorele legal.

— Aprobarea comitetului de etică în ce mod se obține?

168

Dacă testul a demonstrat un posibil rezultat şi riscul poate fi calculat, se obține aprobarea pentru o unică folosire a substanței test.

— Realizați şi dumneavoastră asemenea teste?

Doctorul Steiner dădu din cap:

— O fac doar profesori ori docenți privați, care au contracte de cercetare cu întreprinderi farmaceutice. Sau medici care lucrează în spitale.

— Cunoaşteți astfel de oameni?

— Pe doctorul Wirth.

— Şi afară de doctorul Wirth?

— În cazul dumneavoastră pacientul se află în îngrijire privată. Ceea ce creează o problemă. Ar fi mai simplu dacă l-aţi interna într-o clinică. Ar intra în discuţie o asemenea ipoteză?

Simone nu avea de ce să stea pe gânduri.

— Nu, nici vorbă.

— Atunci problema se complică.

— Aţi vrea totuşi să obţineţi mai multe informaţii?

Doctorul Steiner ezită.

— Vă rog.

— Vă voi contacta.

Când Simone intră în livingul casei de oaspeţi, Konrad Lang şedea lângă masă. Îşi ţinea mâna pe o voluminoasă minge de plastic cu dungi colorate.

Se aşeză lângă el. După un timp el îşi desprinse ochii de pe minge şi o privi:

— Uită-te, zise şi arătă spre minge, cum se trag astea spre spate.

— Vrei să spui cum înconjoară culorile mingea?

O măsură din ochi ca un învăţător care-şi priveşte o elevă total neînzestrată. Apoi dădu din cap, râse şi trecu din nou la contemplarea mingii.

— Acum văd şi eu, zise Simone.

Konrad se uită la ea mirat.

— Cum aţi intrat dumneavoastră aici?

169

Imediat după această vizită la Konrad, Simone se decise să întreprindă un act de curaj.

Îşi procură cheia Casei Stockli, atârnată în vestibulul ce ducea spre bucătăria vilei. Aşteptă până când paznicii îşi încheiaseră rondul şi părăsiseră domeniul. Apoi porni.

Era o zi mohorâtă. În locuinţe fusese nevoie să se aprindă lumina înainte de vreme, iar ceaţa era atât de groasă, încât picura de pe brazi. Haina de ploaie a Simonei era umedă după scurtul drum în pantă spre Casa Stockli. Pătrunse în antreu, ca şi cum ar fi avut tot dreptul să intre.

Era cald şi aerisit aici. Pe comoda de lângă vestiar erau flori proaspete, ca-n fiecare zi. Elvirei îi plăcea ideea că s-ar putea întoarce acasă oricând, neanunţată, şi că ar găsi totul la locul său, ca şi cum ar fi lipsit doar câteva ore.

Simone se opri pentru o clipă în vestibul, nehotărâtă, întrebându-se de unde să înceapă. Optă pentru camera destinată micului dejun.

Flori proaspete şi aici. Pe masa de lângă fereastră, ziarele neatinse din ziua curentă. Singura mobilă prezentând interes era un mic bufet din oţel cromat şi lemn de cireş. Deschise uşile glisante. Tot ce găsi era un serviciu de ceai din porţelan de Meifien cu douăsprezece piese, nişte veselă pentru micul dejun, câteva pahare şi

câteva sticle cu lichior.

În camera unde se lua micul dejun exista, pe lângă uşa spre vestibul, şi o alta, ducând spre dressing. Simone o deschise şi tresări speriată când în aceeaşi clipă se deschise o uşă în peretele de vizavi şi silueta unei femei se contură în cadrul ei. Apoi îşi dădu seama că acel perete era o oglindă. În ambele laturi ale încăperii se aflau înalte uşi glisante. Când Simone deschise una dintre ele, se aprinse lumina în dulapul spaţios din spatele ei.

Examină fără succes patru asemenea dulapuri: rochii, lenjerie, bluze, pantofi, blănuri şi costume. Apoi descoperi o clanţă în peretele-oglindă şi dădu de o nouă uşă, ducând spre o baie elegantă cu marmură verde ca smaraldul.

Deschise câteva dulăpioare cu oglinzi, nişte sertare pline de cosmetice, un mic frigider cu fiole de insulina şi intră pe o altă uşă.

170

Dormitorul Elvirei.

Nimic din calculata lipsă de ostentaţie, nimic din liniile limpezi şi culorile cu grijă asortate din celelalte încăperi. Aici domnea un amalgam ameţitor de stiluri, de la *Art Nouveau* la baroc, de la Biedermeier la Beverly Hills.

Lângă un pat de dimensiuni uimitoare pentru o femeie de vârsta ei se afla o masă de scris în stil Biedermeier cu intarsii luxoase – furnir din rădăcină de arţar –, iar faţă-n faţă trona o comodă impunătoare, în stil empire; între cele două ferestre cu perdele înfoiate din crepe de Chine, roz-închis, se afla o vitrină simplă din lemn de nuc, plină de bibelourile unei existenţe octogenare. Lipită de peretele dinspre baie, o masă de toaletă în stil *art-deco,* în lac negru, roşu şi auriu.

Încăperea, învăluită într-un miros de pudră şi de parfumuri grele, era deja pe jumătate scufundată în amurgul timpuriu al zilei apăsătoare.

Simone trase perdelele, aprinse lumina şi cercetă pentru început masa de scris în stil Biedermeier.

Serviciul de pază privat fusese gândit în aşa fel încât să dispună şi de nişte patrule suplimentare; frecvenţa lor şi momentul solicitării erau stabilite de un computer aflat în sediul central al firmei. În ziua aceea, computerul nimeri o patrulă pe cale să se retragă.

— Patrula suplimentară Rododendron, se auzi prin radio, când coteau înspre garajul subteran din sediul central.

— Fir-ar al naibii de computer! înjură Armin Frei, aflat la volanul maşinii.

— Dar dacă ne-am fi dat jos din maşină? sugeră Karl Welti, care îşi dăduse întâlnire cu drăgălaşa asistentă a dentistului său, în fişierul căruia tot mai figura ca student.

— Cert este că nu ne-am dat încă jos, răspunse Armin Frei, care nu avea altă întâlnire în afara celei de la masa tradiţională din localul său obişnuit, unde mai

târziu avea să-şi întrebe amicii: „Aveți idee ce mi-a mai făcut azi împuțitul ăla de computer?”

171

Întoarse maşina şi conduse înapoi spre Vila Rododendron.

— Poți măcar să opreşti o clipă lângă o cabină telefonică, slujbaş filistin ce eşti?

— Nu-i neapărat un slujbaş filistin cine nu-şi face de raliat patronii.

— Uite o cabină telefonică, filistinule.

Când se aflau din nou lângă vilă, se întunecase. Descuiată poarta şi anunțară la interfon:

— Serviciul de pază, patrula suplimentară.

Apoi se ținură morocănoşi după conurile luminoase proiectate de lanternele lor pe cărările parcului ud.

Când ajunseră la Casa Stockli zăriră, venind din dormitor, o dâră de lumină care strălucea pe frunzele jilave ale unei tufe de rododendron.

— Dar Casa Stockli figurează la noi ca fiind temporar nelocuită, zise Armin Frei.

— Asta ne mai lipsea, oftă Karl Welti.

Simone era descurajată. Nu găsise nimic nici în dormitor. Verifică dacă nu deranjase ceva şi stinse lumina. Se opri o clipă în întuneric şi nu scăpă de imaginea mesei de scris. Ceva nu era în regulă cu ea. Aprinse din nou lumina şi-şi dădu seama unde greşise: găsise clapeta-suport pentru scris ridicată, iar acum era lăsată în jos. O ridică în poziția inițială şi învârti cheia în broască. Dar lacătul nu se închidea. Mai încercă de câteva ori. Când nu reuşi, învârti cheia în direcția opusă. Acum încuietoarea functionă.

Mai stinse o dată lumina şi iar avu în fața ochilor imaginea mesei de scris: ceva nu era totuşi în ordine. Reaprinse lumina şi de data asta văzu că peretele lateral din partea superioară ieşea puțin în afară. Se apropie şi constată că acel perete se lăsa acum deschis ca o uşă. Pesemne îl deschisese când învârtise cheia în direcția greşită.

Uşa masca un spațiu gol între peretele fals şi cel adevărat al mobilei. Nouă albume cu fotografii, copertate diferit, fuseseră ascunse aici.

172

Simone le scoase, închise uşița secretă şi stinse lumina.

Când ieşi pe coridor, două lanterne puternice o orbiră.

— Serviciul de pază, rămâneți pe loc! ordonă o voce agitată.

Cei doi agenți de pază o cunoşteau pe Simone şi-şi cerură scuze.

Simone le zise că nu au de ce să se scuze.

— Este un sentiment foarte reconfortant să ştiu că sunteți atât de vigilenți. Pot să vă ofer ceva?

Armin Frei nu ar fi avut nimic împotrivă. Dar Karl Welti spuse scurt:

— Mulțumim, dar nu în timpul serviciului.

Dacă se grăbeau, o mai prindea pe asistenta dentistului.

Armin Frei se răzbună, începând să-şi extragă anevoie carnețelul de raport din buzunarul de la piept.

— Atunci nu ne mai trebuie decât semnătura dumneavoastră.

— Haide, doar nu-i nevoie să-i ceri proprietarei să semneze.

— Dar casa figura la noi ca fiind temporar nelocuită.

Armin Frei porni să noteze cu pedanterie datele. Locul: dormitorul Casei Stockli. Ora: 18:35.

— De fapt, aş prefera să nu faceți niciun raport. Plănuiesc o surpriză pentru a optzecea aniversare a doamnei Senn, zise şi arătă spre albume.

Armin Frei pricepu.

— Ah, înțeleg. Şi noi am procedat aşa când taică-meu a împlinit şaizeci. O surpriză cu poze vechi.

— Întocmai, spuse Simone.

— Întocmai, repetă zorit Karl Welti.

Cele nouă albume proveneau din perioade diferite. Cele mai multe – de la sfârşitul anilor ’50 şi începutul anilor ’60 – înfățişau un Edgar Senn masiv, într-o ținută de stradă şi o Elviră care alături de el părea fragilă, elegantă şi distantă, ca o demoazelă lângă Babar1, regele elefant. În foarte puține poze apărea Thomas Koch şi în niciuna Konrad Lang.

1 Personaj dintr-o serie de cărți pentru copii apărută în Franța.

173

Un alt album data din primii ani de după război. Aici, majoritatea fotografiilor îl înfățişau pe Thomas: în uniformă şcolară, la tenis, în costum de schi, călare, la prima comuniune. În câteva poze apărea şi un băiețandru cam stângaci, care pesemne era Konrad.

Al doilea ca vechime data evident din perioada antebelică: plin de imaginile unor localități renumite din lume; în mai toate apărea Elvira tânără, câteodată având lângă ea un singur băietei, altădată doi.

Cel mai vechi dintre albume cuprindea imagini din anii ’30. Aproape toate fotografiate în interiorul Vilei Rododendron sau în parcul ei. Apăreau aici o Elviră cu un aer de copil şi un Wilhelm Koch destul de în vârstă.

Şi mai erau nişte spații goale – locurile de unde fuseseră rupte nişte poze din album.

A doua zi Simone îşi comandă nişte copii după cele trei albume unde apărea Konrad. Şi – n-ar fi ştiut să spună de ce – de asemenea după cel cu pozele rupte. După care se mai duse o dată la Casa Stockli şi puse toate cele nouă albume la loc în

ascunzişul lor.

Când veni pe la prânz să-l vadă pe Konrad, o primi sora Irma Catiric, vizibil iritată.

— Nu vrea să mănânce, izbucni pe un ton de reproş, ca şi cum Simone ar fi fost de vină.

Îl găsi pe Konrad la masă în fața unei farfurii neatinse de cannelloni cu legume, a unui pahar de suc proaspăt din morcovi, țelină şi mere şi a unui bol cu salată.

Sora Irma se aplecă după şervetul care zăcea pe podea şi-l prinse energic la gâtul lui Konrad.

— Aşa – şi acum îi arătăm vizitatoarei dumneavoastră cât de frumos ştim să mâncăm.

Când era agitată, surorii Irma i se mai întâmplau astfel de scăpări: aluneca în jargonul folosit de infirmiere față de bolnavi.

Konrad îşi smulse şervetul de la gât şi-l zvârli pe jos.

174

— Acum o să facă poc! mârâi.

Sora Irma îşi dădu ochii peste cap şi ieşi din cameră.

— Am nevoie de ajutorul tău, spuse Simone.

Konrad o privi mirat.

— Am adus cu mine câteva poze şi nu ştiu ce reprezintă, îl ajută să se ridice de la masă – de când cu pneumonia era uneori cam nesigur pe picioare – şi se aşezară unul lângă celălalt pe divan. Simone alesese albumul unde apărea din când în când acel băiețandru stângaci care – presupunea ea – trebuia să fie Konrad.

— Uite asta, de pildă. Poți să-mi spui cine sunt cei din poză? Fotografia fusese făcută pe o navă cu zbaturi. Înfățişă câțiva băieți de aceeaşi vârstă cu rucsacuri în spinare şi un bărbat cu rucsac şi şapcă albă cu cozoroc.

Konrad nu avu nicio ezitare.

— Păi aici e Baumgartner, dirigintele nostru. În timpul excursiei noastre şcolare pe Riitli1. Asta e Heinz Albrecht, ăsta Joseph Bindschedler, ăsta Manuel Eichholzer, aici e Niklaus Fritschi, aici Richard Marthaler, Marteli îl strigam noi, iar grasul e Marcel de Gunten. Tomi este cel fără rucsac.

— De ce n-are rucsac?

— Aveam unul singur pentru amândoi.

— Şi? Cum a fost excursia?

— Când a făcut Furrer poza asta, s-a oprit pe moment ploaia.

— Cine-i Furrer?

— Profesorul de geografie. Aici e Tomi pe pârtia de schi Lanigiro la St. Moritz. „Lanigiro” înseamnă „Original”, scris invers, şi era o orchestră celebră, care cânta deseori la St. Moritz. Fotografia am făcut-o eu.

Konrad răsfoia cu interes albumul. Putea să comenteze amănunțit toate fotografiile

unde apărea el. Când nu-şi amintea

1 Legendarul jurământ de pe muntele Riitli se referă la un fapt istoric din sec. XV, consemnat de cronicar ca act întemeietor al Confederației helvetice şi devenit cu vremea un mit național elvețian. Este un punct nodal în bine-cunoscuta piesă *Wilhelm Tell* a lui Friedrich Schiller.

175

imediat un nume se necăjea, ca unul căruia aşa ceva nu i se mai întâmplase nicicând. „Îmi stă pe limbă”, tot repeta el atunci.

Ştia să dea lămuriri şi despre câteva fotografii de unde el lipsea.

— Aici etomi călare pe Relampago, asta înseamnă „fulger” în spaniolă. Pe vremea aia eu mai eram la ferma lui Zeliweger. Când m-am întors la Vila Rododendron, vânduseră armăsarul.

Despre o fotografie cu Thomas şi doi tineri în tricouri de crichet, cu rachete de tenis în mâini, dădu o explicație în plus.

— Aici e Thomas cu colegii noştri de cameră de la Saint Pierre, Jean Luc de Riviere şi Peter Court. Eu eram *retenu,* pentru că m-au prins că am fost în sat.

— Ce înseamnă *retenu*? întrebă Simone.

— A fi la arest.

Sora Irma, care revenise în cameră, bodogăni:

— O să fiți şi acum *retenu*, dacă n-o să mâncați.

Ascultător, Koni se ridică de pe divan, se aşeză la masă şi începu să mănânce.

Koni fusese în sat şi achiziționase de la Auberge du Lac patru sticle de vin. La cină avuseseră friptură de vită şi Jean Luc de Riviere zisese: „Un pahar de vin roşu ar fi tocmai potrivit acum”, bucurându-se de un succes exagerat, cu hohote de râs admirative.

După masă Konrad se duse în grădină, rezemă o scară de zid, urcă şi se strădui în zadar să tragă scara după el şi s-o coboare de partea cealaltă. Pentru o clipă fu gata să renunțe, dar tentația de a se ivi în dormitor cu câteva sticle de vin roşu şi de a fi sărbătorit pentru fapta lui se dovedi mai puternică. Sări jos şi decise să lase întrebarea despre cum avea să se întoarcă pentru mai târziu.

Obținu fără nicio dificultate patru sticle din vinul casei la Auberge du Lac. Adevărata problemă se dovedi întoarcerea la Saint Pierre. Hoinări de colo până colo de-a lungul zidului şi fu nevoit să se uite neputincios cum începeau să se stingă

176

luminile în dormitoare. Avea de ales între a fi dat absent la apelul de seară din cameră sau a încerca să-l înduplece pe portar să-i dea drumul fără să-l reclame. În cele din urmă sună la portar. Acela veni după un timp, târându-şi picioarele, deschise ferestruica de la poartă, îl recunoscu pe Konrad şi-l lăsă să intre, înăuntru, Konrad îi

arătă două dintre sticlele cu vin roşu. Portarul îşi puse ochelarii şi citi cu scepticism eticheta. Konrad scoase a treia sticlă din buzunarul paltonului, iar când îl văzu pe bătrân clătinându-şi capul, o dădu la iveală şi pe a patra.

Apoi merseră împreună la ghereta portarului, de unde acesta îl informă pe supraveghetorul de serviciu – *le surveillant.*

Se alesese cu patru săptămâni de *retenu.* Arest în cameră, în afara orelor de curs, masa tot în cameră şi, ca singură activitate sportivă, cincisprezece ture în pas alergător în jurul terenului de sport. Pe deasupra, suferise ruşinea umilitoare că se pricepea atât de puțin la vinuri, încât să creadă că-l poate cumpăra pe bătrânul Fournier cu patru sticle amărâte din vinul casei de la Auberge du Lac.

Acum şedea în cameră, nevoit să aştepte ca Tomi, Jean Luc de Riviere şi Peter Court să urce. Aveau să se afle în mijlocul unei conversații începute în sala unde elevii îşi petreceau timpul liber şi nu aveau să-şi dea osteneala să-l lămurească despre ce era vorba. Aveau să se refere la întâmplări la care el nu fusese de față şi să râdă de glume lansate în absența lui.

Când intrară, aduseseră o fată cu ei.

— Hei, cum ați strecurat-o aici? le zise râzând şi se ridică.

— Konrad, spuse ea, dă-mi voie să ți-i prezint pe doctorul Kundert şi pe doctorul O'Neill.

Koni făcu cu ochiul către cei doi şi dădu mâna cu ei.

— Îmi pare foarte bine, domnule doctor. Mă bucur, domnule doctor.

Apoi aşteptă mustăcind continuarea jocului.

— Cei doi domni ar dori să te consulte, dacă n-ai nimic împotrivă.

Un joc de-a doctorii, deci.

177

— Dar dimpotrivă, domnişoară.

Din nou făcu cu ochiul către cei doi.

Fata se duse la uşă şi o deschise.

— Sunt dincolo la vilă, dacă aveți nevoie de mine.

— Stați, stați, de ce atâta grabă? Nu participați şi dumneavoastră la treaba asta?

— Poate altădată, replică ea şi închise uşa.

— De ce o lăsați să plece? îi întrebă pe de Riviere şi Court. Dar cei doi erau din nou prinşi în jocul lor. Pomeneau de lucruri care n-aveau sens pentru el, se refereau la evenimente care avuseseră loc în absența lui şi menționau persoane de care nu auzise niciodată.

— De fapt, unde-i Tomi? întrebă el.

Cei doi se făcură că n-au habar despre ce vorbeşte.

Atunci pricepu. „Sunt dincolo la vilă”, spusese fata. Uşor de ghicit cu cine.

Doctorul Peter Kundert avea treizeci şi opt de ani şi era neuropsiholog. Studiase

medicina şi psihologia şi se specializase, conform acestor licențe, în neuropsihologie. Participa la un test clinic, pe care el unul îl socotea o pierdere de timp, în echipa profesorului Klein de la Spitalul Magdalena.

Doctorul lan O'Neill, de aproximativ aceeaşi vârstă, era biochimist. Venea de la Dublin şi era implicat – fiind membru al unei echipe de cercetători într-o companie farmaceutică din Basel – în acelaşi proiect, despre care avea aceeaşi părere ca doctorul Kundert.

Se cunoscuseră la spital şi deveniseră prieteni. La un pahar îşi mărturisiseră îndoielile. La o oră târzie, O'Neill îi povesti lui Kundert despre o altă substanță, POM 55, căreia îi dădea incomparabil mai multe şanse. Nu numai pentru că se angajase în mult mai mare măsură în acel proiect.

A doua zi, Kundert făcu greşeala să-i relateze şefului său esența conversației. Şeful o luă drept critică la adresa propriului său proiect, prin urmare O'Neill îşi ratâ şansa de a-şi vedea proiectul pus în practică la Spitalul Magdalena.

178

Între timp, testările preclinice ale substanței POM 55 se încheiaseră şi decurseseră atât de mulțumitor, încât venise vremea testărilor clinice, pe care urma să le coordoneze O'Neill. Ceea ce ar fi însemnat sfârşitul colaborării între Kundert şi O'Neill. De aceea ambii se arătară imediat interesați când auziră de la doctorul Steiner că există un pacient cu Alzheimer ai cărui îngrijitori erau foarte interesați ca acesta să ia parte la un test clinic. Exista posibilitatea ca doctorul Kundert să se implice în proiect, pe lângă munca de la spital; nu în mod oficial, evident.

Kundert şi O'Neill erau amândoi încântați de starea pacientului. Pierderea sau o gravă diminuare a capacității de vorbire ar fi însemnat că boala evoluase prea mult, daunele fiind ireversibile. Nicio comisie de etică nu le-ar fi dat în acest caz aprobarea de a efectua testul.

Şedeau în camera Simonei şi aveau aerul unor băiețaşi care urmau să primească o nouă jucărie, doar să se poarte cum trebuie.

Kundert era înalt şi uşor adus de spate, ca şi cum ar fi vrut să pară mai scund. Chipul îi părea constant surâzător; purta ochelari, pe care-i scotea şi-i ținea în mână când începea să vorbească. Avea părul negru şi des, presărat cu şuvițe albe, cârlionțându-se la ceafă în bucle mărunte şi ferme.

O'Neill, în schimb, era mic de statură şi îndesat; avea părul şaten şi lipsit de orice luciu din pricina gelului prea abundent, menit să împiedice firele țepoase să se proțăpească în toate direcțiile ca un mănunchi de ierburi uscate. Semăna la mutră cu un dulău vagabond, gata să se amestece în orice încăierare.

Purtător de cuvânt era deocamdată Kundert.

— Domnul Lang este, ce-i drept, confuz şi dezorientat, dar totuşi surprinzător de prezent, chiar dacă nu reiese clar în ce loc şi în ce timp se crede. Nouă, bunăoară, ne-

a spus Riviere şi Court.

— Colegii lui de cameră din anii ’40, de la Saint Pierre, explică Simone.

— Vorbeşte uimitor de fluent şi dispune de un vocabular extrem de bogat. A folosit în conversația cu noi chiar şi franceza

179

şi engleza. Ceea ce înseamnă că încă nu s-a instalat aşa-zisa afazie – deteriorarea capacității de exprimare. Ori că fenomenul este încă prea puțin avansat.

— N-a fost mereu aşa, interveni Simone, au existat şi momente când nu mai scotea niciun cuvânt. Abia când am descoperit nişte fotografii din tinerețea lui a devenit din nou plin de interes şi vorbăreț.

— Ar fi bine să-i arătați astfel de poze şi în continuare, în timpul unui eventual tratament.

— Credeți că ar avea vreo şansă de vindecare? întrebă Simone.

Cei doi interlocutori schimbară o privire între ei. Doctorul

O’Neill preluă expunerea. Vorbea o germană literară fără cusur, dar cu accent englezesc şi intonația ciudată a irlandezilor care încheie orice frază ca şi cum ar rosti o întrebare.

— Există trei caracteristici esențiale în creierul unui bolnav de Alzheimer: întâi, aşa-zisele plăci senile – constând preponderent din beta-amiloid – care se depun între celulele cerebrale; apoi, celulele nervoase inflamate din proximitate; şi, în al treilea rând, neurofibrilele, structuri celulare hiperfosforilare care încetează să mai funcționeze. În ce relație se află între ei menționații trei factori nu ne este cunoscut.

Observând că Simone îl priveşte cu un aer cam neajutorat, O’Neill se simți dator să adauge:

— Sunt aşadar trei modificări maladive importante, dar nu ştim dacă vreuna dintre ele o condiționează pe alta – şi dacă ar fi aşa, nu ştim care pe care. Cu alte cuvinte, ne rămâne să încercăm să combatem depunerea plăcilor senile, ori să stopăm inflamarea celulelor sau hiperfosforilarea neurofibrilelor.

— Dar spune-i, te rog, de la ce ipoteză pornim, interveni Kundert pe un ton persuasiv.

— Iată ipoteza noastră, zise O’Neill: amiloidul cauzează inflamarea nervilor proximi şi hiperfosforilarea.

Se opri ca să constate reacția Simonei la dezvăluirea tezei lor. Dar ea se mulțumi să dea din cap şi să aştepte continuarea.

— Ceea ce ştim este că amiloidul devine toxic odată cu intervenția fâbrilării. Aşadar, pe aceasta trebuie s-o împiedicăm.

180

— Şi puteți s-o faceți?

Doctorii Kundert şi O'Neill schimbară din nou o privire între ei. O'Neill răspunse:
— Eu susţin că da, putem s-o facem.
Dr. Kundert adăugă cu însufleţire:
— Rezultatele obţinute până acum sunt impresionante. Funcţionează în cultura celulelor, funcţionează în cadrul experimentelor cu şobolani, iar testele preclinice efectuate cu voluntari sănătoşi n-au relevat efecte secundare.
— Dar nu le-aţi încercat încă niciodată cu un pacient bolnav de Alzheimer?
— Domnul Lang ar fi unul dintre primii.
— Ce riscă el?
— Ca boala să evolueze.
— Asta riscă oricum, replică Simone.
O după-amiază de octombrie. Koni stătea de gardă în faţa serei, lângă grămada de compost. Mirosea a mucegai din pricina cărămizilor jilave, acoperite de muşchi, care alcătuiau temelia şi podeaua clădirii. De aici puteai cuprinde cu privirea cărarea acoperită cu frunziş alunecos ducând spre casa grădinarului, ca şi spre clădirea principală.
Convenţia prevedea să bată de două ori în geamul din spatele său, dacă se anunţa vreo primejdie. Şi că trebuia să stea cu spatele la seră şi să nu întoarcă niciodată şi în nicio împrejurare capul.
Koni respecta doar în parte ultima prevedere a convenţiei. Ascundea în palma dreaptă o oglinjoară rotundă de buzunar, cu ajutorul căreia – plasându-şi-o la subsuoara stângă – putea întrezări câte ceva din ce se petrecea în seră.
Prea multe nu reuşea să vadă. Sera nu era luminată, iar ghivecele şi frunzele palmierilor din largile ghivece, pregătite de-acum pentru iarnă, obturau privirea. Dar dintr-un anumit unghi se ivea câteodată, neclar, în atmosfera verzui-umbroasă a serei, carnea albă a lui Geneviève, docila fiică a grădinarului – poate un sân, poate ceva din rotunjimea unei fese.
181

Se zvonea despre Geneviève că îngăduia să faci orice cu ea. Simpla prefigurare a ceea ce avea să se întâmple transforma întâlnirile cu ea într-o suită de scurte mişcări febrile, în care amorezii lipsiţi de experienţă se încurcau fără speranţă.
Koni nu era admis în rândul amorezilor; rolul lui se rezuma la acela de gardian al întâlnirilor. Li se păruse tuturor o firească distribuire a rolurilor – iniţial şi lui Koni.
Dar de la o vreme, de când inventase trucul cu oglinjoara, se transpusese treptat în celălalt rol şi se închipuia el însuşi trăgând în jos chiloţelul acela roz – sau era un sutien? – şi dezgolind acel funduleţ – sau erau sânii?
Koni stătea de şase în faţa serei, lângă grămada de compost. În oglinjoară apărea Tomi, agitându-se deasupra trupului supus al lui Geneviève. Koni încerca să alcătuiască un întreg din secvenţele mereu schimbătoare.

Brusc simți în nări miros stătut de chiştoace de țigară. Ridicându-şi ochii, dădu de chipul suspicios al grădinarului. Se pierdu cu firea şi bătu de două ori în geam.

Acum şedea pe scaun în odaia lui, curios ce avea să urmeze.

Atunci se deschise uşa şi în prag se ivi Geneviève cu un aspirator. Intră, îi zâmbi, puse aparatul în priză şi începu să aspire. O observa manevrând peria printre picioarele mesei şi ale scaunelor şi apropiindu-se încetul cu încetul. O văzu dând deoparte măsuța de cafea plasată între divan şi scaunul său şi aspirând covorul din fața lor.

Iat-o împingând peria sub divan. Când țeava se ciocni de marginea de jos a divanului, Geneviève se aplecă. Fundul i se afla acum exact sub ochii lui Konrad. Purta un şorț de lucru verde, care-i trecea doar puțin de genunchi.

Konrad era sigur că ea nu se va împotrivi dacă el avea să apuce cu amândouă mâinile tivul şorțului şi să-l ridice.

Ceea ce şi făcu. Pentru o frântură de secundă zări un dezamăgitor amestec de lenjerie intimă băgată în nişte dresuri de culoarea laptelui, apoi auzi un țipăt şi o palmă îi arse obrazul.

Pe loc îi dădură lacrimile.

182

— Pardon, iertare, domnu Lang, dar zău să nu mai tragi în sus de fusta mea, se jelea Svaia Romanescu, când intră intempestiv sora Irma, care urmărise scena la monitor.

— Aici nu lovim pacienții, chiar dacă au devenit nişte bătrâni scârboşi.

Una dintre inovațiile introduse de doctorul Kundert era supravegherea video. Se foloseau două seturi de benzi pentru câte douăzeci şi patru de ore, benzi care erau şterse alternativ, dacă nu se întâmpla nimic deosebit. Astfel avea posibilitatea să studieze observațiile personalului medical făcute în timpul absenței lui. Un aspect util, având în vedere că se pregăteau pentru tratamentul cu POM 55, în care toți îşi puseseră speranțele. Programul orelor lui de vizită era foarte divers, dat fiind că lucra în continuare la Spitalul Magdalena. Îşi propusese să aştepte decizia companiei farmaceutice, care trebuia să-şi dea acordul pentru realizarea testului în circumstanțele date şi cu echipa disponibilă. Abia atunci urma să-şi informeze profesorul şi să-şi dea demisia.

Nici doctorul Wirth nu era la curent cu planul lor; dar vizitele lui se încadrau într-un orar extrem de riguros, aşa că era simplu să se evite o întâlnire cu cei doi neurologi.

La dorința Simonei, doctorul Kundert îl ocolea deocamdată şi pe doctorul Stäubli. Simone nu era înclinată să se bazeze pe discreția medicului față de bătrâna sa pacientă, Elvira. Din această pricină avea grijă ca Stäubli să nu afle nimic nici despre şedințele în care se uita la fotografii cu Konrad.

Simone şi doctorul Kundert derulau, alături de sora Ranjah, înregistrarea scenei pe monitor. Konrad Lang, stând nemişcat pe scaun, ridicând apoi capul şi surâzând. Svaia Romanescu, ivindu-se cu aspiratorul în mână în marginea stângă a imaginii. O văzură îndepărtând măsuța de cafea, dând cu aspiratorul sub divan, aplecându-se – şi pe Koni ridicându-i cu un aer absolut firesc fusta şi încasând pe loc o palmă.

— Pur şi simplu aşa ceva nu-i stă în caracter, se miră Simone.

— Nu este neobişnuit ca un pacient suferind de Alzheimer să-şi schimbe caracterul.

183

— De vină sunt fotografiile, intră în vorbă sora Ranjah. Fotografiile la care vă uitați împreună cu el – pe-atunci era la vârsta când băieții cam aşa se poartă.

— Ar fi asta o explicație? întrebă Simone.

— Pacienții trăiesc deseori cu mare intensitate în trecut, răspunse Kundert. Dacă domnul Lang îşi retrăieşte pubertatea, teoria n-ar fi eronată. Îmi permiteți, vă rog, să mai văd o dată fotografiile?

Sora Ranjah îi aruncă Simonei o privire întrebătoare. Când Simone dădu din cap aprobator, ieşi din încăpere şi reveni cu teancul de fotografii din perioada Saint Pierre. Pe celelalte Simone le păstra în camera ei.

Doctorul Kundert examina fotografiile.

— Nu e o perioadă tocmai rea în existența unui bărbat, remarcă el în cele din urmă. Dacă toate merg bine, am putea avea succes, înainte ca el să uite şi acea vreme.

Simone nu era prea convinsă de o asemenea reuşită. Chiar în zilele următoare avu impresia că interesul lui Konrad pentru acele fotografii scăzuse. Nici numele colegilor ori împrejurările când fuseseră făcute pozele nu-i mai erau la fel de familiare. Multe dintre reacțiile lui Konrad – modul cum îşi pierdea firul chiar în cursul abordării unei teme preferate sau când ea încerca să-i orienteze atenția spre o imagine anume – i se păreau cunoscute. Întocmai aşa se întâmplase când fotografiile cu Thomas din anii ’50 şi ’60 începuseră să nu-l mai intereseze.

Ca şi cum n-ar fi avut destule probleme cu cei din jur, se confrunta şi cu neplăceri personale. Primele trei luni de sarcină trecuseră fără fenomenele secundare de care se plângeau frecvent alte femei: greață şi vărsături dimineața, amețeli bruşte în cursul zilei. Dar acum, în luna a patra, când aceste simptome de regulă dispar, la ea abia începeau.

— Nu vă faceți griji din pricina asta, îi zisese ginecologul.

— Lămuriți-l şi pe soțul meu, replicase ea.

Urs Koch o înduioşase inițial cu grija lui exagerată, dar acum o scotea din sărite. De câte ori se scula din pat noaptea, o

184

întreba: „Eşti O.K., scumpo?”, iar când stătea mai mult la toaletă, bătea la uşă şi

şuşotea: „Ai nevoie de ceva, scumpo?” Nu-i mai spusese „scumpo” niciodată până atunci.

Vărsăturile matinale nu prea avea cum să le ascundă de el şi nu dură mult până când Urs se folosi de ele ca pretext împotriva lui Konrad.

— Sigur că-ți admir implicarea, dar a venit momentul când eşti datoare să ai grijă de tine însăți. Lasă-l pe mâna specialiştilor!

În această situație surveni şi întoarcerea Elvirei.

Cât timp lipsise, Simone se întrebase mereu dacă lăsase în Casa Stockli toate lucrurile aşa cum le găsise. Dacă nu cumva albumele din raftul secret al mesei de scris fuseseră orânduite într-un anumit fel, ori dacă cei de la centrul de copiere nu au uitat vreun semn de carte sau vreo notiță care s-o dea de gol.

Aşa că era peste poate de agitată în seara când Urs şi cu ea o invitaseră pe Elvira la o cină de bun venit.

Dar, după ce o gratificase pe Simone cu două sărutări distante, Elvira nu dădu de înțeles că ar fi ceva în neregulă. Arăta odihnită, refăcută. Chipul îi era bronzat discret şi uniform, iar părul, vopsit subtil într-o nuanță ceva mai deschisă ca de obicei, îi evidenția bronzul.

Povesti câte ceva despre nişte cunoscuți comuni întâlniți la munte, se opri un pic asupra deciziei lui Thomas de a-şi „rotunji” – cum se exprimase telefonic – tradiționalul său voiaj de Crăciun cu un sejur de trei săptămâni la Acapulco şi trecu apoi la subiectul care o preocupa cu adevărat:

— Cum o duce pacientul nostru?

— Cât de bine poate în starea în care e.

— Adică şade pe scaun cu o privire fixă?

— Ba nu, vorbeşte.

— Despre…?

— Despre vremurile de altădată.

— Zicând ce?

— Pe moment evocă perioada petrecută la colegiul Saint Pierre.

185

— Trebuie să fi trecut de atunci peste cincizeci de ani.

— Aşa merg lucrurile cu el. Înapoi. Se afundă tot mai adânc în amintirile de demult, zise Simone.

— Se distruge ocupându-se de Koni. Şi ar fi cazul să se menajeze, glăsui Urs şi îi zâmbi Simonei: Să-i spunem?

Simone se ridică de la masă şi părăsi încăperea.

Urs rămase cam încurcat pe scaunul său.

— Hai, mişcă-te, du-te după ea!

— Scuză-ne, dar… Simone…

— Am priceput. Mă bucur pentru voi.

Îndată ce ieşi Urs, se ridică şi Elvira.

Doctorul Stäubli primise un telefon la o oră târzie. Cu puțin după zece seara ajunse la poarta Vilei Rododendron şi dădu acolo peste un bărbat înalt, relativ tânăr, care apăsa pe butonul de la soneria casei de oaspeți. Cei doi se salutară cu o înclinare din cap. Prin interfon se auzi vocea Simonei:

— Doctorul Kundert?

Uşa se deschise zuruind.

— Pot să intru şi eu? întrebă doctorul Stäubli.

Kundert ezită.

— Nu ştiu. Aici sunt foarte stricți când e vorba de securitate. Sunteți aşteptat la vilă?

— Nu, azi la Casa Stockli. Dar vin destul de des şi în casa de oaspeți, la pacientul nostru Konrad Lang. Sunt doctorul Stäubli.

Pe drum îl întrebă pe Kundert:

— Vă aflați alături de noi de curând?

— Aşa e, de foarte curând.

— Lucrați în psihiatrie?

— În neuropsihologie.

— Şi doctorul Wirth?

Ajunseseră la bifurcarea care ducea înspre casa de oaspeți. Stäubli se opri şi aşteptă un răspuns.

— Mi-a părut foarte bine, spuse Kundert nefiresc de grăbit şi-l abandonă pe Stäubli.

186

Acesta era aşteptat în Casa Stockli de o Elvira agitată.

— N-aveți deloc aerul unui caz urgent, îi zâmbi Stäubli.

— Bronzul acoperă paloarea. Glicemia mi-e prea ridicată. Şi uneori mi se clatină podeaua sub picioare.

— Aveți optzeci de ani şi tocmai v-ați întors de la o cotă de o mie cinci sute de metri înălțime.

— N-am împlinit încă optzeci.

O urmă în dormitor. Chiar când îi lua tensiunea, Elvira dori să se informeze:

— Cum îi merge?

— Nu-i nimic schimbat de alaltăieri, când am vorbit ultima dată la telefon.

— Dar nu mi-ați spus nimic despre amintirile lui amănunțite privind o perioadă de-acum cincizeci de ani.

— N-am făcut-o, pentru că nici nu se întâmplă aşa… Tensiunea dumneavoastră ar provoca invidia multora. Inclusiv a mea, de pildă.

— Simone afirmă că povesteşte detaliat despre timpul petrecut la Saint Pierre.
— Ce-i drept vorbeşte din nou, dar spune lucruri confuze. Dacă Simone le înțelege, ceva nu-i în regulă nici cu ea.
— Este însărcinată.
— În cazul ăsta, n-ar trebui s-o facă pe infirmiera seara târziu, în compania unui medic tânăr.
— Face ea asta?
— Chiar acum. Am venit odată cu el. Un doctor Kundert, neuropsiholog.
— Dar ce s-a întâmplat cu doctorul Wirth?
— Am întrebat şi eu de el.
— Şi?
Stäubli dădu din umeri.
— ...Şi cum stăm cu glicemia?
Elvira arătă spre masa ei de machiaj. Acolo se aflau tabelele cu valorile glicemiei, ale glicozuriei şi ale corpilor cetonici. Stäubli le examină.
— Oscilațiile se mențin în limite tolerabile.
)!
187

— Nu pot spune decât cum mă simt, replică Elvira cu răceală. Mi-ați spus mereu că valorile măsurate de pacient sunt imprecise.
Stäubli începu să scotocească în trusa lui medicală.
— Ce-i cu doctorul Wirth? insistă Elvira.
— O să-l întreb personal.
— Țineți-mă la curent, zise ea şi îşi întoarse capul când doctorul Stäubli o înțepă în vârful unui deget şi puse o picătură de sânge pe testerul său.
Două zile mai târziu doctorul Kundert era dat afară.
Stäubli se interesase la doctorul Wirth care era exact sarcina lui Kundert în tratarea lui Konrad Lang. Wirth auzise de Kundert. Ştia că e socotit un medic de mare talent în echipa profesorului Klein, şeful Secției de Geriatrie de la Spitalul Magdalena.
Profesorul Klein reacționă deconcertat la întrebarea doctorului Wirth şi-l convocă pe Kundert.
Chestionat, Kundert dădu răspunsuri cât de cât curajoase şi destul de oneste. Conversația dură zece minute. După care Kundert avea în buzunar anunțul de concediere fără preaviz. Motivația: contravenție gravă față de condițiile contractului său de angajare. Juridic, nu se putea obiecta nimic.
Acum şedea, şi mai adus de spate ca de obicei, în fața Simonei.
— Nu-mi rămâne altceva de făcut decât să-mi caut un post – şi anume unul situat foarte departe. Profesorul este foarte influent.
— V-ați putea imagina să fiți angajat ca membru permanent al echipei de îngrijire a

lui Konrad? întrebă Simone. Sau măcar temporar. Până găsiți o altă soluție.

— Şeful lui O'Neill nu-mi va da aprobarea pentru test. Probabil că exact în această clipă este pus să-i jure asta profesorului Klein, care l-a chemat la telefon într-un acces de furie.

— Şi totuşi?

— La ce v-ar folosi angajarea mea, odată ce nu putem efectua testul?

188

— N-aş mai fi nevoită să văd mutra doctorului Wirtli.

Kundert zâmbi.

— Ce-i drept, ăsta este un motiv bun.

Un medic care lucrează într-un spital nu câştigă o avere, dar era totuşi prea mult pentru bugetul de care dispunea Simone pentru Konrad Lang. Se văzu nevoită să i se adreseze lui Urs.

— Eşti convinsă că te-ar despovăra?

— Sunt absolut convinsă. Omul ar lucra pentru noi cu normă întreagă.

— Ce părere are Elvira despre asta? Oricum, treaba ar fi plătită din contul ei.

— M-aş bucura dacă n-am fi obligați să discutăm cu ea orice problemă legată de sarcina mea.

Constatarea surprinzătoare că angajarea unui neuropsiholog pentru un prieten neiubit al familiei ar reprezenta, de fapt, soluționarea unei probleme legate de sarcina soției sale păru să-l convingă pe Urs. Dr. Peter Kundert fu angajat, preluându-şi imediat funcția. Din motive contabiliceşti figura oficial ca medic al întreprinderilor Koch, dar neoficial se ocupa doar de îngrijirea pacientului Konrad Lang.

Tocmai acest artificiu contabilicesc îi oferi conducerii companiei farmaceutice unde lucra Ian O'Neill legitimitatea de a-l include pe doctorul Kundert, neuropsiholog al unui concern elvețian, în testările clinice ale substanței POM 55.

Argumentele perseverentului doctor O'Neill şi aversiunea – care se accentuase în ultimii ani – a şefului echipei de cercetare față de arogantul profesor Klein de la Spitalul Magdalena rezolvară şi restul problemelor.

9

— Cum ne trage asta după ea, spuse Konrad Lang.

Simone Koch încercă să-l înțeleagă. Stăteau pe bancheta din spate a maşinii doctorului Kundert şi urcau pe şoseaua împădurită, într-o coloană de automobile, spre clinică.

Konrad îi explică:

— Când asta merge, mergem şi noi. Iar când stă, stăm şi noi.

Simone crezu că pricepe:

— Ca un tren, vrei să spui.

Konrad îşi clătină capul, negând.

— Ba nu, asta de aici vreau să spun. Cum ne trage după ea.

Simone se obişnuise cu faptul că uneori Konrad vedea lucruri care ei îi rămâneau ascunse. Sau vedea lucrurile cu totul altfel decât le vedea ea. Se întâmpla să se uite pe fereastră şi să spună: „Aici atârna pe vremuri un altul”. Ceea ce însemna că privea fereastra ca pe un tablou agățat pe perete.

Când comenta o fotografie îşi folosea mâinile şi picioarele ca să-i precizeze ce anume era sus, jos, în prim-plan sau în fundal. Credea că ea nu percepe cele trei dimensiuni. În ultimul timp, lucrurile se întâmplau tot mai des aşa, spre îngrijorarea tuturor. Fotografia de pe nava cu zbaturi, altădată un prilej să înşire numele tuturor celor aflați în poză, i-o explicase deja de două ori în felul acesta: „Asta e aici, şi asta-i acolo”.

Erau în drum spre clinica universitară, unde Konrad fusese supus de câteva zile unor investigații medicale diverse. Trebuia stabilit un cumul de date în vederea diagnosticului, ca bază

190

decizională pentru comisia de etică şi cu scopul de a ajunge la valori comparative necesare tratamentului.

Efectuaseră testele psihologice în casa de oaspeți. Făcuse la clinică encefalograma şi fusese supus şi la măsurarea irigării sanguine a tuturor zonelor creierului.

Acum se duceau să facă ultimul test, tomografia computerizată.

Konrad suportase fie cu indiferență, fie cu amuzament toate cercetările efectuate asupra lui. Şi azi acceptă cuminte să fie întins, acoperit cu o pătură şi introdus în cilindrul tomografului.

Când acesta se roti, întâi încet şi treptat tot mai repede, Konrad ațipi.

Mai dormea şi când îl scoaseră din tomograf.

— Domnule Lang? îl strigă asistenta.

— Domnule Lang? îl strigă şi doctorul Kundert.

Konrad nu reacționa. Kundert îl scutură cu blândețe. Apoi puțin mai tare.

— Bună dimineața, domnule Lang, spuse destul de tare.

Konrad deschise ochii. Apoi îşi smulse pătura şi se uită la labele picioarelor lui goale.

— Am fost sigur, izbucni. Trei degete.

Sări de pe pat şi căzu atât de rău, încât îşi fractură tibia şi peroneul.

— Curat ghinion. Sărăcuțul! zise Elvira Senn, când doctorul Stäubli o informă, în timp ce o consulta, despre accidentul lui Konrad. Nu suna prea compătimitor, mai degrabă interesat: Cât de rău e?

— Fractura în sine nu e complicată. Dar e un regres grav pentru un pacient cu Alzheimer să rămână țintuit la pat. E nevoit să renunțe la gimnastică, mobilitatea şi capacitatea lui de coordonare au de suferit, creşte riscul complicațiilor, cum ar fi problemele circulatorii, emboliile, degenerescența musculară şi decalcifierea osoasă.
— Accelerează evoluția bolii?

191

— Pericolul e major, zise Stäubli, făcându-şi notițe în fişa ei medicală.
— Pentru el poate că-i mai bine aşa.
Stäubli îşi ridică ochii de pe fişă.
— De ce credeți asta?
— Pentru că felul cum trăieşte nu e viață.
Doctorul stătu o clipă pe gânduri.
— Nu ştiu. Poate că doar ni se pare nouă aşa. Poate că trăieşte într-o lume despre care noi n-avem habar. Poate că aia-i viața adevărată.
— Doar nu credeți aşa ceva?
Doctorul Stäubli dădu din umeri.
— În orice caz, n-aş vrea să fiu obligat să decid eu cum e mai bine.
Kundert şi O'Neill hotărâră că era mai prudent să nu pomenească accidentul în fața comisiei de etică, menite să ia peste două zile o decizie privind „cererea doctorului Kundert", printre altele.
Incidentul de la tomografie avea şi un aspect pozitiv: istoricul bolii lui Konrad Lang, comunicat în silă şi în trei etape de doctorul Wirth, menționa o întâmplare asemănătoare în timpul primei tomografii computerizate, în urmă cu un an. Şi atunci pacientul asociase tomografia cu pierderea celor trei degete de la picioare.
— Asta înseamnă în primul rând că a învățat ceva nou acum un an, îi explică doctorul Kundert Simonei, şi în al doilea rând că acest lucru era stocat în memoria de scurtă durată şi a putut fi invocat datorită unui episod asemănător.
— Poate fi un semn bun?
— Înseamnă probabil că acest sector al creierului nu este atât de deteriorat încât să nu mai poată fi stimulat.
Kundert şi O'Neill hotărâră să sublinieze acest aspect al incidentului în fața comisiei de etică.
»
192

Cu o zi înainte de a se pronunța decizia comisiei, Simone îl vizită pe Konrad şi aduse cu ea o seric de fotografii încă neştiute de el.
Konrad zăcea în patul de spital, privind țintă la piciorul lui pus în ghips, atârnat

printr-un fel de scripete de o bară metalică aflată deasupra patului. Fotografiile înfăţişând-o pe Elvira cu cei doi băieţi în diverse voiaje nu păreau să-i stârnească un interes deosebit.

Se văzu, copil, în Piaţa San Marco din Veneţia, golită de lume, alături de Thomas şi Elvira şi înconjuraţi de zeci de porumbei. După cât de puţină umbră era, trebuia să fi fost ora prânzului. În fundal – mesele neocupate din faţa arcadelor unor cafenele, ale căror marchize erau fără excepţie coborâte: în spatele lor, oameni mai chibzuiţi mâncau în linişte, apăraţi de soarele dogorâtor al amiezii.

Despre câteva poze Konrad ştia să spună unde fuseseră făcute: „Veneţia”, zicea, sau: „Milano”. În toate-i recunoştea pe: „Tomi, Koni şi mama Vira”.

— Mama Vira?

— Mama Vira.

Se mai văzu pe o plajă pustie, construind împreună cu Tomi, sub o umbrelă de soare în dungi, un castel de nisip. În plan secund, un şir de cabine, vopsite în dungi şi ele. Acolo unde nu mai era umbră, şedea într-un şezlong Elvira. Purta un costum de baie cuviincios. Lângă ea – un alt şezlong, gol.

— Tomi, Koni şi mama Vira.

— Unde?

— La mare.

Pe ultima filă a albumului erau trei poze. Prima reprezenta un segment din cala întunecoasă a unui vapor, două şiruri de hublouri şi modelul recognoscibil al niturilor masive de pe învelişul exterior. O pasarelă albă cu inscripţia „Dover” cobora în interiorul navei; în semiîntuneric se desluşea vag un plastron alb, aparţinând probabil uniformei unui bărbat.

A doua fotografie relua aceeaşi pasarelă, văzută de mai aproape. În fundal, bărbatul în uniformă, iar în prim-plan, cu

193

spatele la vapor, Elvira şi Thomas făcând semne de salut cu mâna în direcţia aparatului de fotografiat.

Abia a treia fotografie îl tulbură pe Konrad. Apărea din nou pasarela, de astă dată privită din direcţia opusă. În fundal – o parte dintr-o clădire portuară şi oameni cu paltoane şi pălării, fluturându-şi şi ei mâinile în chip de salut. În prim-plan, chiar pe pasarelă, un cuplu – o femeie şi-un bărbat. Lui i se distingeau clar gura cu buze subţiri, schiţând un zâmbet, şi ochii umbriţi de borul unei pălării de fetru cu panglică lată. Deasupra unui costum din flanel în trei piese avea un palton de tweed, descheiat. Cămaşa era de culoare deschisă, cravata – în dungi. Gulerul paltonului era ridicat, mâna stângă – adâncită în buzunarul prins atât de sus, încât îl obliga să-şi îndoaie braţul din cot.

Nu se desluşea dacă-şi lăsase braţul drept liber sau îl ţinea în jurul mijlocului

femeii, cât el de înaltă şi zâmbind aproape provocator înspre obiectivul aparatului de fotografiat. Tunsă paj, purta o căciuliță de blană aşezată pe cap cu o îndrăzneală cochetă, un costum gros de tweed cu un guler de blană asortat căciulii, un pulover cu dungi transversale, înguste şi un şal lung de caşmir. Pe umărul drept îi atârna cureaua lungă a poşetei.

— Mama Anna, izbucni Konrad pe un ton dispreţuitor şi mătură cu un gest violent copiile de pe pat.

Când Simone examina mai târziu fotografia cu sporită atenţie, i se păru că descoperă o anumită asemănare între femeia din poză şi Sophie Berger, asistenta de rezervă cu părul roşu, pe care o concediase.

Koni trebuia să stea în pat pe întuneric, deşi îi era frică de întuneric. N-avea voie să strige pe nimeni şi nici să se ridice din pat.

Altfel aveau să-l înhaţe gălăgioşii oameni negri cu ochi albi, care aduceau cărbunele. Se duceau cu sacii lor negri, plini, în pivniţa hotelului şi ieşeau de acolo cu sacii negri goi. Odată văzuse că unul dintre ei ieşise cu sacul doar pe jumătate gol. O întrebase pe mama Anna ce mai era în sac.

194

— Unii ca tine, neascultători.

— Şi ce fac cu ei?

— Ce crezi că fac cu ei?

Koni nu ştia, dar îşi imagina tot ce putea fi mai rău.

Cel mai rău ar fi fost să fie abandonat pentru totdeauna în sacul cel negru. Pe vecie în întuneric.

Înainte, Koni nu se temuse de întuneric. Abia de când erau la Londra se temea. La Londra se întâmpla să se audă brusc sunet de sirenă şi atunci se făcea întuneric. Exerciţii pentru război, se zicea, şi Koni băga de seamă că şi altora le era frică.

De fapt, se temea de sirene, dar întunericul fiind legat de sirene, se temea şi de întuneric.

Koni avea de ales aşadar între teama de întuneric şi teama de a fi prins cu lumina aprinsă. Se hotăra când şi când să opteze pentru cea de-a doua situaţie şi să aprindă lumina. De aceea mama Anna îi legase acum piciorul de pat.

O putea auzi în camera de alături cu bărbatul care nu trebuia să-l vadă. Dacă l-ar fi văzut, Koni ar fi fost băgat în sac.

Mai veniseră şi altădată bărbaţi care rămăseseră peste noapte. Dar aceia aveau voie să-l vadă. Acelora el avea voie să le spună noapte bună înainte de a se duce la culcare. Aceia îi aduceau uneori câte ceva. Dar ăsta nu trebuia să-l vadă.

De aceea stătea în beznă, legat de pat.

Sora Ranjah şedea în camera infirmierelor şi urmărea monitorul din dormitorul lui Konrad. În odaia lui se stinsese lumina, iar din Konrad Lang nu se distingea decât

conturul pe fondul mai deschis al patului. Stătea nemişcat, dar ea ştia că e treaz. Când dormea pe spate, ca acum – nu se putea altfel din cauza ghipsului – Konrad sforăia. Dar prin difuzor nu se auzea niciun sforăit. Doar respirația obişnuită şi oftaturile profunde ale cuiva care stă treaz în noapte.

Sora Ranjah se ridică din scaunul ei şi coborî fără zgomot scara. Apăsă încet clanța de la uşa dormitorului. Ajunsă în încăpere, băgă de seamă că el îşi ține respirația.

— Domnule Lang? şopti ea.

195

Nicio reacție. Se duse lângă pat.

— Domnule Lang?

Konrad nu se mişcă. Sora Ranjah se nelinişti. Căută comutatorul de lângă mânerul soneriei şi aprinse lumina.

Konrad îşi apăsă mâinile pe ochi.

— N-am aprins eu lumina, mama Anna, imploră el.

— *Mama Anna isn't here,* spuse sora Ranjah şi îl luă în brațe.

Predându-i pacientul în dimineața următoare, sora Ranjah îi raportă surorii Irma incidentul.

— Spuneți-i doctorului că demonii trecutului nu-l lasă să doarmă.

Mai târziu, doctorul Kundert şi Simone se uitară la înregistrarea incidentului.

— De ce oare îi e frică de lumină? întrebă Simone.

— Nu-i e frică de lumină, ci să dea drumul la lumină. Fiindcă mama Anna i-a interzis s-o facă. Nu de lumină se teme. Se teme de mama Anna.

Doctorul Kundert derulă înregistrarea video în sens invers până la momentul când Konrad îşi acoperea ochii şi implora: „N-am aprins eu lumina, mama Anna".

— „Mama Anna", repetă Simone. Aveți vreo idee de ce le numeşte mama Anna şi mama Vira?

— Aşa vorbesc copiii.

— Sau poate că sunt doi copii de aceeaşi vârstă şi ambii le spun celor două mămici „mamă". Ceea ce ar produce permanent confuzii. De aceea „mama Anna" şi „mama Vira".

O săptămână mai târziu sosi aprobarea comisiei de etică pentru includerea pacientului Konrad Lang, de şaizeci şi şapte de ani, în programul de testare a substanței POM 55: cu o *singură* aplicare. Doctorul Kundert abia aştepta să-i spună Simonei.

Dar Simone avusese o noapte proastă. Urs insistase să fie chemat doctorul Sporri. Acesta trecuse s-o vadă înainte de a merge la cabinet şi îi prescrise repaus la pat. În a optsprezecea

196

săptămână de sarcină, grețurile matinale erau mai rele ca oricând. Începeau acum în plină noapte, când patul pornea să se rotească împreună cu ea. Uneori era nevoită să se scoale chiar la ora trei ca să vomite.

— Dar ceva nu-i în ordine aici, repeta Urs întruna. Era obişnuit să se țină seama de obiecțiile lui.

Doctorul Sporri îl linişti:

— Crețurile şi amețeala fac parte dintr-o sarcină normală. Ştim din diverse studii că bebeluşii femeilor care au trecut prin aceste stări cântăresc de regulă mai mult şi vin pe lume la timp.

Totuşi îi prescrise Simonei să rămână în pat. Mai mult ca să-l calmeze pe Urs decât dintr-o necesitate medicală.

Candelaria, menajera, primise de la Urs indicația strictă să-i scutească soția de telefoane şi vizitatori.

— Dar e foarte important, insistă Kundert.

— Dacă doctor spus nu, atunci nu, răspunse Candelaria. Doar şi matale tot doctor.

Aşa că doctorul Kundert trebui să aştepte până după-amiază, când Simone se simți mai bine şi se duse, în ciuda protestului Candelariei, la casa de oaspeți.

— Putem să pornim, spuse Kundert pe un ton neutru, când ea intră în camera infirmierelor, care preluase în tot mai mare măsură funcțiile unei camere de supraveghere.

Simone crezu mai întâi că se referă la ecranul monitorului, unde se vedea cum se chinuie fizioterapeutul cu Konrad, care zăcea apatic în pat. Abia când observă că el îi pândeşte reacția, zâmbind aproape ştrengăreşte, se lămuri.

— Am primit aprobarea?

— Mâine vine O'Neill cu POM 55. Poimâine putem să-i dăm drumul.

— Atât de repede?

— Cu fiecare zi de amânare se pierd mai multe celule.

Simone se aşeză la masa pe care se aflau ceşti de cafea şi un termos. Se schimbase în lunile din urmă. Folosea mai puțin fard şi nu se mai îmbrăca la fel de cochet. Stilul ei devenise ceva mai practic, hainele mai clasice. Trăsăturile îi dobândiseră

197

un plus de feminitate. Sarcina încă nu-i modificase decât prea puțin silueta. Dar era cam palidă şi machiajul nu reuşea să-i disimuleze cu totul cearcănele.

— Vă e mai bine? întrebă doctorul Kundert.

Simone aprobă din cap.

— Putem conta pe dumneavoastră?

Odată obținută aprobarea comisiei, era prevăzută o întreagă serie de teste pentru a evalua efectul tratamentului. Pe lângă investigațiile cu diverse aparate medicale, cele de laborator şi cele psihologice, se dorea şi controlarea capacității de memorare a lui

Konrad, cu ajutorul fotografiilor din trecutul său. Simone fusese de acord să colaboreze la această parte a programului. Trebuia să-i aducă în continuare fotografii şi să se uite împreună la ele, aplicând un anume model de a-l chestiona, în speranța că pe baza răspunsurilor obținute se va putea stabili dacă memoria îi mai slăbise sau rămăsese în acelaşi stadiu.

— Fireşte că puteți conta pe mine. Dar programați-mă preferabil în cursul după-amiezilor.

Fotografia preferată a lui Konrad înfățişa un Mercedes decapotabil într-o poiană de la marginea unei păduri. De învelişul cromat al roții de rezervă, lipită de aripa din față, elegant curbată, se rezema Elvira, toată în alb: fustă strâmtă, trecând de genunchi; jachetă scurtă, la două rânduri de nasturi, cu revere lungi; mănuşi; un basc, tras pieziş peste urechea dreaptă. Numai ciorapii şi pantofii erau negri.

Sub brațul stâng ținea o poşetă-plic din piele de crocodil, cotul drept se sprijinea cu nonşalanță de geamul deschis al maşinii. La o primă privire părea să fie singură în imagine. Dar şi atunci când văzuse poza pentru întâia oară, Konrad îi atrăsese atenția Simonei asupra unui ciuf de păr ivindu-se de după aripa stângă din spate: „Koni”. Uitându-te mai bine, reuşeai să desluşeşti o frunte pe jumătate acoperită şi un ochi abia vizibil.

Apoi Koni arătase spre aripa stângă din față: „Tomi”. Şi acolo se zărea, în spațiul dintre far şi radiator, un puşti ascuns,

198

zgâindu-se la aparat. „Mercedesul ajunge la o sută zece”, comentase Konrad.

De atunci aştepta cu amuzament, de fiecare dată când venea la rând fotografia aceea, ca ei să-i sară în ochi un amănunt special. Iar îndată ce ea-i făcea plăcerea să nu descopere nimic deosebit, îi arăta cu o bucurie copilărească cei doi băieți ascunşi: „Koni -Tomi”. Şi adăuga pe un ton de specialist: „Mercedesul ajunge la o sută zece”.

Când era apatic şi deprimat şi dădea la o parte pozele, îl putea binedispune de fiecare dată cu această imagine-ghicitoare. Dacă era nevoie, chiar şi de câteva ori, la scurte intervale de timp.

Acest mic joc îl juca Simone cu Konrad când intră sora Irma, comunicându-i că doctorul O’Neill se afla în camera de alături şi ar dori să-i vorbească.

În camera de zi, O’Neill şi Kundert stăteau lângă masa pe care era aşezat un aparat pătrățos, destul de mic, cu un dispozitiv în care era prinsă o mască. Semăna cu masca de oxigen a cărei întrebuințare este demonstrată pasagerilor unui avion înaintea oricărui zbor.

O’Neill trecu repede peste formulele de salut.

— Trebuie să facem o probă, să vedem cum reacționează la ăsta.

— „Asta” ce-i?

— Un aparat de aerosoli. Cu el îi vom administra POM 55. Va fi inhalat.

— Inhalat? Credeam că injectat sau luat pe cale bucală.

— Aşa ar fi mai bine. Dar nu am ajuns încă în stadiul acesta. Trebuie să inhaleze produsul: e cea mai bună cale pentru a trece de bariera sangvină şi cerebrală.

Simone dădu din cap.

— Ce trebuie să fac?

Doctorul Kundert interveni:

— Pulverizatorul este acum umplut cu apă şi cu câteva picături de ulei eteric. Vreau să vă întoarceți la el şi să vă uitați în continuare la fotografii. Apoi apărem noi, dumneavoastră îl rugați să inhaleze scurt, iar noi vedem dacă se ivesc probleme,

199

dacă masca e potrivită şi aşa mai departe. Am vrea să fie cât mai relaxat.

Când Simone reveni în camera lui Konrad, el privea în gol. Îşi dădu destulă osteneală până să-l facă să se concentreze din nou asupra pozelor. Abia când apăru cea cu Mercedesul, interesul lui se trezi iar.

— Uite, aici, e oare Elvira în fața unei maşini?

El surâse ştrengăreşte o clipă şi nu zise nimic. Apoi arătă spre aripa din spate:

— Koni.

Şi spre cea din față:

— Tomi.

După care râse şi adăugă:

— Mercedesul ajunge la o sută zece.

Nu dădu aproape nicio atenție doctorului Kundert şi surorii Irma când intrară în cameră cu aparatul şi-l puseră pe tăblia mesei cu rotile, unde i se servea acum mâncarea lui Konrad.

Abia când îi instalară tăblia rotativă deasupra patului, iar Simone, luându-i pozele de pe plapumă, spuse „Şi-acum să trecem iute şi de asta”, aparatul îi atrase atenția.

— Asta ce-i? o întrebă pe sora Irma.

— Un aparat de inhalat. Ca să inhalați.

— Aha, zise el, dând din cap, dar i se citea pe față că n-are habar despre ce-i vorba.

— Vă punem masca şi respirați adânc de câteva ori. Atâta tot.

— Aşa, dădu el din cap, iar apoi se uită la Simone, chicoti şi ridică din umeri.

— O să-ți facă bine, spuse ea.

Konrad lăsă să i se pună masca.

Doctorul Kundert comandă:

— Inspirați – expirați – inspirați – expirați.

Konrad executa cuminte comenzile. De la a cincea inspirare Kundert apăsa pe clapeta atomizorului, renunțând la apăsare odată cu expirarea. Konrad continua să respire liniştit.

După şapte inhalări Kundert nu mai acționă clapeta, îl mai lăsă pe Konrad să

respire de câteva ori şi apoi îi scoase masca.
200

— S-a făcut, zâmbi. Cum vă simţiţi?
Din nou Konrad îi surâse ştrengăreşte Simonei şi ridică din umeri.
Sora Irma îndepărtă tăblia rotativă. Simone puse la loc fotografiile pe plapumă. Părăsind încăperea, doctorul şi infirmiera îl auziră pe Konrad repetând:
— Mercedesul ajunge la o sută zece.
Barca luneca lent în josul râului. De pe ambele maluri ierburile sălbatice năpădeau apa. Koni bătea apa cu padela: o ridica, o aducea în faţă, o cobora, bătea apa, o ridica, o aducea în faţă, o cobora. Tot mai repede luneca barca, tot mai iute curgea râul, şi luneca barca, şi curgea râul.
Acum Koni auzi o voce: „Vâsleşte, vâsleşte".
Koni cobora padela, bătea apa, ridica padela, o aducea în faţă, o cobora, bătea apa.
„Vâsleşte, vâsleşte", zicea vocea.
„Dar vâslesc", gândi Koni.
„Respiră, respiră", se făcu auzită vocea.
Koni deschise ochii. Un chip se apleca asupra lui. Gura, nasul şi părul erau acoperite de o pânză albă. Nu zărea decât ochii.
„Respiră, respiră", zicea chipul.
Koni respira. Deodată îl săgetă o durere cumplită. Ar fi vrut să se ţină de burtă, dar nu putea. Avea mâinile legate.
Strigă. Cineva îi apăsă o mască pe gură şi pe nas.
Koni încercă să scape, răsucindu-şi capul.
Cineva îi ţinu capul pe loc. Tot îl mai durea burta.
„Respiră, respiră", comanda vocea.
Koni respira.
Durerea se îndepărtă.
„Vâsleşte, vâsleşte", spunea vocea.
Koni cobora padela, bătea apa, ridica padela, o aducea în faţă, bătea apa. Tot mai repede luneca barca, şi curgea râul, şi înainta barca.
„Vâsleşte, vâsleşte."
201

„Respiră, respiră."
„Respiră!"
Koni deschise ochii. Era întuneric. Strigă, şi strigă, şi strigă.
Uşa zbură în lături şi se aprinse lumina. Sora Ranjah alergă spre patul lui Koni.
Acesta îşi dăduse la o parte plapuma şi se ţinea de burta dezvelită.
— *Noiv then, now then, x* spuse sora Ranjah şi-l mângâie pe faţă.

— *It hurts*, 2 scânci Koni.
— *Let's see?*
Ranjah îi luă cu blândețe mâna de pe burtă. Dedesubt ieşi la iveală vechea lui cicatrice de la operația de apendicită.
Simone avea o noapte proastă. N-avusese un somn liniştit şi se trezise puțin după ora două. Încercă un timp să respire egal, ca Urs, care dormea iepureşte, să nu-şi dea seama că e trează şi să înceapă iar s-o piseze: „Ce-i? Nu ți-e bine? Să-ți aduc ceva? Să chem doctorul? Nu-i în regulă. Nu-i normal. Poate ar trebui să schimbăm doctorul. Nu ai destulă grijă de tine. Uite, pacostea asta cu Koni. Ai spus că o să se amelioreze treaba odată cu venirea medicului celui nou. Acum porți o dublă răspundere. Nu-i numai copilul tău, e şi al meu. Să-ți aduc ceva? Vrei să mergi la baie, scumpo?"
Abia când văzu dâra de lumină de sub uşa care ducea la aşa-numitul ei budoar, îşi dădu seama că e singură în pat. Aprinse lumina.
Camera începu să se rotească încetişor în jurul ei şi gura i se umplu de salivă. Se aşeză pe marginea patului şi încercă să se concentreze asupra unei imagini relaxante. Dintr-odată i se păru că aude vocea lui Urs din budoar. Se ridică încet în picioare, se duse la uşă şi o deschise.
1 Haide, haide (engl,).
2 Doare (engl.).
3 Să vedem (engl.).
202

Urs era cocoțat măsuța ei masă de scris, zâmbea şi ținea receptorul telefonului aproape lipit de obraz. Reacționă cu un aer atât de vinovat la apariția Simonei, încât n-avea sens să mai inventeze vreo scuză. Rămase locului, lăsă receptorul să atârne şi nu făcu decât s-o privească pasiv cum trage scârbită uşa după ea.
Simone izbuti să ajungă până la baie. Apoi vomită cum nu mai vomitase niciodată până atunci.
Habar n-avea cât stătuse în genunchi în fața vasului de toaletă. Când ieşi din baie, palidă şi epuizată, o aştepta doctorul Sporri. Îl pofti în odaia ei „Laura Ashley" şi îl ignoră pe Urs, care stătea în picioare lângă medic. Îi închise uşa în nas şi se întinse pe divan. Medicul îi luă pulsul şi-i măsură tensiunea.
— Trebuie să vă ducem la spital, până vă întremați.
— Ce am eu nu trece dacă stau în spital.
— Dar acolo vă putem hrăni artificial. Nu creşteți în greutate, sunteți deshidratată. E foarte rău pentru bebeluşul dumneavoastră.
— Pot fi hrănită artificial şi aici.
— Aveți nevoie de îngrijire şi de control, asta nu se face decât într-un spital.
— Am şi aici un spital.
Curând după răsăritul soarelui Simone era deja conectată la aparatul de perfuzie,

într-unul din dormitoarele personalului de serviciu din casa de oaspeți. Urs încercase timid şi zadarnic să protesteze.

— Tu să taci, se mărgini ea să spună, iar el tăcu imediat.

Doctorul Sporri, inițial sceptic, se arătă impresionat de standardul casei de oaspeți, de dotarea şi de echipa medicală.

Sora Ranjah pregăti cu îndemânare perfuzia şi, după ce doctorul Sporri o puse, fixă cu o mână uşoară canula şi tubul.

Simone adormi după scurtă vreme.

Se trezi la auzul unei tuse puțin cam forțate. Deschizând ochii, o zări pe sora Irma lângă patul ei. Tocmai îi schimba perfuzia.

203

— Soțul dumneavoastră a fost aici, zâmbi ea. I-am spus că nu puteți fi deranjată.

— Bine. Spuneți-i asta şi data viitoare. Cât e ceasul?

— Trecut de două.

Simone se sperie. Dormise opt ore.

— Şi domnul Lang?

— Pregătit pentru procedură.

— De ce nu m-ați trezit?

Simone dădu la o parte pătura şi încercă să se ridice din pat. Sora Irma îi puse o mână pe umăr.

— Doctorul Kundert mi-a spus că nu am voie să vă trezesc. Şi, îndată ce veți fi trează, să-l chem. Ceea ce o să fac acum. Iar dumneavoastră aşteptați-l aici.

Curând intră Kundert.

— Oare nu stabilisem că e nevoie şi de ajutorul meu la testul lui Konrad? întrebă Simone.

— Aveam de gând să vedem dacă vă treziți la schimbarea perfuziei.

— Şi dacă nu m-aş fi trezit, ați fi început fără mine?

Doctorul Kundert zâmbi.

— Oricum, v-ați trezit.

— Atunci scoateți-mi chestia asta.

Îi întinse brațul.

— Vă simțiți în stare să participați? De fapt, nu cred să se ivească probleme. Va fi de față şi sora Ranjah. Are o influență liniştitoare asupra pacientului.

— Deci e neliniştit?

— A avut o noapte agitată. De aceea s-a oferit să vină şi sora Ranjah. Pentru orice eventualitate, zicea.

— Scoateți-mi chestia asta, vă rog.

Kundert aduse spirtul şi un plasture, desprinse perfuzia şi îndepărtă canula,

dezinfectă şi bandajă locul puncţiei. După care, părăsind încăperea, îi spuse:

— Vă aşteptăm jos.

În dormitorul lui Konrad aparatul de aerosoli era instalat pe tăblia rotativă, aflată încă în afara razei lui vizuale, în spatele

204

patului. Kundert, O'Neill şi sora Irma stăteau în preajma aparatului şi o salutară pe Simone cu o scurtă înclinare a capului.

Părul rebel al lui O'Neill dovedea că trecuse printr-o noapte agitată.

Sora Ranjah şedea lângă patul lui Konrad şi se uita cu el la fotografii. Când Simone se apropie de pat, el îşi ridică o clipă ochii şi o salută cu un zâmbet mirat, de parcă-ar fi întrebat: „Cine eşti tu, frumoasă străină?"

— Nu vă întrerupeţi, vreau doar să mă uit şi eu un pic.

Konrad era încântat de atâţia spectatori. Continuă să comenteze pozele. Era mai atent decât în ziua precedentă şi se oprea asupra unor imagini care de obicei nu-l prea preocupau: Veneţia, plaja nisipoasă, Domul din Milano.

În spate, doctorul O'Neill scoase dintr-o lădiţă frigorifică o fiolă; îi dezinfectă buşonul de gumă şi cu ajutorul unei seringi îi extrase conţinutul. Îl injectă în atomizorul aparatului de aerosoli şi-i făcu un semn Simonei.

Sora Ranjah puse la îndemână fotografia preferată a lui Konrad.

— Uite, poza asta ne-ar mai interesa. Poţi să ne povesteşti câte ceva despre ea? i se adresă Simone, şi-i făcu la rândul ei un semn lui O'Neill.

Compresorul aparatului de aerosoli începu să zumzăie. Sora Irma aduse tăblia rotativă lângă pat.

Konrad era încântat de jocul care avea să urmeze. Tocmai când să înceapă povestea pozei cu Mercedesul, Simone zise:

— Hai să mai facem iute şi inhalaţia.

Îi luă fotografiile de pe plapumă, iar sora Irma îi puse aparatul sub nas.

— Ce-i ăsta?

— Păi, iar a venit timpul să inhalezi.

Konrad nu lăsă să se vadă că e nedumerit.

— Fireşte, aprobă el din cap şi lăsă să i se pună masca.

Simone şi sora Ranjah îi zâmbiră. Apoi îi făcură loc doctorului Kundert.

205

— Inspiraţi – expiraţi – inspiraţi – expiraţi, comandă doctorul.

Konrad se conformă. Kundert se adaptă la ritmul respiratoriu al pacientului. Apăsa butonul ventilului şi apoi îi dădea drumul; repetă manevra de câteva ori. Odată cu fiecare inspirare, Konrad inhala picături mărunt pulverizate de POM 55.

— Inspiraţi – expiraţi – inspiraţi.

„… Respiră, respiră.”

Konrad închise ochii.

Nivelul lichidului din atomizor scădea.

„… Vâsleşte, vâsleşte.”

Konrad căscă dintr-odată ochii, apucă masca şi şi-o smulse de pe faţă.

Nimeni nu se aşteptase la asta, nimeni n-avu prezenţa de spirit să-l oprească. Doctorul Kundert abia mai reuşi într-o ultimă secundă să salveze aparatul, luându-l din preajma lui Konrad, care dădea din mâini ca un bezmetic.

Konrad nu acceptă cu niciun chip să i se mai pună o dată masca. Aşa încât O'Neill şi Kundert, neavând încotro, hotărâră să se limiteze la cât apucase să inhaleze. O'Neill evaluă restul neconsumat de POM 55, rezultând că până la incident i se administrase pacientului cam optzeci la sută din doza prescrisă.

— Ar trebui să fie de-ajuns, concluziona el.

Nu părea însă prea convins.

Konrad nu se linişti decât după câtva timp. Simone încercă în zadar să-i abată atenţia cu ajutorul fotografiilor. Abia când toată lumea părăsise încăperea şi sora Ranjah, cu migdalele ei în miere, îl alintă cu tandrul ei limbaj pestriţ, păru să se destindă treptat.

Iar Kundert, O'Neill şi Simone stăteau de vorbă în camera infirmierelor.

— În cazul în care experimentul nu-şi va face efectul, nu vom şti niciodată dacă de vină a fost dozajul prea mic, se necăjea Kundert.

206

— Să nimereşti dozarea unor substanţe experimentale ţine oricum de noroc, îl consolă O'Neill.

— Şi acum ce urmează? se interesă Simone.

— Stăm şi aşteptăm, răspunse Kundert.

— Cât timp?

— Până se întâmplă ceva.

10

— Au experimentat *ce anume?* întrebă Elvira Senn consternată.

— Lui Konrad Lang i s-a administrat în cadrul unui test clinic o substanţă care încă se mai află în cercetare, îi explică doctorul Stäubli.

— E permis aşa ceva?

— Dacă un medic lansează propunerea şi toţi cei implicaţi sunt de acord – da.

— Eu n-am fost întrebată.

— Nu sunteţi implicată în sensul la care mă refeream. Implicaţi sunt medicul,

compania farmaceutică, o comisie de etică şi pacientul. În cazul nostru – autoritatea tutelară.

— Şi toți au fost de acord?

— Aşa se pare.

Elvira dădu din cap a îndoială.

— Credeam că boala e incurabilă.

— Chiar este. Până acum.

— Iar Koni ar putea fi primul pe care ar reuşi să-l vindece?

— Cel mult ar aduce o contributie la cercetarea maladiei Alzheimer.

— Fără s-o ştie?

— Fără s-o bănuiască măcar.

În zilele următoare, echipa din casa de oaspeți era preocupată să-i pună pe picioare pe ambii pacienți.

208

Lui Konrad i se puse pe picior un bandaj de ghips mai lejer, ca să poată merge. Terapeutul şi sora Irma se străduiau să-l convingă zilnic să facă măcar câțiva paşi.

Simone petrecea o mare parte a zilei sub perfuzie. Dar după-amiezile se ducea la Konrad şi se uita cu el la fotografii, timp de o oră, dacă reuşea să-i țină treaz interesul atâta vreme. Îi punea întrebările care îi fuseseră indicate, iar doctorul Kundert evalua răspunsurile pe monitor.

Deocamdată nu se constata nicio înrăutățire a stării lui, în afara obişnuitelor oscilații de dispoziție. Dar după un timp atât de scurt nu se putea trage vreo concluzie optimistă.

Singura surpriză a acelor zile fu vizita lui Thomas Koch la casa de oaspeți.

Apăru pe neaşteptate, bronzat şi plin de energie, în fața uşii şi ceru să intre. Sora Irma, care nu-l mai văzuse niciodată, făcu greşeala să-l întrebe cine e şi ce doreşte. Iar el făcu greşeala să-i răspundă:

— Pe dumneata nu te priveşte aşa ceva! Lasă-mă să intru!

Doctorul Kundert auzi din marchiză discuția aprinsă, veni să vadă ce se întâmplă şi salvă situația.

După scurt timp Thomas, iritat, se afla în camera unde nora lui stătea sub perfuzie şi-i număra picăturile.

Vederea ei – femeie drăgălaşă şi viitoare mamă a primului său nepot – îl îmblânzi numaidecât. În loc să se plângă de cum îl primise sora Irma, cum îşi propusese, spuse:

— Sper să te faci bine cât mai curând.

— Sper şi eu, oftă Simone. Cum a fost?

— Unde?

— Nu ştiu. De unde te-ai întors.

Thomas ezită o clipă până să zică:
— Jamaica.
— Poate călătoreşti prea mult.
— Cum adică?
— Dacă nu-ți aminteşti imediat de unde tocmai ai venit…
— E vârsta.
209

Râse un pic prea tare şi se aşeză pe scaunul de lângă pat. Apoi deveni serios. Îi luă părinteşte mâna:
— Urs mi-a mărturisit că te-ai mutat aici nu numai din cauza problemelor tale cu sarcina.
Simone nu-i dădu niciun răspuns.
— L-am certat. Foarte tare.
Îşi dorea să n-o mai țină de mână.
— Mă tem că mă moşteneşte. Ce naşte din pisică şoareci mănâncă. Dar de un lucru poți fi sigură la bărbații din familia Koch. Într-o situație gravă suntem alături de soțiile noastre. Ce importanță mai au celelalte fleacuri? Niciuna.
Ea îşi retrase mâna.
— Fireşte că te înțeleg. Aşa ceva nu se face, mai ales când femeia e însărcinată. Nu există scuze. Trecu la subiectul-cheie: Totuşi, eu unul cred că ar trebui să te muți de aici. Medici, infirmiere şi un bătr în care moare încetul cu încetul – asta-i o ambianță apăsătoare pentru o viitoare mămică. Îți aranjăm dincolo o cameră şi angajăm o asistentă. O să rămâi surprinsă cât de iute de înzdrăveneşti.
— Am aici tot ce-mi trebuie şi sunt îngrijită excelent. Un soț infidel nu reprezintă nici el ambianța ideală pentru o viitoare mamă.
— N-o să se mai întâmple.
— S-a întâmplat deja prea des.
— Asta se drege.
— Nu.
Suna de parcă Simone s-ar fi gândit îndelung la întreaga situație. De fapt însă, abia atunci totul se limpezise. Nu, nimic nu avea să se mai dreagă. Niciodată. Venise vremea să chibzuiască la ce avea să facă de-acum înainte.
— Ce vrei să spui?
— Încă nu ştiu.
— Să nu faci prostii.
— Cu siguranță n-am să le fac.
Thomas se ridică de pe scaun.
— Pot să-i transmit ceva lui Urs?
210

Simone negă din cap.
— Fă-te bine, zise Thomas, îi mângâie brațul şi se pregăti să plece.
— Ai trecut pe la Konrad?
— Nu.
— De ce nu?
— N-aş şti ce să vorbesc cu el.
— Despre vremurile de altădată.
— Vremurile de altădată te îmbătrânesc, se hlizi Thomas şi părăsi încăperea.
Din clipa aceea Simone se simți mai bine. Chiar în aceeaşi seară mirosurile care veneau din bucătărie nu-i mai provocară greață, ci-i stârniră foamea. O rugă pe uimita soră Ranjah să-i aducă ceva de mâncare şi înghiți cu poftă două sandviciuri mari cu salam. Noaptea dormi minunat. Amețeala şi vărsăturile matinale dispăruseră. Luă un mic dejun copios.
Certitudinea dobândită brusc că nu-l iubea pe Urs şi nu dorea să-şi petreacă viața alături de el o însănătoşise pe Simone.
De aici înainte nu mai avu nevoie de perfuzii, dar decise să nu mărturisească nimic familiei Koch, până nu avea să decidă care vor fi paşii următori. Deocamdată voia să mai rămână în casa de oaspeți.
Pe cât de brusc se îmbunătățise starea Simonei, pe-atât de abrupt se înrăutăți cea a lui Konrad.
Noaptea încercase de mai multe ori să se ridice din pat. De fiecare dată Ranjah, care nu scăpa din ochi monitorul, apăruse în camera lui la timp, evitând astfel să se întâmple ceva grav.
Şi tot de fiecare dată el insistase să se îmbrace. Ranjah, crescută în tradiția de a-i respecta pe bătrâni şi dorințele lor, îl sprijinea să se ducă la dulap şi-l ajuta să-şi aleagă nişte haine.
Când ajungea după aceea să stea în picioare, în cameră, într-o costumație bizară – şi în privința asta Ranjah îl lăsa să pună pe el ce voia – Konrad nu mai ştia ce avusese de gând să facă.
211

Ranjah îl ajuta cu răbdare – de astă dată să se dezbrace şi să se suie din nou în pat îi aducea un ceai, rămânea cu el până adormea din nou şi se întorcea la monitor. Până la următoarea peripeție.
Ce îl neliniştea pe Kundert la evaluarea înregistrărilor din acea noapte era faptul că engleza lui Konrad era mai deficitară, îşi căuta anevoie cuvintele şi le asocia cu termeni din franceză, câteodată din spaniolă.
Nu era semn bun nici că făcuse pe el în pat. Ocazionalele lui probleme de incontinență fuseseră până acum în legătură cu apraxia – incapacitatea pacienților

suferind de Alzheimer într-un stadiu mai avansat să ducă la bun sfârşit activităţi mai complexe. Dar, cu sprijinul personalului medical, Konrad nu avusese încă dificultăţi prea mari.

Acum se ivea însă o nouă temere: creierul începea să-şi piardă controlul asupra funcţiilor corpului.

Kundert lua în calcul probabilitatea ca starea pacientului să se deterioreze. Când Simone veni după-amiaza la ora obişnuită să se uite la fotografii împreună cu Konrad, el urmărea pe monitor desfăşurarea „şedinţei foto” cu atenţie sporită.

După câteva minute era sigur că temerile lui se confirmau. Konrad se mai interesa, ce-i drept, de fotografii, dar le privea de parcă le-ar vedea pentru prima oară. Nu mai izbutea să răspundă la aproape niciuna dintre întrebările standard şi nu mai rostea aproape niciuna dintre explicaţiile lui uzuale. Tot mai des Simone era nevoită să-i ofere lămuririle ajutătoare dinainte stabilite. Tot mai des ea înălţa o privire derutată spre camera video.

Când ajunseseră la fotografia cu automobilul decapotabil, Kundert nu mai răbdă să rămână pe scaun. Sări în picioare şi se postă cât de aproape posibil de ecranul monitorului.

Ea îi puse întrebarea tradiţională:

— Şi aici e Elvira?

Konrad ezită, cum ezita mereu în ultima vreme. De astă dată însă evident nu pentru a o ţine pe Simone în tensiune, ci pentru că efectiv trebuia să-şi aducă aminte cine era în poză.

212

Dar într-un târziu o aprobă cu o înclinare a capului şi zâmbi poznaş. Simone zâmbi la rândul ei, uşurată, la fel şi Kundert în faţa monitorului.

Konrad arătă apoi spre smocul de păr al lui Koni (în spatele aripii stângi a maşinii) şi zise:

— Tomikoni.

Apoi arătă spre Tomi (în spaţiul dintre farul stâng şi radiator) şi râse:

— Konitomi.

Simone improviză. Arătă spre băieţelul ascuns pe care Konrad i-l prezentase constant până atunci drept „Koni” şi întrebă:

— Koni?

Konrad negă amuzat din cap şi rosti apăsat:

— Tomi.

— Şi care-i viteza Mercedesului? perseveră ea.

— Habar n-am.

Kundert şi Simone examinau împreună fotografiile.

— Când i l-aţi arătat pe Koni, a răspuns „Tomikoni”?

— Şi când i l-am arătat pe Tomi, a zis „Konitomi”, completă Simone.
— A vrut să disimuleze faptul că nu mai ştie care unde s-a pitit.
— Şi-atunci de ce a schimbat între ele numele, când am insistat?
— Fiindcă uitase de-acum propriul său truc cu Tomikoni şi Konitomi.
— Înseamnă că tratamentul n-are efect? se descurajă Simone.
— N-are cum să aibă deja vreun efect. Înseamnă doar că boala îşi urmează cursul. Dar despre POM 55 nu ne dovedeşte nimic. Înseamnă că încă o legătură dintre o celulă nervoasă şi alta a fost tăiată, înainte ca POM 55 să poată influența situația. Am avut pur şi simplu ghinion.
— Mai cu seamă Konrad.
— Mai cu seamă el.
Amândoi tăcură. Apoi Simone zise:
213

— Imaginați-vă că substanța test are efect, dar nu mai are asupra cui acționa.
Ideea nu-i era străină lui Kundert.
Koni vedea toate chipurile din odaie. Îl priveau de pe tapet şi de pe perdele. Cele mai multe erau răutăcioase. Câteva erau şi bune, şi răutăcioase. Foarte puține erau doar bune.
Dacă nu se mişca, nu-l vedeau şi nu puteau să-i facă nimic.
Nu era de niciun folos să stingă lumina. Atunci apăreau alte chipuri, care se schimonoseau în bătaia vântului. Veneau şi animale care-l pândeau de pe scaune. De aceea era mai bine să nu stingă lumina. Aşa putea să țină chipurile sub observație. Iar pe scaun nu se mai aflau decât hainele lui.
Speranța că agravarea condiției lui Konrad n-ar reprezenta decât o cădere trecătoare se nărui în zilele următoare.
Testele doctorului Kundert dovedeau o clară înrăutățire a tuturor valorilor cerebrale examinate. Şi fiziologic avusese loc un regres. Un diagnostic pe care îl confirmă şi fizioterapeutul.
Raportul lui Joseline Jobert, terapeuta ocupațională, era ceva mai puțin dezamăgitor. Konrad continua să-şi lucreze cu mare dăruire acuarelele. Rezultatele erau tot mai abstracte şi ortografia explicațiilor, cu care-şi înzestra întotdeauna picturile, era defectuoasă. Aproape în fiecare al doilea cuvânt se repetau litere sau chiar silabe întregi, pentru că uita că le scrisese deja. „Eueuropa” scria, sau „popomul cu memere”.
Ca şi altădată îi mai ținea isonul, când ea-i cânta în germana ei stâlcită cântece de Crăciun, de drumeție sau studențeşti.
Dar la fotografiile pe care i le arăta Simone nu mai reacționa decât pasiv. Nu mai zicea „Veneția”, „Milano” sau „la mare” când îl întreba unde fuseseră făcute. Cel mult aproba cu o mişcare a capului, când ea-i propunea: „Asta-i de la mare?” sau, Asta-i o

poză din Veneția?”

Dar se întâmpla să-i arate o imagine din Piața San Marco şi Konrad să dea din cap aprobativ când ea-l întreba:, Asta e făcută la Paris?”

214

Nu-l mai deosebea pe Thomas de sine însuşi. Se confunda pe sine sau îl confunda pe el şi-i numea pe amândoi „Tomikoni” sau „Konitomi”. Pe Elvira Senn însă o identifica în orice poză ca „mama Vira”.

Simone era deprimată când se întoarse în camera ei după ultima şedință foto şi puse copiile pozelor pe masă.

— Sunt bucuros că-ți merge mai bine.

Era Thomas Koch. Stătuse pe marginea patului şi se ridică în picioare. Simone îl privea şi aştepta.

— Sora mi-a dat drumul. Şi-a amintit probabil că această casă îmi aparține.

— Nu mă întorc la vilă, dacă pentru asta ai venit.

— Asta-i o chestiune între tine şi Urs.

Simone aştepta în continuare.

— Cum o duce Koni?

Simone dădu din umeri.

— Azi nu prea grozav.

— Şi substanța-minune?

— Fără rezultate, spuse ea. Deocamdată, se grăbi să adauge. Simone nu-l mai văzuse pe Thomas Koch aşa cum arăta azi.

Îi pierise siguranța de sine. Stătea stingherit în mica, modesta ei odaie, nu ştia ce să facă cu mâinile şi părea sincer îngrijorat.

— De ce nu iei loc?

— N-am prea mult timp.

Luă pozele de pe masă şi umblă prin ele cu un aer absent. Simone se sperie. Dar el nu părea să fie curios de unde le avea.

— Atâtea amintiri, murmură îngândurat.

— Pentru Konrad amintirile se împuținează pe zi ce trece. Arătă spre unul din băieții de sub umbrela de soare de pe plajă. O țeastă pătrată, ochii foarte apropiați unul de celălalt.

— Ăsta eşti tu, aşa-i?

— Doar vezi şi singură.

— Koni nu vă mai deosebeşte. Uneori îți spune ție Koni, alteori îşi zice sieşi Tomi, iar câteodată vă spune amândurora Tomikoni sau Konitomi.

— O boală îngrozitoare.

215

Thomas răscolea în continuare teancul de fotografii.
— Cum a început?
— Ca la toți pacienții: mici uitări, neînsemnate zăpăceli, obiecte care dispar, nume pe care nu ți le mai aminteşti, alegi greu un fel de mâncare dintr-un meniu, nu mai reuşeşti să te orientezi, apoi nu mai recunoşti nişte cunoştințe vechi, îți scapă denumirea unor obiecte şi nu mai ştii la ce folosesc, nu mai reții nimic, îți aminteşti doar fapte din trecutul îndepărtat.
— Cum era chestia cu meniul?
— Oameni care altădată nu cercetau meniul mai mult de un minut stau şi îl răsfoiesc şi nu se pot decide ce să comande.
Thomas dădu din cap. Ca şi cum ar şti despre ce e vorba.
— Vrei să-l vezi?
— Nu, spuse el grăbit. Nu, poate altcândva. Trebuie să mă înțelegi.
Simone înțelese. Thomas îşi făcea efectiv griji. Dar pentru sine, nu pentru Konrad.
Konitomi ar fi putut să doarmă la ora aceea. Dar nu voia. Dacă adormea, veneau şi-l înțepau.
N-avea voie nici să-şi încrucişeze brațele sub cap, când stătea culcat pe spate. Atunci aveau să-l înțepe la subsuori. Cu ace lungi.
Tomikoni nu ştia cum era mai bine: dacă nu aprindea lumina, ei nu-l vedeau. Dar dacă o aprindea, i-ar vedea el când vin.
Dacă ațipea, n-avea cum să-i surprindă aprinzând lumina. Atunci nici n-ar băga de seamă decât prea târziu că au şi sosit.
Dacă se ascundea, ei ar pleca, poate.
Konitomi îşi îndoi plapuma şi-şi trase picioarele la piept. Ceea ce nu era atât de uşor. Îi lipiseră ceva greu de piciorul stâng, ca să nu poată fugi.
Acum o să-şi mute picioarele ca să-i atârne lângă pat. Întâi dreptul, apoi celălalt, cel îngreunat.
Lunecă de pe marginea patului. Stătea în picioare lângă pat.
Unde să se ascundă?
216

Prea târziu. Se aprinse lumina.
— 1 Nu înțepat, imploră Tomikoni.
— *Now there, now there*, haide-haide, îl linişti sora Ranjah.
Din ziua când fusese oprit la poarta casei de oaspeți pe motiv că Simone nu avea voie să fie deranjată, Urs lăsase să treacă aproape patru săptămâni. În acest timp, se văzuse nevoit să afle de la alții cum se simte soția lui. Experimentase până atunci cu succes tactica „dacă nu te ții scai după ele, femeile se întorc de bunăvoie".
Era sigur că atitudinea lui avea să funcționeze şi față de Simone, pe care se deprinsese s-o cunoască şi s-o prețuiască ca fiind îngăduitoare – în ciuda revoltei ei,

cauzată fără îndoială de sarcină.

Când taică-său îl avertizase: „Vezi, ai grijă, altfel te trezeşti că-i vin cine ştie ce idei”, îl întrebase: „Să se sinucidă?”

Iar când primi replica: „Ba nu, să divorțeze”, el se mulțumi să râdă şi nu-şi mai făcu probleme. Mai aşteptă un pic. Apoi, când ea tot nu-i dădu niciun semn de viață, se decise să-şi schimbe tactica.

Se duse cu un buchet mare de camelii – florile ei preferate – la casa de oaspeți, sună şi-i transmise Simonei prin sora Irma că nu pleacă până nu e lăsat să intre. Chiar dacă va trebui să stea la uşă toată noaptea.

Ceea ce se dovedi eficient. Curând fu condus în camera Simonei.

— Vreau să-mi cer iertare şi să te rog să te întorci la mine, deschise el discuția. Formularea făcea parte şi ea din noua lui tactică.

Chiar când Simone răspunse: „Nu, Urs, n-are rost”, el nu-şi ieşi din rolul deloc uşor pe care şi-l asumase:

— Sunt conştient: ce am făcut este ireparabil.

Abia când Simone îi replică: „Aşa e, deci e mai bine să nici nu încerci să repari ceva”, se abătu de la textul său şi țipă:

— Să mă împuşc?

217

Simone îşi păstră calmul.

— Mi-e indiferent ce ai să faci. Divorțez.

O clipă ea crezu că o să înceapă să urle. Dar el izbucni în râs:

— Ce aiureală! Uită-te la tine. Curând o să fii în luna a şasea.

— Nu trebuie să mă uit la mine ca să ştiu în ce lună sunt.

— Cum îți trece aşa ceva prin cap? O să avem un copil şi o să divorțăm, totul deodată?

— Ai prefera să se întâmple întâi una, apoi cealaltă, aşa cum s-ar cuveni?

— Nici una, nici alta. Nu vreau nicidecum să divorțez. Nu încape vorbă. Nu intră în discuție.

— Perfect. Nu am nimic de discutat nici eu.

Simone se duse la uşă şi puse mâna pe clanță.

— Nu mă dai afară din propria mea casă de oaspeți.

— Doar te rog să pleci.

Urs se aşeză pe pat.

— N-o să-ți acord niciodată divorțul.

— O să te dau în judecată.

— Pentru ce?

— Adulter. De şapte ori, dacă insişti.

Urs ridică din sprâncene.

— Ai dovezi?
— O să-mi mobilizez toate resursele ca să găsesc martori şi dovezi.
Simone tot mai stătea lângă uşă, cu mâna pe clanță. Avea un aer foarte hotărât.
Urs se ridică şi veni foarte aproape de ea.
— Mie n-o să mi se întâmple una ca asta, ca nevastă-mea, însărcinată, să divorțeze de mine după doi ani de mariaj, pricepi? E simplu de tot. N-o să mi se întâmple şi n-o să ni se întâmple. Nu se întâmplă aşa ceva celor din familia Koch.
— Mi-e indiferent ce li se întâmplă celor din familia Koch, spuse Simone şi deschise uşa.
— Pentru că am călcat strâmb în timpul sarcinii tale?
218

Simone dădu din cap, negând.
— Atunci de ce?
— Pentru că nu vreau să-mi petrec viața alături de tine.
Într-o zi amăgitoare de primăvară – foehnul colorase cerul în albastru, nedumerindu-i pe grădinari – Koni pictă „Casă pentru bulgări de zăpadăzăpadă în mai".
Simone sosise puțin cam devreme la şedința foto. Terapeuta ocupațională mai era la Konrad, care stătea la masă şi picta, cu totul adâncit în lucru.
Când Simone îl salută, dădu doar scurt din cap şi reveni la foaia lui. Muie penelul în paharul cu apă tulbure şi continuă să lucreze pe hârtia specială de acuarele.
Simone luă loc şi aşteptă. Când terapeuta spuse „Bravo, domnule Lang, minunat, îmi place tare mult pictura. S-o arătăm şi doamnei Koch?", se ridică şi veni lângă masă.
Foaia era încă umedă şi vălurită. Un albastru-cenuşiu apos şi înnorat pe fond alb. La mijloc o trăsătură de penel lată, înconjurată de alte trăsături la fel de groase, maronii şi gălbui, în chip de raze. Dedesubt scrisese cu litere de tipar mari şi groase: „Konâtomi Lang – Casă pentru bulgări de zăpadăzăpadă în mai".
— Chiar că e frumos, zise şi Simone.
Se aşeză lângă Konrad şi răsfiră pozele în fața lui pe masă, în timp ce terapeuta îşi strângea lucrurile. Cu toată agitația asta, nu-l auzi pe doctorul Stäubli intrând.
Abia când la al treilea „Tomikoni, Konitomi" îşi ridică ochii, descurajată, spre camera video, îl văzu stând lângă masă.
În camera unde Elvira îşi lua micul dejun erau deschise ferestrele. Soarele de după-amiază lumina încăperea, razele lui ajungând până la micul divan pe care stătea alături de doctorul Stäubli.
Tocmai întors de la casa de oaspeți, doctorul îi vorbise despre o nouă înrăutățire a stării lui Konrad.
219

— Deci nimic senzațional în materie de medicină, constată ea.

— Nu s-ar zice. Când am intrat, nu se mai recunoştea nici măcar pe sine în pozele vechi. Spunea doar Konitomi şi Tomikoni.

— Ce poze vechi?

— Simone îi arăta nişte poze, unde apăreți dumneavoastră, cu Thomas şi Konrad, cred, în timpul unei călătorii prin Europa. Băieții par cam de şase ani.

Elvira se ridică fără o vorbă şi dispăru pe uşa dinspre dressing. Doctorul Stäubli rămase pe loc şi se întrebă ce lucru nepotrivit spusese.

Elvira se întoarse curând cu un album.

— Pozele astea?

Stäubli luă albumul, îl răsfoi şi dădu din cap.

— Copii ale exact acestor poze.

Elvira fu nevoită să se aşeze. Dintr-odată, arăta aproape atât de bătrână cât era cu adevărat. Doctorul Stäubli îi apucă încheietura mâinii, se uită la ceas şi începu să-i controleze pulsul.

Elvira îşi retrase enervată mâna.

Doctorul O'Neill, doctorul Kundert şi Simone stăteau în camera infirmierelor şi beau cafea. Pe monitorul camerei de zi îl vedeau pe Konrad proțăpit în scaunul său. Piciorul în ghips era înălțat, iar el moțăia. Nu-şi luase nici micul dejun, nici prânzul.

Simone rosti întrebarea care o frământa demult:

— E cu desăvârşire exclus ca tratamentul să fi grăbit procesul de involuție?

Kundert şi O'Neill schimbară între ei o privire.

— În măsura în care un om de ştiință e îndreptățit să excludă cu desăvârşire ceva – da, e exclus.

— Deci, nu-i exclus cu totul.

— În cultura unor celule şi în experimentele pe animale procesul era stopat după două sau trei săptămâni, în niciun

220

caz nu era încetinit, în niciun caz grăbit. Eu personal nu sunt sigur că aşa se întâmplă şi la oameni, dar sunt sută la sută convins că tratamentul nu produce un efect contrar celui scontat. Nu pot s-o dovedesc însă cu argumente ştiințifice.

O'Neill îşi mai turnă cafea. Simone şi Kundert aveau impresia că scurtul lui discurs îi slujea şi drept autoconvingere.

— La domnul Lang au trecut deja cinci săptămâni, remarcă Simone.

— Mulțumesc că-mi aduceți aminte, mârâi O'Neill.

— Poate că e vorba de cele douăzeci de procente lipsă din doza administrată. Poate că ar trebui încercat să-i dăm o nouă doză.

— Avem aprobarea doar pentru una singură.

Nu pierdeau din ochi monitorul. Konrad se mişcă. Deschise ochii, se uită uimit prin cameră, închise ochii la loc şi moțăi mai departe.

— Eu tot mai cred că tratamentul va avea efect, afirmă O'Neill.

— Să nu fie prea târziu, îşi arătă Simone îndoiala.

— Omul mai poate funcționa şi cu anumite părți ale creierului, spuse Kundert.

— Trebuie să fie însă părțile de care este nevoie, îşi exprimă rezerva O'Neill.

— Şi dacă supraviețuiesc cele de care nu e nevoie? vru să ştie Simone.

— O echipă de cercetători a dovedit că în anumite circumstanțe celulele nervoase se pot regenera. Mai ştim totodată că în cultura unor celule, acestea pot fi tratate cu un număr de factori, cu rezultatul că se ivesc noi contacte. Însă nu ştim dacă asta e bine sau rău, pentru că în mod normal contactele noi apar când celulele învață ceva. Este un proces ce necesită un control extrem. Dacă declanşăm procesul fără control, e posibil să se producă nişte contacte pe care nu le dorim deloc.

— Ceea ce înseamnă că celulele rămân deteriorate, câtă vreme nu există o soluție pentru această problemă.

221

O'Neill nu dorea să se pronunțe ferm. Kundert continuă:

— Neurologia cunoaşte multe cazuri când pacienții trecuți printr-o traumă craniană sau printr-o operație îşi pierduseră o bună parte a creierului. Câteodată trebuiau să învețe multe lucruri de la capăt, alteori uitaseră părți întregi ale biografiei lor. Dar în majoritatea cazurilor îşi redobândeau funcțiile care le permiteau să ducă o viață normală.

— Credeți că asta ar fi posibil şi în cazul lui Konrad?

— Dacă izbutim să stopăm procesul involuției câtă vreme mai poate vorbi şi mai poate înțelege ce i se spune, există şansa să stimulăm celulele rămase, şi ele să poată stabili noi contacte. Probabil că ar avea mari lacune de memorie, şi ceea ce a păstrat din ce ştia ar trebui să fie reorganizat şi pus în ordine, lucru care ar reprezenta o muncă migăloasă, de zi cu zi. Dar asta e posibil. Dacă n-am presupune că e posibil, n-am fi aici.

— Vreți să mă încurajați, surâse Simone.

— Am reuşit oare?

— Un pic.

Elvira îi convocase pe Thomas şi pe Urs în biroul ei, unde se desfăşurau de regulă întrunirile informale ale consiliului de administrație al întreprinderilor Koch. Trecu imediat la subiect.

— Urs, nevastă-ta m-a furat.

Urs era consternat. Presupusese că va fi vorba de ceva legat de afaceri.

— Nu ştiu cum şi cu ajutorul cui, dar ştiu că a intrat în posesia unor fotografii pe

care le păstrez aici, la loc sigur.

Arătă spre albumele aşezate pe masă. Urs luă unul şi începu să-l răsfoiască.

— Trebuie să fi pătruns aici şi să-şi fi făcut nişte copii după fotografii. Doctorul Stäubli a văzut-o uitându-se la ele cu Koni.

Thomas luă la rândul lui un album şi începu să-l cerceteze.

— De ce să fi făcut asta Simone?

— Să-l stimuleze, cică, ce ştiu eu?! Se zice că ar ajuta să-i restabilească lui Konrad contactul cu realitatea. Cu realitatea!

222

— Presupui doar, sau ştii sigur că ăsta ar fi scopul?

— M-a bătut la cap în permanență să-i dau poze mai vechi. L-a rugat şi pe Thomas. Nu-i aşa, Thomas?

Thomas era cufundat în album. Îşi ridică ochii:

— Ce spuneai?

Elvira renunță şi se adresă din nou lui Urs:

— Vreau să mi se înapoieze pozele, şi asta imediat!

— Dar le ai, ea nu şi-a făcut decât copii, cum ziceai.

— Nu doresc ca ea să ne scormonească trecutul împreună cu Konrad.

Urs îşi clătină capul şi continuă să răsfoiască albumul.

— De ce sunt smulse de aici atâtea fotografii?

Elvira îi luă albumul.

— Să-mi aduci pozele înapoi!

Thomas izbucni în râs şi-i băgă sub nas lui Urs albumul în care se uitase el.

— Ce vezi aici?

— Pe Elvira în fața unui automobil decapotabil.

— Dar pe mine şi pe Koni nu ne vezi? se amuză el.

Elvira îi smulse albumul din mână.

Thomas o privi încurcat. Apoi se aplecă spre fiul său.

— Mercedesul ajunge la o sută zece.

— Să-mi aduci pozele! porunci Elvira şi se ridică.

— Există ceva din trecut ce n-ar trebui să se afle? întrebă Urs suspicios.

— Să-mi aduci pozele!

Urs se ridică la rândul lui, iritat.

— Iar eu credeam că e vorba de firmă.

— E vorba şi de firmă.

Elvira ieşi din cameră.

— A început să îmbătrânească, îşi lămuri Thomas fiul.

Konrad îşi continua greva. Nu mânca, nu era de convins să mai pună mâna pe pensulă şi-i trăsese una fâzioterapeutului, când acesta încercase cu blândețe să-l

antreneze la un exercițiu
223

inofensiv. Doctorul Kundert ordonase să fie hrănit pe cale artificială, dacă avea să refuze şi cina.

Conveniseră ca Simone să-i arate azi fotografiile din cel mai vechi album, sperând să-l smulgă astfel din apatie.

Koni şedea în halat în camera de zi. Nu fusese chip să-l îmbrace. Când Simone apăru în cameră, nu avu nicio reacție. Nici când îşi apropie un scaun de al lui.

— Koni, începu ea, am aici câteva poze noi, pentru care am nevoie de ajutorul tău, după care deschise albumul.

Prima fotografie o arăta pe tânăra Elvira în sera Vilei Rododendron. Purta o fustă midi şi un pulover fără mâneci, închis până aproape de gât, din al cărui mic decolteu se ivea un guleraş alb, rotund. Stătea într-un şezlong şi tricota. În prim-plan se vedea speteaza unui fotoliu Biedermeier, care acum, îmbrăcat în altă husă, stătea în budoarul vilei.

— Femeia asta, bunăoară, cine-i?

Konrad nici nu se uită la fotografie.

Simone îi ținu albumul sub ochi:

— Femeia asta?

Konrad oftă:

— Domnişoara Berg, spuse, ca şi cum i-ar vorbi unui copil greu de cap.

— Ia uite, iar eu credeam că era Elvira.

Koni îşi clătină capul față de atâta neştiință.

Lângă poza cu Elvira era o pată albă, unde fusese cândva lipită o altă fotografie. Simone întoarse fila.

Următoarea fotografie fusese făcută în partea de sud a vilei. Arăta treptele spre spațioasa terasă, şi pe trepte pe Wilhelm Koch. Purta pantaloni de culoare deschisă, o cămaşă albă cu cravată şi o vestă mai închisă, dar fără jachetă. Avea o țeastă rotundă şi pleşuvă şi zâmbea țeapăn spre obiectiv.

— Dar bărbatul ăsta?

Koni se resemnase: trebuia să-i explice interlocutoarei sale lucrurile cele mai evidente.

— Tata director, zise el răbdător.

— Al cui tată este?
224

— Al lui Tomitomi.

Pe fila din dreapta, lângă o poză ruptă, se vedea pavilionul. Rododendronii erau

încă nişte plante mărunte, iar molizii din fundal nu mai existau azi. Lângă grilajul din fier forjat stăteau două cucoane în vârstă, purtând pălării cu boruri largi şi rochii lălâi, fără vreo croială anume, lungi aproape până-n pământ.

— Tanti Sophie şi tanti Klara, declară Koni neîntrebat.

I se trezise iar interesul. Doctorul Kundert înregistră faptul pe monitor, cu uşurare.

Filă cu filă Simone şi Konrad parcurseră albumul. Imagini din parc, poze cu „tata director”, cu „domnişoara Berg”, cu „tanti Sophie şi tanti Klara”. Şi poze din care nu mai rămăsese decât o pată albă.

Una dintre ultimele fotografii ale albumului o înfăţişă pe Elvira într-o rochie de vară din două piese, înflorată, cu mâneci scurte, lângă balustrada balconului. Lângă ea stătea Wilhelm Koch şi – cum nu făcuse în nicio altă imagine – o ţinea posesiv de umeri cu un braţ. În fundal se vedea lacul din vale şi lanţul de dealuri de pe celălat mal, pe care nu se construise încă aproape nimic.

— Tata director şi mama, comentă Koni.

— A cui mamă?

— A lui Tomitomi, oftă Konrad.

— Domnişoara Berg este acum mama lui Tomitomi?

— Acum da.

La ultima poză din album, din jurul căreia toate celelalte fuseseră smulse, se petrecu ceva ciudat. Înfăţişă un strat îngust de flori din faţa unei alei şi un ghiveci cu un oleandru înflorit, care-l atrăsese probabil pe fotograf. Koni studie îndelung şi meticulos fotografia. În cele din urmă concluzionă:

— Tata director şi Tomitomi.

Simone îşi ridică privirea către camera video.

— Tata director – Koni indică un punct în oleandru – şi Tomitomi, arătă apoi spre un loc exact dedesubtul oleandrului.

Abia privind mai atent poza, Simone îşi dădu seama că fotograful uitase să tragă filmul şi expusese de două ori aceeaşi

225

imagine. Pe o alee se distingea fantomatic ţeasta pleşuvă a lui Wilhelm Koch. Iar pe genunchii lui – conturul unui copil.

Doctorul Kundert şi Simone examinară îndelung fotografiile, încercând să dea de capăt răspunsurilor lui Konrad. Nu era un secret că numele de fată al Elvirei fusese Berg. Dar dacă lui Konrad acest nume îi rămăsese cât de cât în minte, rezulta că o cunoscuse dinainte ca mama lui, Anna Lang, să-şi înceapă serviciul la Vila Rododendron. În acel moment Elvira devenise deja doamna director Koch.

Fireşte că era logic ca tânăra Elvira, devenind soţia unui bărbat cu atâţia ani mai în vârstă, să-şi angajeze drept damă de companie o persoană pe care o ştia de mai demult.

Mult mai bizară era însă fotografia dublu expusă. Cu cât se adapta mai mult ochiul la studierea acelei imagini vagi, cu atât se impunea o anume idee. Că bărbatul nu putea fi decât Wilhelm Koch era neîndoielnic. Dar copilul nu părea să fie Thomas. Nici forma caracteristică a capului şi nici ochii foarte apropiaţi unul de celălalt nu se percepeau. Dacă puştiul semăna cu cineva, atunci era mai degrabă cu pozele lui Konrad Lang de când era copil.

— De ce nu există în tot albumul nicio fotografie cu Thomas? întrebă doctorul Kundert.

— Poate că erau cele care lipsesc.

— Şi de ce le-ar face cineva să dispară, smulgându-le de pe file?

Simone rosti ceea ce gândeau amândoi:

— Pentru că acel copil din poze nu este Thomas Koch.

În aceeaşi seară Urs o sună pe Simone, la o oră târzie, de la vilă.

— Trebuie să vorbesc cu tine. Acum. Vin la tine.

— N-avem nimic de vorbit.

— Şi ce-i cu fotografiile pe care le-ai furat de la Elvira?

— Le-am împrumutat doar şi am făcut copii după ele.

— Ai intrat cu forţa la ea.

226

— Am folosit cheia.

— I-ai invadat spaţiul privat. Nu este scuzabil cum ai procedat.

— Nu pretind să fiu scuzată.

— Ai să-i înapoiezi fotografiile acum.

— Îi este frică de acele poze. Şi încep să-mi dau seama de ce.

— De ce?

— Ceva nu-i în regulă în privinţa trecutului. Ceva ce Konrad ar putea să dea în vileag – de asta se teme.

— Ce ar putea să dea în vileag un om bolnav, cu un creier distrus?

— Întreab-o pe Elvira! întreab-o cine era în pozele pe care le-a smuls din album!

Tomi stătea pitit în turbă în şopronul grădinarului; îi ţineau de cald sacii de iută cu care se acoperise şi tăcea mâlc. Era zăpadă afară şi ningea cu *fazonetli.* Ea îl căuta.

Dacă-l găsea, avea să-l înţepe. Cum îl înţepase pe tata director.

O văzuse.

Se trezise, fiindcă tata director vorbea aşa cum făcea după ce bea rachiu: mai tare şi altfel decât de obicei. Auzi cum urcă scările şi intră împleticindu-se în camera unde dormea cu mama.

Tomi ieşi din culcuşul său şi se uită prin crăpătura uşii care rămânea întredeschisă până se băgau ei în pat. Mama lui şi mama lui Koni îl sprijineau pe tata director să păşească prin cameră, până să-l poată aşeza pe pat. Mama lui Koni îi mai dădu

rachiu. Îl dezbrăcară şi-l întinseră.

Apoi mama lui Koni îl înțepă cu un ac. Îl acoperiră, stinseră lumina şi ieşiră din cameră. Koni deschise uşa mai larg şi se duse lângă tata director. Duhnea a rachiu.

Deodată se aprinse lumina şi mama lui Koni reveni. Îl luă pe Tomi de mână şi-l duse la culcare.

— De ce l-ați înțepat pe tata director? întrebă el.

— Dacă mai spui asta o dată, te înțep şi pe tine, răspunse ea.

A doua zi, dimineața devreme, auzi o grămadă de voci în camera alăturată. Ieşi din pat şi se duse să vadă ce se întâmplă.

227

Kra muică lume acolo, erau şi mama lui Koni şi mama lui. Tata director era întins în pat, liniştit de tot.

Mama lui Koni îl văzu şi-l scoase din cameră.

— Ce are tata director? o întrebă.

— A murit, zise ea.

Afară cădea zăpada, care se aşeza într-un strat tot mai înalt. Mai înalt decât acoperişul şi decât copacii.

Tomi închise ochii. Aici n-aveau cum să-l găsească.

Dar, când se trezi, îl durea brațul şi, când căscă ochii, brațul îi era legat şi avea un ac înfipt în el. Îl găsiseră totuşi.

Îşi smulse acul. Se aprinse lumina. Închise ochii.

— Nu înțepați!

Şi în Casa Stockli mai ardea lumina. Urs venise la o oră înaintată s-o vadă pe Elvira. Şedeau în salon. În cămin mocnea focul.

— Ea spune că ți-e teamă de fotografii, fiindcă ceva nu-i în regulă cu trecutul. Ți-e frică să nu-şi aducă aminte Koni de ceva ce s-a întâmplat atunci.

— Ce anume din trecut să nu fie în regulă?

Era oare neliniştită? Urs nu-şi dădea seama.

— Să te întreb, mi-a zis, cine era în pozele smulse din album.

Ba da, acum era neliniştită.

— Habar n-am la ce se referă.

— Eu ştiu. Am văzut albumul la tine, cel cu pozele smulse.

— Nu-mi amintesc. Pesemne că nu-mi plăcea cum ieşisem în acele poze.

Elvira îl privi pe Urs. Era altfel decât tatăl său. Nu ocolea problemele. Voia să ştie ce-l aşteaptă, ca să ia măsurile adecvate. Urs era omul potrivit pentru întreprinderile Koch. Avea să le mențină aşa cum le crease Elvira: mari, solide, deasupra oricărei îndoieli.

— Dacă există ceva ce ar trebui să ştiu, ar fi cazul să-mi spui.

Elvira dădu din cap. N-avea să accepte să se ajungă atât de departe încât Urs să

afle acel lucru.
228

A doua zi dimineață Elvira apăru în casa de oaspeți. Simone se afla cu doctorul Kundert la Konrad. Încercau să-l convingă să-şi ia micul dejun. Dar el se uita fix în tavan.
Sora Irma apăru în prag.
— Doamna Senn aşteaptă afară şi spune că vrea să stea de vorbă cu doamna Koch.
Simone schimbă o privire cu doctorul Kundert.
— Poftiți-o înăuntru, zise.
»
După scurt timp sora Irma reveni.
— Nu vrea să intre. Spune să ieşiți dumneavoastră la ea. Pare destul de furioasă.
— Dacă doreşte să stea de vorbă cu mine, trebuie să vină aici.
— Să-i repet asta? O să mă omoare.
— Sunteți mai puternică decât ea.
Sora Irma ieşi şi zăbovi destulă vreme afară. Când se întoarse, Elvira o însoțea. Era palidă şi se stăpânea cu greu. Îl ignoră atât pe Konrad, cât şi pe doctorul Kundert şi se proțăpi în fața Simonei. Trebui să se concentreze până să poată vorbi.
— Dă-mi fotografiile!
Simone era palidă şi ea.
— Nu. E nevoie de ele în scopuri terapeutice.
— Dă-mi imediat fotografiile!
Cele două femei se uitau încordate una la cealaltă, niciuna dispusă să cedeze.
Atunci răsună din pat glasul lui Konrad:
— Mami, de ce l-ați înțepat pe tata director?
Elvira nu se uită la Konrad. Privirea îi rătăcea de la sora Irma la doctorul Kundert, oprindu-se la Simone.
Apoi le întoarse spatele şi părăsi camera.
Simone se duse lângă patul lui Konrad.
— Cine l-a înțepat pe tata director?
Konrad îşi duse arătătorul la buze:
— Ssst.
De când Konrad nu mai mânca nimic, iar Simone nu mai era hrănită artificial, Luciana Dotti i se dedica exclusiv ei. Era
229

specializată în bucătăria dietetică, dar când era vorba de femei însărcinate, nu-i păsa de dietă. Îi gătea *fettuccine alprosciutto e asparagi, pizzoccheri della Valtellina, penne ai quatro formaggi,* şi de fiecare dată când Simone se apropia, între mese, de

bucătărie, încerca să-i bage în gură o felie de şuncă de Parma ori o felie de salam. *Per il bambino* – pentru copilaş.

Azi îi pregătise *conchiglie alia salsiccia e panna,* iar Simone acceptase s-o îndoape cu două porții mari. Încă pe când strângea masa în camera infirmierelor, Luciana anunță:

— Diseară fac *maccheroni alia rustica* cu vinete şi brânză mozzarella afumată deasupra – un deliciu.

Simone reactionă cu iuțeală.

»

— Cum, nu v-am spus? Diseară sunt invitată la masă.

Luciana primi vestea cu demnitate.

— Petrecere frumoasă, îi ură laconic şi termină de strâns masa. Sora Irma o ajută.

Doctorul Kundert o privea pe Simone. Când îi simți privirea, ea îşi ridică ochii.

— Vinete cu mozzarella afumată. N-am ştiut cum să scap.

— De fapt, nu sunteți invitată?

Ea dădu din cap.

— Şi cum credeți că o să rezolvați problema?

Ea dădu din umeri.

— Pot să vă ofer ajutorul meu?

Elvira îşi petrecu întreaga zi în dormitorul ei şi nu admise să vadă pe nimeni. Seara, când veni ora să-şi ia insulina, se duse la micul frigider din baie, îşi luă seringa de insulină, o ținu deasupra chiuvetei şi apăsă pe piston. Apoi deschise ambele robinete şi lăsă apa să curgă mult timp.

Tomi stătea în pat şi plângea. Dar fără zgomot. Dacă-l auzea mama lui Koni, avea să vină şi să-l înțepe. Doar i-o spusese chiar ea.

Mama lui Koni dormea acum în camera alăturată, aşa că era foarte posibil să-l audă. Acum i se spunea „mama Anna”.

230

Iar propriei lui mame – „mama Elvira”. Fiindcă atât mamei lui Koni, cât şi mamei lui li se zicea „mamă”, n-aveai cum altfel să-ți dai seama despre care din ele era vorba.

Tomi plângea pentru că trebuia să doarmă în pătuțul lui Koni, în camera lui Koni.

Era un joc. Uneori Tomi îl făcea pe Koni, iar Koni pe Tomi. Atunci Koni avea voie să doarmă în pătuțul lui Tomi, iar Tomi în cel al lui Koni.

Dar lui Tomi jocul ăsta nu-i plăcea. Odaia lui Koni era în căsuța din spatele vilei, unde dormea mama lui Koni. Mama Anna. Iar de ea îi era frică.

Auzi voci certându-se în casa scărilor. Se deschise uşa şi se aprinse lumina.

— Nu înțepați, zise Tomikoni.

— Nimeni n-o să te înțepe, copile, spuse vocea. Te ducem acum în pătuțul tău.

Tomi se bucură. Nu era mama Anna. Erau tanti Sophie şi tanti Klara.

Elvira stătea în capul oaselor în patul ei imens. Foehnul îşi pierduse forţa, martie îşi arăta din nou adevărata faţă. Perdelele din crepe de Chine de un roz-închis erau trase şi nu lăsau să pătrundă în dormitor decât prea puţin din lumina după-amiezii cenuşii.

Pe masa de scris Biedermeier şi pe scrinul cel lat în stil empire ardeau două lămpi cu abajururi de mătase şi cufundau încăperea într-o lumină de culoarea sidefului.

Urs stătea pe un mic scaun tapisat, lângă pat. Elvira îl chemase la ea, deoarece avea să-i spună lucruri importante.

— M-ai întrebat ieri dacă există fapte din trecut pe care ar trebui să le ştii. Există asemenea fapte.

Două ore mai târziu, când Urs se uita, de la o fereastră a vilei, spre casa de oaspeţi, era mult mai îngrijorat decât o lăsase pe Elvira să creadă. Răspunse neatent la salutul doctorului Stäubli, care – în drum spre Casa Stockli – îi făcu în trecere un semn cu mâna.

231

Elvira îl sunase pe Stäubli şi-i comunicase nivelul ei glicemic.

— Ceva nu-i în regulă, zisese el şi pornise imediat spre pacienta lui.

Când îi măsură glicemia, îşi încreţi fruntea şi scoase din geantă un flaconaş de insulină veche, cu efect rapid, dar de scurtă durată, utilizată ca primă măsură la o deficienţă totală de insulină.

Umplu o seringă şi injectă conţinutul în coapsa Elvirei.

— Doar nu aţi mâncat un kilogram de praline!

Elvira dădu din mână. Ura dulciurile.

— Şi sunteţi sigură că v-aţi făcut constant injecţiile?

— Eu aşa cred. Dar poate-i mai bine să controlaţi dumneavoastră – în definitiv sunt o femeie bătrână. Uitaţi-vă în frigiderul cel mic din baie.

Doctorul Stäubli se duse în baie. Din pat, Elvira se aplecă şi-i umblă în geantă. Când reveni din baie, Stäubli avea un aer derutat.

— Totul pare în regulă. Însemnările şi consumul efectiv coincid. O să trimit cartuşul început la laborator.

Promise să vină s-o vadă şi în ziua următoare.

Rămasă singură, Elvira scoase de sub plapumă fiola injectabilă de insulină şi o aşeză pe masa de scris.

Simone şi doctorul Kundert rezervaseră o masă la Fresco, una dintre numeroasele foste cârciumioare de cartier cărora noii proprietari le păstraseră vechea substanţă, însă ştiuseră să le transforme – cu pereţii zugrăviţi în alb, feţe de masă de hârtie, bucătărie internaţională nepretenţioasă şi un personal totdeauna binedispus – în simpatice localuri în pas cu moda.

Comandară salată grecească şi ca fel principal *taco.* Chelneriţa li se adresă cu „tu”,

iar Simone îi zise lui Kundert:

— Am impresia că suntem singurele persoane din restaurantul ăsta care-şi spun „dumneavoastră”.

Din acel moment se tutuiră.

— Demult voiam să te întreb: de ce faci toate astea pentru el? De fapt, nici nu-l cunoşti.

232

— Nu ştiu. Se gândi un pic: Pur şi simplu îmi parc rău de el. Parcă ar fi un ursuleț de jucărie scos din uz. Mai pui mâna pe el când şi când din plictiseală, şi apoi îl arunci definitiv. Asta nu poate să fi fost o viață adevărată.

Kundert aprobă din cap. Ochii Simonei se umplură de lacrimi, pe care le şterse cu o batistă din poşetă.

— Scuză-mă, mă apucă plânsul destul de des, de când cu sarcina… Cine crezi că e în pozele smulse?

— Konrad Lang, răspunse Kundert fără să ezite.

— Asta presupun şi eu.

Kundert îi mai turnă vin.

— Ceea ce ar explica şi de ce îi confundă pe Koni şi Tomi în pozele vechi.

— I s-a spus că e Koni, dar de fapt este Tomi.

— Cum să fie posibil aşa ceva? întrebă Simone.

— La nişte copii de patru ani nu e deloc exclus: Tomikoni, Konitomi. Mama Vira, mama Anna. Kundert se înfierbântă: Cele două femei i-au zăpăcit în aşa fel pe micuți, s-au jucat cu identitățile lor, până când puştii n-au mai ştiut cine sunt. Iar apoi l-au schimbat pe unul cu celălalt.

— Şi acum, odată cu maladia, lui Koni îi apare vechea sa identitate?

— Se poate ca la el structura cunoştințelor semantice să se fi încurcat în aşa măsură, încât această informație a dobândit prioritate. Ori, poate din cauza bolii, s-au reactivat anumite capacități ale memoriei, aşa că nişte amintiri vechi au trecut în prim-plan.

— Dar de ce să-i fi schimbat cucoanele pe copii?

— Pentru ca băiatul Annei Lang să moştenească întreprinderile Koch.

Simone tot nu înțelegea.

— Ce a determinat-o pe Elvira să-i dea o asemenea şansă Annei Lang?

Localul Fresco se aglomerase. Murmurul şi râsetele clienților fără griji şi fundalul sonor compus din tangouri, arii de

233

belcanto şi melodii clasice de rock înghițiră teribila concluzie pe care Simone o rosti cu voce scăzută:

— În cazul ăsta, adevăratul moştenitor al întreprinderilor Koch ar fi Koni.

Nici la acea oră, când se însera, barul de la Grand Hotel des Alpes nu avea prea mulți clienți. Câțiva oaspeți ai hotelului, câțiva oameni de afaceri, un cuplu a cărui relație nu era încă atât de consolidată încât să se afişeze în localuri mai bine frecventate – şi nelipsitele surori Hurni, care foloseau pauza pianistului pentru a-şi iscăli cu meticulozitate nota de plată.

Charlotte, chelnerița de după-masă, fusese înlocuită de Evi, şi ea trecută de cincizeci de ani şi – lesne de constatat – una dintre clientele fidele ale solariului din incinta hotelului.

Pe fundal, în pauza pianistului, Dean Martin cânta *You're nobody till somebody loves you.*

Urs Koch stătea într-o nişă cu Alfred Zeller. Fiecare cu câte un pahar de whisky în față, al lui Urs cu gheață, al lui Alfred cu gheață şi apă. Cei doi se cunoşteau din tinerețe. Fuseseră împreună la colegiul Saint Pierre, cum fuseseră şi tații lor. Alfred studiase dreptul şi intrase după absolvire în renumitul cabinet de avocatură al tatălui său, al cărui client cel mai important erau întreprinderile Koch. În afara activității sale dedicate întreprinderilor Koch, devenise consilierul juridic personal ai lui Urs, dar – pe cât posibil într-o asemenea situație – şi prietenul său.

Urs îi telefonase, întrebându-l dacă întâmplător e liber în seara asta.

— Întâmplător da, răspunsese Alfred şi renunțase la o premieră la teatru.

Urs nu ştia cum să înceapă.

— Păcat de şandramaua asta veche, zise Alfred, ca să demareze conversația.

Când Urs nu pricepu la ce se referă, îi explică:

— Des Alpes lucrează de ani buni în pierdere. Banca i-a reziliat ipoteca. Se zvoneşte că vrea să-l preia şi să-l transforme

234

într-un centru educațional. Barul o să-mi lipsească. Destul de liniştit ca să porți o discuție. Destul de gălăgios ca să nu rişti să tragă cineva cu urechea. Ai parte de intimitate.

Urs profită de această încheiere:

— Iar ce urmează să te întreb aş dori să rămână confidențial. Ți se va părea ciudat şi ar fi posibil să tragi concluzii greşite. Consideră că-ți expun o problemă pur teoretică. Nu-ți pot da mai multe detalii despre dedesubturile chestiunii. Doar atât: nu este aşa cum pare.

— Totu-i clar.

— Scenariul e următorul: o femeie tânără se mărită în anii '30 cu un industriaş înstărit, văduv, cu un băiat de cinci ani. După un an, el moare. Nu există un testament, singurii moştenitori sunt soția şi fiul lui. Ea îl schimbă pe băiat cu fiul unei prietene, şi nimeni nu-şi dă seama. Ce s-ar întâmpla dacă povestea ar fi

descoperită azi?

— De ce să fie descoperită?

— Aşa – din senin. Doar o ipoteză. Ce s-ar întâmplat, deci?

Alfred chibzui o clipă.

— Nimic.

— Nimic?

— Înşelăciunea se prescrie după zece ani.

— Eşti sigur?

— Cunosc, evident, termenul de prescriere a unei înşelăciuni.

Urs amestecă în paharul său cu o mică girafă de plastic.

Cuburile de gheaţă scoaseră un clinchet.

— O întrebare suplimentară, şi mai ipotetică: Bărbatul n-a murit de o moarte naturală, nevasta i-a dat o mână de ajutor, fără ca nimeni să bage de seamă.

— Omorul se prescrie după douăzeci de ani, înşelăciunea după zece. Dacă în acest interval nimic nu a fost dat în vileag, problema e încheiată.

— Şi moştenirea?

— Soţia, fiind o ucigaşă, este descalificată ca moştenitoare pentru tot restul vieţii. Aşadar, dacă povestea ar ieşi la iveală azi, ea şi-ar pierde automat toate drepturile asupra moştenirii.

235

— Şi ar trebui s-o restituie moştenitorului de drept.

— În chip legal, da.

Urs dădu din cap.

— Mi-am închipuit eu.

Dar, dacă nu i-o restituie, el nu poate să întreprindă nimic. Contestarea pe cale juridică a dreptului la succesiune se prescrie după treizeci de ani.

— Şi fiul cel fals?

— În cazul lui, intervalul e chiar mai scurt. În ceea ce-l priveşte, contestarea se prescrie după zece ani. Pe de altă parte, neavând nicio vină că a fost schimbat în copilărie, el nu este nici măcar privat de drepturile de moştenitor.

— Eşti sigur? insistă Urs, făcându-i un semn chelneriţei.

Alfred Zeller rânji:

— Jurisdicţia noastră succesorală apără averile mai bine decât îi apără pe moştenitori.

— Încă un rând? întrebă Evi.

Aproximativ la aceeaşi oră, Elvira, îmbrăcată de oraş, stătea în camera de baie şi distribuia întregul conţinut al flaconului luat de la doctorul Stäubli în trei seringi.

Le înveli într-un şervet şi le băgă în poşetă. Apoi trecu în antreu, luă din vaza de lângă garderobă un buchet primăvăratic şi plecă. Felinarele care mărgineau drumul

printre rododendroni aveau aure gălbui, în care licăreau picăturile unei ploi mărunte.

Konitomi stătea întins în pat. În patul de deasupra lui era culcat Tomikoni. Mamele dormeau alături.

Paturile se zgâlțâiau şi se clătinau. Străbăteau noaptea într-un tren. Se aflau într-o lungă călătorie.

Era întuneric, storul de la geam – coborât. De câte ori trenul se oprea, dinspre fereastră se auzea zarvă, afară se vocifera, iar din fața uşii răsuna zgomot de paşi şi-ți țiuiau urechile din cauza glasurilor care vorbeau agitat şi alandala în limbi străine.

236

După un timp paturile se smuceau, se auzeau un scârțâit şi un soi de oftat, iar trenul o lua din loc, duduind. Întâi încet, apoi tot mai repede. Radada, radada, radada.

El şi Tomikoni aveau acum două mame: mami Anna şi mami Vira. Ca să nu fie atât de trişti că nu mai aveau tătic şi nici mătuşi.

El era totuşi trist. Tomikoni – nu.

Sora Ranjah rămase surprinsă când îi deschise uşa doamnei în vârstă, cu un mare buchet de flori în brațe.

— Sunt Elvira Senn. M-am gândit să-i aduc nişte flori domnului Lang. Mai e treaz?

— E în pat, dar cred că n-a adormit încă. Cu siguranță o să se bucure că-l vizitati.

O lăsă pe Elvira să intre, luă buchetul de flori şi o ajută să-şi scoată haina de ploaie. Apoi bătu la uşa lui Konrad şi o deschise:

— Surpriză, domnule Lang.

Konrad zăcea în pat cu ochii închişi. Auzind vocea lui Ranjah, îi deschise. Văzând-o pe Elvira, îi închise la loc.

— E extrem de somnolent, fiindcă nu mănâncă, şopti Ranjah.

— O să stau un pic lângă el, dacă n-aveți nimic împotrivă.

După ce Ranjah aşeză florile într-o vază şi reveni cu ele în cameră, Elvira se aşeză pe scaunul de la marginea patului şi-l privi pe Koni dormind.

Imaginea o impresionă pe Ranjah. Îi părea bine că bătrâna doamnă decisese în cele din urmă să-l vadă pe Konrad. Părăsind încăperea, rezistă impulsului de a-i observa pe cei doi prin monitorul din camera infirmierelor. Hotărî să aştepte cu discreție în camera de zi, până când vizitatoarea lui Koni avea să-şi ia rămas-bun.

Simone şi Peter Kundert erau la a treia cafea. Fața de masă din hârtie era plină cu simboluri şi cuvinte. Komitoni – Tomikoni, se putea citi, şi Tomi -» Koni şi mama Vira <-» mama Anna. Kundert se concentra mai bine dacă-şi făcea notițe.

237

Cu cât discutau mai mult despre problemă, cu-atât totul devenea mai clar.

— De aceea au plecat în acea lungă călătorie. Ca să-i poată reprograma nestingherite pe copii, spuse Simone.

— Iar Elvira putea să concedieze întregul personal, ca să angajeze oameni noi la întoarcere, sugeră Kundert.

— Atunci trebuiau să-i țină pe băieți la distanță şi de cele două mătuşi bătrâne. Ele cu siguranță şi-ar fi dat seama.

— Şi de ce nu şi-au dat seama de nimic, când s-a întors tot grupul?

— Poate că nu mai erau în viață. Arătau extrem de vârstnice

în poze, chibzui Simone.

„Mătuşile când t?" îşi notă Kundert, rupse notița din fața de masă şi o vârî lângă celelalte, în buzunarul de la piept.

Fresco aproape se golise la un moment dat. Dar acum programul cinematografelor se încheiase, iar localul era din nou plin. Simone şi Kundert nu păreau diferiți de clienții care se aşezaseră la mese, încercând să înțeleagă filmul pe care tocmai l-au văzut.

— Un lucru totuşi nu se potriveşte, reflectă Kundert. Anna Lang. Sau mai degrabă: ce a determinat-o pe Elvira să accepte acest schimb?

— Koni îi spunea mamă. „Mami, de ce l-ați înțepat pe tata director?"

Kundert ezită o clipă:

— Poate i-au injectat ceva lui Wilhelm Koch.

— L-au omorât, conchise Simone.

— Nu putem exclude ipoteza. Kundert îşi notă: „Motivul morții lui Koch?", rupse hârtia şi o vârî lângă celelalte.

— Cred că ar fi mai bine să ne întoarcem, zise Simone.

După două ore de la plecarea Elvirei Senn, sora Ranjah constată că ceva nu era în ordine cu Konrad.

Când se duse, cum obişnuia, să-şi vadă pacientul, îl găsi scăldat în sudoare şi alb la față, inima îi bătea puternic şi tremura

238

din tot corpul. Îşi mişca buzele, de parcă s-ar fi chinuit să articuleze ceva.

Ea îşi lipi urechea de gura lui, dar nu înțelese nimic din gângăvitul şi bâiguiala lui.

— *What's the matter, baby, tell me, tell me! x* încercă să-i citească pe buze.

— *Angry? Why are you angry, baby? 1*

Konrad negă din cap. Buzele lui încercară din nou să articuleze un cuvânt.

— *Hungry? You are hungry*? 3

Konrad dădu din cap.

Sora Ranjah ieşi alergând şi se întoarse cu un borcan. Îi deşurubă capacul, pescui o migdală din miere şi i-o băgă în gură. Apoi încă una. Şi încă una.

Konrad înghițea migdalele cu o lăcomie pe care nu o mai văzuse la alți bolnavi. Cu excepția, poate, a unor diabetici cărora le scăzuse brusc glicemia. Dar Konrad Lang nu era diabetic.

Dar un lucru era evident: cu cât consuma mai multe migdale, cu atât se îmbunătățea starea lui. Pulsul îi reveni la normal, transpirația scăzu şi obrajii căpătară un pic de culoare.

Sora Ranjah tocmai băga în gura lui Konrad cea din urmă migdală, când se deschise uşa şi intrară Simone şi doctorul Kundert. Amândoi avură o reacție de uşurare.

— Vrăjile lui Ranjah şi-au făcut o dată în plus efectul, spuse Simone. Konrad mănâncă din nou.

Sora Ranjah le povesti ce se întâmplase. Simptomele corespundeau unei hipoglicemii. Doctorul Kundert îi măsură glicemia şi constată că era în continuare foarte scăzută. Sora Ranjah îi salvase probabil viața cu migdalele ei în miere. Când injectă glucoză în racordul perfuziei, descoperi acolo urme de înțepături.

1 Ce se întâmplă, puiule, spune-mi, spune-mi! (engl.)

2 Furios? De ce eşti furios, puiule? (engl.)

3 Foame? Ți-e foame? (engl.)

239

HI însuşi nu injectase în ultimele douăzeci şi patru de ore niciun medicament în plus.

— Când domnul Lang şi-a smuls perfuzia în noaptea precedentă, i-am schimbat racordul.

Doctorul Kundert căuta o explicație. Unui pacient cu valori glicemice normale nu i se întâmplă din senin să intre în şoc hipoglicemic.

— Şi n-ați remarcat de-a lungul serii nimic special la el?

— Doar că era foarte somnolent. Chiar când l-a vizitat doamna Senn, a continuat să doarmă.

— Doamna Senn a fost pe-aici? întrebă Simone.

— Da. A stat la el peste o oră.

— Şi ați observat ceva deosebit?

— N-am fost în cameră.

— Dar la monitor?

— Nici la monitor. Odată ce era cineva cu el…

Kundert şi Simone urcau scara.

Thomas era ciufulit şi buhăit când sosi la două noaptea în casa de oaspeți. Simone îl scosese din pat.

— Dacă nu-i o chestie de viață şi de moarte, o să ai de-a face cu mine, o amenință când ea insistă să-şi ia ochelarii şi să vină imediat.

— Chiar despre asta este vorba, replicase ea. Despre viață şi moarte.

Îl sunase şi pe Urs. Nu venise încă acasă, o asigură Candelaria, somnoroasă.

Îl duse pe Thomas la infirmerie şi i-i prezentă pe Kundert şi pe sora Ranjah, pe care îi salută iritat. Refuză un scaun. N-avea de gând să stea mult, mârâi. Kundert puse banda de supraveghere să ruleze din momentul când sora Ranjah intra în dormitor cu buchetul de flori şi-o lăsa apoi pe Elvira singură cu Konrad.

— L-a vizitat pe Koni? se miră Thomas. Când a fost asta?

Simone se uită la ceas.

240

— Cu şapte ore în urmă.

Imaginea rămânea mereu aceeaşi. Konrad era întins pe spate şi avea ochii închişi. Elvira şedea lângă el.

Kundert derula caseta video înainte până la un moment în care Elvira zvâcni scurt în sus şi în jos. Opri caseta, o derulă înapoi şi o lăsa apoi să meargă în ritm normal.

Acum se putea vedea cum Elvira se ridică precautǎ de pe scaun, se apleacă asupra lui Konrad şi se aşază la loc. Scena se repetă încă de două ori.

După ce Elvira, la derulare, zvâcni în sus pentru a patra oară, se opri o clipă şi țopăi în jurul patului. Kundert lăsă apoi să se vadă incidentul în ritm normal.

Elvira se ridică de pe scaun. Se aplecă asupra lui Konrad. Îşi îndreptă spinarea. Îşi deschise poşeta. Scoase din ea un şervet de culoare deschisă. Îl puse pe noptieră. Îl desfăcu. Luă din el ceva, cu mâna dreaptă. Se duse cu acel obiect la racordul perfuziei. Ținu racordul cu mâna stângă. Gestul ei următor nu se vedea de umărul drept.

Se înapoie la noptieră. Puse obiectul pe şervetul de culoare deschisă. Apucă un al doilea obiect. Se întoarse la perfuzie. Ținu obiectul la lumină. Pentru o clipă el se evidenție deasupra plăpumii. Părea o seringă.

Următoarea ei mişcare fu din nou ascunsă de umărul ei.

Abia la a treia mişcare imaginea era precisă: da, o seringă! Vârî acul în racordul perfuziei.

Elvira luă şervetul de pe noptieră, îl ascunse la loc în poşeta ei şi părăsi încăperea, fără să-şi mai întoarcă măcar o singură dată capul spre Konrad.

— Ce-a fost asta? întrebă Thomas Koch înmărmurit.

— O tentativă de omor. Cu insulină. Domnul Lang urma să fie ucis, provocându-i-se un şoc hipoglicemic. Care nu poate fi dovedit. Numai datorită surorii Ranjah a supraviețuit.

Thomas Koch se aşeză. Multă vreme păru buimac. Apoi o privi pe Simone:

— De ce a făcut asta?

— Întreab-o chiar pe ea.

241

— Poate că şi-a pierdut minţile.
— Să sperăm că poate dovedi asta, zise doctorul Kundert.
În dimineaţa următoare Elvira se simţea excelent. Dormise minunat, se trezise în zori cu un sentiment de imensă uşurare, se sculă imediat şi-şi pregăti o baie.
Când trecu, după trei sferturi de oră, în camera unde-şi lua micul dejun, îşi dădu seama: ceva nu era în regulă; ceva ieşise prost. Thomas era culcat pe micul divan şi dormea cu gura deschisă. Îl scutură până se trezi. El se ridică în capul oaselor şi încercă să-şi dea seama unde e.
— Ce cauţi aici?
)
Thomas chibzui o clipă.
— Te aşteptam.
— De ce?
— Trebuie să vorbesc cu tine.
— Despre ce?
Uitase. Elvira îi veni în ajutor.
— Are de-a face cu Koni?
Thomas ezită. Deodată amintirile nopţii trecute ieşiră la lumină.
— Ai vrut să-l omori.
— Cine spune asta?
— Am văzut chiar eu. E înregistrat pe o casetă video.
Elvira fu nevoită să se aşeze.
— Camera lui Konrad e supravegheată video?
— Doar ştii că voi nu vă mulţumeaţi decât cu ce era mai performant.
— Ce se vede?
— Tu te vezi, cum injectezi de trei ori ceva în racordul perfuziei lui.
— Şi el trăieşte?
— Sora de noapte l-a salvat. Cu miere, dacă am înţeles bine.
Elvira tăcu.
— De ce ai făcu t-o?
Ea nu-i dădu niciun răspuns.
242

— De ce ai făcut asta?
— Pentru că a devenit periculos.
— Koni? Periculos? Pentru cine?
— Pentru noi. Pentru tine şi Urs şi pentru mine. Pentru întreprinderile Koch.
— Nu pricep.
— Creierul lui deteriorat şi-a amintit de nişte lucruri pe care nimeni nu trebuie să

le afle.

— Ce fel de lucruri?

De la fereastră se zărea începutul unei noi zile, mohorâtă precum cea dinainte. Elvira nu mai avea tăria să tacă.

— Ştii câţi ani aveam când am fost angajată ca bonă la Wilhelm Koch? Nouăsprezece. Iar el avea cincizeci şi şase. În ochii unei fete de nouăsprezece ani – un bărbat bătrân. Insistent, beţiv şi în vârstă de cincizeci şi şase de ani.

— Dar te-ai măritat cu el.

— La nouăsprezece ani mai greşeşti. Mai ales dacă n-ai bani şi n-ai învăţat nimic.

Cineva bătu la uşă. Montserrat veni cu o tavă. Zărindu-l pe Konrad, luă un al doilea tacâm din bufet. Nici Elvira, nici Thomas nu mai scoaseră o vorbă până la plecarea cameristei.

— Am adus-o pe Anna în casă, reluă, ca să nu fiu chiar singură şi cu totul la cheremul lui. Ei i-a venit apoi ideea – Elvira făcu o pauză –, ei i-a venit ideea să-l omorâm.

Thomas îşi întinse mâna după ceaşca cu cafea. Dar mâna îi tremura atât de tare, încât renunţă. Ea aştepta ca el să spună ceva. Thomas încerca să asimileze mărturia în întreaga ei amploare.

— Anna urmase un curs de infirmiere, dar nu-l terminase. Ştia cum se poate face aşa ceva fără să afle nimeni: cu o doză mare de insulină. Mori în urma unui şoc. Insulina nu este detectabilă. Cel mult se descoperă înţepătura. Dacă o cauţi.

Acum Konrad bâigui:

— Mi-aţi omorât tatăl?

Elvira îşi luă paharul cu suc de portocale. Mâna ei era calmă; ţinu o clipă paharul, dar îl puse la loc pe tavă, fără să fi băut din el.

243

— Wilhelm Koch n-a devenit tatăl tău decât după ce a murit.

Thomas nu înţelegea.

— După moartea sa noi v-am schimbat. Wilhelm Koch era tatăl lui Konrad.

Lăsându-i lui Thomas un răgaz pentru a-şi formula următoarea întrebare, apucă din nou paharul. Dar acum îi tremura şi ei mâna. Puse paharul pe tavă.

— De ce aţi făcut asta? reuşi Thomas să rostească.

— Doream ca tu să capeţi totul, şi nu Konrad.

Din nou lui Thomas îi trebui un timp ca să digere informaţia.

— Dar de ce? întrebă din nou, în cele din urmă. De ce eu?

— De Konrad nu mă lega nimic. Îmi amintea doar de Wilhelm Koch.

— Şi de mine? De mine ce te lega?

— Anna şi cu mine eram surori vitrege.

Thomas îşi părăsi locul şi se duse la fereastră. Se pornise o ploaie monotonă, care avea să dureze.

— Mama mea e Anna Lang, murmură. Iar tu îmi eşti mătuşă.

Elvira nu zise nimic.

Preț de câteva minute Thomas rămase în fața ferestrei şi se uită cu o privire fixă la rododendronii uzi de ploaie. Apoi dădu din cap:

— Cum de-i în stare o mamă să-şi abandoneze copilul, nitam-nisam, surorii ei vitrege?

— Nu era prevăzut să rămână la Londra. Dar s-a îndrăgostit. Apoi a venit războiul.

— Şi cine a fost tatăl meu? mai întrebă el.

— Nu are importanță.

Thomas se întoarse cu spatele la fereastră.

— Şi ce se întâmplă dacă se descoperă totul?

— Nu o să se descopere.

— Ăştia vor implica autoritățile.

— Tu şi cu Urs – voi doi discutați cu Simone. Şi străduiți-vă să-i scoateți asta din minte. Cu orice preț.

244

Thomas dădu iar din cap.

— Dar tu?

— Mai bine plec pentru câteva zile.

Aprobând-o din cap, se pregăti să plece, apoi se răzgândi, o îmbrățişă şi o sărută pe amândoi obrajii.

— Du-te acum, zise ea şi-l îmbrățişă la rândul ei strâns.

După ce plecase, Elvira avea lacrimi în ochi. „Prostule”, murmură. Apoi intră în baie.

Când taică-său îl trezi din somn, Urs era mahmur; abia trecuse de şapte dimineața. Se făcuse foarte târziu noaptea trecută. Sărbătorise cam prea mult informațiile favorabile obținute de la Fredi Zeller şi aterizase pe la două noaptea într-un local pe care de fapt şi-l autointerzisese de când fusese cooptat în consiliul general de administrație. La patru dimineața se trezise într-un hotel din oraşul vechi, în compania unei brazilience seducătoare, care – cum se dovedi în cursul desfăşurărilor ulterioare – avea un penis. Ceea ce pe moment nu-l deranjase deloc. Ba dimpotrivă, cum trebui să-şi mărturisească retrospectiv, cu groază.

Întors acasă de numai două ore, îşi puse deşteptătorul să-l trezească la zece şi avea de gând să ia prânzul cu Elvira, ca s-o liniştească în privința trecutului.

Era însă prea târziu pentru asta, cum deduse din relatarea ezitantă a lui Thomas.

Tot ce-i mai rămânea de făcut era să-şi limpezească pe cât posibil mintea şi să pornească la limitarea daunelor.

Încă din pat îl sună pe Fredi Zeller. Spera să fie mai limpede la cap decât era el.

În casa de oaspeți, echipa se ocupa între timp de pacient. Un fapt constituia o îngrijorare majoră pentru doctorul Kundert: celulele nervoase ale creierului îşi extrag energia exclusiv din glucoză. Rezervele lui de glucoză nu ajung decât pentru zece, cel mult cincisprezece minute. După cât a durat şi cât de severă a fost starea de hipoglicemie, se putea ajunge la vătămări

245

foarte grave. Până şi la modificări de personalitate, chiar în cazul un creier sănătos.

Pentru un creier ca al lui Konrad putea să aibă consecințe catastrofale.

Testele psihologice pe care Kundert le efectuă până la întoarcerea Simonei (se dusese la avocatul ei, pentru a lăsa la el caseta video) îl liniştiră cât de cât. Valențele lui Konrad nu se înrăutățiseră. Având în vedere cele petrecute în noaptea precedentă, era chiar uimitor de prezent.

Dar acum, când Simone examină cu Koni fotografiile, Kundert se descurajă.

Konrad nu recunoştea nimic şi pe nimeni în nicio poză. Nu reacționă la niciun cuvânt-cheie. „Tata director" era pentru el un neologism, „Konitomi" şi „Tomikoni" nu-i provocară decât un zâmbet politicos, iar „mama Vira" – o ridicare din umeri.

Simone se încăpățână. O luă de trei ori de la capăt. De trei ori cu acelaşi rezultat.

A patra oară, când i-o arătă din nou pe tânăra Elvira fotografiată în seră şi-l întrebă: „Oare nu se vede aici domnişoara Berg?", îi răspunse uşor iritat:

— Cum am mai spus, nu ştiu.

Cum am mai spus?

În interiorul automobilului negru, marca Daimler, sunetul apei de ploaie aruncate în sus de cauciucurile maşinii grele abia se auzea.

Elvira se uita pierdută pe fereastră la dezolantele comune est-elvețiene şi la puținii oameni încotoşmănați, nevoiți să iasă în lapovița de afară.

Scholler nu era şoferul Elvirei, dar se întâmplase des să-l solicite pentru câte una dintre scurtele ei excursii spontane. Era o regulă a jocului să nu-i spună încotro călătoreau. Fie că voia să-l surpridă, fie că nu cunoştea nici ea ținta voiajului.

De astă dată însă părea să ştie exact unde merg. Aesch lângă Neftenbach, Henggart, Andelfingen, Triillikon. Elvira îl dirija

246

pe Scholler cu scurte indicații. După Basadingen, un cătun prăpădit al cărui nume Scholler îl ştia din avertismentele împotriva căpuşelor adresate plimbăreților sau celor care făceau jogging, îl puse să cotească pe un drum printre câmpuri.

Câteva case pentru o singură familie, câteva gospodării țărăneşti – apoi se termina asfaltul. De două ori toba de eşapament a Daimlerului se lovi de hârtoapele drumului desfundat. O căsuță de transformatoare, o cabină de puț îngrădită – şi începea

pădurea. Scholler se uită prin oglinda retrovizoare. Elvira îi făcu semn să meargă mai departe.

Stive de lemne de o anume lungime şi prevăzute cu inscripţii citeţe mărgineau drumul. Lângă o grămadă de buşteni proaspăt tăiaţi, Elvira îl puse să oprească. Scholler opri motorul. De pe crengile brazilor cădeau picături grele pe capota maşinii.

— Unde suntem aici? întrebă Scholler.

— La început, răspunse Elvira.

Într-o frumoasă dimineaţă de duminică din martie 1932 o pereche nepotrivită se plimba prin pădurea numită Geiftwald. Bărbatul avea vreo patruzeci de ani, era robust, avea părul blond, rărit şi o mustaţă răsucită. Obrajii i se înroşiseră în urma aperitivului matinal, luat la birtul din sat în compania mai multor bărbaţi întorşi de la biserică. Era îmbrăcat într-un costum de duminică din postav grosolan şi îşi adâncise mâinile în buzunarul pantalonilor.

Fata de lângă el n-avea mai mult de paisprezece ani, era blondă şi avea un chip rotund şi drăgălaş ca de copil. Purta o fustă lungă până la pulpe, ciorapi de lână, cizme joase cu şireturi şi o jachetă tricotată. Mâinile îi erau vârâte într-un manşon uzat din blană de iepure.

Adolescenta locuia cu părinţii şi sora ei vitregă într-o casă acoperită cu şindrilă galbenă la marginea satului Basadingen. Maică-sa, lucrând acasă, cosea pernuţe de umăr pentru o fabrică de confecţii din Sankt Gallen. Taică-său era muncitor la un joagăr. Unul dintre cei foarte puţini care încă mai avea toate cele zece degete, cum îi plăcea să se laude.

247

Bărbatul era un coleg de muncă al tatălui ei. Venea mai mereu în vizită şi nu era nimeni împotrivă, căci omul era glumeţ, iar ei nu prea aveau motive să râdă. La mâna dreaptă nu mai avea decât degetul mare şi arătătorul, pe celelalte trei i le smulsese ferăstrăul-panglică. Atunci când se întâmplase, un ucenic palid îi adusese cele trei degete. „Aruncă-le la câini”, zisese el. Sau cel puţin aşa se povestea.

Această mână dreaptă avea ceva obscen, care o fascina. Odată, observând-o cum se uită ţintă la degetele rămase, îi zise: „Cu ele pot face tot ce are de făcut orice mână dreaptă”. Ea roşise. De atunci el făcuse în aşa fel încât să rămână singur cu ea. Şi s-o pună în încurcătură cu tot soiul de cuvinte deşucheate.

Fata era curioasă. Bărbatului nu i-a fost deloc greu s-o convingă să se întâlnească cu el în Geiftwald, după slujba de la biserică. Avea să-i arate ceva ce nu văzuse niciodată. Nu era atât de naivă încât să creadă că ar fi vorba despre o ciupercă rară.

Dar, când o trase pe un drumeag forestier care se abatea de la cărarea principală din pădure, îşi simţi inima bătând. Iar când ajunseră la un abataj de lemne pătat cu rumeguş proaspăt şi o îndemnă să se aşeze lângă el pe un trunchi de brad, zise: „Aş vrea mai degrabă să ne întoarcem”.

Însă nu se împotrivi când începu s-o pipăie cu bătătorita lui mână ciudată, aducând cu un cleşte de crab. Rabdă nemişcată şi când se năpusti asupra ei. Închise ochii şi aşteptă să se termine.

După ce ea-şi pusese hainele în ordine şi se oprise din plâns, o condusese până la marginea pădurii. De acolo o trimisese acasă. „Să nu povesteşti nimănui”, îi spusese pentru a suta oară. Nu era necesar. Elvirei Berg nici în vis nu i s-ar fi năzărit să mărturisească ce i se întâmplase.

Menstruația îi venise abia de curând. Când nu-i mai veni, nu se îngrijoră. Dar în mai începu să aibă amețeli, apoi grețuri, în iunie, maică-sa o duse la un medic din oraşul Konstanz, pe care-l cunoştea din vremea primei ei căsnicii. Elvira era însărcinată în luna a patra.

O internară într-un cămin din cantonul Freiburg, patronat de călugărițe catolice. Aveau experiență în asemenea cazuri. În

248

noiembrie Elvira născu un băiat sănătos. Maicile îl botezară Konrad, după numele Sfântului Konrad, care fusese în secolul al XIX-lea episcop al oraşului Konstanz.

În ianuarie 1933 Elvira trecu în Elveția franceză. Ajunse la o familie din Lausanne şi fusese angajată ca să aibă grijă de gospodărie pentru o leafa de nimic. Konrad rămase în grija bunicii. Era dat drept copilul din flori al surorii ei vitrege, un pic mai mare decât ea, ştiindu-se că bârfa sătească din Basadingen nu cruță pe nimeni.

Anna era fiica din prima căsătorie a actualei doamne Berg cu un frizer din Konstanz, căzut în iulie 1918 pe Marna. O chema Lang, ca pe tatăl ei, avea nouăsprezece ani şi frecventa o şcoală de infirmiere la Zürich. Abia în seara de Crăciun din 1933 – când veni în prima ei vizită la Basadingen din anul acela – află despre Konrad, între timp trecut de un an, că în sat era socotit băiatul ei nelegitim. Plecă în aceeaşi noapte, amenințând că va spune lumii întregi cum stăteau lucrurile cu adevărat, amenințare nedusă la capăt.

După doi ani, Elvira era însărcinată din nou. De astă dată vina o purta „monsieur”, capul familiei unde lucra. Cunoştea acum simptomele şi era decisă să nu-şi lase starea să evolueze, cum i se întâmplase prima oară. Plecă la sora ei, care se afla în ultimul an al cursului de infirmiere. Când Anna se lămuri ce-i cerea Elvira, o refuză indignată. Dar Elvira îşi descoperise şi-şi dezvoltase în anii din urmă talentul de a obține ce-şi punea în cap. Într-a doua zi a vizitei sale, sora ei consimți s-o ajute.

În timpul şcolarizării asistase de două ori la o întrerupere de sarcină. Se credea în stare să efectueze singură intervenția. Scoase clandestin din clinică instrumentele necesare – după câte-şi aducea aminte – pentru operație. Pe somiera odăii ei din mansardă se apucă să lucreze asupra Elvirei, anesteziată cu o jumătate de sticlă de țuică de prune.

A fost un dezastru. Elvira a pierdut o mare cantitate de sânge şi n-ar fi supraviețuit

dacă Anna n-ar fi chemat în ultima clipă salvarea.

249

Elvira petrecu patru săptămâni la spital. Când i se spuse că nu va mai putea avea niciodată copii, suspină: „Slavă Domnului!”

Anna Lang pierdu dreptul de a-şi încheia şcolarizarea şi fu condamnată la închisoare cu suspendare.

De Crăciun, în 1935, cele două surori vitrege se aflau din nou în căsuța bătută de vânt din Basadingen. Nu ştiau ce arăta mai dezolant: prezentul sau viitorul lor.

Dar la scurt timp după Anul Nou soarta lor luă o altă întorsătură. În urma unui anunț, Elvira se prezentă la un oficiu de plasare a forțelor de muncă; se căuta o bonă pentru copilul unui văduv cu „o situație financiară excelentă”. Reuşi să fie admisă pe lista scurtă şi urma să se prezinte la Wilhelm Koch, un industriaş bogat. Când obținu postul, nu-şi făcu iluzii în privința faptului că angajarea ei depinsese doar de referința entuziastă pe care i-o completase „monsieur”.

Thomas Koch era un copil liniştit, fără probleme, care n-o solicita prea mult. Cu totul diferit se purta tatăl lui. Dar de astă dată Elvira dictă condițiile. În mai puțin de un an devenise soția lui Wilhelm Koch. Iar după scurt timp Anna Lang se instală, în calitate de servitoare, în casa personalului. Îl aduse cu ea pe micul Konrad, care tot mai trecea drept fiul ei.

Mult timp Elvira stătuse, cufundată în gânduri, pe bancheta din spate a Daimlerului. Geamurile se aburiseră, şi ploaia tot mai bătea într-un ritm inegal în capota maşinii. Când văzu că se pregăteşte să deschidă portiera, Scholler se dădu jos, pregăti o umbrelă şi o ajută să coboare.

— Lăsați-mă o clipă singură, îl rugă.

Scholler îi întinse umbrela şi urmări din priviri silueta fragilă, cu poşeta voluminoasă, care se îndepărta cu paşi nesiguri pe cărarea muiată de ploaie, până când dispăru în spatele unui hățiş de brazi tineri. Se aşeză din nou la volan şi aşteptă.

Douăzeci de minute mai târziu, tocmai când se hotărâse să-i iasă în întâmpinare şi deja pornise motorul, ea reapăru. Parcurse lent cei câțiva metri în direcția ei. Arăta de parcă s-ar fi machiat recent. Doar pantofii ei cu toc erau într-o stare lamentabilă.

250

Când Scholler îi atrase atenția, ea zâmbi şi-i spuse:

— Du-mă la soare!

Scholler mergea regulamentar cu o sută treizeci de kilometri la oră. Nu era neobişnuit ca Elvira să rămână tăcută. Dar că ațipea când şi când era ceva nou.

În tunelul Gotthard – trecuseră vreo două ore sau mai mult de când lăsaseră în urmă Basadingen, îndreptându-se spre sud – el observă în oglinda retrovizoare că i se închideau întruna ochii.

— Treziți-mă la Roma, spuse ea, când se simți privită. Şi adormi.

Chiar când Scholler trebui să frâneze cam brusc la ieşirea din tunel, din pricina ploii violente, ea nu se trezi din somnul ei, de obicei atât de uşor.

Ştergătoarele se luptau în zadar cu şuvoiul de ploaie când străbătu într-o coloană densă, aproape bară la bară, Leventina. Elvira tot mai dormea.

Puțin după Biasca îl frapă cât de palidă devenise. Avea gura întredeschisă.

— Doamnă Senn, o strigă el, întâi cu voce scăzută. Apoi ceva mai tare: Doamnă Senn! Iar la urmă aproape urlând: Elvira!

Ea nu reacționă. La primul loc de popas frână şi coti. Cam neaşteptat pentru maşina următoare, al cărei claxon încă mai răsuna când Scholler ieşise în ploaie, ca să deschidă, aproape smulgând din balamale, portiera din spate.

Transpirația topise machiajul Elvirei. Era inconştientă, dar Scholler îi simți pulsul. O scutură, întâi mai blând, apoi cu putere. Când ea nu dădu niciun semn de viață, trecu din nou la volan şi demară. De astă dată fără să țină seama de limitele de viteză. Trecând de Claro, obținuse în sfârşit numărul spitalului din Bellinzona şi îl sunase pe medicul de gardă de la Urgențe. Tocmai când, rulând cu viteză mult prea mare pe banda de depăşire, folosea telefonul din maşină ca să-i descrie în detaliu medicului simptomele şi să-i explice rangul social al pacientei, trecu razant pe lângă ultima placă indicatoare a liniei de ieşire

251

spre Bellinzona Sud. Apăsă pe frână, viră brusc spre dreapta, văzu că-i taie drumul unui camion aflat pe banda din dreapta a autostrăzii şi smuci volanul în direcția opusă mersului. Daimlerul derapă, zbură pe banda mediană, dărâmă cele două bare de protecție a şoselei, se dădu peste cap de câteva ori, fu cât pe ce să se lovească de o camionetă venind din direcția opusă şi se opri pe contrasens. Cu radiatorul în direcția mersului, dar cu roțile în aer.

Două ore după ce sosise vestea funebră, Urs Koch îi explica soției sale situația juridică, aşa cum i-o lămurise Fredi Zeller. Refuzase să poarte discuția în casa de oaspeți. Ea acceptase în cele din urmă să vină la vilă, dar strict în camera ei „Laura Ashley”.

El se arătase foarte ferm şi dinamic, dar ea îl cunoştea îndeajuns pentru a fi convinsă că ochii lui înroşiți nu se datorau lacrimilor pentru Elvira.

Simone îi ascultă în linişte expunerea şi îl lăsă să recapituleze pe un ton cvasi-profesionist aspectele esențiale. Abia când conchise: „Vezi aşadar, din punct de vedere juridic chestiunea e încheiată”, ea îl întrebă: „Dar din punct de vedere uman?”

— Sub raport uman totul este desigur tragic. Pentru toți cei implicați.

— Nici nu-ți închipui cât de tragic, până când nu termin eu cu voi.

Urs se ciupi de nas. Îl durea capul.

— Cu ce ne mai ameninți acum?

— Cu publicitatea. Simone se ridică. Ai putea să citeşti atât de des toate amănuntele acestei poveşti scârboase în orice ziar de scandal, să le auzi atât de frecvent la orice post din țară şi chiar din străinătate, până o să-ți fie silă de tine însuți.
— Ce vrei?
Simone se aşeză la loc.
Abia la o săptămână după moartea Elvirei Senn avu loc înmormântarea. Atâta timp fusese necesar – ținând seama de
252

agendele încărcate ale notabilităților din economic, politică şi cultură – pentru a oferi cadrul adecvat funeraliilor.
În piața din fața catedralei se îmbulzeau oameni cu fețele grave, îmbrăcați ca pentru o solemnitate. Cei mai mulți se cunoşteau. Se salutau cu o înclinare a capului. Când îşi strângeau mâinile, o făceau grav, ca să nu pară că soarta Elvirei Senn îi lăsa rece.
Se formaseră mici grupuri care stăteau de vorbă cu voce scăzută. Câțiva polițişti aveau grijă să nu apară intruşi.
Atmosfera apăsătoare fu întreruptă de dangătul clopotelor grele ale catedralei. Adunarea îndoliată se puse lent în mişcare, îndreptându-se spre biserică. La poartă se opriră puțin, apoi lumea se împrăştie, căutându-şi locurile pe băncile tari – oamenii şoptind, tuşind din când în când, suflându-şi nasul, aşteptând cu stăpânire de sine cele ce aveau să urmeze, timp de o oră şi jumătate.
Rândurile se umplură din două direcții: din față cu rude, prieteni, cunoscuți; din spate cu parteneri de afaceri, cu oameni din societatea mondenă, politică, din economie şi din presă. Când ambele categorii se amestecaseră la mijlocul naosului, formând un tot, culoarele fură ocupate de cei grăbiți, dornici să rămână aproape de ieşire, ca să nu mai piardă timpul după încheierea ceremoniei.
În timp ce Elvira era evocată în cuvinte solemne, cu mare respect, nefiind uitat nici Scholler, care-şi sacrificase viața încercând să o salveze pe doamna Senn, cei aşezați mai în față priveau marea de flori şi încercau să descifreze inscripțiile de pe panglicile de mătase ale coroanelor. Ceilalți erau cufundați în propriile gânduri.
Nimeni în afara doctorului Stäubli nu ştia despre cele şase fiole de insulină U 100 care lipseau din frigiderul Elvirei.
Acompaniați de sunetele viguroase, fortifiante ale orgii, rudele părăsiră catedrala prin culoarul central, sub privirile invitaților preocupați să-şi arate compasiunea. Dură în jur de o oră până când participanții la funeralii reuşiră să-şi exprime condoleanțele lui Thomas, Urs şi Simonei Koch.
253

Când Simone putu părăsi în sfârşit piaţa catedralei, soarele răzbătu printre nori. Primăvara îşi semnala venirea; lumea se pregătea s-o uite pe Elvira Senn.

Întoarsă de la masa dată în memoria Elvirei (prezența Simonei acolo făcuse parte din înțelegerea ei cu familia Koch), terapeuta ocupațională o întâmpină cu o surpriză.

Veniți, domnul Lang v-a pregătit un cadou.

Simone îşi scoase paltonul şi trecu în living, unde Konrad îşi petrecea din nou o parte din zi; de când sora Ranjah îl salvase cu migdalele în miere, îşi lua acolo şi mesele. Îl găsi pictând.

Terapeuta luă o foaie de pe masă şi i-o întinse Simonei. Era acuarela cenuşiu-albăstruie intitulată „Casă pentru bulgări de zăpadăzăpadă în mai". Dar acum mai scria dedesubt: „Pentru Simone".

Simone era înduioşată. Nu atât datorită lui Konrad, cât de inițiativa terapeutei, care-i dictase pacientului numele, pentru a o înviora puțin după înmormântare.

— Mulțumesc mult, Koni, e tare frumoasă lucrarea ta. Cine e Simone?

Koni se uită la ea cu privirea lui miloasă.

— Păi, tu eşti.

În ziua următoare veni O'Neill. Vreme de trei ore cercetă alături de Kundert caseta video a acelei şedințe de terapie; în final era şi el convins că terapeuta nu se înşelase.

Ceea ce însemna: Konrad învățase un nume nou şi îl ținuse minte. După-masa, la ora obişnuită, Simone făcu o altă şedință de examinare a fotografiilor cu Konrad. De astă dată cu toate cele patru albume, inclusiv cele trei la care el nu mai reacționase demult.

Dar când ajunse la cel din urmă album şi arătă spre prima poză – tânăra Elvira fotografiată în seră – el îi zise cu un reproş în glas:

— E domnişoara Berg. Ştiai asta de ieri.

254

În scara aceea, echipa casei de oaspeți pregăti o petrecere. Luciana Dotti găti şase feluri diferite de paste, iar Simone cobori în pivnița de vinuri şi aduse opt sticle de Branț Cantenac 1961, o raritate, depozitată chiar de Edgar Senn.

— Să închinăm pentru POM 55! exclama Ian O'Neill, de câte ori Luciana îi mai turna vin în pahar.

— Dacă n-a fost cumva insulina, zâmbea ştrengăreşte Kundert.

— Sau migdalele în miere, completă sora Ranjah.

Peter Kundert plecă ultimul. Când Simone îl însoți până la poartă, se sărutară.

Din memoria lui Konrad dispăruseră, ce-i drept, etape întregi ale existenței sale, dar prin exerciții intensive reuşeau, pas cu pas, să-i reorganizeze ceea ce ştiuse cândva şi să-i restabilească contactul cu realitatea.

Trebui să se deprindă din nou să ducă la bun sfârşit desfăşurarea unor mişcări, simple întâi, apoi tot mai complexe.

După câteva luni putea să se scoale fără să fie ajutat, să se spele, să se bărbierească şi să se îmbrace singur, chiar dacă vestimentația aleasă nu era totdeauna potrivită.

Cu cât învăța mai mult, cu atât îi reveneau de la sine unele

cunoştințe. Se întâmpla ceea ce speraseră O'Neill şi Kundert în visele lor cele mai îndrăznețe. Datorită simplului fapt că evoluția bolii fusese oprită, celulele cerebrale erau stimulate şi se stimulau reciproc, stabilind contacte spre zone demult ieşite din uz ale creierului, care astfel se trezeau dintr-odată din amorțire.

Multe rămâneau scufundate, dar tot mereu ieşeau la suprafață amintiri, asemenea unor dopuri de plută care zăcuseră undeva, încâlcite, în străfundurile memoriei sale.

Casa de oaspeți a Vilei Rododendron deveni centrul de interes al cercetării internaționale în materie de Alzheimer. Iar

Konrad Lang – starul ei necontestat.

În iunie, căsnicia dintre Simone şi Urs Koch era desfăcută; se pronunțase divorțul.

255

În iulie, Simone aduse pe lume o fetiță sănătoasă, pe care o boteză Lisa.

În septembrie, într-una dintre ultimele zile frumoase de vară – mirosea a iarbă proaspăt cosită, şi departe în vale, lângă lac, licăreau luminile suburbiilor – Konrad se aşeză dintr-odată la pianul din camera de zi a casei de oaspeți. Ridicând capacul, încercă un tuşeu cu mâna dreaptă. Cântă câteva acorduri şi apoi, încetişor, partitura mâinii drepte din Nocturna numărul

2 în fa diez major, opus 15 a lui Chopin. Întâi cu nesiguranță, dar curând tot mai ferm şi fluent.

Când sora Ranjah intră cu paşi uşori în cameră, îi zâmbi larg.

Iar mâna stângă acompania dreapta. Se oprea câte un pic, îşi trăgea sufletul timp de câteva măsuri, ajungea dreapta din urmă, îi prelua melodia, o continua de una singură, i-o preda din nou – pe scurt: se purta ca o făptură independentă, cu viață şi voință proprie.

11

Doi ani mai târziu, POM 55 era atestat medical şi se găsea sub numele de Amildetox® pe piața internațională. Medicamentul reprezenta prima reuşită notabilă în tratamentul maladiei lui Alzheimer. Cu ajutorul lui se izbutea în majoritatea cazurilor stoparea evoluției bolii sau, cum se exprima doctorul O'Neill, „încetinirea ei nemăsurata”.

Problema-cheie rămânea depistarea într-un stadiu incipient. În ciuda unor

cercetări intensive pe plan mondial, nu se descoperise niciun instrument pentru diagnosticarea cu un mare grad de certitudine a primelor semne de Alzheimer. Astfel, Amildetox® rămânea un medicament eficient, dar care era folosit aproape întotdeauna cu întârziere.

Cercetarea se concentra asupra regenerării celulelor nervoase pierdute.

Speranța lui O'Neill şi a lui Kundert, că simplul fapt al opririi inflamației ar oferi o stimulare suficientă pentru sporirea funcționalității celulelor, nu se împlini decât în parte. Într-adevăr, cei doi medici înregistraseră, în centrul lor de recuperare, succese de neignorat. Pacienții îşi redobândeau, după tratamentul cu Amildetox®, multe dintre capacitățile care le permiteau să ducă o existență cât de cât independentă. Dar rezultate atât de spectaculoase ca în cazul lui Konrad Lang nu se mai iviseră.

Konrad suferea, ce-i drept, de o amnezie totală cu privire la cea mai mare parte a trecutului său, dar părea să se împace destul de bine cu acest fapt. Lipsite într-o bună măsură de fisuri nu-i erau decât amintirile din ultimii doi ani şi jumătate, adică

257

din momentul când începuse să aibă succes terapia pe care o urma. Avantajul era că nici nu-l chinuiau amintirile neplăcute, ceea ce făcea din el un domn vârstnic mulțumit şi echilibrat.

Îşi controla funcțiile fiziologice, era independent din punct de vedere mintal şi financiar şi întreprindea, uimit ca un copil, călătorii mai lungi sau mai scurte în locuri unde mai fusese deseori. Mereu în compania unei asiatice atractive, fostă infirmieră din Sri Lanka, care era evident cu mulți ani mai tânără decât el.

Centrul lui de vorbire era aproape total restabilit, simțul orientării din nou intact, iar cine voia să-i evalueze capacitatea de coordonare a mişcărilor trebuia doar să-l asculte interpretând Chopin cu tuşeul său atât de gingaş.

Doctorul O'Neill şi doctorul Kundert înclinau să creadă că stimulentul decisiv în uimitoarea restabilire a lui Lang îl constituise hipoglicemia, provocată de tentativa de omor a Elvirei, care se folosise de insulină. Uneori regretau că nu le era permis să repete un asemenea experiment.

Portretul Elvirei Senn era atârnat într-un loc de onoare în holul centrului de recuperare Clinique des Alpes, aparținând Fundației Elvira Senn pentru cercetarea maladiei lui Alzheimer; Konrad Lang ocupa acolo apartamentul din turn. Era un loc agreabil, cât timp reuşea să-l evite pe pacientul cu țeastă pătrată şi ochi foarte apropiați, care-şi avea camera exact sub apartamentul lui. Acela i se adresa spunându-i „Koni” (ceea ce nu făcea nimeni altcineva) şi-l plictisea cu nişte amintiri din tinerețe – pretins comune desigur imaginare.

Clinica Des Alpes era plină de oaspeți stranii, care se îmbrăcau câteodată destul de extravagant sau veneau în sala de mese însoțiți de păpuşi, cu care şi vorbeau. Dar în care case mari nu există şi oaspeți excentrici?

Clinica era condusă de doctorul Peter Kundert şi de soția sa Simone, cu a cărei fetită, Lisa, Konrad avea o relație deosebit de călduroasă. Uneori interpreta pentru ea *Nunta țânțarilor, cântec glumeț din Boemia,* care-i răsărise într-o zi în minte, venind din hățişul unor amintiri apuse.

258

Când era binedispus, cânta în barul clinicii Des Alpes, la ore timpurii de seară, pentru oaspeții cei ciudați, câteva melodii dintr-o vreme de care nu-şi aducea aminte.

— De când cu noul pianist e mult mai plăcut aici, erau de părere surorile Hurni.



Mulțumiri cordiale tuturor celor care m-au sprijinit în munca la această carte: doctorului Esteban Pombo, care mi-a oferit o idee clară despre cercetările dedicate maladiei lui Alzheimer şi mi-a fost consilier privind plauzibilitatea aspectelor ştiințifice. Doctorului Andreas U. Monsch, care m-a asistat în problemele legate de diagnostic şi terapie şi m-a ajutat să înțeleg caracterul individual al bolii. Lui Stephan Haag, care a studiat şi rezolvat – atât de rapid, competent şi meticulos – întrebările mele juridice. Lui Jean Willi, care şi-a dat osteneala să nu considere bun tot ce am făcut. Lui Peter Riiedi, care s-a luptat pentru această carte. Lui Ursula Baumhauer-Weck, care a examinat riguros povestea, sub raport lexical şi logic. Şi soției mele, Margrith Nay Suter, care a riscat să mă determine, după încheierea primei versiuni, să-mi iau încă o dată scrierea de la capăt.

Martin Suter